

KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2004

Avdeling for økonomisk statistikk/Seksjon for miljøstatistikk/
Seksjon for offentlige finanser

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for utdanningsstatistikk/Seksjon for helsestatistikk/
Seksjon for leveårsstatistikk

Avdeling for næringsstatistikk/Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk

KOSTRA: Arbeidsgrupperapporter 2004

Forord.....	2
Barnehager.....	3
Grunnskolen.....	6
Kommunale helse- og omsorgstjenester.....	9
Sosialtjenesten.....	32
Barnevernet.....	45
Vann, avløp og renovasjon/avfall (VAR).....	61
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø.....	117
Kultur.....	152
Kirkelig sektor.....	155
Samferdsel.....	159
Bolig.....	190
Brann- og ulykkesvern.....	195
Tannhelsetjenesten.....	199
Videregående opplæring.....	210

Forord

KOSTRA-prosjektet (KOmmune-STat-RApportering) hadde to hovedformål:

- Gjennomgang av det faglige innholdet i rapporteringen fra kommune til stat, med sikte på forenkling og samordning og på at rapporteringen skal gi relevant styringsinformasjon.
- Etablering av en elektronisk rapporteringskjede som omfatter elektronisk innrapportering fra kommunene og publisering av nøkkeltall om den kommunale virksomheten på Internett.

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2002, og KOSTRA er nå over i driftsfasen. I prosjektperioden var rapporteringsinnholdet gjenstand for årlig gjennomgang i regi av arbeidsgrupper med representanter fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og arbeidsdepartementet, de aktuelle fagdepartementer, Kommunenes Sentralforbund og ev. andre brukere. Arbeidsgruppene har fortsatt sitt arbeid også i driftsfasen.

Dette notatet omfatter rapporter for 2004 fra KOSTRAS arbeidsgrupper. Rapportene vil bli gjenstand for behandling høsten 2004.

For nærmere opplysninger om KOSTRA henvises til nettstedene <http://www.ssb.no/> og <http://kostra.dep.no/>

ebj, 29. juni 2004

Til: Samordningsrådet, KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage

Arbeidsgrupperapport 2004 KOSTRA-barnehage

Innledning

Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage har ansvaret for KOSTRA skjema 16, "Årsmelding for barnehager per 15.12.". Regnskapsfunksjoner som er tillagt arbeidsgruppen er:

201 Førskole
211 Styrket tilbud til førskolebarn
221 Førskolelokaler og skyss.

Arbeidsgruppen har siste år bestått av:

Elin Såheim Bjørkli (leder)	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Hossein Moafi	SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Siri Westgård	Barne- og familiedepartementet
Thorstein Ouren	Barne- og familiedepartementet
Annelise L'Orange Ekstrøm	Sarpsborg kommune (KS)
Odd Veggund	Kommunal- og regionaldepartementet
Stein Gaarde	Asker kommune (KS)
Jorunn Ongstad	Fylkesmannen i Østfold
Kjellaug Hodnekvam	Bergen kommune, bydeler

Gruppas mandat

Spesielle oppgaver fra Samordningsrådet er

- Ventelister - Undersøkelse om kø og ventelister på barnehager
- Filuttrekk - Utvikle mottaks- og kontrollrutiner og finne løsning for signert informasjon for kommuner som ønsker å levere filuttrekk fra sine administrative systemer
- Personellrapportering - Alle arbeidsgruppene er bedt om å vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område
- Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utarbeidet av effektiviseringsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer.

Evaluerings av siste rapportering

Utarbeiding av skjema

Skjemaet blir utarbeidet av SSB og BFD. Eneste nye element i skjemaet for 2003 var et spørsmål om barnehagens status per 15.12.2003. Er barnehagen "i ordinær drift" eller "ikke i drift". Dette gjør det enklere for SSB å få oversikt over populasjonen, og en unngår å bruke ressurser på puring av skjema fra barnehager som ikke er i drift. I tillegg har vi forsøkt å presisere mer både i spørsmålet og veiledningen knyttet til opplysninger om barn med funksjonshemming og særlige behov. Tidligere har

det vært både en form-flow utgave og en xml-utgave av skjemaet, men fra siste innhenting er det kun xml-utgaven som blir brukt.

Kontroller i skjema

Det elektroniske skjemaet er utstyrt med en rekke kontroller som går på utfylling av obligatoriske felt og logisk sammenheng mellom feltene. Disse kontrollene vil enten gi en advarsel eller en feilmelding. Det ble lagt inn en del nye kontroller, noe som i ettertid viste seg å skape problemer for noen kommuner ettersom skjemaet ble "stort" og det tok ekstra lang tid å verifisere det under utfylling. Advarsler og feilmeldinger har gjort at det er færre feil som må korrigeres i revidering hos SSB.

Kommunene bruker også opplysningene i skjema 16 som grunnlag for skjemaet "Kommunenes søknad om statstilskudd for 2004. Samlet søknad for kommunale og private barnehager". For kommuner med mange barnehager vil det være mye arbeid å summere opplysningene fra hvert enkelt barnehageskjema, derfor er det laget et eget hjelpeprogram som er tilgjengelig på Internett. Dette programmet lager en Excel-fil eller flatfil med alle opplysninger fra skjema 16 og kommunen kan dermed selv summere de felt som er ønskelig. Dette har også stor nytte som kontroll av at riktige barnehagedata er rapportert.

Innsamling av data (rapporteringen)

Ved publisering av foreløpige tall 15.03 var det kun tre kommuner som ikke hadde sendt inn noen barnehageskjema. I tillegg var det noen kommuner som ikke hadde sendt inn for alle sine barnehager. Ved publisering 15.06 var svarprosenten 100. Ved publisering 15.03 var det innrapportert 5 908 barnehager og 200 539 barn med barnehageplass. Tilsvarende tall per 15.06 var henholdsvis 5 921 og 205 076.

Bearbeiding/revisjon og kontroll

Skjema 16 blir fortløpende overført fra SSB til fylkesmannen, slik at de kan benyttes som grunnlag for utbetaling av statstilskudd. Dersom det er feil i dataene korrigeres dette hos fylkesmannen. SSB starter revisjon av dataene etter kommunenes frist for korrigering har gått ut i april. For å få korrigert data som er feil innrapportert benytter vi fylkesmannens rettelogg eller vi kontakter kommunen.

Publisering

Det er ingen nye indikatorer i de publiserte KOSTRA-faktaarkene for barnehager. Finansieringsfordelingen mellom stat, kommune og foreldre er fremdeles ikke bra nok til å kunne publiseres. I faktaarkene vises foreldrenes andel av finansieringen, men på grunn av feilføring av statstilskuddet i kommunene har vi valgt å ikke publisere kommunens og statens andel av finansieringen.

Nytt fra og med 2003-årgangen er at dataene også er tilgjengelig via Statistikkbanken og at det publiseres nasjonale nøkkeltall i etterkant av både 15.03 og 15.06 publiseringene. Nøkkeltall på barnehageområdet som publiseres på nasjonalt nivå er:

1. Finansielle nøkkeltall
 - Brutto driftsutgifter, barnehager i prosent av brutto driftsutgifter i alt
2. Prioritering
 - Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager
 - Netto driftsutgifter, barnehage, i prosent av totale netto driftsutgifter
3. Dekningsgrader
 - Andel barn 1-5 år med barnehageplass
4. Produktivitet/enhetskostnader
 - Korrigerte brutto driftsutgifter per kommunal bruker i kroner, barnehager

Kontoplanen

SSB har fått henvendelse fra et par kommuner som administrerer foreldrebetaling på vegne av private barnehager i kommunen. En kommune hadde ført dette inn på art 600 (Brukerbetaling for kommunale tjenester) og ut på art 370 (Kjøp fra andre, private). KOSTRA-arbeidsgruppen kom fram til at det ville bli mest hensiktsmessig å føre foreldrebetaling for private barnehager inn på art 620 (Annet salg av varer og tjenester utenfor avgiftsområdet) for deretter å utgiftsføres på art 470. Medlemmer av regnskapsgruppa i KOSTRA har uttalt at dette ikke bør være med i KOSTRA-rapporten, men kun føres i internregnskapet. KRD har oversendt saken til GKRS (Foreningen for god kommunal regnskapsskikk) for prinsipiell avgjørelse vedrørende all innkreivingsvirksomhet som kommunene gjør på vegne av private.

Endringer i skjema for 2004

I forbindelse med den nye tilskuddsordningen - tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder - som vil gjelde fra 1. august 2004, er det behov for å endre tjenesterapporteringen i KOSTRA skjema 16, pkt. 5. "Antall barn i barnehage fra språklige og kulturelle minoriteter". Formulering av spørsmålet er diskutert i arbeidsgruppen, men endelig utgave vil foreligge i august.

Videre arbeid med KOSTRA-barnehage

I tillegg til oppgavene i mandatet må vi også forberede oss på en omlegging av innrapporteringen på barnehageområdet. Fra 2006 skal det statlige øremerkede driftstilskuddet til barnehager innlemmes i inntektssystemet til kommunene. Dette vil påvirke både innholdet i rapporteringen og gjeldende rapporteringsrutiner. Endringen vil påvirke rapporteringen allerede for 2005. Det er satt i gang et arbeid, blant i samarbeid mellom SSB og BFD for å se på hensiktsmessig innhold, rutiner og tidspunkt for en endret rapportering.

ptt/- 30.06.2004

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppa KOSTRA grunnskole
Kopi til: Torild Fløysvik, Terje Risberg

Rapport til Samordningsrådet i KOSTRA Fra arbeidsgruppa for grunnskole, 30.06.04

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa har ansvaret for følgende områder:

Funksjon 202 Grunnskole
Funksjon 213 Voksenopplæring på grunnskoleområdet
Funksjon 214 Spesialskoler
Funksjon 215 Skolefritidstilbud
Funksjon 222 Skolelokaler og skyss
Funksjon 383 Kommunale musikk- og kulturskoler

I arbeidsgruppa for grunnskole er følgende organer representert:

Statistisk sentralbyrå (SSB) - 3 representanter
Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) - 3 representanter
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) - 1 representant (deltar ikke)
Kommunenes sentralforbund (KS) - 1 representant for KS sentralt, 3 representanter fra kommunene
Utdanningsdirektoratet (tidligere Læringssenteret) - 1 representant
Fylkesmannen (Fm) - 1 representant

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat 2004:

1. Brukerrettet informasjon, brukerbetaling. Fra 2003 er det levert tall med gjennomsnittlig brukerbetaling for sfo til eget faktaark i KOSTRA: Gebyrsatser/brukerbetaling.
2. Kvalitetsindikatorer, vurderes i arbeidsgruppen.
3. KS/KRD's effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
4. Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- og kontrollhandlinger, samt eventuelt innhold og omfang av slike handlinger.

Det har ikke vært møte i KOSTRA arbeidsgruppen for grunnskoler siden siste rapportering til samordningsrådet.

2. Oppsummering og anbefaling

Det har vært en del endringer i årets publisering, som følge av endringer i lovverk og rapportering. Erstatninger har blitt gjort der det har vært mulig. For de nye indikatorene er foreløpig ikke tidsserier bakover, noe som vil være ønskelig. Grappa har ikke ønsker om store endringer til neste år.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Grunnskoler har ikke eget KOSTRA skjema, men innhenter eksterne data fra GSI. Utarbeidelsen av GSI skjemaet er et samarbeide mellom UFD, Utdanningsdirektoratet og SSB.

3.2 Kontroller i skjema

Per i dag finnes det kontroller innenfor GSI systemet, men ikke tverrgående mellom tjenstedata og regnskapsdata. Det vil være ønskelig å få et system som fanger opp uoverensstemmelser mellom disse, og kanskje mellom årganger. I dag er det kun manuelle kontroller som er i bruk.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

GSI data blir revidert kontinuerlig i perioden fra 1. januar. Det er således en ganske lang periode til å rette opp i tjenstedataene etter hvert som feil oppdages. SSB har også mulighet til selv å rette i datamaterialet, i samarbeide med skoler/kommuner/fylkesmenn. For regnskapsdataene oppleves de generelt som gode. Likevel oppleves revideringsfasen som intensiv, og fagseksjonen i SSB skulle gjerne hatt mer tid til å gå gjennom datamaterialet, samt følge opp kommunene, f.eks. der det oppdages uoverensstemmelser mellom tjenstedata og økonomidata. Til mars publiseringen opplever vi at vi har svært liten tid til å få oversikt over publiserte data, og mange kommuner mangler fortsatt, mens i juni publiseringen opplever fagseksjonen i SSB at det er en bedre kontroll på hva som publiseres, og frafallet er akseptabelt.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ikke eget revisjonssystem

3.5 Publisering

Endringer i lovverket og GSI rapporteringen for 2003 har medført tilsvarende endringer i KOSTRA. Begrep som "klasse" og "minstetimetall" har forsvunnet fra lovverket og rapporteringen. Det er forsøkt å finne erstatninger for disse. For eksempel er "klasse" begrepet som ressurs erstattet med "Gjennomsnittlig gruppestørrelse".

Følgende indikatorer er fjernet fra 2002 til 2003:

Indikator	Delingstimer og timer spesialundervisning i prosent av samlet minstetimetall
Indikator	Klasser per kommunal skole
Indikator	Minstetimetall pr. klasse
Indikator	Årstimer utover minstetimetallet, per klasse
Indikator	Årstimer utover minstetimetallet, per elev
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, per minstetimetall
Indikator	Elever per klasse
Indikator	Elever per klasse, 1. til 7. klassetrinn
Indikator	Elever per klasse, 8. til 10. klassetrinn

Følgende indikatorer er fjernet fra mars til juni:

Fordeling av finansiering av plasser i kommunale SFO, prosent

Foresatte

Stat

Kommune

(Øremerket statstilskudd til sfo ble innlemmet i rammetilskuddet fra 1/8 2003, denne indikatoren gir derfor ikke lenger mening.)

Nye indikatorer 2003:

Indikator	Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn
-----------	---

Indikator	Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn
-----------	--

Indikator	Timer spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt
-----------	---

Indikator	Driftsutgifter til leie av lokaler og grunn, per elev i grunnskolen
-----------	---

Indikator	Antall elever per datamaskin
-----------	------------------------------

-Vekting av indikatorer har blitt slutført i 2003.

-I tillegg til den ordinære KOSTRA publiseringen den 15. juni, ble det publisert egen Dagens statistikk artikkel og utvalgte tabeller for grunnskole den 24. juni.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Ingen

4.2 Forslag til endring

Ingen

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Foreløpig ingen

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Faktaarket er omfattende, og det inkluderer flere områder. Begrepsbruken og presentasjonen kan nok gjøres ryddigere.

KOSTRA arbeidsgrupperapport 2004

- kommunale helse- og omsorgstjenester

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens sammensetning

Fylkeslegen i Møre og Romsdal:	Marie Eide
Fylkeslegen/Helsetilsynet i Troms:	Birgit Heier Johansen
Statens helsetilsyn:	Gunstein Sundene
Kommunal- og regionaldepartementet:	Hans Øyvind Hvidsten
Kommunenenes Sentralforbund/Hamar kommune:	Halvor Haug
Kommunenenes Sentralforbund:	Magne Hustad
Kommunenenes Sentralforbund:	Mimmi Kvisvik
Sosial- og helsedirektoratet:	Nina Ruth Kristoffersen
Sosial- og helsedirektoratet:	Helle Gran
Sosial- og helsedirektoratet:	Marit Gausel Blom
Oslo kommune:	Åse Løset
Oslo kommune:	Grethe Sundby
Bergen kommune:	Harald Aasen
Bergen kommune:	Finn Markussen
Statistisk sentralbyrå:	Kari Anita Solaas Paulsen (regnskap)
	Bjørn Gabrielsen (helse)
	Marit Wahlgren (helse)
	Brith Sundby (helse)
	Harald Tønseth (helse)
	Dag Abrahamsen (helse)

1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat

Gruppen har ansvar for å utvikle skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

- 232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste
- 233 Forebyggende arbeid, helse. Denne funksjonen delt opp i to undergrupper:
miljørettet helsevern og annet forebyggende arbeid.
- 234 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede
- 241 Diagnose, behandling og rehabilitering.
- 253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon
- 254 Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende
- 261 Botilbud, i institusjon (drift av bofunksjonen for eldre og funksjonshemmede i institusjon)

(Funksjon 262, "Botilbud, utenfor institusjon" ble overflyttet til arbeidsgruppen for bolig fra og med rapporteringsåret 2002)

I tillegg spørres det om årsverk på funksjon 120 "Administrasjon" av personell knyttet til helse og omsorgstjenestene.

5 skjema dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene:

Skjema 1	Personell og virksomhet i kommunehelsetjenesten
Skjema 3	Aktivitetssenter og dagsenter
Skjema 4	Personell i pleie- og omsorgstjenestene
Skjema 5	Institusjoner for eldre og funksjonshemmede
Skjema 6	Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt

1.3 Avholdte møter i arbeidsgruppen

Det ble avholdt følgende møter i rapporteringsperioden:

- ❑ 23.04.04 fellesmøte for alle arbeidsgruppemedlemmer
- ❑ 27.04.04 kun pleie- og omsorgstjenester
- ❑ 25.05.04 kun kommunehelse

Referater fra møtene blir lagt ut på <http://www.ssb.no/kostra/kommune/kommuneref.html#ref>

2. Oppsummering og anbefaling

- ❑ Arbeidsgruppen går inn for at en går tilbake til tidligere organisering, med én gruppe for kommunehelsetjeneste, og én gruppe for pleie- og omsorgstjenester. På denne måten reduseres faren for at problemstillinger tilknyttet kommunehelsetjenesten "forsvinner" i pleie- og omsorgssaker.
- ❑ Skjema 3 og skjema 4 anbefales tatt ut, til fordel for et ubetydelig utvidet skjema 6.
- ❑ Overgangen til fra skjemarapporterte årsverk til registeruttrekk i pleie- og omsorgstjenestene ble innført for 2003-årgangen. Kvaliteten på dataene og sammenlignbarheten mellom kommunene er ikke tilfredsstillende, og det blir gjort informasjonstiltak mot kommunene for å bedre registreringen for 2004. I publisering 15.06.04 var alle avtalte årsverk med, vikarer inkludert. Kun fødselspermisjon er trukket fra, ellers ingen korreksjon av sykefravær. Tidlig på høsten vil SSBs gruppe for arbeidsmarkedsstatistikk ta endelig standpunkt til om sykefravær skal inkluderes, og/eller vises separat. For kommunehelsetjenesten er fremdeles registreringen av årsverk i Arbeidstakerregisteret for dårlig til at arbeidsgruppen vil anbefale overgang fra skjemarapportering.
- ❑ De eksterne dataene for SYSVAK anbefales tatt ut av faktaarket for kommunehelse. Isteden bør det refereres til tilsvarende data på Folkehelseinstituttets side: <http://www.fhi.no/tema/vaksine/dekning/>.
- ❑ I faktaarkene må det jobbes med en entydig definisjon på lege-/fysioterapiårsverk og institusjonsbegrepet i forhold til øvrig statistikk.
- ❑ Arbeidsgruppen godtar forslaget til kvalitetsindikatorer fra SHdir med visse merknader, og har selv foreslått 3 ekstra kvalitetsindikatorer for kommunehelsetjenesten:

Indikatorer foreslått av SHdirs arbeidsgruppe:

- Andel personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning
- Årsverk av personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning pr mottaker i hjemmesykepleie/institusjon
- Andel enerom
- Andel enerom med eget toalett/bad, tilrettelagt for aktuelle brukere¹
- Andel plasser avsatt til korttidsopphold
- Legeårsverk pr 1000 plasser i institusjon

¹ I SHdirs forslag står det "Husbankens standard". Det viser seg at det ikke eksisterer en egen standard for bad/WC.

KOSTRA-arbeidsgruppen foreslår dessuten følgende kvalitetsindikatorer:

- fysioterapiårsverk pr. 1 000 plasser i institusjon
- årsverk i skolehelse-/helsestasjonstjenesten pr. 10 000 innbyggere 0-6 år
- årsverk til annet forebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Kontroller i skjema

Det ble lagt inn en del nye kontroller for 2003-rapporteringen, bl.a. med tvungen bruk av forhåndsutfyllt organisasjonsnummer for institusjonen, samt mer restriktiv bruk av ”annen avdeling”. Dette har totalt sett gitt langt mindre feil, men en del nye feil har likevel oppstått som følge av kreativ utfylling når enkelte felter var sperret.

3.2 Innsamling av data (rapporteringen);

	Skjema 1	Skjema 3	Skjema 4	Skjema 5	Skjema 6
Forventet	467	990	465	1319	465
Svarprosent 02.03.04	87	96	91	89	91
Svarprosent 21.04.04	95	97	97	96	97
Mottatt 10.06.04	463	1037	464	1294	463
Svarprosent	99,1	104,7	99,8	98,1	99,6

Det har blitt foretatt 2 purrerunder pr. e-post. Siste purrerunde pr. e-post ble utført i midten av mai. Deretter ble det tatt kontakt med kommuner som fortsatt mangler skjemaer over telefon. Inngangen synes noe bedre enn for 2002, men 25 institusjoner manglet, hovedsakelig pga. at mye ressurser var brukt på å oppdatere delregisteret for institusjoner. De manglende institusjoner vil forhåpentligvis foreligge i endelige tall.

3.3 Publisering

Som følge av den dårlige kvaliteten på årsverksdataene, ble disse med unntak av totaltallet ikke lagt ut i mars. For at kommunene for alvor skal bli klar over den dårlige kvaliteten, og derved bli tvungne til å gå gjennom registreringen, ble det i arbeidsgruppen besluttet å publisere alle årsverkstall i juni.

3.4 Brukerreaksjoner

Svært få kommuner har tatt kontakt som følge av suspecte årsverkstall. I kommunene er det generelt enighet om og stor forståelse for overgangen til register, og at registertallene under noen omstendigheter ikke vil være sammenlignbare med de skjemabaserte tallene.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Endring av funksjonsnavn for f261 "Botilbud i institusjon"

"Botilbud" er i beste fall et intetsigende begrep.

Arbeidsgruppen foreslår at funksjon 261 endrer navn fra "Botilbud i institusjon" til "*Drift og vedlikehold av institusjon*". Det bør vurderes om tilsvarende endring også skal gjøres for den utgåtte funksjonen 262 – botilbud i bolig.

4.2 Endring av funksjonsbeskrivelser f241: Fengsel

I KRDs funksjonsbeskrivelse s. 19 (<http://odin.dep.no/filarkiv/195183/kostrahovedveileder2004.pdf>) står det at f241 skal inneholde utgifter til *fengselsbetjenter*. Dette må endres til *fengselshelsetjenesten*.

4.3 Endring av funksjonsbeskrivelser f254: Omsorgslønn

Arbeidsgruppen foreslår følgende endringer:

I SSBs veiledning for utfylling

(http://www.ssb.no/kostra/kommune/skjema/2003/kommune_skjemaveil_1novbrevet.pdf) bør det nevnes at omsorgslønn inngår i funksjonen .

I KRDs hovedveileder (<http://odin.dep.no/filarkiv/195183/kostrahovedveileder2004.pdf>) s. 21 bør det refereres til lov om sosiale tjenester §4-2 e som gjelder omsorgslønn, i tillegg til a og b. Videre hadde det her vært naturlig å flytte omsorgslønn opp til oppramsing av de andre tjenestene.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Overordnede skjemaendringer

- **Skjema 3 - Aktivitetssenter og dagsenter foreslås tatt ut**

Det er svært liten etterspørsel etter data på området, vanskelig å få inn data fra alle institusjoner og mye tvil vedrørende forskjeller på dagsentre/aktivitetssentre og eldresentre. Sistnevnte har ikke vært med de siste årene. Mye arbeid nedlegges i kommunene uten at informasjonen blir nyttiggjort, og det vil være et meget omfattende arbeid å produsere statistikk for året og fra tidligere år. Flere spørsmål som gjelder skjema 3 på aggregert form er allerede delvis tatt opp i skjema 6. Dersom skjema 3 tas ut, foreslår arbeidsgruppen at skjema 6, spørsmål 3 utvides med spørsmål 7 i skjema 3 vedrørende aktivitetstilbud.

- **Skjema 4 - Personell i pleie- og omsorgstjenestene foreslås tatt ut**

I arbeidsgruppemøte 23.04.04 ble det foreslått å droppe spørsmål om vakanser og budsjett (spørsmål 4) . Samtidig kan opplysninger om videregående utdanning (spørsmål 3) hentes fra register. I løpet av høsten foretas det en sammenligning av tallene i skjema mot tallene fra register. Etter ønske fra SHdir v/ Jan Tvedt, avventes en evaluering av registerdataene før det tas stilling til om registerinnhenting er tilstrekkelig. Dermed gjenstår kun spørsmål 2 om omsorgslønn og spørsmål 5 om samordnede/integrerte tjenester. Spørsmål om omsorgslønn kan inngå i spørsmål 4 i skjema 6 om avlastning og støttekontakt, mens spørsmål 5 naturlig kan overføres i sin helhet til skjema 6. Dersom registerdataene ikke er tilstrekkelige, legges også spørsmål 3 om tverrfaglig utdanning inn i skjema 6.

- **Skjema 6 - navneendring**

Arbeidsgruppen ønsker å presisere at hjemmetjenester også kan ytes utenfor hjemmet, og anbefaler derfor en endring av navnet for skjema 6 fra "Hjemmetjenester, støttekontakt og avlastning" til "*Pleie- og omsorgstjenester til hjemmeboende*".

Interkommunal virksomhet

Det er vanskelig å få god oversikt over særlig teknisk/hygienisk arbeide pga. utstrakt interkommunalt samarbeide. Sammenligninger mellom kommunene blir dermed vanskelig og spørsmålet preges av mangelfull besvarelse.

Arbeidsgruppene for KOSTRA-regnskap og skjemaproduksjon har formuler et generelt spørsmål vedrørende kommunal organisering, som kan brukes på de ulike fagområdene.

Arbeidsgruppen mener spørsmålet for vårt vedkommende må utvides med felter for privat AS og privat ideell organisasjon. Vi ser behov for spørsmål om organisering på følgende områder innen kommunehelsetjeneste: legevakt, skjenkekontroll, fysioterapitjeneste, skolehelsetjeneste, helsestasjonstjeneste, miljørettet helsevern, teknisk/hygienisk virksomhet.

For pleie og omsorg: skjema 5: Institusjoner
 skjema 6: hjemmesykepleie, praktisk bistand, andre tjenester
 som nevnt i spml. 3, inkl. eldresentre.

For sikkerhets skyld bør det også inkluderes et spørsmål om "annen virksomhet innen kommunehelsetjeneste/pleie- og omsorgstjeneste som ikke er i regi av kommunen".

5.2 Detaljer i spørsmålene

Skjema 1 (spm. 1-3, 2-3, og 3-3) samt skjema 4 (spm. 4-4). Ubesatte/budsjetterte stillinger
 Arbeidsgruppen foreslår å fjerne spørsmål om ubesatte stillinger. Også spørsmålet om budsjetterte stillinger i skjema 4, punkt 4-4, bør fjernes. Det stilles et stort spørsmål ved kvaliteten på disse tallene, ikke minst er det ulik forståelse for hvordan ubesatte og budsjetterte stillinger skal telles.

Skjema 1, spm. 3-5 Organisering av helsestasjon for ungdom

Det foreslås mindre endringer i veiledning og spørsmål for å reflektere ny forskrift til skolehelse-/helsestasjonstjeneste 01.07.03.

Eksisterende:

Har kommunen/bydelen per 31.12.2003 i drift:	
a. Helsestasjon for ungdom (jf. definisjon ovenfor)	☐
b. Ordinær skolehelsetjeneste for ungdom (jf. lov og forskrift)	☐
Hvis kommunen/bydelen har helsestasjon for ungdom, svar på spørsmålene nedenfor.	
Er helsestasjon for ungdom organisert i samarbeid med den obligatoriske skolehelsetjenesten (jf. lov og forskrift) og skolen?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei
Inngår prevensjonsundervisning/-veiledning som en del av tilbudet?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei
Inngår samlivsundervisning som en del av tilbudet?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei
Inngår legekonsultasjon/-undersøkelse som en del av tilbudet?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei
Inngår særskilte tiltak med sikte på å forebygge psykiske problemer som den del av tilbudet?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei
Inngår særskilte tiltak med sikte på å forebygge rusproblematikk som en del av tilbudet?	☐ 1. Ja ☐ 2. Nei

Foreslått endret til

Har kommunen / bydelen pr. 31.12 i drift	
a) Helsestasjon for ungdom	_ Antall
b) Skolehelsetjeneste ved alle grunnskoler	Ja Nei
c) Skolehelsetjeneste ved alle videregående skoler	Ja Nei Har ikke vgs
Hvis "Nei" i b) eller c), hvorfor ikke:	

Tjenestetilbud til ungdom 14 –20 år	HFU	Skolehelsetj
Inngår prevensjonsundervisning/-veildning som en del av tilbudet?	Ja Nei	Ja Nei
Inngår samlivsundervisning som en del av tilbudet?	Ja Nei	Ja Nei
Inngår legekonsultasjon/-undersøkelse som en del av tilbudet?	Ja Nei	Ja Nei

Inngår forebygging av psykiske problemer som en del av tilbudet?	Ja	Nei	Ja	Nei
Inngår forebygging av rusproblematikk som en del av tilbudet?	Ja	Nei	Ja	Nei
Inngår helseopplysning om for eksempel fysisk aktivitet, ernæring/kosthold og røyking som en del av tilbudet?	Ja	Nei	Ja	Nei

Skjema 1, spm. 3-6 Aktivitet i helsestasjonstjenesten og skolehelsetjenesten

I forhold til faktaarkene finnes det indikatorer for undersøkelser fram til skolealder, men ikke på skolen. Grunnen til dette er at en bl.a. er usikker på hvordan antall "målrettede helseundersøkelser" tolkes i kommunene. Iht. veiledningen skal en følge kalenderåret (dvs. regnskapsåret), ikke skoleåret, noe som vanskeliggjør tellingen. 3-6 teksten i veiledningen bør flyttes til spørsmålsteksten for å tydeliggjøre hva "målrettet" innebærer i forhold til "kartlegging".

Arbeidsgruppen foreslår å endre teksten

fra:

Antall målrettede helseundersøkelser i 3. klasse, grunnskolen (8-års alder)
Antall målrettede helseundersøkelser i 8. klasse, grunnskolen (13-års alder)
Antall målrettede helseundersøkelser i 1. klasse, videregående skole (16-års alder)

til:

Antall som har fått målrettede helseundersøkelser ved utgangen av 3. klasse, grunnskolen (8-års alder)
Antall som har fått målrettede helseundersøkelser ved utgangen av 8. klasse, grunnskolen (13-års alder)
Antall som har fått målrettede helseundersøkelser ved utgangen av 1. klasse, videregående skole (16-års alder)

Skjema 1, spm. 3-2 (funksjon 232), spm 4-3

Tabellene inneholder en linje "psykiatrisk sykepleier". Jan Tvedt, SHdir, ber om at tabellene utvides med en linje "annet høyskolepersonell med videreutdanning i psykisk helsearbeid" etter vernepleier.

Skjema 1, spm. 5-2

Jan Tvedt, SHdir, ber om at tabellen betegnes "Tverrfaglig videreutdanning" siden denne tabellen dreier seg om slike utdanninger og ikke grunnutdanninger.

Skjema 5, spm. 4Bygningmessig utforming

Som følge av den foreslåtte kvalitetsindikator, forslås et tilleggsspørsmål:
Tallet på enerom med WC/bad tilrettelagt for aktuelle brukere

Skjema 5, spm. 5 Plasser disponert av andre kommuner/bydeler

Avlastningsinstitusjoner leier ofte ut prosenter av plasser til andre kommuner. Dette lar seg ofte ikke føre, da skjemaet bare opererer med hele plasser. Arbeidsgruppen foreslår at institusjonsplasser som leies ut til kommuner i skjema 5 konverteres fra heltall til desimaltall. Plassen regnes som utleid når den ikke har stått ledig mer enn 1 uke.

Skjema 5, spm. 6, 7, 8 Antall beboere pr. 31.12

En del kommuner fyller ut konsekvent for 31.12, selv om dette ikke er representativt pga. ferieavvikling. Arbeidsgruppen mener beboertallet er tilfredsstillende. Problemer knyttet til telledatoen

løses ved innføring av IPLOS. Vi foreslår likevel å presisere i skjema at antall beboere pr. 31.12 skal være representativt for en vanlig dag ved slutten av året.

Skjema 5, spm. 10: samordnede/integrerte tjenester

Mange kommuner har distrikts- eller soneinndeling, der de ansatte er organisert kun på kommune, ev. sone, og der de jobber både med hjemmesykepleie og på institusjon.

Forslag til føring: Ofte vil de ansatte ha en institusjon som base og ansettelsessted, og da burde skjema for 2003 kunne være dekkende. Dersom så ikke er tilfelle, kan personell med ansettelsessted sone eller kommune sentralt og som både jobber på institusjon og i hjemmetjenester oppføres med antall årsverk på institusjon og i hjemmetjenesten. Innrapporteringen for 2003 kan tyde på at det bør settes en minstegrense for hvor stor andel av årsverkene som skal være integrert før de evt skal ha innvirkning på årsverksfordeling.

Ansettelsessted	Anslagsvis antall samordnede årsverk	
	Institusjon	Hjemmetjeneste
Fra skjema 5: Institusjon		
Fra skjema 5: Hjemmetjeneste		
Fra skjema 6: Sone/sentralt		

Arbeidsgruppen anbefaler at samordningsspørsmålet i skjema 4 (som er foreslått flyttet til skjema 6), utvides for å kartlegge omfanget av samordnede sone-/sentralansatte årsverk. Det understrekes at årsverksfordelingen skal følge utgiftsfordelingen.

Skjema 6, spml. 6 Særlig ressurskrevende mottakere

Definisjonen av ressurskrevende endres fra "lønnsutgifter over 600.000.-" til "lønnsutgifter over 700.000.-" for å være i tråd med gjeldende føringer.

Skjema 6, spml. 7 Egenbetaling

Arbeidsgruppen foreslår å innta i veiledning:

"For de kommuner som har betalingsordninger som avviker fra oppsettet i spørsmål 7 skal en bruke høyeste sats i skjema, og i merknadsfeltet spesifisere detaljer som ikke kommer med."

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Det er i dag svært mange variabler i faktaarkene, og det er vanskelig å finne fram. Spesielt gjelder dette pleie og omsorg. De fleste i arbeidsgruppen mener likevel at det er bedre å legge ut mye - ulike instanser har ulikt behov. Nivå 3 er dessuten viktig for egenkontroll.

6.2 Ønskede endringer

Kommunehelse

6.2.1 Fjerne SYSVAK-tall

I dag utgjør opplysninger om vaksinasjon 16 av 45 indikatorer i faktaarket. Det er ikke naturlig at dette skal utgjøre en så stor andel, spesielt ikke når alle tallene finnes på Internett. Arbeidsgruppen foreslår derfor å ta ut SYSVAK-statistikken - denne fås direkte fra Folkehelseinstituttet som eksterne data, og finnes på deres side: <http://www.fhi.no/tema/vaksine/dekning/>. Det bør opprettes en link til denne siden fra faktaarket.

6.2.2 Timer av leger/fysioterapeuter i alt - endret definisjon

Arbeidsgruppen foreslår at "leger i alt" inkluderer leger på funksjon 253 institusjoner der det er mulig. Dette er i samsvar med mange andre statistikker, og er mest naturlig. Legeårsverk på institusjon skal selvfølgelig opprettholdes som egen variabel. Det må likevel presiseres at f253 må avstemmes regnskapsmessig mot pleie- og omsorgsregnskapet, de øvrige funksjoner mot kommunehelseregnskapet. Tilsvarende foreslås for fysioterapeuter. Dersom f253 ikke er med i totaltallet, må dette klart framgå i teksten.

Pleie og omsorg

6.2.3 Droppe f262 i sin helhet

Arbeidsgruppen foreslår å droppe all fordeling på f262 (drift og vedlikehold av bolig) - utgått f.o.m. 2002-statistikkåret).

6.2.4 Droppe f261 på nivå 2

f261 (botilbud i institusjon) er lite i bruk, men inngår i totaltall for årsverk, og bør derfor opprettholdes på nivå 3. På nivå 2 bør alle nøkkeltall med f261 utgå.

6.2.5 Droppe årsverk tilhørende f120, administrasjon.

Årsverk tilhørende funksjon 120 lar seg ikke hente fra register isolert for pleie- og omsorgsstatistikken eller kommunehelse, og må utgå. Det får også innvirkning på totaltallene for lege- og fysioterapiårsverk om disse skal hentes fra register.

6.2.6 Institusjonsbegrepet

○ Avgrensing av "institusjon" i forhold til avlastningsinstitusjoner/barneboliger

KOSTRA-indikatorer relatert til institusjoner har til nå ikke hatt et klart skille mellom sykehjem og aldershjem på den ene siden, og avlastningsinstitusjoner og barneboliger på den andre siden. Da KOSTRA ikke inneholder klare retningslinjer for hva som skal forstås med "institusjon innen pleie og omsorg", ser vi behovet for en klargjøring.

Avlastning:

05 Barnebolig (etter lov om sosiale tjenester): avlastning for funksjonshemmede barn

10 Avlastningsinstitusjon

I avlastningsinstitusjon/barneboliger vil antall beboere med vedtak om opphold ofte overskride antall plasser, f.eks. pga. fast turnus, med fri hver 3. helg. En bør her kunne tillate at antall beboere er større enn antall plasser. Telling av beboere med avlastning blir bedre når IPLOS innføres. I forhold til funksjon 261 (drift og vedlikehold) er det naturlig å ta med barneboliger og avlastningsinstitusjoner, men i mindre grad i forhold til pleietjenester.

Antall utskrivninger lite relevant når en er på avlastning annenhver helg. Vi foreslår at antall utskrivninger droppes for avlastningsinstitusjoner/barneboliger.

Arbeidsgruppen foreslår at antall plasser og beboere i avlastningsinstitusjon/barnebolig kun brukes i separate statistikker, og ikke inngår i tallet på institusjonsplasser/-beboere totalt. Det foreslås videre at det skilles sterkere mellom barneboliger/avlastningsinstitusjoner i forhold til de andre institusjonstypene i skjema 5, og at de automatiske kontrollene tilpasses institusjonstypen.

○ Definisjon av "brukere"

I noen nøkkeltall er "brukere" definert som "antall mottakere av hjemmetjenester + antall plasser i institusjon". Samtidig brukes også nøkkeltallet "Beboere i institusjon i prosent av brukere av pleie- og omsorgstjenester" der "brukere" er definert som "antall mottakere av hjemmetjenester + antall heldøgnsbeboere i institusjon". Det er *beboere*, og ikke *plasser* som skaper kostnader. For budsjettering og arbeidsavtaler er det imidlertid ikke uvanlig å ta utgangspunkt i antall plasser. Spesielt for nøkkeltallet "Beboere i institusjon i prosent av brukere av pleie- og omsorgstjenester" blir det merkelig om en skal bruke "plasser" i nevner, og også i teller. SSB foreslår at en bruker

"heldøgnsbeboer" framfor "plasser" i alle nøkkeltall som inneholder "brukere i alt". For å vurdere hvorvidt kommunen har over- eller underbelegg foreslår arbeidsgruppen videre et nytt nøkkeltall "Antall beboere i prosent av antall institusjonsplasser". (Avlastningsinstitusjoner og barneboliger holdes da utenfor iht. ovenstående betraktninger.) Arbeidsgruppen foreslår at en endrer begrepet "bruker" til "(tjeneste-)mottaker". Videre foreslås det at en for nøkkeltall som ikke er regnskapsrelaterte bruker "alle mottakere" framfor "kommunale mottakere".

○ **Korrigerer av utleieplasser**

En del institusjoner leier ut plasser til andre kommuner. I KOSTRA behandles ikke disse plassene særskilt. Små kommuner med mange utleieplasser vil dermed fremstå med unaturlig høy plassdekning for sine innbyggere. Arbeidsgruppen foreslår at utleieplassene fordeles på de respektive leietagende kommuner, slik det blir gjort i "Hjulet".

6.2.7 Årsverkskategorier i faktaarket

Arbeidsgruppen foreslår å:

- slå sammen psykiatriske og geriatrike sykepleiere til spesialistsykepleiere, ev. slå spesialistsykepleierne sammen med andre sykepleiere
- opprette egen kategori for personell uten helse- eller sosialfaglig utdanning, men med videregående/høyskole/universitetsutdanning

Statistikkbanken kan fremdeles inneholde mer detaljerte fordelinger om ønskelig, f.eks. i tråd med SHdirs helse- og sosialpersonellstatistikk.

6.3 Nye nøkkeltall

Pleie og omsorg

- andel ressurskrevende mottakere av totalt antall mottakere av hjemmetjenester
Vil i større grad kunne forklare store utgifter i små kommuner.
- andel kommunale institusjonsplasser av totalt antall institusjonsplasser
Viser graden av privatisering, inkluderer også avlastningsinstitusjoner/barneboliger.
- andel beboere av totalt antall plasser
Kan avdekke overbelegg/underbelegg. Ekskludert avlastningsinstitusjoner/barneboliger

6.4 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Det er foretatt en gjennomgang av institusjonsbegrepet. I nøkkeltall hvor regnskapsdata inngår, er det brukt kommunale institusjoner, ellers er alle institusjoner tatt med. Her var det tidligere en del inkonsistens. Det samme gjaldt årsverk - her er det nå kun brukt kommunale årsverk når disse ses i forhold til regnskap, ellers gjelder alle årsverk.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

Dokumentasjon:

- mandatfordypning - "KRDs forventninger til arbeidsgruppene 2004"
- referat fra arbeidsgruppemøter møter 23.+27.04.04 og 25.05.04
- Innspill fra SHdir "Forslag til kvalitetsindikator- kandidater i KOSTRA i 2004" datert 08.06.04
- Utkast til indikatorbeskrivelser for
 - Andel personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning
 - Andel enerom

- Andel plasser avsatt til korttidsopphold

Indikatorer foreslått av SHdirs arbeidsgruppe:

- Andel personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning
- Årsverk av personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning pr mottaker i hjemmesykepleie/institusjon
- Andel enerom
- Andel enerom med eget toalett/bad, tilrettelagt for aktuelle brukere²
- Andel plasser avsatt til korttidsopphold
- Legeårsverk pr 1000 plasser i institusjon

KOSTRA-arbeidsgruppen foreslår dessuten følgende kvalitetsindikatorer:

- fysioterapiårsverk pr. 1 000 plasser i institusjon
- årsverk i skolehelse-/helsestasjonstjenesten pr. 10 000 innbyggere 0-6 år
- årsverk til annet forebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere

Arbeidet med kvalitetsindikatorer er svært vanskelig og tidkrevende. Sosialdepartementet har opprettet en egen arbeidsgruppe for kvalitetsindikatorer innen pleie- og omsorgstjenestene, ledet av SHdir, og med medlemmer fra KS og SSB i tillegg til SHdir. Denne gruppen har hatt jevnlige møter siden høsten 2003. KOSTRA-arbeidsgruppen ba om forslag til kvalitetsindikatorer fra SHdirgruppen. Innspill herfra ble mottatt 16.06.04. Det har ikke kommet innvendinger på SHdirs forslag utover de betenkeligheter som er referert nedenfor. I SHdir-forslaget er det lagt vekt på å finne indikatorer som allerede er tilgjengelige i KOSTRA, eller som krever små endringer i spørreskjemaet. Av de foreslåtte indikatorene er det bare én som krever tilleggsspørsmål (andel rom med tilrettelagt bad/WC.) De to årsverksindikatorene for pleie- og omsorgstjenester kan sammenstilles fra allerede tilgjengelige registerdata. Her må det imidlertid tas forebehold om varierende kvalitet i kommunenes registrering i Arbeidstakerregisteret. Videre utvikling av indikatorsettet forutsettes å skje gjennom SHdirs arbeidsgruppe det nærmeste året, bl.a. med pilottesting av indikatorene i 4 kommuner høsten 2004. Det vil også være naturlig at SSB og KS gjennom sine Effektiviseringsnettverk går nærmere inn på de indikatorer som godkjennes i Samordningsrådet. Foreløpige tall for de allerede eksisterende indikatorene ble publisert gjennom KOSTRA 15.06.04. Endelige KOSTRA-tall for 2003 vil først foreligge 15.03.05, men det er intet i veien for at det kan produseres tabeller på kommunenivå (og ev. fylkesnivå) for aktuelle indikatorer i desember 2004, da endelige tall for 2003 vil foreligge.

Arbeidsgruppen etterlyser ellers bedre samordning mellom KRD og SOS når det gjelder kvalitetsindikatorer.

Foruten SHdirs forslag, har i tillegg KOSTRA-arbeidsgruppen i eget møte sett nærmere på indikatorer tilknyttet kommunehelsetjenesten.

Andel personell med helse- eller sosialfaglig utdanning

Kompetansebehovet i pleie- og omsorgstjenesten vil variere avhengig av brukerens individuelle behov. Det antas likevel å være en sammenheng mellom kvaliteten på tjenesten som ytes og tjenesteyternes kompetanse. Dette kommer til uttrykk i "Rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell 2003-2006 – Rekruttering for bedre kvalitet" der det heter: "Målsetjinga er å få delen ufaglærte ned frå 23 % i dag til nærare 10 % innan utløp av planperioden i 2006."

Andel med utdanning innen helse- og/eller sosialfag (uansett type og nivå) vurderes derfor å være et bedre mål enn for eksempel andel med en bestemt type utdanning eller andel med utdanning på et bestemt nivå. Data til indikatoren fås fra registeruttrekk fra Arbeidstakerregisteret.

² I SHdirs forslag står det "Husbankens standard". Det viser seg at det ikke eksisterer en egen standard for bad/WC.

Årsverk av personell med helse- eller sosialfaglig utdanning pr mottaker i hjemmesykepleie/institusjon
Personellinnsatsen i forhold til pleiebehovet kan være viktig for mottakers opplevelse av tjenesten. Mottakertallet, definert som summen av beboere på institusjon og mottakere av hjemmesykepleie (evt. alle hjemmetjenester) kan gi en viss indikasjon. Det er mulig at behovet for fagutdannet personell er større for hjemmesykepleie enn for praktisk bistand, men det bør undersøkes nærmere hvorvidt en skal se årsverk i forhold til alle mottakere av pleie- og omsorgstjenester eller utelukke praktisk bistand. Med innføringen av IPLOS kan pleiebehovet anslås pleiebehov i langt større grad enn i dag. Et problem med en slik indikator er at en kan komme til fokusere på en minstenorm for bemanning, uten at innholdet og selve kvaliteten i tjenesten kommer fram. Det kan også være aktuelt å se denne indikatoren i sammenheng med eksisterende indikator "årsverk av brukerrettede tjenester pr. mottaker". Det er ikke tvil om at også personer uten helse- eller sosialfaglig kompetanse kan gjøre en god jobb. I mange tilfelle kan det være unødvendig fordyrende å tilsette faglært personell. Data til indikatoren fås fra registeruttrekk fra Arbeidstakerregisteret samt fra allerede tilgjengelig KOSTRA-rapportering.

Andel enerom

Formålet med denne indikatoren er å måle oppfyllelsen av bestemmelsen om at de som selv ønsker det har rett til å bo i enerom ved langtidsopphold jf. kvalitetsforskriften §3 "tilbud om eget rom ved langtidsopphold"

Stortingsmelding nr. 50 (1996 - 1997) Handlingsplanen for eldreomsorgen

Stortingsmelding nr. 31 (2001-2002) Avslutning av handlingsplanen for eldreomsorgen

Prognoser viser at innen 2007 vil 95% av rommene ved institusjon være enerom.

Kvalitetsforskrift for pleie- og omsorgstjenesten § 3 : "tilbud om eget rom ved langtidsopphold".

Denne indikatoren eksisterer allerede i faktaarket, og kan sees i sammenheng med andel plasser avsatt til korttidsopphold.

Andel enerom rom med eget toalett/bad, tilrettelagt for aktuelle brukere

Formålet med denne indikatoren er å måle i hvilket omfang det tilrettelegges for et mest mulig skjermet privatliv i institusjon, jf forskrift for kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten. Tilgang til eget bad og toalett kan øke den enkeltes livskvalitet.

[http://www.husbanken.no/PORTALER/TJENESTER.NSF/FILE/2663EAEF81340C0DC1256CD00065E8F3/\\$File/7f17-0999.pdf](http://www.husbanken.no/PORTALER/TJENESTER.NSF/FILE/2663EAEF81340C0DC1256CD00065E8F3/$File/7f17-0999.pdf).

Indikatoren krever endring/tilleggsspørsmål i skjema 5. For 2003 kan imidlertid "andel rom med eget bad/WC" benyttes (dvs. uten nødvendigvis tilrettelegging), som allerede inngår i skjemaet.

Andel plasser avsatt til korttidsopphold

Det er en tendens til økning av antall mottakere av hjemmebaserte tjenester og personer som bor i eget hjem selv med omfattende hjelpebehov. Utbygging av omsorgsboliger har blant annet gjort dette mulig. Samtidig blir antallet aldershjems plasser stadig redusert, og liggetiden på sykehus går ned.

Dermed er det viktig at kommunen har et behovstilpasset tilbud i form av et mer kortvarig opphold, som en mellomstasjon mellom hjemmesykepleie og langvarig sykehjemsopphold.

Fleksibiliteten i tilbudet er høyere hvis en større andel av institusjonsplasser settes av til korttidsopphold.

Brukere som ønsker det skal kunne bo hjemme med et tilbud om korttids- og avlastningsplasser ved behov; også etter utskrivning fra spesialisthelsetjenesten.

Andelen korttidsplasser må ses i forhold til andelen mottakere av hjemmesykepleie - jo større andelen mottakere av hjemmesykepleie er, desto større kan en forvente andelen korttidsplasser til å være.

Andel plasser avsatt til korttidsopphold kan være misvisende, fordi andelen slike plasser enten kan gå på bekostning av antallet heldøgns plasser, eller at det ikke er fastsatt noe endelig antall korttidsplasser, men en fleksibel ordning i forhold til behovet. Indikatoren eksisterer allerede i faktaarket.

Legeårsverk på institusjon pr. 1 000 plasser

Legeinnsatsen på sykehjemmene er fra mange hold betegnet som for lav, og det kan derfor være viktig å studere omfanget nærmere. Den beste - men langt fra dekkende - variabelen å ta utgangspunkt i

synes å være avtalte årsverk av leger i institusjon. Indikatoren eksisterer allerede i faktaarket for pleie og omsorg.

Det kan diskuteres hvorvidt det er rett å se på legeårsverk pr. beboer eller pr. plass - avtalen med legene dimensjoneres gjerne etter kapasiteten, og ikke etter beboertallet - sistnevnte er i større grad gjenstand for svinginger; I tillegg til at beboerantallet i seg selv kan variere noe, benytter noen beboere seg av fastlege - omfanget er usikkert. Det kan derfor synes som den beste løsningen er å bruke årsverk på institusjon pr. plass. I tillegg er det for faktaarket i pleie- og omsorgstjenester foreslått at det innføres en indikator "beboere pr. plass", som indikerer under-/overbelegg. "Institusjon" gjelder i dette tilfellet kun sykehjem, aldershjem og andre institusjoner med heldøgns omsorg. Når IPLOS er innført, vil en kunne se årsverk i forhold til pleiebehov. Arbeidsgruppen er ellers usikker på hvorvidt det er samsvar mellom avtalte årsverk og faktiske årsverk - det er mistanke om at det er en del dobbeltregistreringer mellom f241 og f253. Samtidig kan det synes som tidsbruken på institusjon i noen tilfeller er mer stabil enn forholdene skulle tilsi – gamle avtaler blir ofte ikke oppdatert. Som for den foreslåtte indikator "*Årsverk av personell med helse- eller sosialfaglig utdanning pr mottaker i hjemmesykepleie/institusjon*", advares det også her mot en fokusering på minstenorm. Det var likevel enighet i KOSTRAs arbeidsgruppe at det er langt bedre å jobbe med denne indikatoren for å forbedre rapporteringskvaliteten og samsvaret mellom avtale, behov og faktisk utførte årsverk, enn ikke å bruke noen indikator på området i det hele tatt.

Fysioterapiårsverk på institusjon pr. 1 000 plasser

Det ble foreslått å ta inn tilsvarende kvalitetsindikator fra faktaarket for pleie og omsorg for fysioterapeutersom for legeårsverk på institusjon. Spesielt i de tilfeller kommunen har plasser avsatt til rehabilitering, forventes det innsats fra fysioterapeut.

Årsverk i skolehelse-/helsestasjonstjenesten pr. 10 000 innbyggere 0-6 år

Årsverk til annet forebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere

Forebygging gjennom funksjonene 232 (skolehelse-/helsestasjonstjeneste) og 233 (annet forebyggende arbeid) kan ses i sammenheng med kommunens helsetilstand og pleie- og omsorgsbehov. Når det gjelder forebygging, er det naturlig å inkludere helsesøstre og annet personell, som ergoterapeuter (ikke lovpålagt). Arbeidsgruppen foreslår å se årsverk for de to funksjonene hver for seg. F232 ses i forhold til 10 000 innbyggere 0-6 år, mens f233 ses i forhold til alle innbyggere. Dette tilsvarer da indikatorer fra faktaarket for kommunehelsetjeneste.

Andre kvalitetsfaktorer

Det kan synes aktuelt med en kvalitetsindikator for skolehelse-/helsestasjonstjenesten utover avtalte årsverk. SHdir oppfordres til å jobbe videre med dette i samarbeid med SSB utover høsten.

7.2 Ventelister/kø

For pleie og omsorg vil IPLOS kunne gi svar på en del spørsmål vedrørende iverksettingstid.

Arbeidsgruppen anser dette som tilstrekkelig foreløpig. Det blir gjort oppmerksom på at tjenesten i noen tilfeller ytes før vedtak blir fattet. Eks : *Hjelpen starter fredag når personen kommer hjem fra sykehus, og vedtak blir fattet over helga.*

Kartlegging av ventelister for hjemmetjenester er sannsynligvis enklere enn for institusjon. Et generelt problem som ble trukket fram er at køer ikke sier noe om at ventetid avhenger av behov - noen får tjeneste umiddelbart, mens andre med mindre presserende behov må vente lenge på samme tjeneste.

Når det gjelder kommunehelse har arbeidsgruppen tidligere vurdert muligheter for å måle ventetid hos lege/fysioterapeut, men har kommet til at det ikke er forsvarlig å pålegge kommunene en slik økning i oppgavebyrden. Arbeidsgruppen vurderte også et spørsmål om hvorvidt kommunen har stilt krav til et kvalitetssystem som sikrer time hos fastlege/fysioterapeut, men mener at det ville bli vanskelig å få gode svar her - et system kan være så mangt, og sier intet om i hvor stor grad det er i bruk. I mindre kommuner trengs det ikke et system - en har oversikten uansett.

7.3 Innspill fra Effektiviseringsnettverkene

KRD presiserer at Effektiviseringsnettverkene skal kunne få komme med forslag til indikatorer. En slik invitasjon er sendt KS 06.04.04 gjennom representantene Sigbjørn Iversen/Michael Kaurin i kvalitetsindikator-arbeidsgruppen ledet av SHdir.

7.4 Behov for revisjons- og kontrollhandling

Arbeidsgruppen tok for seg følgende variabler med nær tilknytning til lovpålagte oppgaver, og som lett påvirkes av økonomiske prioriteringer:

- Legeårsverk på institusjon

Innen kommunehelse kan det synes som om en del kommuner har mangelfulle rutiner når det gjelder å føre opp legetimer på institusjonene. Framfor revisjon, tror vi at framheving av denne variabelen som kvalitetsindikator kan gjøre nytten. Tilsvarende indikator er også foreslått for fysioterapeuter.

- Betaling for korttidsopphold

Videre har enkelte interesseorganisasjoner ytret ønske om at en vurderer om kommunene har en tendens til å vedta korttidsopphold til rehabilitering/behandling (bruker må betale) framfor avlastning (gratis for bruker). Arbeidsgruppen mener det ikke er grunn til slike mistanker, og finner det ikke nødvendig med nærmere kontroll her.

- Ubesatte og budsjetterte stillinger

Det ble en lengre diskusjon rundt viktigheten av informasjon om vakanser. Når det gjelder lovpålagte oppgaver, vil eventuelle avvik bli påpekt av SSB under revisjonen. Disse skyldes normalt feilføringer, og ikke faktisk avvik. Statistikken for vakanser synes samtidig så usikker (grunnet ulik praksis i føringen) at den er til liten hjelp for å besvare hvorvidt nedgang i årsverk skyldes personellmangel eller bevisst nedtrapping. I skjema 4 for pleie- og omsorgstjenester har en sammenstilt vakanser med budsjetterte stillinger for å presisere at det skal være avsatt penger til ledige stillinger. Som en følge av usikkerheten rundt ubesatte og budsjetterte stillinger, foreslår arbeidsgruppen å fjerne disse spørsmålene framfor å prøve å kontrollere dem.

7.5 Splitting av arbeidsgruppen til kommunehelsetjeneste og pleie og omsorgstjenester

Arbeidsgruppene for kommunehelsetjeneste og pleie og omsorgstjenester ble slått sammen som en prøveordning i 2003, og vedtatt forlenget fram til dette møtet i 2004.

Argumenter for sammenslåing:

- tilgrensende funksjoner og delvis overlappende tjenester
- tilgrensende lovverk
- brukere mottar ofte sammensatte tjenester der begge områder berøres
- personellstatistikk for de to områdene henger nært sammen

Mot:

- i utgangspunktet er dette to store områder, begge med mange vanskelige definisjonsspørsmål
- Ca. 40-50% av sakene er kun relatert til ett område
- fare for at kommunehelse forsvinner i pleie/omsorg

Særlig sistnevnte punkt ble veiende tungt, og det ble derfor vedtatt å foreslå å splitte gruppene, men med det tillegg at en også avholder fellesmøter, fortrinnsvis på høsten.

Arbeidsgruppen for kommunale helse- og omsorgstjenester foreslår splitting av gruppen til:

- Arbeidsgruppe for kommunehelsetjeneste
- Arbeidsgruppe for pleie- og omsorgstjenester

Det skal avholdes separate møter for hver av arbeidsgruppene, men med møterett for medlemmer fra begge grupper. Møteinnkalling og møtereferat for alle møter sendes alle medlemmer i begge grupper. Det skal videre avholdes fellesmøter for begge grupper i den grad det er behov.

7.6 Personellstatistikk - overgang fra skjemarapportering til registeruttrekk

Dokumentasjon:

- Pleie og omsorg: Sammenligning av tall fra skjema og register, notat fra Tonje Köber datert 21.04.04.
- Oversikt over forskjeller skjema-register ton/dra 23.04.04

Overgangen fra skjemarapportering til registeruttrekk for avtalte årsverk i pleie- og omsorgstjenestene ble meldt i brev til kommunene i november 2003. Likevel har mange kommuner ikke oppdatert Arbeidstakerregistret. Kvaliteten på dataene og sammenlignbarheten kommunene imellom er derfor ikke tilfredsstillende. Rett over sommeren 2004 blir det sendt ut eget brev til kommunene om regler for føringen av alle arbeidstakerforhold. I publisering 15.06.04 var alle avtalte årsverk med, vikarer inkludert. Kun fødselspermisjon er trukket fra, ellers ingen korleksjon av sykefravær. Tidlig på høsten vil SSBs gruppe for arbeidsmarkedsstatistikk ta endelig standpunkt til om sykefravær skal inkluderes, og/eller vises separat. Ved evt. separat publisering av sykefravær må det vises stor forsiktighet. Sannsynligvis bør en ikke gå lenger ned enn funksjonsnivå fordelt på kommune. For sykefravær innen de ulike utdanningskategoriene vises det til nasjonale tall.

I skjema for 2002 ble kompetansen til hovedtillsatt ved fravær mindre enn 4 måneder rapportert, og vikarens kompetanse ved fravær ut over dette. Registerstatistikken inneholder alle avtalte årsverk, også for midlertidig ansatte. Dessuten er årsverkene ikke korrigert for sylefravær, kun ansatte med fødselspermisjoner er trukket fra. Dermed blir totaltallet noe høyere (gjærne 10-20% på kommunenivå) enn skjematall i 2002. Dersom enn subtraherer alt legemeldt sykefravær, blir totalt antall årsverk litt lavere enn for 2002 - kortvarig fravær erstattes ofte ikke av vikar. En har mulighet til å trekke fra legemeldt sykefravær som overstiger en bestemt grense, f.eks. 4 måneder.

En gjør oppmerksom på at enkelte yrkesgrupper uten formelle utdanningskrav var vanskelig å skille, f.eks. pleieassistenter og assistenter på kjøkken og i andre servicetjenester. En har foreløpig valgt å legge disse til pleieassistenter, noe som gir et for høyt tall.

Registrering av videreutdanning

En har mulighet for å hente videreutdanning /forutsetter vitnemål og 1 års varighet (20 vekttall/60 studiepoeng) fra register, istedenfor fra skjema som til nå.

Kommunehelsetjeneste

Når det gjelder kommunehelsetjeneste, er heller ikke i år registreringen i Aa-reg tilstrekkelig god til at vi vil anbefale å basere statistikken på den. Eksempelvis har 54 kommuner overhodet ikke registrert årsverk for funksjon 232 skolehelse/helsestasjonstjeneste. Også lege- og fysioterapiregistreringen er mangelfull. Det jobbes med tiltak for å bedre personellregistreringen innen kommunehelse.

Årsverk

Det er mulig å tenke seg 3 indikatoryper knyttet til årsverk:

- *årsverk pr. bruker (pleie og omsorg):*

Det er ikke mulig å kategorisere årsverk i forhold til de mottakergrupper personellet betjener. Arbeidsgruppen framholder imidlertid viktigheten av at brukerfokuset kommer fram. Fram til i dag har det vært benyttet kun f253, f254 og f261 i begrepet "brukerrettede årsverk". Hjølet har hatt med innrapporterte årsverk i skjema4 også for funksjon 234 "aktivisering av eldre og funksjonshemmede" samt funksjon 120 "administrasjon" når en har omtalt "årsverk i alt". Begrepene blir mer presise om vi klart skiller mellom "brukerrettede årsverk" og "årsverk i alt". Det første begrepet måler forhold med tjenestemottaker i sentrum, det siste begrepet relaterer seg til utgifter. Dersom vi fra brukerrettede årsverk utelater årsverk tilhørende f261 (varierer sterkt grunnet ulik organisering i kommunene) og f120 samt årsverk tilhørende administrasjon og service i f253 og f254, får vi et bedre mål for brukerrettet innsats. Funksjon 234 "aktivisering av eldre og funksjonshemmede" er tatt ut - mange av institusjonsbeboerne og hjemmetjenestemottakerne benytter seg av denne tjenesten, men også en del friskere eldre som vi ikke har brukertall for. f234 er dessuten en mer frivillig tjeneste fra kommunens

side, og kan slå svært ulikt ut. Årsverk for f234 vises isolert som gjort til nå i KOSTRA, og kun satt opp mot lønnsutgifter (som til nå).

- *årsverk i forhold til lønnsutgifter:*

I forhold til lønnsutgifter må alle årsverk som er ført på de tilsvarende funksjoner i regnskapet tas med, men bare de årsverk som vi har regnskapstall for (ikke selvstendige kommunale foretak, interkommunale selskaper eller private aktører):

"Kommunale årsverk i alt", inkluderer alle årsverk med lønn i kommuneregnskapet for funksjonene f234, f253, f254 og f261. Det vises for øvrig til SSBs notat fra prosjektgruppen for fristilling og konkurranseutsetting på http://www.ssb.no/emner/00/00/20/notat_200435/notat_200435.pdf.

7.7 Miljørettet helsevern

SHdir er ansvarlig for tiltak innen miljørettet helsevern for perioden 2004 til 2009. Siden miljørettet helsevern er kommunehelsetjenestens/ kommunelegens ansvar, må det være riktig at evt. nye spørsmål kommer på kommunehelseskjemaet. Forslaget må vurderes i forhold til hvor viktig slik informasjon er for å belyse sentrale politiske satsingsområder - behøves data hvert år fra samtlige kommuner? Hvor stor blir oppgavebyrden? Kan vi forvente god datakvalitet om såpass sensitiv informasjon? Hva med publisering? Særlig viktig synes tilsynet med barnehager, skoler og institusjoner å være. Tilsynsaktivitet iht. den nye tobakkskadeloven kan det også være aktuelt å undersøke.

Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes en arbeidsgruppe for å vurdere mulige KOSTRA-spørsmål innen miljørettet helsevern, med representanter fra SHdir, KS, Helsetilsynet og ulike fagtilsyn. SSB innkalles evt. etter behov.

Det henstilles til KS om å vurdere om det kan være aktuelt å opprette en gruppe under Effektiviseringsnettverkene på området.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Innspill fra SHdir "Forslag til kvalitetsindikator- kandidater i KOSTRA i 2004" datert 08.06.04

10.2 Utkast til indikatorbeskrivelser for

- Andel personell med helse- og/eller sosialfaglig utdanning
- Andel enerom
- Andel plasser avsatt til korttidsopphold

Vedlegg 1 (jf. 10.1)

Statistisk Sentralbyrå
Seksjon for Helsestatistikk
KOSTRA arbeidsgruppe for kommunale helse- og omsorgstjenester
V/Dag Abrahamsen

Deres ref:
Saksbehandler: msk
Vår ref: 03/4955
Arkivkode:
Dato: 08.06.2004

Forslag til kvalitetsindikator- kandidater i KOSTRA i 2004

Vi viser til brev datert 28.04.04, og takker for den muligheten vår arbeidsgruppe er gitt til å foreslå 3 – 6 kvalitetsindikatorer i KOSTRA med oppstart i 2004.

Arbeidsgruppen i regi av Sosial- og helsedirektoratet har drøftet muligheter og begrensninger og kommet fram til følgende forslag til kvalitetsindikator- kandidater:

- Andel personell med helse- eller sosialfaglig utdanning
- Årsverk av personell med helse- eller sosialfaglig utdanning pr mottaker i hjemmesykepleie/institusjon
- Andel enerom
- Andel rom med eget toalett/bad, tilrettelagte etter Husbankens standard
- Legeårsverk pr 10.000 plasser i institusjon
- Andel plasser avsatt til korttidsopphold

Ovenstående forslag bygger på datamateriell som samles inn gjennom kommunenes registreringer i KOSTRA. Shdir- arbeidsgruppen vil utarbeide standardiserte beskrivelser for de foreslåtte indikator- kandidatene dersom KOSTRA- arbeidsgruppen finner hensiktsmessig å benytte disse. Beskrivelsene er planlagt ferdigstilt innen 15.02.2005.

Arbeidsgruppen ser på lengre sikt mulighet til å knytte data fra IPLOS til de foreslåtte indikatorene. Gjennom kombinasjoner av registreringer ser gruppen nye, spennende muligheter til å belyse kvalitet på tjenestene.

Vi foreslår også at det vises til Effektiviseringsnettverkens arbeid gjennom å opprette en link mellom KOSTRAs nettsted og KS sitt nettsted Bedrekommune.no.

Med vennlig hilsen

Frode Forland
avdelingsdirektør

Marit Sissel Kise
rådgiver

Vedlegg 2 (jf. 10.2 - indikatorbeskrivelser)

Indikatornr:	Indikator relatert til: Kvalitetsindikatorer i pleie- og omsorgstjenesten	Indikator: Helse- og sosialfagutdannet personell
Versjonsnr 22062004	Godkjent av:	Godkjent dato:

1 BESKRIVELSE AV INDIKATOREN

Definisjon av indikatoren

Andel avtalte årsverk med personell med fullført utdanning innen helse- og/eller sosialfag av totalt antall årsverk i brukerrettede funksjoner i pleie- og omsorgstjenesten.

Begrepsavklaringer

Avtalte årsverk

De som er registrert i RTVs arbeidstakerregister. Dette er ansatte som har inngått skriftlig arbeidsavtale om ansettelse utover 1 uke uavhengig av stillingsstørrelse.

Helse- og sosialfag

Helse- og sosialfaglige utdanninger defineres gjennom Sosial- og helsedirektoratets og Statistisk sentralbyrås arbeid med register for helse- og sosialpersonell, se vedlegg.

Brukerrettede funksjoner

Med brukerrettede funksjoner mens de som jobber direkte med de som bruker helse- og sosialtjenestene i kommunene, samt de som saksbehandler og fatter vedtak om helse- og sosialtjenester. Her omfattes de som er ansatt innen pleie- og omsorgstjenester i kommunene og de som arbeider innen KOSTRA-funksjon 253 (institusjoner for eldre og funksjonshemmede) og funksjon 254 (hjemmetjenester).

Begrunnelse, referanse

Kompetansebehovet i pleie- og omsorgstjenesten vil variere avhengig av brukerens individuelle behov. Det antas likevel å være en sammenheng mellom kvaliteten på tjenesten som ytes og tjenesteyternes kompetanse. Dette kommer til uttrykk i "Rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell 2003-2006 – Rekruttering for bedre kvalitet" der det heter: "Målsetjinga er å få delen ufaglærte ned frå 23 % i dag til nærare 10 % innan utløp av planperioden i 2006."

Andel med utdanning innen helse- og/eller sosialfag (uansett type og nivå) vurderes derfor å være et bedre mål enn for eksempel andel med en bestemt type utdanning eller andel med utdanning på et bestemt nivå.

Type indikator
Strukturindikator
Indikatoren uttrykker Indikatoren uttrykker kompetansen hos helse- og sosialpersonell og dette personalets mulighet til å utføre pålagte oppgaver på en faglig forsvarlig måte.

2 METODE FOR INNSAMLING OG BEARBEIDING AV DATA

Indikatorpopulasjon		
	Inkludert populasjon	Ekskludert populasjon
Teller	Årsverk av sysselsatte i brukerrettede pleie- og omsorgstjenester (funksjon 253 og 254) med utdanning innen helse- og/eller sosialfag	Årsverk av sysselsatte i ikke-brukerrettede oppgaver innen funksjon 253 og 254: administrasjon, renhold, service, kjøkken, vedlikehold, transport.
Nevner	Årsverk av sysselsatte i brukerrettede pleie- og omsorgstjenester (funksjon 253 og 254)	KOSTRA-funksjon 234 (aktivisering av eldre og funksjonshemmede) KOSTRA-funksjon 261 (drift og vedlikehold av institusjoner)
Datakilde Hentes fra data som kommunene allerede rapporterer til SSB via KOSTRA, som henter data om årsverk fra Rikstrygdeverkets Arbeidstaker-arbeidsgiverregister (Aareg.) samt fra KS sitt Personaladministrativt informasjonssystem (PAI)		
Bearbeiding / aggregering av data Årsverk på hver virksomhet blir summert på funksjon og brukes i videre beregninger på kommunenivå.		

3 TOLKNING, PRESENTASJON OG BRUK AV RESULTATER

Indikatoren brukes som - Kommune: Styringsinformasjon, grunnlag for planlegging av tiltak for kompetanseheving, sammenligning mellom kommuner - Stat – sentral/regional: Styringsinformasjon, grunnlag for vurdering av: - sammenheng mellom fagkompetanse og tjenestekvalitet - tiltak for kompetanseheving i sektoren generelt / i bestemte regioner/i enkelte kommuner
Underliggende faktorer som kan forklare variasjon Geografiske variasjoner i arbeidsmarkedet for personer med utdanning i helse- og / eller sosialfag (for eksempel kan kommuner i nærhet til sykehus/DPS/DMS oppleve større grad av konkurranse om

faglært personell).

Vedtatte bemanningsplaner kan variere mellom kommuner og dette kan dermed bidra til å forklare variasjon.

En stor andel av vikarbruk kan medføre lavere andel med helse- og sosialfaglig utdanning.

Tap av informasjon om tjenesteyting fra helse- og sosialfagutdannet personell som er innleid fra vikarbyråer og andre kommuner.

Ulik forståelse og rutiner når kommuner fører arbeidstakeres ansettelsessted i Aa-registeret, og virksomhetskode i Bedrifts- og Foretaksregisteret (BoF). Manglende utmelding av ansatte kan gi feil bilde av personellens kompetanse. Det er viktig at ansatte meldes ut av registret så snart arbeidsforhold opphører, enten permanent eller midlertidig som følge av permisjon eller lengre sykefravær.

Analyse og presentasjon av data

Andel oppgis i %.

Vedlegg 3 (jf. 10.2 - indikatorbeskrivelser)

Indikator nr:	Indikator relatert til: Kvalitetsindikatorer i pleie- og omsorgstjenester	Indikator: Enerom
Versjon nr: 22062004	Godkjent av:	Godkjent dato:

1 BESKRIVELSE AV INDIKATOREN

Definisjon av indikatoren:

Andel plasser i enerom³ i institusjon for eldre og funksjonshemmede

Begrepsavklaringer

Institusjon:

Sykehjem eller boform med heldøgns pleie og omsorgstjenester regulert etter lov om helsetjenesten i kommunene (§§1-2, 1-3). Institusjon omfatter også aldershjem og boliger med heldøgns omsorg regulert etter lov om sosiale tjenester (§ 7-5, jf. forskrift til loven §7-2). Unntatt fra institusjonsbegrepet i denne sammenheng er rene avlastningsinstitusjoner for funksjonshemmede under 67 år og barneboliger.

Institusjoner inkluderes uavhengig av om det er kommunal eller privat eierform eller drift, så lenge det er innen kommunens ansvar.

Langtidsopphold:

Med langtidsopphold menes vedtak om varig opphold

Begrunnelse, referanse

Formålet med denne indikatoren er å måle oppfyllelsen av bestemmelsen om at de som selv ønsker det har rett til å bo i enerom ved langtidsopphold jf. kvalitetsforskriften §3 "tilbud om eget rom ved langtidsopphold"

Stortingsmelding nr. 50 (1996 - 1997) Handlingsplanen for eldreomsorgen

Stortingsmelding nr. 31 (2001-2002) Avslutning av handlingsplanen for eldreomsorgen

. Prognoser viser at innen 2007 vil 95% av rommene ved institusjon være enerom.

Kvalitetsforskrift for pleie- og omsorgstjenesten § 3 : "tilbud om eget rom ved langtidsopphold".

Denne kan sees i sammenheng med andel plasser avsatt til korttidsopphold

Type indikator

Strukturindikator

Indikatoren uttrykker

³ Andelen plasser i enerom er en mer nøyaktig angivelse enn andelen enerom. Plassandelen ligger imidlertid lavere enn romandelen, ettersom flersengsrom utgjør flere plasser.

Om kommunene er i stand til å dekke enkeltpersoners ønske og rettighet til å få bo i enerom ved langtidsopphold.

METODE FOR INNSAMLING OG BEARBEIDING AV DATA

Indikatorpopulasjon		
	Inkludert populasjon	Ekskludert populasjon
Teller	Antall korttidsplasser til kommunens innbyggere	Rene avlastningsinstitusjoner for funksjonshemmede under 67 år og barneboliger
Nevner	Antall plasser totalt til kommunens innbyggere	

Datakilde
KOSTRA, skjema 5.
Kommunen er ansvarlig for å sende skjema pr institusjon til SSB .

Bearbeiding, aggregering og rapportering av data
Statistisk sentralbyrå (SSB) samler dataene og summerer både teller og nevner på kommunenivå. SSB korrigerer for utleie av plasser over kommune- og bydelsgrenser og kvalitetssikrer dataene. SSB publiserer ureviderte tall i Kostra 15. mars, foreløpige tall publiseres 15. juni, endelige tall publiseres 15. mars påfølgende år. Kommunene har ansvar for at tallene som rapporteres inn er korrekte.

TOLKNING, PRESENTASJON OG BRUK AV RESULTATER

Indikatoren brukes som Informasjon og beslutningsstøtte for brukere, pårørende, kommune og stat.
Underliggende faktorer som kan forklare variasjoner Hvis kommunen velger utstrakt bruk av korttidsplasser med flersengsrom, kan langtidsmottakere likevel få tilbud om å bo på enerom. En organisasjonsmodell som vektlegger hjemmebaserte tjenester kan gi større andel korttidsplasser og dermed lavere andel langtidsplasser.
Analyse og presentasjon av data Andel oppgis i prosent

Vedlegg 4 (jf. 10.2 - indikatorbeskrivelser)

Indikator nr:	Indikator relatert til: Kvalitetsindikatorer i pleie- og omsorg	Indikator: Navn Plasser avsatt til korttidsopphold
Versjon nr: 22.06.2004	Godkjent av:	Godkjent dato:

2 BESKRIVELSE AV INDIKATOREN

Definisjon av indikatoren

Andel plasser avsatt til korttidsopphold av totalt antall plasser i institusjon for eldre og funksjonshemmede

Begrepsavklaringer

Institusjon:

Sykehjem eller boform med heldøgns pleie og omsorgstjenester regulert etter lov om helsetjenesten i kommunene⁴ (§§1-2, 1-3). Institusjon omfatter også aldershjem og boliger med heldøgns omsorg regulert etter lov om sosiale tjenester⁵ (§ 7-5, jf. forskrift til loven §7-2). Unntatt fra institusjonsbegrepet i denne sammenheng er rene avlastningsinstitusjoner for funksjonshemmede under 67 år og barneboliger.

Institusjoner inkluderes uavhengig av om det er kommunal eller privat eierform eller drift, så lenge det er innen kommunens ansvar.

Korttidsopphold:

Vedtak om tidsbegrenset opphold i institusjon.

Begrunnelse, referanse

Det er en tendens til økning av antall mottakere av hjemmebaserte tjenester og personer som bor i eget hjem selv med omfattende hjelpebehov. Utbygging av omsorgsboliger har blant annet gjort dette mulig. Samtidig har antallet aldershjems plasser blitt redusert, og liggetiden på sykehus går ned. Dermed er det viktig at kommunen har et behovstilpasset tilbud som en mellomstasjon mellom hjemmesykepleie og langvarig sykehjemsopphold i form av et mer kortvarig opphold.

Fleksibilitet i tilbudet er høyere hvis en større andel av institusjonsplasser settes av til korttidsopphold.

Brukere som ønsker det skal kunne bo hjemme med et tilbud om korttids- og avlastningsplasser ved behov; også etter utskrivning fra spesialisthelsetjenesten.

Andelen korttids plasser må ses i forhold til andelen mottakere av hjemmesykepleie - jo større andelen mottakere av hjemmesykepleie er, desto større kan en forvente andelen

⁴

⁵

korttidsplasser til å være.
Type indikator Strukturindikator
Indikatoren uttrykker Fleksibelt og brukertilpasset i tjenestetilbud.

METODE FOR INNSAMLING OG BEARBEIDING AV DATA

Indikatorpopulasjon		
	Inkludert populasjon	Ekskludert populasjon
Teller	Antall korttidsplasser i institusjon til kommunens innbyggere	Rene avlastningsinstitusjoner for funksjonshemmede under 67 år og barneboliger.
Nevner	Antall plasser i institusjon totalt til kommunens innbyggere	

Datakilde
KOSTRA, skjema 5.
Kommunen er ansvarlig for å sende skjemaene til SSB per institusjon.

Bearbeiding, aggregering og rapportering av data
Statistisk sentralbyrå (SSB) samler dataene og summerer både teller og nevner på kommunenivå. SSB korrigerer for utleie av plasser over kommune- og bydelsgrenser og kvalitetssikrer dataene. SSB publiserer ureviderte tall i Kostra 15. mars, foreløpige tall publiseres 15. juni, endelige tall publiseres 15. mars påfølgende år. Kommunene har ansvar for at tallene som rapporteres inn er korrekte.

2 TOLKNING, PRESENTASJON OG BRUK AV RESULTATER

Indikatoren brukes som Informasjon og beslutningsstøtte for brukere, pårørende, kommune og stat.
Underliggende faktorer som kan forklare variasjoner Korttids- og avlastningsplasser som er avsatt til formålet bør ikke nødvendigvis sammenfalle med den faktiske bruk. Avvik i forhold til faktisk bruk målt gjennom KS sine Effektiviseringsnettverk eller IPLOS-data kan indikere et styringsproblem.
Analyse og presentasjon av data

Rapport til Samordningsrådet 2004

- sosialtjenesten

Kirsti Gaasø
Statistisk sentralbyrå 5. juli 2004

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	34
1.1 Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar	34
1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)	34
2 Sammendrag og anbefaling	35
2.1 Sammendrag	35
2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger	35
3 Evaluering av siste rapportering.....	36
3.1 Utarbeidelse av skjemaer	36
3.2 Kontroller i skjemaene	36
3.3 Innsamling av data (innrapportering).....	36
3.4 Bearbeiding, revisjon og kontroll	37
3.5 Publisering	38
3.6 Brukerreaksjoner.....	38
4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	38
4.1 Bakgrunn for ønskede endringer.....	38
4.2 Forslag til endringer.....	38
5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk.....	39
5.1 Bakgrunn for ønskede endringer.....	39
5.2 Forslag til endringer.....	40
6 Ønskede endringer i faktaark	41
6.1 Generell vurdering av faktaarket	41
6.2 Ønskede endringer	41
7 Videreutvikling av KOSTRA	41
8 Annet.....	42
9 Referanser	42
10 Vedlegg	42

Innledning

Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar

Arbeidsgruppen for sosialtjenesten har i perioden 2003/2004 bestått av representanter fra:

Elin Sæther	Sosial- og helsedirektoratet
Hans Hvidsten	Kommunal- og regionaldepartementet
Sverre Nesheim	Helsedirektoratet
Magne Hustad	Kommunenes sentralforbund
Åse Løset	Oslo kommune
Kjersti Salberg	Fylkesmannen i Østfold
Harald Tønseth	Statistikk sentralbyrå
Kari Anita Solaas Paulsen	Statistikk sentralbyrå
Berit Otnes	Statistikk sentralbyrå
Kirsti Gaasø	Statistikk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har ivaretatt leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt tre arbeidsgruppemøter i løpet av rapporteringsåret 2003/2004.

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

- 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
- 243 Tilbud til personer med rusproblemer
- 273 Kommunale sysselsettingstiltak
- 281 Økonomisk sosialhjelp

Tre skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene

- Skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten. Ansatte etter utdanning og stillingsomfang pr 31.12
- Skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad
- Skjema 12 Stønadssatser økonomisk sosialhjelp. Rapporteres pr. 31.12

Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Hovedelementene i mandatet for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2004 er:

- Følge utviklingen på sitt område, og vurdere og gi eventuelle forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
 - Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
 - Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
 - Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses, og at dobbeltrapportering unngås.
 - Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

I tillegg er arbeidsgruppene i 2004 bedt om å arbeide med følgen spesielle oppgaver:

- Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene, og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
- Vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.
- Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
- KS/KRDs effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.

I forbindelse med kvalitetsindikatorerne kom Kommunal- og regionaldepartementet med en tilleggs spesifisering. Arbeidsgruppene ble bedt om å komme med minst tre kvalitetsindikatorer, hvor fordeler og ulemper ble diskutert. I tillegg skulle gruppen legge frem de faglige utfordringene knyttet til frem-skaffelse og publiseringen. Det var videre ønskelig at erfaringene fra kvalitetsnettverkene ble benyttet som grunnlag for arbeidet.

Sammendrag og anbefaling

Sammendrag

Årets rapportering er den tredje hvor alle landets kommuner rapportere via KOSTRA. Rapporteringen av 2002 dataene gikk veldig bra, og håpet var derfor at også årets rapportering ville gå uten problemer. En oppsummering av årets innrapportering har dessverre vist at så ikke har vært tilfelle. Ikke noen av sosialtjenestens skjemaer var fulltallige eller ferdig revidert til publiseringen 15. juni. Særlig for individrapporteringen har innrapporteringen vært tidkrevende. Dette skyldes i hovedsak manglende oppgradering av intern fagsystemer hos kommunene, samtidig som mange har rapportert individ-dataene fra to fagsystemer på grunn av den nye introduksjonsstønad for nyankomne innvandrere. Forholdene har gjort revisjonsarbeidet mer tidkrevende en tidligere til tross for at området har fått et nytt og enklere revisjonssystem.

I forbindelse med juni publiseringen ble funksjon 273 Kommunale sysselstilingstiltak fjernet fra alle nøkkeltall. Funksjonen omfatter en rekke oppgaver som tradisjonelt ikke relateres til sosialkontorets kjerneoppgaver. Dette ga store variasjoner mellom kommunene, og vanskeliggjorde en sammenligning. For å sikre historikken for området valgte arbeidsgruppen å lage noen egne nøkkeltall hvor funksjonen ble inkludert.

Arbeidsgruppen har de to siste årene fremmet ønske om en egen funksjon for introduksjonsstønden uten å ha fått gjennomslag. For regnskapsåret 2004 ble det etablert en egen art 089 Trekkpliktig/-oppgavepliktig, ikke arbeidsgiverpliktig lønn (Introduksjonsstønad) for støtten, noe regnskapsgruppen i etter tid har vært usikker på om var den beste løsningen. Arbeidsgruppen ønsker å beholde arten, men vil enda en gang fremme forslag om en egen funksjon som omfatter hele introduksjonsordningen.

For områdets tre skjemaer ønsker arbeidsgruppen kun små endringer i det eksisterende materialet, men vil for skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten legge til noen nye spørsmål for å bedre tolkningsgrunnlaget av dataene.

I KOSTRA mandat for 2004 ble arbeidsgruppene bedt om å foreslå minst tre kvalitetsindikatorer. Selv om arbeidsgruppen syntes det var vanskelig å komme frem til indikatorer egnet for sammenligning av kvaliteten på sosialtjenesten, har gruppen kommet frem til fem kvalitetsindikatorer.

Arbeidsgruppas anbefalinger

Skjema 7

- Tittel endres til Årsverk i sosialtjenesten.
- Vernepleiere tas ut av utdanningsalternativene.
- Legges til nye spørsmål for å sikre samsvar mellom regnskaps- og tjenesterapportering, samt klargjøre kommunens organisering av tjenesten.

Skjema 12

- For del 3 Stønadssatser pr. måned for hjelp til livsopphold pr. 31.12
 - Slå feltene for ektepar og samboere (begge parter) sammen
 - Feltet samboere (en part) endres til person i bofellesskap.

Skjema 11og 11b

- For spørsmålet om viktigste trygd/pensjon fjernes verdien attføringspenger og erstattes av:
 - Yrkesmessig attføring (Aetat), og
 - Yrkesmessig rehabilitering (Rikstrygdeverket).

Evaluering av siste rapportering

Utarbeidelse av skjemaer

I forbindelse med produksjonene av de elektroniske KOSTRA skjemaene for 2003 ble det utarbeidet en mal for kravspesifikasjonene. For sosialtjenestens skjemaer har dette bidratt til at produksjonen har gått smidigere enn tidligere. En klarere ansvarsfordeling i produksjonsprosessen har også bidratt til å gjøre produksjonen mer effektiv.

Tiltross for klare forbedringer i produksjonen av de elektroniske skjemaene er det ennå begrensninger i den grafiske utformingen. For skjema 12 Stønadsatser, økonomisk sosialhjelp førte dette til at ett av svaralternativene for hvilke utgifter som inkluderes i stønadsattsene, ble delt på en slik måte at svaralternativene så ut til å ha byttet plass fra det som har vært gjeldende tidligere. Feilen ble ikke oppdaget før skjemaene ble lagt ut på nettet i november. Feilen var av en slik karakter at det var mulig å omkode svarene under revisjonsarbeidet, og det ble besluttet at feilen ikke forsvarte arbeidet med å legge ut et nytt skjema.

Under arbeidet med årets rapporteringsskjemaer ble endringene arbeidsgruppen foreslo i rapporten til Samordningsrådet for 2003 innarbeidet. For skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten ble funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid splittet for tydeligere å kunne skille mellom oppgaver som er direkte knyttet til sosialtjenestelovens kapittel 5 og §4.1 (242a), og oppgaver som utføres av sosialtjenesten, men som ikke direkte omfattes av funksjonene 242a, 243 Tilbud til personer med rusproblemer (sosialtjenestelovens kapittel 6) og 273 Kommunale sysselsettingstiltak. Funksjonene 120 Administrasjon og 285 Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområdet ble fjernet.

I skjema 12 'Stønadsatser, økonomisk sosialhjelp' ble det ikke utført noen endringer, mens det for skjema 11 'Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad' ble lagt inn en ny del for å tilpasse skjemaet til mottakere av introduksjonsstønad. I tillegg ble det her gjort små noen tilpassninger i feltene for klientens viktigste kilde til livsopphold og arbeidssituasjon.

Kontroller i skjemaene

Det ble ikke lagt til nye kontroller i de elektroniske skjemaene for 2003. Kontrollene som benyttes i skjemaene som dekker sosialtjenesten er i hovedsak sum kontroller, logiske kontroller og kontroller for manglende utfylling av obligatoriske felter. Noen av kontrollene fungerer kun som advarsler og, gjøre det mulig for kommunene å gå videre i skjemaet uten å svare. For skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad har de fleste kommunene egne fagsystemer. Det er derfor utarbeidet et kontrollprogram kommunene benytter i forbindelse med innrapportering.

Til tross for innebygde kontroller og kontrollprogram er det fremdeles behov for relativt mye intern revisjon. Dette gjelder særlig for skjemaene 7 Ansatte i sosialtjenesten og 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad.

Innsamling av data (innrapportering)

For 2003 rapporteringen har det vært særlig tidkrevende å få inn skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad. Dette skyldes i hovedsak at flere kommuner ikke hadde oppdatert de interne fagsystemene i forhold til endringene som ble gjort i forbindelse med 2003 rapporteringen. Resultatet ble filuttrekk med for kort recordlengde. Når feilen ble oppdaget fikk kommunene beskjed via systemleverandørene om å oppdatere fagsystemene og kjøre ut et nytt filuttrekk. Innrapporteringen

har senere vist at ikke alle kommuner fulgte instruksjonen, og for noen kommuner er recordlengden endret internt.

Ved rapporteringsfristen 15 januar hadde 230 av 467 kommuner og bydeler rapportert data for skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad. Ved publisering 15. mars hadde 377 av 434 kommuner rapportert inn data, mens det ved publiseringen 15. juni var 425 kommuner som hadde rapportert. Dette er noe lavere enn for 2002 rapporteringen. Ved avlevering av rapporten er det ennå en kommune som mangler og en kommune som ikke klarer å levere data.

For skjemaene 7 Ansatte i sosialtjenesten og 12 Stønadssatser, økonomisk sosialhjelp har rapporteringen gått uten problemer. Det er likevel tidkrevende å få inn data fra de siste kommunene. Dette gjelder særlig for skjema 7. Ved publiseringen 15. juni hadde 461 av 467 kommuner og bydeler levert data for skjema 7, mens 424 av 434 kommuner hadde rapportert inn skjema 12. Også dette er lavere enn ved samme tid for 2002 rapporteringen. Ved avlevering av rapporten har alle kommuner levert data for skjema 7 og 12.

Bearbeiding, revisjon og kontroll

Revisjonen av skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten er tidkrevende. Dette kan i noen grad forklares med at enkelte av funksjonene det rapporteres på ikke bare er knyttet til tradisjonelle sosialkontoroppgaver, men også omfatter oppgaver lokalisert under andre deler av kommunen. Dette gjør innhenting av opplysninger tidkrevende for noen kommuner. I forkant av 2003 rapporteringen ble det som nevnt gjort noen endringer i håp om å forenkle og forbedre rapporteringen, og så langt ser det ut til at vi har lyktes med forbedringene av funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Likevel er det ennå kommuner som opplever utfyllingen som omfattende og vanskelig. For å sikre kvaliteten på dataene fra skjema 7 hentes det derfor gjerne inn en ekstra godkjenning fra kommunene på eventuelle endringer fra år til år. Endringene i skjemaet, gjort i forbindelse med 2003 rapporteringen har i år forsterket behovet for å klargjøre eventuelle endringer fra forrige rapportering. Selv om arbeidet er tidkrevende oppleves det som verdifullt for kvaliteten på de endelige tallene.

For skjema 12 Stønadssatser, økonomisk sosialhjelp er det normalt ikke behov for vesentlig revisjon. I år var det derimot behov for noe revisjon i og med at svaralternativene for hvilke utgifter som inngår i stønadssatsene tilsynelatende så ut til å være snudd fra tidligere år. Problemet ble i all hovedsak løst ved å sammenligne årets rapportering med kommunenes rapportering for 2002. Kun i spesielle tilfeller ble kommunene kontaktet for å klargjøre hvilke utgifter som inngår eller ikke.

I forkant av 2003 rapporteringen ble det for skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad utarbeidet et nytt revisjonssystem (KIRES). Det nye revisjonssystemet består av to moduler hvor den ene tar utgangspunkt i systemet som brukes for de resterende KOSTRA skjemaene (GenRev), mens den andre delen er en nyutviklet aggregeringsmodul. Alle kontroller og automatiske opprettinger som tidligere ble utført mer manuelt og enkeltvis i revisjonsarbeidet er nå innebygd og automatisert i KIRES. Til tross for noen små barnesykdommer har det nye revisjonssystemet bidratt til å forenkle revisjonen betraktelig. Årsaken til at revisjonen i år likevel har tatt lenger tid enn for 2002 rapporteringen skyldes som nevnt at mange kommuner de siste årene har tatt i bruk ulike former for introduksjonsstønad, og opererer med separate fagsystemer for mottakerne av stønadsordningene. Kommunene sender derfor inn to separate datafiler, og i de tilfeller hvor en mottaker finnes på begge filene må informasjonen slås sammen manuelt. Problemet antas å være særlig stort i år i og med at den nye loven om introduksjonsordning for til nyankomne innvandrere kun trådte i kraft som frivillig ordning fra september 2003. Erfaringen er at kommunene ventet til september/oktober med å flyttet målgruppen over i eget registreringssystem. Noe som medfører at de fleste med introduksjonsstønad finnes i begge fagsystemene. Problemet med at kommunene ikke oppdaterte fagsystemene i henhold til endringene for 2003 har ytterligere bidratt til at revisjonsarbeidet har vært tidkrevende i år.

Publisering

I forkant av publiseringen 15. mars ble det kun gjort små justeringer i de økonomiske indikatorene for å fjerne funksjonene 285 Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde og 120 Administrasjon.

Til publiseringen 15. juni ble det gjort en rekke endringer. Endringene var delvis initiert av tilbake-meldinger fra kommunene, hvor det ble pekt på at sammenligning av kommuner ble vanskeliggjort av at funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak er inkludert i regnskaps- og tjenestebegrepene for området. På bakgrunn av dette, og arbeidsgruppens egen opplevelse av situasjonen, ble det foretatt en større gjennomgang og sammenligning av regnskaps- og tjenestedata for områdets ulike funksjoner. Gjennomgangen viste store avvik mellom regnskaps- og tjenesterapporteringen for funksjon 273, og i noe mindre grad for funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer.

I og med at funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak også er en funksjon som omfatter oppgaver som ikke kan relateres til de tradisjonelle sosialkontoroppgavene, besluttet arbeidsgruppen å fjerne funksjonen fra alle de økonomiske indikatorene, og indikatoren for stillinger i sosialtjenesten. Som erstatning ble det besluttet å lage en ny overskrift Sosialtjenesten inkludert sysselsettingstiltak, hvor kommunens nettodriftsutgifter til sosialtjenesten inkluderte funksjon 273 presenteres. Her blir også lønnsutgifter til funksjonen og stillinger i sosialtjenesten inkluderte stillinger til sysselsettingstiltak presentert. Når det gjelder funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer ble den beholdt i hoved-indikatorene (for endringer i faktaarket se vedlegg I).

Brukerreaksjoner

Ut over kommentarene som er kommet rundt funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak er det ikke kommet noen merknader fra brukerne.

Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Bakgrunn for ønskede endringer

I forbindelse med innføringen av ny lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere i 2003 søkte arbeidsgruppen om en ny funksjon 275 Introduksjonsordning⁶ (for mer informasjon se Rapport til Samordningsrådet for 2003 i KOSTRA: Arbeidsgrupperapporter 2002, Notater 2003/52). Den nye funksjonen var ment å skulle dekke alle aktiviteter knyttet til introduksjonsordningen i kommunen. Dette innebar at den i tillegg til selve introduksjonsstøtten til deltakeren også skulle omfatte kommunens utgifter til organisering, tilrettelegging og oppfølging av ordningen. Ønsket ble ikke innfridd, men man fikk isteden arten 089 Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arbeidsgiverpliktig lønn (Introduksjonsstønad). Den nye arten har klart dekket arbeidsgruppens behov for å kunne skille ut de faktiske utbetalingene til mottakergruppen, men dekker ikke områdets behovet for å fastsette kommunenes utgifter til administrering av støtten/ordningen.

På regnskapsgruppens møte 25. mars i år ble det understreket at man ønsket en ny vurdering av arten 089 Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arbeidsgiverpliktig lønn. Dette kommer som resultat av tilbake-meldinger fra flere kommuner som ikke har vært særlig begeistret over innføringen. I sitt referat sier derfor regnskapsgruppen at innføringen av en ny funksjon ville vært en bedre løsning.

Forslag til endringer

Arbeidsgruppen har forståelse for kommunenes misnøye med at det for regnskapsåret 2004 kun ble innført en ny art, og at valget av artsnummer ikke var heldig i forhold til kommunenes regnskaps-avstemning. Arten er plassert midt i rekken av lønnsarter, noe som krever særbehandling ved kjøring av rapporter fra kommuneregnskapet. Arbeidsgruppen ønsker likevel å oppfordre både Samordnings-

⁶ Dette er den samme funksjon som ble foreslått fra KRD i rapporten til Samordningsrådet i 2003.

rådet og regnskapsgruppen til å videreføre arten 089 Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arbeidsgiverpliktig lønn.

En videreføring av arten er viktig for å skille utgifter som går henholdsvis til utbetaling av sosialhjelp og introduksjonsstønad. Mottakerne av de to stønadene har tidligere vært samme mottakergruppe, men er nå fordelt på to stønadsordninger som utbetales etter ulike lovhjemler, og med ulike krav til mottakerne. Innføringen av en egen art for introduksjonsstønaden gjør det mulig å sammenstille beløpene som rapporteres inn via skjema 11b Registreringsskjema for introduksjonsstønad og kommuneregnskapet, på samme måte som det i dag er mulig å gjøre for funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp og skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og introduksjonsstønad. Et skille mellom stønadsordningene er også nyttig i evalueringssøymed, for å kunne følge med på hvor mange av deltakerne i introduksjonsordning som også er avhengig av supplerende sosialhjelp både underveis i programmet og etter avsluttet program.

I tillegg til at arbeidsgruppen ønsker å videreføre bruken av den nye arten 089 for introduksjonsstønad, ønsker gruppen fremdeles at det opprettes en ny funksjon 275 Introduksjonsordning som omfatter alle aktiviteter knyttet til introduksjonsordningen. Funksjonen vil i tillegg til selve stønaden også dekke alle kommunenes utgifter til organisering av tilbudet, tilrettelegging, utbetaling og oppfølging. Dette er blant annet viktig for å fange opp hvor mye kommunene bruker på introduksjonsordningen for de enkelte kullene, utgifter som er ment å skulle dekkes av integreringstilskuddet. En god kartlegging av kommunenes utgifter til ordningen er av stor betydning, ettersom dette har direkte konsekvenser for fastsetting av størrelsen og vurdering av profilen på integreringstilskuddet fra staten. I tillegg til dette, og behovet for å fange opp størrelsen på administrasjonskostnadene av ordningen, er det ønskelig at en ny funksjon også fanger opp inntekter kommunen har i forbindelse med introduksjonsordningen, blant annet gjennom kursstønaden Aetat overfører til kommunen for deltakere av introduksjonsprogrammet. Uten en ny funksjon for introduksjonsordningen vil det ut fra kommuneregnskapet ikke være mulig å si eksakt hva refusjonen fra andre (særlig fra Aetat) utgjør for deltakerne av introduksjonsprogrammet. En ny funksjon antas også å gjøre arbeidet til Beregningsutvalget (for kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag) lettere

Under forrige behandling i Samordningsrådet og regnskapsgruppen ble det argumentert for at utgiftene til norskopplæring for deltakere av introduksjonsprogrammet måtte inkluderes. Norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere knyttes i dag til funksjon for voksenopplæring i KOSTRA. Det er en egen tilskuddsordning for norskopplæringen. Ettersom norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere har en noe videre målgruppe enn målgruppen som omfattes av lov om introduksjonsordning, og norskopplæringen har en lengre tidshorisont enn introduksjonsordningen, er det lite hensiktsmessig å legge kostnadene til norskopplæringen under ny funksjon for introduksjonsordning. Arbeidsgruppen går derfor inn for at den nye funksjonen 275 Introduksjonsordning i første omgang skal gjelde utgifter og inntekter som faller under introduksjonsloven, med unntak av utgifter til norskopplæring.

Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Bakgrunn for ønskede endringer

Sosialdepartementet kom i januar med nye retningslinjer for de statlige veiledende satsene til sosialtjenesten. I denne forbindelse ble det også gjort noen endringer på betegnelse for stønadsgruppene. Endringene medfører noen små justeringer på skjema 12 Stønadssatser, økonomisk sosialhjelp

I forbindelse med at man for 2004 har utarbeidet et nytt skjema for mottakere av introduksjonsstønad ble det i vår avholdt et møte med Innvandringsavdelingen i Kommunal- og regionaldepartementet for å klargjøre hvor vidt man ønsket å videreføre skjemaet også for 2005 rapporteringen. På møtet var det enighet om at skjemaene 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og 11b Registreringsskjema for intro-

duksjonsstønad videreføres for 2005. Beslutningen henger sammen med at Ot.prp. nr. 50 (2003-2004) Om lov om endringer i introduksjonsloven mv. blir behandlet først høsten 2004. Det legges her til grunn at loven først vil tre i kraft fra 1. september 2005. Etter planen skal et nytt registreringssystem for både norskopplæringen og introduksjonsordningen (NORA) være operativt fra dette tidspunktet

Forslag til endringer

Departementets endring i benevnelsen for de ulike stønadsgruppene innebærer at feltene for ektepar og samboere (begge parter) slås sammen, og at feltet samboere (en part) endres til person i bofellesskap under punkt 3 Stønadssatser pr. måned for hjelp til livsopphold pr. 31.12. på skjema 12 Stønadssatser, økonomisk sosialhjelp.

I skjema 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og skjema 11b Registreringsskjema for introduksjonsstønad gjøres det ikke endringer ut over at kategorien attføringspenger under spørsmålet om hvilken trygd/pensjon som har utgjort den størst økonomisk verdien endres til:

Yrkesmessig attføring (Aetat)

Yrkesmessig rehabilitering (Rikstrygdeverket)

I skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten endres tittelen til Årsverk i sosialtjenesten, og kolonnen for ansatte med vernepleierutdannelse fjernes. Ut over dette gjøres det ikke endringer. Arbeidsgruppen vil likevel foreta en full gjennomgang av veiledningen til skjemaet for å tydeligere hva arbeidsgruppen ønsker innrapporteringen skal inneholde.

For å sikre tolkningen av dataene i skjema 7 ønsker arbeidsgruppen å legge inn tre tilleggsspørsmål.

1. Ved utfylling av skjemaet har kommune inkludert de samme tiltak/-tjenesteområder som ved regnskapsrapporteringen av funksjonene som dekkes av skjemaet (242 a og b, 243 og 273)? ☐ Ja ☐ Nei
2. Deltar kommunen i et interkommunalt samarbeid/interkommunalt selskap innenfor:

Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	☐ Ja ☐ Nei
Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer	☐ Ja ☐ Nei
Funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak	☐ Ja ☐ Nei
3. Hvis ja, under spørsmål 2, har kommunen (inkludert vertskommunen) ført opp sin andel av de aktuelle årsverkene slik veiledningen forutsetter? ☐ Ja ☐ Nei

I og med at arbeidsgruppene i 2004 har fått i oppgave å utarbeide kvalitetsindikatorer for tjenestene vill det være nødvendig å legge inn nye spørsmål for innhenting av data til utarbeidelse av kvalitetsindikatorene. Eventuelle nye spørsmål vil avhenge av sakens behandling i Samordningsrådet.

Arbeidsgruppen har vurdert endringer i rapporteringen for funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer, både for å sikre en mer entydig rapportering, og for å legge innholdet i funksjonen tettere opp mot myndighetenes behov for data om russektoren samlet. Når det gjelder mer entydige data fra funksjonen har man i denne omgang ikke foreslått endringer i innhold, men velger å gjøre presiseringer i veiledningen både for tjeneste- og regnskapsrapporteringen. I tillegg forventer gruppen at datakvaliteten styrkes av de nye spørsmålene om sammenhengen mellom regnskap og tjenestedata og organisering av tjenesten. Når det gjelder myndighetenes behov for data, i kjølvannet av rusreformen, har arbeidsgruppen ikke mottatt klare nok signaler om hvordan rapporteringen eventuelt måtte legges om, og har derfor utsatt vurderingen til 2005. En omlegging må uansett vurderes nøye for å sikre en viss stabilitet, og ikke risikerer ytterligere brudd i tidsserier ved eventuelle senere endringer i myndighetenes databehov.

Også for funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak ble endringer vurdert. Arbeidsgruppen kom frem til at funksjonen bør videreføres som i dag, men at veiledningen forbedres i forhold til hvilke tiltak som skal inkluderes. Også her forventes datakvaliteten å forbedres med de nye spørsmålene.

Ønskede endringer i faktaark

Generell vurdering av faktaarket

Arbeidsgruppen opplever at områdets nøkkeltall, etter endringene som ble gjort i forbindelse med juni publiseringen, presenterer tjenesten på en tilfredstillende måte.

Ønskede endringer

1. 6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

I og med at arbeidsgruppen har besluttet å ikke gjøre vesentlige endringer i noen av de tre skjemaene som dekker sosialtjenesten, vil det kun være behov for små endringer i nøkkeltallene i forbindelse med publiseringen av 2004 rapporteringen. Eventuell fjerning av nøkkeltall vil i hovedsak være knyttet til at skjema 11 fra og med 2004 rapporteringen er delt i skjemaene 11 Registreringsskjema for sosialhjelp og 11b Registreringsskjema for introduksjonstønad. En eventuell fjerning av nye nøkkeltall vil først gjøres når kvaliteten på 2004 rapporteringen er vurdert.

2. 6.2.2 Nye nøkkeltall

Som for fjerning av eksisterende nøkkeltall vil eventuelle nye nøkkeltall i hovedsak være knyttet til de nye skjemaene 11 og 11b, og vil først bestemmes når kvaliteten på de nye dataene er vurdert.

Dersom de nye kvalitetsindikatorene for tjenesten skal publiseres sammen med dagens nøkkeltall vil det være nødvendig å utarbeide nye nøkkeltall for disse. Arbeidet med utformingen av nye nøkkeltall vil først starte etter Samordningsrådets behandlingen av kvalitetsindikatorene, og en vurdering av kvaliteten på dataene fra de nye kvalitetsindikatorene.

3. 6.2.3 Endring av innhold i eksisterende nøkkeltall

Den detaljerte sammenstillingen av rapporteringen fra tjeneste og regnskap for områdets funksjoner bekreftet arbeidsgruppens mistanke om avvik i rapporteringen mellom de to delene. Noe av problemet ligger i omfanget for noen av områdets funksjoner. En stor del av avviket i rapporteringen mellom tjenesten og regnskap ligger likevel i kommunenes regnskapsføring, og da særlig for funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak. For å bedre sammenligningsmulighetene mellom kommuner besluttet arbeidsgruppen å endre innholdet i de økonomiske indikatorene ved juni publiseringen.

Videreutvikling av KOSTRA

Det vil være ønskelig med en forbedring av den grafiske utformingen på de elektroniske skjemaene i KOSTRA. Dette gjelder både det generelle utseende og mulighetene for spesialtilpassninger for enkelt skjemaer. Det erfarer stadig at kommunene ikke har lest veiledningen til de respektive skjemaene, det er derfor et ønske fra arbeidsgruppen at man finner en ordning hvor veiledningen alltid printes sammen med skjemaene. Dette må være uanhengig av hvor skjemaene printes fra. For å hindre frustrasjon og problemer ved utfylling av de elektroniske skjemaene er det også ønskelig at markøren gjøres mer synlig i forbindelse med oppretting av feil.

Arbeidsgruppen ønsker også en forbedring av Innrapporteringssiden. Under innrapporteringsperioden gis det uttrykk for at kommunene synes det er vanskelig å finne frem og velge riktig installasjonspakke. Det er mulig at problemet oppleves som ekstra stort for sosialtjenesteområdet da man her har skjemaer som både dekker den årlige rapporteringen, og en løpende rapportering for kommende år.

Annet

I mandatet til KOSTRA arbeidsgruppene for 2004 ble gruppene oppfordret til å fortsette arbeidet med overgang til registerbasert personellrapportering. På bakgrunn av erfaringene fra endringene gjort i 2003 rapporteringen for skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten, og problemene som tidligere er synliggjort i forbindelse med uttak av personelldata fra register, har arbeidsgruppen besluttet å fortsette skjema-rapporteringene også for 2004. Å sikre en tilfredstillende registerrapportering for sosialtjenesten vil kreve relativt store ressurser til opprydding i BOF (Bedrifts- og foretaksregistret). Samtidig taler samlokaliseringen av barnevernet og sosialtjenesten i mange kommuner foreløpig mot en overgang til register. Arbeidsgruppen understreker likevel at den vil arbeide med å finne løsninger som i fremtiden vil gjøre det mulig å hente tilfredstillende personelldata fra register.

I tillegg ble arbeidsgruppene bedt om å utarbeide minst tre kvalitetsindikatorer. Det var ønskelig at indikatorene skulle være en indikasjon på om tjenesten hadde et innhold, omfang og ytelse som samsvarer med det som er forutsett fra den/de ansvarlig for tjenesten. Under arbeidet med å finne kvalitetsindikatorer for sosialtjenesten tok arbeidsgruppen utgangspunkt i Brukerhåndbok for sosialtjenesten, et notat utarbeidet av Kommunenes sentralforbund i samarbeid med professor Tor Busch.

Følgende kvalitetsindikatorer foreslås for sosialtjenesten:

- Årsverk i sosialtjenesten fordelt på ulike utdanningsgrupper
- Mottakere pr. årsverk i sosialtjenesten
- Egen serviceerklæring for sosialtjenesten
- Egen brukerundersøkelse for sosialtjenesten
- Egen mottakstjeneste for brukere av sosialtjenesten

De to første kvalitetsindikatorene er data som allerede finnes tilgjengelig gjennom rapporteringen fra skjema 7 Ansatte i sosialtjenesten, mens de tre siste indikatorene krever utarbeidelse av nye spørsmål på skjemaet.

Under arbeidet med kvalitetsindikatorer var arbeidsgruppen enig om at det er svært vanskelig å finne kvalitetsindikatorer som det på en enkel måte er mulig å sammenligne mellom kommuner, og som gir et godt bilde av tjenestens kvalitet. Gruppen kom likevel frem til den kunne anbefale de fem foreslåtte kvalitetsindikatorene. Man ønsker likevel å understreke at det er klare svakheter ved denne formen for kvalitetsindikatorer. For de tre siste kvalitetsindikatorene vil det være behov for en ytterligere spesifisering av hva som menes med de ulike begrepene, og ikke minst vil det være for mottakstjenesten være nødvendig å eksemplifisere i forhold til utforming av tjenesten.

Referanser

Ikke relevant.

Vedlegg

I. Faaktaark for sosialtjenesten 2003

	G. Sosialtjenesten - nivå 2
Link	Mer informasjon om sosialtjenesten (http://www.ssb.no/emner/03/04/30/)
Link	For mer informasjon om personell i sosialtjenesten (http://www.ssb.no/emner/03/04/20/soshjelpp/)
Link	For informasjon om Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene (http://www.ssb.no/emner/03/hjulet/)
Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger
Indikator	Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år

Indikator	Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutg. til råd, veiledning og sosialt forebyggend arbeid
Indikator	Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp" pr. innbygger 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp
Indikator	Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innb. 20-66 år
Indikator	Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer
Indikator	Brutto investeringsutgifter pr. innbygger
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Sosialhjelpsmottakere
Indikator	Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere
Indikator	Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år
Indikator	Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år
Indikator	Stillinger i sosialtjenesten
Indikator	Stillinger i sosialtjenesten pr. 1000 innbygger
Overskrift	Produktivitet
Indikator	Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner
Indikator	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker
Indikator	Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten pr. mottaker
Indikator	Lønnsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer
Indikator	Samlet stønadssum (bidrag + lån)
Indikator	Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned
Indikator	Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)
Indikator	Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer
Indikator	Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde, andel
Overskrift	Sosialtjenesten inkludert sysselsettingstiltak
Indikator	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273
Indikator	- herav driftsutgifter til funksjon 273
Indikator	Netto driftsutg. til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år
Indikator	Lønnsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273
Indikator	Stillinger i sosialtjenesten inkludert stillinger til sysselsettingstiltak

	G. Sosialtjenesten - nivå 3
Overskrift	Prioritering
Mellomregning	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
Mellomregning	Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp
Mellomregning	Netto driftsutgifter til tilbud til av personer med rusproblemer
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter til sosialtjenesten
Overskrift	Dekningsgrader
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten
Overskrift	Produktivitet
Mellomregning	Brutto driftsutgifter til sosialtjenesten

Mellomregning	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp
Mellomregning	Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten
Mellomregning	Lønnsutgifter til sosialtjenesten
Overskrift	Utdypende tjenesteindikatorer
Mellomregning	Samlet stønadssum (bidrag + lån)
Mellomregning	Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned
Mellomregning	Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med trygd/pensjon som hovedinntektskilde
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntektskilde
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med introduksjonsstønad som hovedinntektskilde
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med heltid som arbeidssituasjon
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med deltid som arbeidssituasjon
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med arbeidsledig som arbeidssituasjon
Mellomregning	Sosialhjelpsmottakere med ikke arbeidssøker som arbeidssituasjon
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, råd veiledning og sosialt forebyggende arb. A
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, råd veiledning og sosialt forebyggende arb. B
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, tilbud til personer med rusproblemer
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, kommunale sysselsettingstiltak
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, sosionomer
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, barnevernspedagoger
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, vernepleiere
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, annen 3-årig høyskole-/universitets utdanning
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, annen ufaglært utdanning
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten, kontor-/ merkantil utdanning
Mellomregning	Stønadssats per måned for enslige
Mellomregning	Stønadssats per måned for enslige uten eget hushold (hjemmeboende ungdom)
Mellomregning	Stønadssats per måned for ektepar
Mellomregning	Stønadssats per måned for samboere (en part)
Mellomregning	Stønadssatser per måned for samboere (begge parter)
Mellomregning	Tilleggssats per måned for ett barn i alderen 0 - 5 år
Mellomregning	Tilleggssats per måned for ett barn i alderen 6 - 10 år
Mellomregning	Tilleggssats per måned for ett barn i alderen 11 - 17 år
Overskrift	Sosialtjenesten inkludert sysselsettingstiltak
Mellomregning	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273
Mellomregning	Netto driftsutgifter til kommunale sysselsettingstiltak
Mellomregning	Lønnsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273
Mellomregning	Stillinger i sosialtjenesten inkludert stillinger til sysselsettingstiltak

KOSTRAs arbeidsgruppe for barnevern

1. Innledning

Arbeidsgruppa for barnevern har hatt ett heldagsmøte i april 2004, hvor hovedtema var utarbeiding av nytt rapporteringsopplegg etter statlig overtakelse av det fylkeskommunale barnevernet fra 1.1.2004. Statistisk sentralbyrå (SSB) har i tillegg hatt et eget møte med Barne- og familiedepartementet (BFD) i november 2003 for å få avklart om BFD ønsket å videreføre dagens funksjonsinndeling i KOSTRA. Ved statlig overtakelse av fylkeskommunalt barnevern fra 1.1.2004 vil utgifter og inntekter til barnevernet framgå av statsregnskapet, som mangler en inndeling i regioner eller funksjoner, slik de fylkeskommunale regnskapene i KOSTRA hadde. Statens barnevern og familievern (SBF) ønsker å bruke KOSTRA-malen for innhenting og publisering av økonomi- og tjenestedata. BFD har derfor bedt SSB om et eget prosjekt for å utvikle og drifte regnskapsrapportering og publisering etter opprettelsen av Statens barnevern og familievern (SBF).

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Til møtet i arbeidsgruppa var følgende instanser invitert: Barne- og familiedepartementet (BFD), Statens barnevern og familievern (SBF), Statens barnevern og familievern - region Vest (SBF-Vest), Barne- og familieetaten i Oslo kommune (BFE, Oslo kommune), Kommunenes sentralforbund (KS), Fylkesmannen i Buskerud, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) og Statistisk sentralbyrå (SSB). Bare de tre førstnevnte instanser, pluss tre representanter fra SSB, deltok på møtet.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppas generelle mandat er:

- Følge utviklingen på barnevernsområdet og vurdere og gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på barnevernsområdet.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås.

Arbeidsgruppa ble i år spesielt bedt om å kommentere:

1. arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenesten og informasjon om brukerbetaling for tjenestene.
2. vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
3. KS/KRD's effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
4. vurdere behov for revisjons- og kontrollhandlinger, samt eventuelt innhold og omfang av slike handlinger.

2. Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppas gjennomgang/diskusjon av de fire punktene ga følgende resultat:

Ad punkt 1: Arbeidsgruppa fant det ikke hensiktsmessig å utforme indikatorer verken for kø/ventelister eller brukerbetaling, da dette ikke er sentrale problemstillinger innen dagens barnevern. Det regionale barnevernet er pålagt å gi tilbud til alle barn i akutte krisesituasjoner, og egenbetaling for barneverntjenester er ikke aktuelt.

Ad punkt 2: Arbeidsgruppa diskuterte seg fram til følgende tre kvalitetsindikatorer:

En ny mellomregning for det statlig/regionale barnevernet (I: Barnevern - fylke, nivå 3):

1) **antall utilsiktede flyttinger i løpet av året.** For å framskaffe tall fra regionene på *ikke planlagte utskrivninger fra fosterhjem (funksjon 691) og institusjoner (funksjon 692)* må dette inn i rapporteringsgrunnlaget for det regionale barnevernet fra og med oppgaveåret 2005. Vi snakker her om utilsiktede flyttinger, flyttinger som ikke er i samsvar med den handlingsplan som er utviklet for den enkelte bruker.

To nye indikatorer for den kommunale barneverntjenesten (H: Barnevern -kommune, nivå 2):

2) **andel personer i kommunal barneverntjeneste med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år.**

Tall kan hentes fra KOSTRA-skjema 8, og personer med fagutdanning defineres her som personer ansatt i fagstillinger med utdanning som sosionom, barnevernspedagog eller annen høyskole og/eller universitetsutdanning.

3) **andel behandlede undersøkelser i barnevernet i løpet av året med en behandlingstid på tre måneder eller mer.**

Ifølge Lov om barneverntjenester (BVL) §4-3 har barneverntjenesten rett og plikt til å foreta undersøkelser. Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet. Ifølge §6-9 skal en undersøkelse etter §4-3 gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlig tilfeller kan fristen være seks måneder. En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten har truffet vedtak om tiltak eller saken er besluttet henlagt. Arbeidsgruppa ser andel undersøkelser behandlet innen fristen på tre måneder som en kvalitetsindikator. Det vil være mulig å hente tall til indikatoren fra KOSTRA-skjema 15.

Ad punkt 3: KS/KRD's effektivitetsnettverk vil få tilsendt godkjent referat fra møtet og få anledning til å komme med innspill til nøkkeltall. Verken KS eller KRD sin representant var til stede på møtet.

Ad punkt 4: Arbeidsgruppa fant ingen behov for en type obligatorisk bekreftelse på riktigheten av de data som rapporteres. For individstatistikken får kommunene en tilbakemelding i form av to tabeller som viser hovedtall i statistikken: endelige tall for året før, og foreløpige tall basert på innsendte data. I tillegg mottar de feillister som bygger på kontrollprogrammet for barnevern (BVK) som i dag inneholder 34 kontroller. Det vil imidlertid være ønskelig fra SSB med et nytt revisjonssystem for individdata (KIRES) etter mal av det som i dag brukes for individdata om sosialhjelpsmottakere. Planen er at det skal utvikles og ferdigstilles i løpet av høsten 2004 til barnevernsstatistikken for 2004.

2.1 Oppsummering

Det gjøres ingen endringer i rapporteringsgrunnlaget for den kommunale barneverntjenesten, dvs. at verken *skjema 8: Personell og organisering av barneverntjenesten 2004*, eller *skjema 15: Barnevern - 2005*, endres til neste rapporteringsår.

Det gjøres, etter ønske fra SBF, bare små endringer i rapporteringsgrunnlaget i *skjema 58*, som nå bytter navn fra *Fylkeskommunale barnevernstiltak* til *Regionale barnevernstiltak 2004*. I registreringen av barn i barnevernsinstitusjoner vil vi nå, som følge av lovendring, bare ha to kategorier, *statlige institusjoner* og *private institusjoner*.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Følgende tre nye kvalitetsindikatorer tas inn i faktaarkene:

I faktaarket I: Barnevern - fylke (nivå 3) tas det inn fra 2005 (og hvis datagrunnlaget tillater det også for 2004) følgende mellomregning:

- **Antall utilsiktede flyttinger i løpet av året.**

I faktaarket H: Barnevern - kommune (nivå 2) tas det fra 2004 inn følgende indikatorer:

- **Andel personer i kommunal barneverntjeneste med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år.**
- **Andel behandlede undersøkelser i barnevernet i løpet av året med en behandlingstid på tre måneder eller mer.**

3. Evaluering av siste rapportering

Innrapporteringen på barnevernsfeltet bygger på følgende tre KOSTRA-skjema:

- skjema 8: *Personell og organisering av barneverntjenesten 2003*
- skjema 15: *Barnevern - 2003*
- skjema 58: *Fylkeskommunale barnevernstiltak 2003*

Samtlige kommuner og fylkeskommuner har nå levert data for rapporteringsåret 2003, og alle er med i publiseringen 15.6. Til 15.3-publiseringen i KOSTRA manglet det individdata fra 18 kommuner, og 1 fylkeskommune hadde ikke levert skjema 58.

3.1 Utarbeiding av skjema

Arbeidet med årets skjemaproduksjon gikk greit fordi det bare var snakk om små endringer fra året før. Den store omleggingen og utvidelsen av individstatistikken (skjema 15 - Barnevern) skjedde året før, fra 2001 til 2002-rapporteringen.

3.2 Kontroller i skjema

I *skjema 8: Personell og organisering av barneverntjenesten* er det lagt inn sum-kontroller for antall ansatte i den kommunale barneverntjenesten. Ved utfylling av antall årsverk for hver utdanningskategori blir disse automatisk summert opp i årsverk/stillinger i alt (i alt-summen skal ikke fylles ut). For spørsmålet om organisering er det benyttet radio-bokser slik at flere alternativer ikke kan fylles ut. Kontrollene fungerer godt.

I *skjema 15: Barnevern* er det bare benyttet et begrensa antall kontroller for ikke å forhindre/forsinke utfyllingen (skjemaet er på 4 sider). Ett viktig datofelt blir kontrollert, dvs. man kan ikke ha avsluttet undersøkelsen før den er påbegynt. Man vil heller ikke kunne fylle ut for gamle undersøkelser, da årstallet vil gi advarsel og stoppe videre utfylling.

Innføring av radiobokser ved registrering av tiltak per 31.12 (punkt 6D i skjemaet) fungerte godt, men bare hvis man registrerte riktig tiltak med en gang. I de tilfeller hvor man registrerte enten feil tiltak, feil tiltakstype eller feil funksjon, og ønsket å endre dette, ble man derimot sittende fast i radioboksen. Man måtte da starte helt på nytt for å komme ut av skjemaet. I 2004-skjemaet er det nå lagt inn angreknapper som gjør at det mulig å rette en feilregistrering med en gang.

I *skjema 58: Fylkeskommunale barnevernstiltak* er det lagt inn en rekke sum-kontroller som har fungert som planlagt.

Skjemakontrollene bidrar til å lette revisjonsarbeidet, men for *skjema 15 - Barnevern*, som gir oss individdata, er det bruken av kontrollprogrammet (BVK) som er bærebjelken i revisjonsarbeidet. Dette programmet (som nå har 34 kontroller) er lagt inn i de fleste fagsystem, og det er lett tilgjengelig via Internett. Dataene skal være kontrollerte med BVK før innsending, og stadig flere kommuner ser ut til å bruke kontrollprogrammet.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Det var innsendingen av elektroniske skjema (XML) som skapte det største problemet i årets innsamling av individdata (skjema 15). Første uttak av data fra de kommunene som benyttet

elektroniske skjema viste et usannsynlig stort antall dubletter. Det mest ekstreme var 1449 Stryn, som i publiseringen 15.6 har 88 records (skjema), og ved første uttak hadde 2552 records (skjema). KOSTRA-IT fikk i oppdrag å renske ut dubletter i dataene fra de 89 kommunene som hadde sendt inn på elektroniske skjema. Oppdraget ble tilfredsstillende utført, men resulterte i nær 2 ukers forsinkelse av revisjonsarbeidet når det gjaldt tilbakemelding og feillister til disse kommunene.

Purring av individdata (skjema 15) og personell (skjema 8) ble godt ivaretatt i et nært samarbeid mellom KOSTRA-support og fagansvarlig. Samtlige kommuner har levert og var med i 15.6-publiseringen. Sist innsendte individdata kom riktignok inn i begynnelsen av mai.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

- skjema 8: *Personell og organisering av barneverntjenesten 2003*

En grundig revisjon ble gjennomført i løpet av mai. KOSTRAs revisjonsopplegg for dette skjemaet er gradvis blitt forbedret år for år, og fungerer i dag tilfredsstillende. En rask gjennomgang av hovedtall før 15.3-publiseringen forhindret imidlertid at seks små kommuner ble stående med 100 ganger så mange ansatte som det de skulle ha (eks. 1,50 stillinger var registrert som 150,00 stillinger, osv.). Ingen andre nevneverdige problemer knyttet til revisjonsarbeidet. Bruken av e-post adresser på skjema gjør det lett å ta kontakt med oppgavegiver.

- skjema 15: *Barnevern - 2003*

Kontrollprogrammet for barnevern (BVK) er i dag bærebjelken i revisjonsarbeidet. I tillegg er det laget en rekke SAS-program som MÅ brukes for å sjekke hovedtallene i barnevernsstatistikken. Samtlige kommuner får nå en tilbakemelding innen to uker etter innsending. Tilbakemeldingen inneholder to tabeller som både viser foreløpige tall, og endelige tall fra året før. I tillegg får kommunene en feilliste som baserer seg på de 34 kontrollene vi har i BVK. Feillisten som skal besvares og returneres innen 2-3 uker danner grunnlaget for opprettingsarbeidet. Svært få kommuner står med opprettede tall til 15.3-publiseringen, og i år klarte SSB for første gang å presentere opprettede tall for barnevern for samtlige kommuner til 15.6-publiseringen. Det skal i løpet av høsten 2004 utvikles et nytt og samlet revisjonssystem for individdata - KIRES for barnevernsdata. Dette vil bli laget etter samme mal, og bygge på de erfaringer man har høstet fra KIRES for sosialhjelpsdata.

- skjema 58: *Fylkeskommunale barnevernstiltak 2003*

Det er utarbeidet et eget revisjonsopplegg i KOSTRA for dette skjemaet. Det fungerer i dag tilfredsstillende og gir raskt en oversikt over manglene i de innsendte data. Revisjonsopplegget må justeres og tilpasses den nye rapporteringen for regionalt barnevern fra 2004.

3.5 Publisering

Den ordinære KOSTRA-publiseringen 15.3 gikk relativt greit, men i tillegg til test-kjøringer og sjekking av endelige tall for tidligere årganger, ble perioden fra 20.2 til 15.3 svært hektisk og en periode som ikke tillater at noen av de impliserte tar vinterferie. Test-kjøringer og kontroll av tall gikk erfaringsmessig noe lettere ved 15.6-publiseringen.

3.6 Brukerreaksjoner

Det er ikke kommet inn noen spesielle forslag/kommentarer knyttet til nøkkeltallene.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er ingen ønsker om endringer i kontoplanen (funksjon og art). BFD ønsker imidlertid å opprettholde og bygge på nåværende funksjoner ved overgang fra fylkeskommunalt barnevern til statlig regionalt barnevern fra 1.1.2004.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Det gjøres ingen endringer i skjema 8 og 15 fra den kommunale barneverntjenesten.

Det nye skjema 58 : *Regionale barnevernstiltak 2004* bygger på tidligere skjema 58: *Fylkeskommunale barnevernstiltak 2003*. Det blir nødvendig å endre benevnelser på enkelte svarkategorier som følge av lovendring. Det nye skjemaet skiller f.eks. bare mellom offentlige og private barnevernsinstitusjoner. Spørsmål om **antall utilsiktede flyttinger i løpet av året** tas inn i skjemaet.

6. Ønskede endringer i faktaark

Arbeidsgruppa har fulgt opp KRDs ønske om å ta inn kvalitetsindikatorer i faktaarkene og har diskutert seg fram til følgende forslag:

6.1 Nye nøkkeltall

I tillegg til de publiserte nøkkeltall i H: Barnevern - nivå 2 (se vedlegg 2) ønsker arbeidsgruppa å ta inn to nye kvalitetsindikatorer:

- **Andel personer i kommunal barneverntjeneste med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år.**
- **Andel behandlede undersøkelser i barnevernet i løpet av året med en behandlingstid på tre måneder eller mer.**

I tillegg til de publiserte nøkkeltall i I: Barnevern - nivå 2 (se vedlegg 3) ønsker arbeidsgruppa å ta inn en ny kvalitetsindikator:

- **Antall utilsiktede flyttinger i løpet av året.**

7. Videreutvikling av KOSTRA

Arbeidsgruppen/fagansvarlig hadde ingen framlagte konkrete ønsker og behov når det gjelder videreutvikling av KOSTRA.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Vedlegg 1: KOSTRA-skjemaene 8, 15 og 58

10.2 Vedlegg 2: Faktaark, nivå 2, kommune

10.3 Vedlegg 3: Faktaark, nivå 2, fylkeskommune

10.1 Vedlegg 1: KOSTRA-skjemaene 8, 15 og 58:

KOSTRA 2003 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING						
Skjema nr 8	Skjema navn Personell og organisering av barneverntjenesten 2003 Funksjon 244 Oppgavene blir hentet inn av Statistisk sentralbyrå for Barne- og familiedepartementet med hjemmel i lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 § 2-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av statistikkloven av 16. juni 1989 §2-2 også benytte dem til framstilling av offisiell statistikk.					
1. Opplysninger om kommunen						
Kommunenr 	Kommunens navn 	Bydelsnr	Bydelsnavn 			
Navn skjemaansvarlig 	E-post skjemaansvarlig 	Tlf nr 				
Alle ansatte i kommunal barnevernstjeneste skal registreres, både heltids- og deltidsansatte, fagpersonell, kontorpersonell og administrativt personell. Deltidsansatte skal omregnes til heltidsansatte. Personell, herunder administrativt personell, som er felles for barnevernstjenesten og andre kommunale tjenester, skal registreres etter ressursinnsats innenfor barnevernstjenesten. Personell i barnevernvakt skal inkluderes, uansett hvordan tjenesten er organisert. Innleiet jurist, psykolog e.l. skal ikke medregnes.						
Besatte stillinger i barnevernstjenesten etter utdanning per 31.12.2003						
	Sosionomer	Barneverns- pedagoger	Personer med høgskole- /universitetsutdanning	Personer med kontor/ merkantil utdanning	Annen utdanning, ufaglært	Sum
Stillinger i barnevernstjenesten i alt (heltid og deltid omregnet til heltid, fylles ut med 2 desimaler)						
Ubesatte stillinger i barnevernstjenesten etter type stilling per 31.12.2003						
	Fagstillinger	Merkantile stillinger	Sum			
Ubesatte stillinger i alt (fylles ut med 2 desimaler)						
Organisering av barnevernstjenesten per 31.12.2003						
Velg det alternativet som passer best: (Museklikk eller space)						
Merk av ett alternativ						
☐ Barnevernet organisert innenfor sosialkontoret uten øremerkede stillinger						
☐ Barnevernet organisert innenfor sosialkontoret med øremerkede stillinger						
☐ Barnevernet organisert innenfor sosialkontoret, men som enen gruppe med enen leder						

☐ Barnevernet organisert som egen tjeneste ☐ Barnevernet inngår i en samlet oppvekstetatt med PP-tjeneste og/eller helsestasjoner ☐ Annen organisering, spesifiser:	
--	--

KOSTRA 2003 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr 15	Skjema navn Barnevern - 2003 Opplysningene hentes inn av Barne- og familiedepartementet med hjemmel i lov om barneverntjenester av 17. juli 1992, § 2-3. Statistisk sentralbyrå står for selve innsamlingen av oppgavene og vil i medhold av statistikkloven av 16. juni 1989 § 2-3 også benytte dem til framstilling av offisiell statistikk.
------------------------	---

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr 	Kommunens navn 	Bydelsnr Bydelsnavn 	Distriktssnr
Navn skjemaansvarlig 	E-post skjemaansvarlig 	Tlf nr 	

2. Opplysninger om klienten

Reg nr/journalnr 	Fødselsnummer (11 siffer)
--	---

3. Undersøkelse (hvis flere undersøkelser i løpet av året, ta utgangspunkt i den første)

A. Undersøkelsessak (etter § 4-3) påbegynt og/eller avsluttet i 2003

Dato undersøkelsen ble startet (ddmmåååå): 	Dato undersøkelsen ble avsluttet (ddmmåååå):
--	--

B. Hvem meldte saken som førte til undersøkelsen (jf. spørsmål over)?

Barnet selv	☐
Mor/far	☐
Familie for øvrig	☐
Naboer	☐
Sosialkontortjenesten	☐
Barnevernstjenesten	☐

Barnevernvakt	☐
Barnehage	☐
Helsestasjon	☐
Lege, sykehus	☐
Skole	☐
Pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT)	☐
Politi/lensmann	☐
Barne- og ungdomspsykiatri/voksenpsykiatri	☐
Andre	☐

C. Meldingens saksinnhold (flere forhold kan krysses av)

Omsorgssvikt/mishandling	Forholdene i hjemmet, særlige behov	Atferdsavvik hos barnet	Annet
☐	☐	☐	☐

D. Hvis flere undersøkelser i 2003, hvor mange?

Antall

E. Resultat av undersøkelsen i 2003 (hvis flere undersøkelser i 2003, registrer den som førte til ev. vedtak etter BVL).

		Dato, dag og md. (ddmm)
Vedtak etter BVL. (Dato, dag og md.) (gå til punkt 4)	☐	
Saken besluttet henlagt, opphørt pga. flytting, annet. (Dato, dag og md.) (avslutt)	☐	
Gitt råd og veiledning. (Dato, dag og md.) (avslutt)	☐	
Undersøkelsen ikke avsluttet per 31.12.	☐	

4. Vedtak/tiltak etter lov om barneverntjenester

A. Var det iverksatt barnevernstiltak for barnet forrige år (i 2002)		
☐	Ja	☐
☐	Nei	☐
☐	Vet ikke	
B. Var det første tiltaket i 2003 et hjelpetiltak eller et omsorgstiltak		
☐	Hjelpetiltak	☐
☐	Omsorgstiltak	
C. Hjelpe- eller omsorgstiltak		

Satt i verk i 2003 eller før 2003, med fortsatt gyldighet i 2003. Tiltak skal være knyttet til vedtak etter BVL. Kryss av for type tiltak og KOSTRA-funksjon, oppgi lovhjemmel for tiltaket og oppgi oppstart hvis før 2003. Oppgi antall måneder tiltaket har vært i verk i inneværende år (2003).

	Type tiltak: Hjelpetiltak	Type tiltak: Omsorgstiltak	Funksjon 251	Funksjon 252	Lovgrunnlag etter BVL: Eksempel på utfylling av §4-4, §4- 12	Lovgrunnlag etter BVL: Eksempel på utfylling av §4-4, §4- 12	Før 2003: Md.	Før 2003: År	Antall måneder tiltaket har vært iverksatt i 2003
1. Økonomisk stønad	☐	☐	☐	☐					
2. Barnehage	☐	☐	☐	☐					
3. Støttekontakt	☐	☐	☐	☐					
4. Tilsyn	☐	☐	☐	☐					
5. Besøkshjem/avlastningstiltak	☐	☐	☐	☐					
6. Hjemkonsulent/avlastning i hjemmet	☐	☐	☐	☐					
7. Skolefritidsordning (SFO)	☐	☐	☐	☐					
8. Fritidsaktiviteter	☐	☐	☐	☐					
9. Utdanning/arbeid	☐	☐	☐	☐					
10. Medisinsk undersøkelse og behandling	☐	☐	☐	☐					
11. Behandling av barn med særlige opplæringsbehov	☐	☐	☐	☐					
12. Foreldre-/barneplasser (inkl. mødre hjem)	☐	☐	☐	☐					
13. Bolig/hybel	☐	☐	☐	☐					
14. Beredskapshjem	☐	☐	☐	☐					
15. Fosterhjem (utenom familien)	☐	☐	☐	☐					
16. Fosterhjem (familieplassering)	☐	☐	☐	☐					
17. Forsterket fosterhjem (utenom familien)	☐	☐	☐	☐					
18. Forsterket fosterhjem (familieplassering)	☐	☐	☐	☐					
19. Barne- og ungdomshjem	☐	☐	☐	☐					
20. Rusmiddelinstusjon	☐	☐	☐	☐					
21. Bo-/arbeidskollektiv	☐	☐	☐	☐					
22. Psykiatrisk behandling i institusjon	☐	☐	☐	☐					
23. Poliklinisk psykiatrisk behandling	☐	☐	☐	☐					

24. MST - Multisystemisk terapi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25. PMT - foreldreopplæring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26. Andre tiltak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D. Ble foreldrene fratatt foreldreansvaret i 2003 (jf. § 4-20) i forbindelse med omsorgsovertakelse?

☐ Ja ☐ Nei

E. Ble det iverksatt plassering av barnet utenfor hjemmet i løpet av siste år (stat.året)

☐ Ja ☐ Nei

F. Hvis ja, hva slags vedtak ble fattet?

Vedtak etter § 4-4 5. ledd	☐
Vedtak etter § 4-12 med forenklet behandling i fylkesnemnda	☐
Vedtak etter § 4-12 med fulltallig behandling i fylkesnemnda	☐
Vedtak etter § 4-6 1. ledd	☐
Vedtak etter § 4-6 2. ledd	☐
Vedtak etter § 4-8	☐
Vedtak etter § 4-24	☐
Vedtak etter § 4-26	☐

5. Bakgrunnsopplysninger

Registreringstidspunktet skal ligge nærmest mulig tidspunkt for når det aktuelle barnevernstiltaket ble satt i verk i 2003, eller før, med fortsatt gyldighet i 2003.

A. Grunnlag for vedtaket (flere grunner kan krysses av)

1. Barnet utsatt for vanskjøtsel	☐
2. Barnet utsatt for fysisk mishandling	☐
3. Barnet utsatt for psykisk mishandling	☐
4. Barnet utsatt for seksuelle overgrep/incest	☐
5. Foreldres psykiske lidelse	☐
6. Foreldres rusmisbruk	☐
7. Foreldres manglende omsorgsevne ellers	☐

8. Foreldre døde	☐
9. Barnet funksjonshemmet	☐
10. Barnets rusmisbruk	☐
11. Barnets atferd (sosialt avvik, kriminalitet)	☐
12. Forholdene i hjemmet, særlige behov	☐
13. Annet grunnlag	☐

B. Viktigste grunnlag for vedtaket. Angi kodenummer. Hvis flere grunner, før opp det viktigste fra kodene 1-13 over:

C. Barnets statsborgerskap

☐

Norsk

☐

Utenlandsk

☐

Flyktning/asylsøker/person med opphold på humanitært grunnlag

D. Foreldres fødeland

Mors fødeland

Fars fødeland

6. Situasjon per 31.12.2003

Punkt 6 fylles ut ved årets slutt

A. For alle med omsorgstiltak i 2003: Hvor er barnet plassert per 31.12?

☐ I denne kommunen	☐ I annen kommune	Navn på kommune	Kommunennummer
☐ Sperret adresse			

B. For alle med omsorgstiltak i 2003: Hovedgrunn til at omsorgstiltak er opphevet (jf. § 4-21) (sett ett kryss):

☐

Barnet tilbakeført foreldre/familien

☐

Barnet nådd aldersgrensen

☐

Adopsjon

☐

Annet

C. For alle med løpende tiltak etter BVL, uansett art: Barnet bor per 31.12.2003 hos (sett ett kryss):

☐

Mor og far

☐

Mor (med ev. samboende/ektefelle)

☐

Far (med ev. samboende/ektefelle)

☐	Vekselvis hos mor og far	
☐	Adoptivforeldre	
☐	Fosterforeldre	
☐	Institusjon	
☐	Annet	

D. For alle med tiltak etter BVL per 31.12.2003 Fylles ut ved slutten av året (sett ev. flere kryss):

	Hjelpetiltak	Funksjon
1. Økonomisk stønad	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
2. Barnehage	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
3. Støttekontakt	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
4. Tilsyn	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
5. Besøks hjem/avlastningstiltak	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
6. Hjemkonsulent/avlastning i hjemmet	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
7. Skolefritidsordning (SFO)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
8. Fritidsaktiviteter	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
9. Utdanning/arbeid	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
10. Medisinsk undersøkelse og behandling	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
11. Behandling av barn med særlige opplæringsbehov	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
12. Foreldre-/barne plasser (inkl. mødre hjem)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
13. Bolig/hybel	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
14. Beredskapshjem	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
15. Fosterhjem (utenom familien)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
16. Fosterhjem (familieplassering)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
17. Forsterket fosterhjem (utenom familien)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
18. Forsterket fosterhjem (familieplassering)	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
19. Barne- og ungdomshjem	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
20. Rusmiddel institusjon	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252
21. Bo-/arbeidskollektiv	☐ Hjelpetiltak ☐ Omsorgstiltak	☐ 251 ☐ 252

22. Psykiatrisk behandling i institusjon	☐ Hjelpetiltak	☐ Omsorgstiltak	☐ 251	☐ 252
23. Poliklinisk psykiatrisk behandling	☐ Hjelpetiltak	☐ Omsorgstiltak	☐ 251	☐ 252
24. MST - Multisystemisk terapi	☐ Hjelpetiltak	☐ Omsorgstiltak	☐ 251	☐ 252
25. PMT - foreldreopplæring	☐ Hjelpetiltak	☐ Omsorgstiltak	☐ 251	☐ 252
26. Andre tiltak	☐ Hjelpetiltak	☐ Omsorgstiltak	☐ 251	☐ 252
Spesifiser				
E. For alle med tiltak etter BVL i 2003. Er alle tiltak etter BVL avsluttet per 31.12? Fylles ut ved slutten av året.				
☐ Ja ☐ Nei				

KOSTRA 2003 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr

58

Skjema navn

Fylkeskommunale barnevernstiltak 2003

Funksjon 691, 692, 693 og 694

Oppgavene blir hentet inn av Statistisk sentralbyrå for Barne- og familiedepartementet med hjemmel i lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 § 2-3. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av statistikkloven av 16. juni 1989 §2-2 også benytte dem til framstilling av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om fylket

Fylkenr 	Fylkets navn 	
Navn skjemaansvarlig 	E-post skjemaansvarlig 	Tlf nr

2. Barn i fylkeskommunale barnevernstiltak

Alle barn som mottar tiltak fra det fylkeskommunale barnevernet i statistikkåret etter lov om barneverntjenester skal registreres. Alle ansatte i det fylkeskommunale barnevernet, med følgende unntak, skal registreres, omregnet til hele stillinger med 2 desimaler. For ordinære fosterhjem, fosterhjem med forsterkning fra fylkeskommunen og private institusjoner etter § 5-8 registreres ikke antall ansatte.

	Antall opphold/tiltak i løpet av året	Antall behandlingsdager	Antall barn med tiltak per 31.12.	Antall ansatte omregnet til hele stillinger per 31.12.
A. Funksjon 692: Barnevernsinstitusjoner				

Fylkeskommunale institusjoner				
Private institusjoner § 5-5				
Private institusjoner § 5-8 (gjesteklienter) i eget fylke				
Private institusjoner § 5-8 (gjesteklienter) utenfor eget fylke				
B. Funksjon 691: Fosterhjem				
Ordinære fosterhjem				
Fosterhjem med tilsagn om forsterkning fra fylkeskommunen				
Fylkeskommunale fosterhjem som familiehjem/ungdomsfamilier				
Beredskapshjem				
C. Funksjon 693: Hjemmebaserte barnevernstiltak				
MST (multisystemisk behandling)				
PMT (foreldreopplæring)				
Andre hjemmebaserte tiltak				
D. Funksjon 694: Det fylkeskommunale barnevernet				
Under denne funksjonen registreres bare antall ansatte omregnet til hele stillinger				
E. Totalt				

Vedlegg 2:

	H. Barnevern - nivå 2
Overskrift	Prioritering
Mellomregning	Netto driftsutgifter til funksjon 244, 251, 252
Indikator	Netto driftsutgifter til sammen pr. innbygger (kr)
Indikator	Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten
Mellomregning	Barn med undersøkelse eller tiltak
Indikator	Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 244
Indikator	Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (f. 244), prosent
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 251
Indikator	Andel nto drutg til barn som bor i sin opprinnelige familie (funksjon 251), prosent
Mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 252
Indikator	Andel nto drutg til barn som bor utenfor sin oppr. familie (funksjon 252), pst
Overskrift	Dekningsgrader
Mellomregning	Undersøkelser i alt
Indikator	Barn med undersøkelse ift antall innb. 0-17 år, prosent
Mellomregning	Barn med tiltak i løpet av året
Indikator	Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år
Overskrift	Produktivitet
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 244
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn (f.244)

Mellomregning	Sum stillinger i alt
Indikator	Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk
Mellomregning	Undersøkelser avsluttet
Mellomregning	Undersøkelser som førte til tiltak
Indikator	Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent (f.244)
Mellomregning	Barn med bare hjelpetiltak i løpet av året
Mellomregning	Barn med omsorgstiltak i løpet av året
Mellomregning	Barn med tiltak per 31.12
Mellomregning	Barn med hjelpetiltak per 31.12
Mellomregning	Barn med omsorgstiltak per 31.12
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 251
Mellomregning	Barn med tiltak i opprinnelig familie (funksjon 251)
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f.251)
Mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 252
Mellomregning	Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f.252)

Vedlegg 3:

	I. Barnevern - nivå 2
Overskrift	Prioritering
Mellomregning	Netto driftsutgifter, barnevern
Indikator	Netto driftsutgifter per innbygger i kroner
Mellomregning	Antall 0-19 år
Indikator	Netto driftsutgifter per innbygger 0-19 år i kroner
Indikator	Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter
Mellomregning	Barn med fylkeskommunale tiltak per 31.12
Indikator	Nto driftsutg (f 691,692,693 og 694) per barn med fylkeskommunale tiltak per 31.12
Mellomregning	Barn i fylkeskommunale fosterhjem (f 691) per 31.12
Mellomregning	Barn i ordinære fosterhjem per 31.12
Mellomregning	Barn i barnevernsinstitusjon (f 692) per 31.12
Mellomregning	Barn i hjemmebaserte barnevernstiltak (f 693) per 31.12
Mellomregning	Netto driftsutgifter til barn i fylkeskommunale fosterhjem
Indikator	Andel netto driftsutg.til barn i fylkeskommunale fosterhjem, prosent
Mellomregning	Netto driftsutgifter til barn i hjemmebaserte tiltak
Mellomregning	Netto driftsutgifter til barn i barnevernsinstitusjon
Indikator	Andel netto driftsutg. til barn i barnevernsinstitusjon, prosent
Indikator	Andel netto driftsutg. til barn i hjemmebaserte tiltak, prosent
Mellomregning	Brutto investeringsutgifter barnevern
Indikator	Brutto investeringsutgifter per innbygger
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Andel barn i fylkeskomm.barneverntiltak pr 31.12 ift. innb. 0-19 år
Overskrift	Produktivitet
Mellomregning	Stillinger i fylkeskommunalt barnevern i alt
Indikator	Barn med fylkeskommunale barnevernstiltak per årsverk per 31.12
Mellomregning	Opphold i barnevernsinstitusjoner i løpet av året
Mellomregning	Opphold i fylkeskommunale fosterhjemstiltak i løpet av året
Mellomregning	Opphold i hjemmebaserte barnevernstiltak i løpet av året
Mellomregning	Behandlingsdager i barnevernsinstitusjoner i løpet av året
Mellomregning	Behandlingsdager i fylkeskommunale fosterhjem i løpet av året
Mellomregning	Behandlingsdager i hjemmebaserte barnevernstiltak i løpet av året
Mellomregning	Brutto driftsutgifter, fylkeskommunale fosterhjem (f 691)

Indikator	Brutto driftsutg. per barn i fylkeskommunale fosterhjem per 31.12
Mellomregning	Brutto driftsutgifter, barnevernsinstitusjoner (f 692)
Indikator	Brutto driftsutgifter per barn i barnevernsinstitusjon per 31.12
Mellomregning	Brutto driftsutgifter, hjemmebaserte barnevernstiltak (f 693)
Indikator	Brutto driftsutg per barn i hjemmebaserte barnevernstiltak per 31.12

Arbeidsgruppe for Vann, Avløp og Renovasjon (VAR)

01.07.2004

Innhold

1. Innledning.....	63
1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning.....	63
1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt).....	64
2. Oppsummering og anbefaling	65
2.1 Oppsummering	65
2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger	65
3. Evaluering av siste rapportering.....	66
3.1 Utarbeiding av skjema	66
3.2 Kontroller i skjema	66
3.3 Innsamling av data (rapporteringen).....	67
3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll	69
3.5 Publisering.....	69
3.6 Brukerreaksjoner	69
4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	69
4.1 Forslag til endring.....	69
5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk.....	71
5.1 Forslag til endring.....	71
6. Ønskede endringer i faktaark.....	75
6.1 Generell vurdering av faktaarket.	75
6.2 Forslag til endringer.....	76
7. Videreutvikling av KOSTRA.....	83
7.1 Publisering av KOSTRA - data på nettsidene	83
7.2 Tjenestedata	86
7.3 VARFIN-rapporten.....	90
8. Annet.....	94
8.1 Forbedring av veiledning.....	94
8.2 Rapportering av interkommunale avløpsløsninger og avfallsselskaper.....	94
9. Referanser	94
10. Vedlegg	95
10.1 Skjemaene: 21, "IKS21", 21A, 21B, 22 og 23.	95

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

VAR-området omfatter statistikkområdene vann, avløp og avfall (renovasjon). Datainnhenting skjer via KOSTRA-skjemaene 21, 21A, 21B, 22 og 23. I tillegg kommer kommuneregnskapene og eksterne data fra Vannverksregisteret (VREG). VREG er administrert av Folkehelseinstituttet (FHI).

VAR-gruppa har ansvar for funksjonene:

- 340 Produksjon av vann
- 345 Distribusjon av vann
- 350 Avløpsrensing
- 353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann
- 354 Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.
- 355 Innsamling av husholdningsavfall
- 357 Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall

KOSTRAs gruppe for VAR har våren 2004 bestått av følgende medlemmer:

Jørn Kristian Undelstvedt, Statistisk sentralbyrå (SSB), leder
Bent Devik, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) - ny i 2004, fra tredje og avsluttende møte
John Østby, Rakkestad kommune (repr. fra KS)
Eli Grimsby, Oslo Kommune - ny i 2004, erstattet Minna Wetlesen fra Oslo kommune
Harald Gaarde, Statens forurensningstilsyn (SFT)
Olav Skogesal, SFT
Line Diana Blytt, Mattilsynet
Carl Fr. Nordheim, Folkehelseinstituttet (FHI) - permisjon etter første møte
Liliane Myrstad, FHI
Björg Einan, FHI - ny i 2004, fra tredje møtet, erstattet Carl Fr. Nordheim
Ole Lien, AL Norsk Vann og Avløp BA (NORVAR) (repr. fra KS)
Svein Homstvedt, SSB
Eva Vinju, SSB
Tone Smith, SSB - permisjon etter første møte
Gisle Berge, SSB - ny i 2004, fra andre møte

May Rostad fra e-plan har vært innleid av NORVAR til de to første gruppemøtene som fagkompetanse for å diskutere ulike tema innen vann og avløp.

Sammensetning av arbeidsgruppa:

Antall medlemmer i arbeidsgruppa økte i 2004 med én, ved at KRDs Bent Devik ble tilført gruppa.

Arbeidsgruppa er av den oppfatning at gruppa i 2005 burde utvides med et medlem fra en bransjeorganisasjon til, i tillegg til NORVAR. Arbeidsgruppa foreslår:

- Norsk renholdsverks-forening (NRF)

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Mandat

Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD).

Arbeidsgruppen skal:

- Følge utviklingen på sitt område og vurdere og gi eventuelt forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder eventuelt bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

De enkelte fagdepartementer kan utdype og spesifisere mandatet på sine områder. Samordningsrådet for KOSTRA skal eventuelt holdes orientert.

Arbeidsgruppene rapporterer til Samordningsrådet for KOSTRA.

Spesiell oppgave for enkelte arbeidsgrupper i 2004

1. I 2004 ønsker Samordningsrådet at gruppene skal fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
2. Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
3. Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.
4. KS/KRDs effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
5. Arbeidsgruppa for barnehager skal arbeide videre med rapporteringsrutinene og se på mulighetene for å tilrettelegge for filuttrekk på barnehager for de kommuner som ønsker dette.
6. Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på de skjema eller uttrekk som sendes fra kommunen eller fylkeskommunen, og eventuelt hva som bør være innhold og omfang i slike handlinger.

VAR-gruppa har forholdt seg til punktene over og har funnet det relevant å følge opp punkt 2, gjennom å vurdere SINTEF - rapporten "VARFIN - Utredning om informasjonssystem og finansieringsregime for VA-sektoren" (Sjøvold *et al*, 2003). Dette er i tråd med brev av 19.03.2004 fra KRD, hvor KRD i samarbeid med Miljøverndepartementet (MD) og Helsedepartementet (HD) ber arbeidsgruppen vurdere "utviklingen av nøkkeltall i lys av nevnte SINTEF-rapport" og NORVARs benchmarkingsnettverk – et effektivitetsnettverk.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Evalueringen peker på noen problemer knyttet til skjemaproduksjonen, men tar også med de forslag til forbedringer som er kommet i år for å forhindre tilsvarende problemer. Problemene med statussidene for mottaket av rapporteringen i KOSTRA, og manglende samsvar mellom disse og databasene som de ansvarlige seksjonene i SSB har tilgang til skapte unødig stor arbeidsbyrde i en periode som er travel nok fra før.

Kontroller i revisjonsverktøyene har fungert rimelig bra og er til stor hjelp i revisjonsarbeidet. Generelt ønsker arbeidsgruppa likevel at flere kontroller legges inn i xml-skjemaene (elektroniske rapporteringsskjema for Internett), slik at de som rapporterer kan bli direkte konfrontert med feil som oppstår under rapporteringen. Dette vil føre til mindre behov for revisjon, og strengere krav til kvaliteten på det arbeidet som blir lagt ned i rapporteringen.

Innsamlingen av data har gått på tilsvarende måte som tidligere år, med behov for purring og oppfølgende kontakt med kommuner for å få inn riktige data. Svar prosenten ligger omkring 95 prosent eller bedre for de fleste skjemaene.

Datasettet fra Vannverksregisteret blir levert av Folkehelseinstituttet. Data, både ureviderte og reviderte, kom tidsnok til henholdsvis prøvekjøringer og endelig kjøring. Datasettet legges ut som eksterne data. Svarprosent for 1063 kommunale vannverk:

- pr. 15 februar: 44%
- pr. 20 april: 87%
- pr. 27 mai: 92%
- i forhold til Norges befolkning: 82%

i forhold til antall personer tilknyttet kommunale vannforsyning: 98%

Noen forbedringer av rutiner er nødvendig når et gjelder kjøring av aggregeringer av eksterne data for avløp og avfall til kommunenivå.

Tabeller i kapittel 4, 5 og 6 viser hvilke forslag til endringer som arbeidsgruppa har forslått til forbedringer av kontoplanen, skjema, grunnlagstall og nøkkeltall.

En rekke innspill til forbedringer av KOSTRA-systemet er tatt inn i kapittel 7. Innspillene er kommet opp under gruppas arbeid, i brev fra NORVAR og i brev fra KRD, med henvisning til VARFIN-rapporten utarbeidet av SINTEF (Sjøvold *et al.* 2003).

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Endringer:

Arbeidsgruppa anbefaler at gruppen utvides med et medlem fra Norsk renholdsverks-forening (NRF).

Det er foreslått to navneendringer for avfall i kontoplanen. Begrunnelsen er endringer i forurensingsloven.

I alt anbefaler arbeidsgruppa 28 store eller små endringer i KOSTRA - skjemaene. Et nytt skjema for husholdningsfall er foreslått for rapportering fra interkommunal renovasjon. Nummeret på dette skjemaet har arbeidsgruppa ikke tatt stilling til. Det overlates til Samordningsrådet å finne et passende nummer i rekken.

I alt 6 nøkkeltall på nivå 2 anbefales fjernet. Alle gjelder avløp.

For vann anbefaler arbeidsgruppa at det innføres 8 nye grunnlagstall på nivå 3, samt 3 nye nøkkeltall på nivå 2.

Navnet på 3 nøkkeltall for vannkvalitet anbefales endret for å bedre forståelsen av nøkkeltallene.

For avløp anbefaler arbeidsgruppa at det innføres 16 nye grunnlagstall på nivå 3, samt 11 nye nøkkeltall på nivå 2.

Forslagene til utvikling av KOSTRA-systemet, slik det er framstilt i kapittel 7, er arbeidsgruppas omforente innspill til dette arbeidet. Noen av innspillene i kapittel 7 er foreslått som endringer i kapittel 5 og 6. Dette inkluderer også forslag i VARFIN-rapporten (Sjøvold *et al.* 2003).

Ressurser:

En såpass omfattende økning i antall, spørsmål, grunnlagstall og nøkkeltall, samt innføringen av et nytt skjema vil bety relativt stort behov for økte ressurser til KOSTRA-arbeidet i Seksjon for miljøstatistikk i SSB (heretter kalt fagseksjonen), sammenlignet med de to siste årene.

Ressursene vil gå med til skjemaproduksjon, utvidelse av veiledning til utfylling av skjema, programmering av nøkkeltall og grunnlagstall i Faktaarkadministrasjonen, programmer for aggregering av data på anleggsnivå til kommunenivå og kvalitetsjekk/revisjon av rapporterte data. Dette bør legges til grunn i vurderingene når forslagene til utvidelse av KOSTRA-VAR-faktaarket behandles.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Arbeidsgruppa har mottatt noen kommentarer vedrørende skjema 21A og 21B:

Proessen med å programmere skjemaene 21A og 21B var vanskelig. Tilbakemelding fra de ansvarlige for programmeringen om at VAR-gruppa sine ønsker om utseendet på skjemaet ikke lot seg programmere i det verktøyet SSB hadde til disposisjon, oppfattes av fagseksjonen som utilstrekkelig. Det ser ut til at det ikke ble lagt nok vekt på å gi klare beskjeder til fagseksjonen om hva som var problemer og begrensinger i arbeidet med å programmere skjemaene. Resultatet ble at det måtte gjøres relativt store forandringer i siste liten. Dette er en uheldig situasjon, som kan medføre at feil blir gjort, fordi ting må gjøres fort.

Det burde være tilgjengelig en mal for kravspesifikasjon, med terminologi til hvordan oppbyggingen av skjemaer skal forklares. Malen må vise hvilke muligheter/begrensninger som ligger i programmet som brukes for skjemaproduksjon, slik at fagseksjonen kan velge blant de "funksjonene" eller oppsett som lar seg programmere når skjemaene bygges opp. Det registreres med tilfredshet at en mal til bruk i årets spesifisering av skjema er distribuert til fagseksjonene (e-post mottatt 25.06.04).

Fagseksjonen mener det er å forvente at funksjonaliteten (eksempelvis autosummering, kontroller, varslere) i skjema på nynorsk er programmert likt med bokmålsutgaven, slik at man slipper å teste to sett skjemaer. En forutsetning er selvfølgelig at alle tekster er oversatt og godkjent av fagseksjonen.

3.2 Kontroller i skjema

I skjemaene på VAR-området er det i hovedsak varslere om manglende utfylte felt og automatiske summeringer. Revisjonsarbeidet er til en viss grad forenklet siden de fleste felt som skal/kan fylles ut er utfylt. Årsaken er at det kommer opp et varsel dersom man unnlater å fylle ut viktige felt. Det er mulig å ignorere varsel og rapportere skjema med mangelfull utfylling. Hvorvidt kommunene har lagt inn data varierer, og kan skyldes et utall årsaker.

Automatiske summeringer bidrar til at antall feil reduseres. Dette er verdifullt med hensyn til revisjon.

Advarslene knyttet til feilkontrollene fungerte slik at de, i tillegg til å dukke opp da man gikk ut av feltet der feilen var oppstått, også dukket opp da man gikk ut av avsnittet og ut av skjemaet. Dette virket villedende for de som fylte ut skjemaene.

Generelt ønsker fagseksjonen å legge flere av de kontrollene som i dag er i GenRev (revisjonsverktøy brukt for KOSTRA-data), direkte inn i xml-skjemaene. Hvis de som rapporterer også kunne få en enkel rapport ut fra de dataene som er lagt inn, f. eks beregnet avfall pr innbygger og gjerne sammenlignet med fjoråret, kunne de se feilene med en gang og rette opp før innsending av skjemaene. Dette ville spare SSB for mye revisjonsarbeid og heve kvaliteten på dataene, samt at brukerne trolig ville bli mer fornøyd med rapporteringsverktøyet.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen)

Skjema 21 - Husholdningsavfall:

370 av landets kommuner er tilsluttet til sammen 64 interkommunale avfallselskaper. Data om avfallsmengder hentes inn fra avfallsselskapene gjennom en egen skjemaundersøkelse, og fordeles på kommunene etter innbyggertall justert for hytter. Alle data om avfallsordninger hentes inn gjennom KOSTRA.

Antall skjema i mars: 383 (88, 2 %)

Antall skjema i juni: 418 (96 %)

I tillegg har vi hentet inn data for 6 kommuner direkte på telefon, og registrert de inn i revisjonsapplikasjonen GenRev.

Før publiseringen i juni er data fra alle interkommunale avfallselskaper rapportert inn. Alle kommuner vil derfor stå oppført med avfallsmengder, mens 10 kommuner ikke har rapportert inn data for avfallsordninger.

Purring: 24 kommuner ble kontaktet på telefon fra fagseksjonen i mai, etter 2 purrerunder fra KOSTRA sentralt.

Skjema 21A - Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg:

Antall skjema i mars: 404 (93 %)

Antall skjema i juni: 422 (97,2 %) (Dette er 13 skjema mer enn for 2002-rapporteringen)

Purring: Den 3. mars purret KOSTRA-support elektronisk alle kommuner som ikke hadde rapportert. Lista over manglende kommuner ble satt opp på grunnlag av kommuner lastet over i revisjonsapplikasjonen på det tidspunkt. Det viste seg å være uoverensstemmelser mellom hvilke kommuner som hadde rapportert og som lå som godkjent i mottaksapparatet, og de kommuner som kunne lastes over i revisjonsapplikasjonen. Dette forårsaket merarbeid for både KOSTRA-support og for fagseksjonen i form av et stort antall e-poster og telefoner fra "forvirrede" kommuner, som måtte håndteres på forsvarlig vis.

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på telefon og på e-post for å få inn de nødvendige opplysninger. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Skjema 21B - Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE:

Antall skjema i mars: 2 252

Antall skjema i juni: 2 439

Dette er 110 færre enn for 2002-rapporteringen. Den viktigste årsaken til nedgang i antall skjema er at 78 anlegg ble rapportert som nedlagt i 2002.

Det er ikke beregnet svarprosent siden SSB ikke kjenner det eksakte antall avløpsanlegg og slambehandlingsanlegg som er i drift i Norge.

Purring: Den 3. mars purret KOSTRA-support elektronisk alle kommuner som ikke hadde rapportert. Lista over manglende avløpsanlegg ble satt opp på grunnlag av anlegg lastet over i revisjonsapplikasjonen på det tidspunkt, sammenlignet med fjorårets liste over anlegg. Det viste seg å være uoverensstemmelser mellom hvilke anlegg som var rapportert og som lå som godkjent i mottaksapparatet, og de anlegg som kunne lastes over i revisjonsapplikasjonen. Dette forårsaket merarbeid for både KOSTRA-support og for fagseksjonen i form av et stort antall e-poster og telefoner fra "forvirrede" kommuner, som måtte håndteres på forsvarlig vis.

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på telefon og på e-post for å få inn de nødvendige opplysninger om avløpsanleggene. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Skjema 22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig:

Antall skjema i mars: 397 (91,5 %)

Antall skjema i juni: 417 (96,0 %)

Purring: Det er ikke sendt ut automatiske purringer, men ca. 120 kommuner har blitt kontaktet på e-post for å få inn de nødvendige data.

Skjema 23 - Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren:

Antall skjema i mars: 373 (85,9%)

Antall skjema i juni: 405 (93,3 %)

Purring: I mai ble 75 kommuner ble kontaktet på e-post etter at kontroller av rapporteringen viste feil i enten kommuneregnskap eller skjema 23.

Vannverksregisteret:

Datasettet fra Vannverksregisteret blir levert av Folkehelseinstituttet. Data, både ureviderte og reviderte, kom tidsnok til henholdsvis prøvekjøringer og endelig kjøring. Datasettet legges ut som eksterne data. Om lag 83 prosent av 1731 rapporteringspliktige vannverkene har rapportert i 2004, og dette dekker om lag 87 prosent av befolkningen.

92 prosent av alle 1063 kommunale vannverk er med i datasettet. 29 kommuner har ikke rapportert. 5 kommuner har ufullstendig rapportering.

Det er 17 kommuner som ikke har kommunale vannverk, hvorav 16 kommuner har private vannverk og 1 kommune har bare forsyning fra interkommunalt vannverk.

Svarprosent for 1063 kommunale vannverk:

- pr. 15 februar: 44%
- pr. 20 april: 87%
- pr. 27 mai: 92%
- i forhold til Norges befolkning: 82%
- i forhold til antall personer tilknyttet kommunale vannforsyning: 98%

Revisjon:

Først ble det kontrollert om alle vannverkene hadde sendt svar til VREG. Østfold, Oslo, Oppland, Buskerud, Vestfold, Aust-Agder, Vest-Agder, og Rogaland fylker hadde 100% svarprosent i 2004. Nord-Norge var prioritert i 2004 og det er mye bedre svarprosent enn i fjor."

Folkehelseinstituttet foretok en systematisk kvalitetssikring av utvalgte data for alle fylkene. Pr. 27 mai var ca. 64% av kommunale vannverk ferdig kvalitetssikret. Resultater: Det var en forbedring for data om vannkvalitet for alle kommunale vannverk.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Skjema 21, 21A og 21B:

Ved skriving av merknader i merknadsfeltet var det svært ofte problemer med at merknaden "fulgte med" til neste post/skjema og ble lagret på feil post.

3.5 Publisering

Avfall (Skjema 21):

Det er behov for å forbedre rutiner og beredskap for kjøring av SAS-programmer i forbindelse med fordeling av eksterne data på kommuner i KOSTRA. Uoverensstemmelser mellom feltnavn og feltype i de forskjellige databasene har ført til feil. Det bør avklares om det er mulig å sjekke felter i de forskjellige basene mot hverandre, slik at feilene blir avdekket på et tidligere tidspunkt.

Eksempel:

Feltet "Forbudsprosent" må endres i KPD, fra "varchar" til "number", før tall kan kjøres på nytt.

Fagseksjonen har hatt problemer med manglende nuller, som gir feil gjennomsnitt. Dette kan muligens løses i Faktaarkadministrasjonen.

Avløp (skjema 21A og 21B):

Arbeidet med publiseringen av VAR-faktaarket ble forsinket grunnet en rekke problemer med å få aggregert anleggsdata for avløp til kommunenivå. Problemene var delvis knyttet til mangelfulle rutiner for lagring og kjøring av SAS-programmer, og delvis feil i datasettet som oppsto etter reviderte data ble tilbakeført til KOSTRA-databasene. Feilen førte til at alle avkrysninger for "interkommunale" avløpsanlegg ble fjernet. Dette gjorde aggregeringen svært mangelfull og lite egnet til grunnlag for publisering. Avkrysningene ble lagt inn på nytt og aggregeringen ble gjort tidnok til publisering.

3.6 Brukerreaksjoner

En generell kommentar er at det er vanskelig å finne fram på sidene der KOSTRA-tallene publiseres. Det er spesielt vanskelig å se koblingen mellom nivå 2 ("Detaljerte nøkkeltall") og nivå 3 ("Grunnlagsdata") når det gjelder forståelsen av at nivå 3 er grunnlaget for nivå 2, og at ingen data er publisert på anleggs/institusjonsnivå. Blant de som rapporterer er ofte oppfatningen av begrepet "grunnlagsdata" knyttet til "det vi rapporterer inn til KOSTRA".

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Forslag til endring

Nåværende funksjon/ art	Ny funksjon/ art - andre endringer	Begrunnelse
355 - Innsamling av forbruksavfall	Navnet endres til: Innsamling av husholdningsavfall	Endringer i forurensningsloven fra 1. juni
357 - Gjenvinning og	Navnet endres til:	Endringer i forurensningsloven fra 1. juni

sluttbehandling av forbruksavfall	Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	
--------------------------------------	--	--

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Forslag til endring

Skjema	Del i skjema	Endring	Begrunnelse																		
21	Ny	<table><tr><td><i>Kryss av</i></td><td><i>Eierform/organisationsform</i></td></tr><tr><td></td><td>Kommunal etat/enhet</td></tr><tr><td></td><td>Interkommunalt samarbeid</td></tr><tr><td></td><td>Interkommunalt samarbeid m/særegnskap</td></tr><tr><td></td><td>Kommunalt foretak (KF)</td></tr><tr><td></td><td>Interkommunalt selskap (IKS)</td></tr><tr><td></td><td>Kommunalt Aksjeselskap</td></tr><tr><td></td><td>Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, SIT)</td></tr><tr><td></td><td>Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.</td></tr></table>	<i>Kryss av</i>	<i>Eierform/organisationsform</i>		Kommunal etat/enhet		Interkommunalt samarbeid		Interkommunalt samarbeid m/særegnskap		Kommunalt foretak (KF)		Interkommunalt selskap (IKS)		Kommunalt Aksjeselskap		Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, SIT)		Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.	Nødvendig for å få riktige nøkkeltall på produktivitet og enhetskostnad, samt kommuneregnskaper.
<i>Kryss av</i>	<i>Eierform/organisationsform</i>																				
	Kommunal etat/enhet																				
	Interkommunalt samarbeid																				
	Interkommunalt samarbeid m/særegnskap																				
	Kommunalt foretak (KF)																				
	Interkommunalt selskap (IKS)																				
	Kommunalt Aksjeselskap																				
	Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, SIT)																				
	Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.																				
21	4. Husholdningsavfall og innsamlingsordninger	Tre nye kolonner : "Hvor mye av dette gikk til materialgjenvinning?" "Hvor mye av dette gikk til forbrenning?" "Annet"	Dette vil gi bedre tall på hvor mye husholdningsavfall som går til energigjenvinning, og hvor mye som faktisk blir materialgjenvunnet. Rapportering av disse opplysningene skal ikke bety noen stor økning i oppgavebyrde.																		
21	4. Husholdningsavfall og innsamlingsordninger	Spesialavfall endres til "Farlig avfall"	Faglig oppdatering.																		
Nytt skjema Nr ?		Tittel på utkast til skjema: "Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon"	Det er foreslått at tjenesterapportering i VAR-sektorene for fristilte enheter skal gå gjennom KOSTRA, slik det er besluttet at regnskapsrapporteringen skal fra og med 2004. Dette vil være en forbedring av rapporteringsordningen som vil føre til at en kilde til eksterne data i KOSTRA-systemet går ut.																		

21A	2. Ledningsnett og ...	Teksten for spørsmål om kjeller oversvømmelser bør endres til å lyde: "Antall avsluttede saker om kjelleroversvømmelser der kommunen har erkjent erstatningsansvar".	Saker blir ofte ikke avgjort før året etter, eller noen ganger enda lenger etter. Dette gjør det vanskelig å "forutsi" utfallet av saker ved tidspunkt for rapportering i januar/februar. Antall avsluttede saker vil over tid gi en indikasjon på omfanget av slike saker og dermed si noe om kvaliteten på ledningsnettet, selv om tallene som rapporteres skulle omfatte både saker som oppsto i rapporteringsåret og gamle saker. Flere kommuner har reagert på problemene med dette spørsmålet gjennom telefonisk kontakt.
21A	2. Ledningsnett og ...	Nytt spørsmål: Antall pumpestasjoner	Se kap 6.
21A	2. Ledningsnett og ...	Nytt spørsmål: Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer	Se kap 6.
21A	2. Ledningsnett og ...	Nytt spørsmål: Antall regnvannsoverløp i fellessystemet	Se kap 6.
21A	2. Ledningsnett og ...	Nytt spørsmål: Grad av fellessystem	Se kap 6.
21A	2. Ledningsnett og ...	Nytt spørsmål: Antall meter separat overvannsnett.	Se kap 7.
21A	3. Antall innbygg...	Kolonne for fjorårets rapportering med pre-utfylte opplysninger, sperret for redigering.	Bevisstgjøre kommunene om at de har rapportert noe på dette før, og at de bør sjekke om det er korrekt. Kan også være tidsbesparende for kommuner hvor det har vært utskifting av ansvarlige for rapporteringen.
21A	4. Oppgi antall anlegg med tillatt belastning mindre enn 50 PE ...	Anleggstypene foreslås oppdatert med utgangspunkt i liste fra Jordforsk.. Listen øker fra 11 typer til 14. Listen er forelagt arbeidsgruppa. Noen små justeringer av betegnelse er gjort etter initiativ fra NORVAR. Listen med tilhørende symboler og beskrivelser innarbeides i veiledningen til utfylling.	Listen fra Jordforsk er mer faglig oppdatert. Vil gjøre det enklere for kommunene å finne kategorier som passer for anleggene i deres kommune.
21A	4. Oppgi antall anlegg med tillatt belastning	Kolonne for jord som resipient settes inn i del 4.1, 4.2 og 4.3.	Det finnes en del jordreanseanlegg som har utslippet "diffust" ut i omkringliggende jordmasser, og ikke til

	mindre enn 50 PE ...		noen vann-resipient.
21A	Ny del 5. Total slamdisponering	Slamdisponering i skjema 21B flyttes over til 21A. Det vil si å endre fra rapportering på anleggsnivå til kommunenivå.	Hensikten er å eliminere unødvendige aggregeringsproblem i overgangen fra anlegg- til kommunenivå.
21A	Ny 5. Total slamdisponering...	Endring 1: Legge inn kategori for "Deponi" og "Forbrenning/energigjenvinning" Endring 2: Ta ut felt for disponering med dispensasjon fra krav om kvalitet på slammet Endring 3: Legg inn dimensjonen kvalitetsklasser i tabellen	1: Selv om deponering ble tatt ut for 2003, fordi det ifølge forskrift om deponering av avfall ikke lenger er tillatt å deponere slam, vil det fortsatt behov for å fange opp tilfeller der deponi blir innvilget. Forbrenning - en oppdatering av skjemaet som vil bidra til at statistikken over slamdisponeringen blir forbedret. 2: Ikke faglig interessant å skille ut det som disponeres med dispensasjon. 3: Tilpasning av rapportering i samsvar med kvalitetsklasser i gjødselvare forskriften.
21B	Tittel på skjema	Tittel bør endres til å lyde: "Avløpsanlegg med tillat belastning større enn eller lik 50 PE, og slambehandlingsanlegg"	Det må komme klart fram at skjemaet skal benyttes for alle anlegg/aktører som behandler slam. Eksempelvis behandler mange avfallsanlegg slam, men er dårlig representert i KOSTRA-rapporteringen for avløpssektoren. Dette vil forhåpentligvis gjøre kommunene mer oppmerksomme på dette.
21B	Første hjelpetekst	Tillegg: Opplysninger rapportert inn på dette skjemaet vil bli offentliggjort, enten på anleggsnivå eller på kommunenivå.	Nødvendig presisering for å motivere til god rapportering.
21B	1. Opplysninger om...	Nytt felt: Erklæring om at kommunen ikke har avløpsanlegg eller rene slambehandlingsanlegg som er godkjent for 50 PE eller mer, og at ingen interkommunale anlegg er lokalisert i kommunen.	Noen kommuner har ikke noe å rapportere på 21B, men bevisst rapportering at ett skjema med kryss ved erklæringen vil gjøre det enklere å få oversikt over hvilke kommuner man ikke behøver å pure for manglende rapportering. Det betinger at kommunene blir gjort oppmerksomme på at alle skal rapportere på skjemaet, og i tilfelle krysse av for fraværet av slike anlegg i kommunen.
21B	2.1 Anleggslokalisering	Begrepet "NORVAR-avløp" erstattes av "driftsassistansen".	Oppdatering av skjema.

21B	2.1 Anleggslokalisering	Felt for "Ident nr " fjernes.		Ikke i bruk hos kommunene. Skulle vært tatt ut for flere år siden.
21B	2.3 Eierform	Kryss av	Eierform/organisationsform	Nødvendig for å få riktige nøkkeltall på produktivitet og enhetskostnad, samt kommuneregnskaper. Dette vil også gjøre det klarere hvilke anlegg som skal regnes som kommunalt eide. Det skulle dekke alle varianter av eierform, og dermed gjøre det enklere å unngå misforståelser og medfølgende feilrapportering.
			Kommunal etat/enhet	
			Interkommunalt samarbeid	
			Interkommunalt samarbeid m/særegnskap	
			Kommunalt foretak (KF)	
			Interkommunalt selskap (IKS)	
			Kommunalt Aksjeselskap	
			Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, STI)	
			Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.	
		b)		
Avløpsanlegget behandler vann fra mer enn en kommune (Del 6, må i så tilfelle fylles ut)				
21B	2.4 Anleggstype	Betegnelsen "Renseanlegg" byttes ut med "Avløpsanlegg" i de tre kategoriene som gjelder anlegg som mottar avløpsvann.		Ved å bruke "Avløpsanlegg" vil vi omfatte også avløpsanlegg med urensede utslipp. Spørsmålet vil dermed være i tråd med tittelen på skjemaet. Flere kommuner har reagert på at skjemaet ikke var konsistent når det gjaldt forholdet mellom anleggstype og renseprinsipp.
21B	Del 6 Kommunefor- deling av totalt...	Legge til minimum tre rader, max 5, for å få plass til flere kommuner. Plassen på skjemaet får avgjøre.		
21B	7.1 Slamproduksjon...	I tabellen for slam levert til andre anlegg er det behov for en presisering i teksten. Nytt forslag, presisering i kursiv: "Slam levert fra anlegget til behandlingsanlegg i rapporteringsåret"		I rapporteringen for 2003 er det oppdaget tilfeller av misforståelser. Anlegg som har slambehandling har i denne tabellen oppført en fordeling på det slam som er mottatt fra andre anlegg. Hensikten med tabellen er motsatt.
22				Kun oppdatert årstall.
23	Kapitalkostnader i VA-anlegg ved ekstern tjenesteproduksjon	Spørre om andel kapitalkostnader hos leverandør av tjenester, når dette ikke er kommunen selv, og ikke en del av kommunens regnskap. For funksjonene 340, 345, 350 og 353.		Sammenligning av kommunenes driftskostnader med hhv produksjon og distribusjon er det mest sentrale i effektivitetsvurderingene. Når kommunen har ekstern tjenesteproduksjon, vil kapitalkostnader inngå i kommunens regnskap som en driftsutgift. For å få til en ren sammenligning av driftskostnader, må vi korrigere eksterne kapitalkostnader.
23	Indirekte kostnader	Forbedring av veileder.		Her bør brukerveiledningen forbedres ved at det presiseres at dette er kostnader som ikke skal fordeles i

			KOSTRA-regnskapet, men at det er kostnader fra funksjon 120/130 som kan henføres i hht. til retningslinjene for selvkostberegninger.
23	Avskrivninger kommunens egne anlegg	Avskrivninger må fordeles på funksjonene 340, 345, 350 og 353. Det bør være et felt i skjemaet der det framgår hvilke avskrivningstider som benyttes for ledningsnett, 20 eller 40 år (viktig forklaringsdata).	Det bør framgå tydeligere av veiledningene at avskrivningen skal gjøres i hht til retningslinjene for selvkost av 2003 og at avskrivningene i KOSTRA-regnskapet art 590 ikke benyttes i selvkostberegningen som publiseres og hva som er forskjellen (brutto / netto).
23	Kalkulatorisk rente	Forbedring av veileder. Avskrivninger må fordeles på funksjonene 340, 345, 350 og 353. Skjemaet bør inneholde veiledning om hvilken rentesats som skal benyttes.	Som over... Rentesats finnes hos http://www.norgesbank.no .
23	Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett	Tillegginformasjon: Vandistribusjon: Driftsfinansiert ledningsnettfornyelse 1000 kr Avløpsnett: Driftsfinansiert ledningsnettfornyelse 1000 kr	En del kommuner driftsfinansierer fornyelse av ledningsnett og får således høyere driftskostnader enn de øvrige kommuner. Informasjon om dette, muliggjør en korrigering av indikator for driftskostnader pr. innbygger tilknyttet. Bør komme inn i skjema 23.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Arbeidsgruppa har fått liten tilbakemelding på hvordan brukerne nyttiggjør seg av informasjonen i faktaarket. Vi kjenner til at et 20-talls kommuner bruker tallene aktivt i sitt arbeid grunnet deltakelse i et benchmarking-prosjekt i regi av NORVAR. Disse kommunene etterspør en lang rekke parametere som til nå ikke er inne i KOSTRA-VAR-arket.

Listen over grunnlagstall på nivå 3 er lang og kan være vanskelig å finne fram i for de som ikke bruker dette verktøyet til daglig. Den mangler også forklaring til hvordan tallene er blitt laget.

6.2 Forslag til endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Følgende nøkkeltall for **avløp** må fjernes fra lista på nivå 2:

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2	Begrunnelse
Andel av ledningsnett som er fornyet siste år (vann) (prosent)	En bedre indikator beregnet på grunnlag av de tre siste år er foreslått.
Andel av ledningsnett som er fornyet siste år (avløp) (prosent)	En bedre indikator beregnet på grunnlag av de tre siste år er foreslått.
Antall kjelleroversvømmelser pga stopp på ledningsnettet	Et bedre definert spørsmål er lagt til grunn for en ny indikator om emnet kjelleroversvømmelser.
Andel disponert slam som tilfredsstiller krav til bruk som jordforbedringsmiddel (prosent)	Mer detaljerte nøkkeltall er foreslått for slamdisponeringen.
Andel slam brukt som jordforbedringsmiddel (prosent)	"
Andel slam disponert til andre formål enn jordforbedring (prosent)	"

6.2.2 Nye nøkkeltall og grunnlagsdata

Grunnlagsdata - vann - KOSTRA nivå 3	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Vann - Kapasitet reservevannsforsyning i basseng og reservekilde	m ³ /år	Ikke relevant	Data finnes i VREG - og kan aggregeres til kommunenivå. Viktig grunnlagstall for forståelse av tjenesten.
Vann - Antall m3 solgt (målt og stipulert forbruk som det er betalt vanngebyr for)	m ³	Ikke relevant	Svært viktig driftsindikator, Det innebærer kun ett datasett til. Data er enkelt tilgjengelig i kommunen. Data i KOSTRA, skjema 22. Viktig for kommuner med høy andel av solgt vann til industri, Da er kr/innbygger misvisende.
			Viktig forklaringsindikator for å skille vannverk med kostbar vannbehandling fra de med enkel vannbehandling.
Vann - Antall innbyggere forsynt av behandlet vann (behandlingstype 1+ type 2)	Innbyggere		Til veiledning og forklaringstekst: Type 1 inkluderer ett av følgende prosessstrinn: koagulering/ filtrering eller Membranfiltrering eller Ozon/ biofiltrering
Vann - Antall innbyggere tilknyttet vannverk som forsyner flere enn 1000 personer	Innbyggere	Ikke relevant	Type 2 inkluderer ett av følgende prosessstrinn: klorering (inkl. kloramin), UV- bestråling eller Ozon. Kan beregnes ut fra VREG. Grunnlagstall for resultatindikatorer for en rekke kommuner i NORVAR sitt

				benchmarkingsprosjekt.
Vann - Antall trykkøkningsstasjoner	Antall		Ikke relevant	Data i VREG fra 2004. Grunnlagstall som kan brukes i kvalitetsindikator.
Vann - Antall innbyggertimer med avbrudd i forsyningen, uansett årsak	Innbygger-timer		Ikke relevant	VREG har data. Grunnlagstall for resultatindikator for en rekke kommuner i NORVAR sitt benchmarkingsprosjekt.
Vann - Antall meter fornyet ledningsnett, gjennomsnitt siste tre år	meter/år		Ikke relevant	VREG har data. Grunnlagstall for ny kvalitetsindikator på nivå 2.
			Teller: Antall lekkasjereparasjoner	
Vann - Antall lekkasjereparasjoner på nettet	Antall/km ledn. nett		Nevner: Antall km ledningsnett	VREG har data. Ny kvalitetsindikator

Grunnlagsdata - avløp - KOSTRA nivå 3	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Avløp - antall fast bosatte innbyggere tilknyttet ledningsnettet med direkte utslipp	Innbyggere	Ikke relevant	Data i KOSTRA. En viktig forklaringsindikator og den kan brukes for å lage nøkkeltall på nivå 2.
Avløp - Antall meter separat overvannsnett	meter	Ikke relevant	En viktig forklaringsindikator og den kan brukes for å lage nøkkeltall på nivå 2. Krever nytt spørsmål i 21A.
Avløp - Antall meter fornyet ledningsnett, gjennomsnitt siste tre år	meter/år	Ikke relevant	Data i KOSTRA for tre år etter rapportering for 2004. En bedre indikator enn den som har vært de siste to år.
Avløp - Antall pumpestasjoner	Antall	Ikke relevant	Grunnlagstall for nøkkeltall på nivå 2 som beskriver infrastrukturen. Krever nytt spørsmål i 21A.
Avløp - Antall regnvannsoverløp i fellessystemet	Antall	Ikke relevant	Grunnlagstall for framtidig nøkkeltall som beskriver infrastrukturen. Krever nytt spørsmål i 21A.
Avløp - Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer	Antall	Ikke relevant	Grunnlagstall for nøkkeltall på nivå 2 som beskriver kvaliteten på infrastrukturen. Krever nytt spørsmål i 21A.
Avløp - Antall innbyggere tilknyttet anlegg som oppfyller konsesjonskravene	Innbyggere	Ikke relevant	Data i KOSTRA. Grunnlagstall for framtidig nøkkeltall som beskriver kvaliteten på tjenesten.
Avløp - Antall m3 solgt; målt og stipulert forbruk det er betalt årsgebyr for	m3	Ikke relevant	Samme begrunnelse som for grunnlagstallet for vann. Se over.
Avløp - Slam disponert til jordforbedring i jordbruket	tonn TS/år	Ikke relevant	Data i KOSTRA. Opprydding i begrepsbruken for slam.

Avløp - Slam disponert til jordforbedring på grøntarealer	tonn TS/år	Ikke relevant	"
Avløp - Slam disponert til forbrenning/energigjenvinning	tonn TS/år	Ikke relevant	Ny! Vil bidra til bedre nøkkeltall for slamdisponeringen
Avløp - Slam deponert	tonn TS/år	Ikke relevant	Data i KOSTRA: Opprydding i begrepsbruken for slam.
Avløp - Slam disponert til toppdekke på avfallsfylling	tonn TS/år	Ikke relevant	"
Avløp - Slam disponert til annet formål	tonn TS/år	Ikke relevant	"
Avløp - Slam disponert som tilfredsstillende kvalitetsklasse II	tonn TS/år	Ikke relevant	Tilpasning til ny forskrift for gjødselvarer av organisk opphav.
Avløp - Total slamproduksjon fra kommunale avløpsanlegg	tonn TS/år	Ikke relevant	Data i KOSTRA: Bør inn som nytt grunnlagstall på nivå 3 for å vise helheten i rapporteringen av slam. Erfaringsmessig er det dårlig samsvar mellom rapportert mengde produsert og disponert slam. Derfor er det ennå ikke tilrådelig å opprette nøkkeltall på nivå 2 hvor slamproduksjon inngår som teller eller nevner.

Nøkkeltall - vann - KOSTRA nivå 2	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (Vann)	prosent	Teller: Antall meter fornyet gjennomsnitt siste 3 år. Nevner: Antall meter vannledning	Ny kvalitetsindikator som beskriver utviklingen av fornyelse over tid, og ikke bare for et enkelt år.
Gjennomsnittsalder vannledningsnett	År	Ikke relevant	Arbeidsgruppa besluttet at fagseksjonen skal forsøke å bruke NORVAR sin metode for beregning av gjennomsnittsalderen for spilvannsnettet. Nøkkeltallet er viktig en forklaringsindikator som supplerer de øvrige nøkkeltallene.
Tetthet av trykkøkningsstasjoner, antall/km ledning	antall/km	Teller: Antall trykkøkningsstasjoner Nevner: Antall km vannledning	Får data på dette i VREG for 2004-rapporteringen, og er en viktig forklaringsindikator for tjenesten.

Nøkkeltall - avløp - KOSTRA nivå 2	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Gjennomsnittsalder spillvannsnett	År	Ikke relevant	Arbeidsgruppa besluttet at fagseksjonen skal forsøke å bruke NORVAR sin metode for beregning av gjennomsnittsalderen for spillvannsnett. Nøkkeltallet er viktig en forklaringsindikator som supplerer de øvrige nøkkeltallene.
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (Avløp)	prosent	Teller: Antall meter fornyet gjennomsnitt siste 3 år. Nevner: Antall meter avløpsledning	Ny kvalitetsindikator som beskriver utviklingen av fornyelse over tid, og ikke bare for et enkelt år.
Tetthet av pumpestasjoner, antall/km ledning	Antall/km	Teller: Antall pumpestasjoner Nevner: Antall km avløpsledning	Viktig forklaringsindikator, jf. tilsvarende på vann.
Antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser, der kommunen har erkjent erstatningsansvar.	Antall	Ikke relevant	Endret ordlyd i spørsmålet. Tidligere utgave av spørsmålet gjorde det vanskelig å avgrense hvilke saker som skulle rapporteres.
Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer - antall/km ledning	Antall/km, år	Teller: Antall kloakkstopper Nevner: Antall km avløpsledning	En ny resultatindikator for tjenesten, som beskriver kvaliteten på tjenesten.
Andel slam disponert til jordforbedring i jordbruket	prosent	Teller: Mengde slam disponert til jordforbedring i jordbruket Nevner: Mengde slam disponert totalt	Data i KOSTRA. Opprydding i begrepsbruken for slam.
Andel slam disponert til jordforbedring på grøntarealer	prosent	Teller: Mengde slam disponert til jordforbedring på grøntarealer Nevner: Mengde slam disponert totalt	"

Andel slam disponert til forbrenning/energiutvinning	prosent	Teller: Mengde slam disponert til forbrenning/energiutvinning Nevner: Mengde slam disponert totalt	Ny! Vil bidra til bedre nøkkeltall for slamdisponeringen
Andel slam deponert	prosent	Teller: Mengde slam deponert Nevner: Mengde slam disponert totalt	Data i KOSTRA. Opprydding i begrepsbruken for slam.
Andel slam disponert til toppdekke på avfallsfylling	prosent	Teller: Mengde slam disponert til toppdekke på avfallsfylling Nevner: Mengde slam disponert totalt	"
Andel slam disponert til annet formål	prosent	Teller: Mengde slam disponert til annet formål Nevner: Mengde slam disponert totalt	"

6.2.3 Endring i eksisterende grunnlagstall

Tittel på grunnlagstall for vannkvalitet foreslås endret. Enhet og bruk av grunnlagstallene i beregninger er uforandret.

Grunnlagstall - tittel i KOSTRA nivå 3	Ny tekst	Begrunnelse
Vann - Antall innbyggere tilknyttet med tilfr. hygienisk kvalitet	Vann - Antall innbyggere forsynt fra vannverk med hygienisk trygt vann mht. <i>E.coli</i> .	Grunnlagstallene bør endre tittel for å få en enklere form og dermed bli mer forståelig.
Vann - Antall innbyggere tilknyttet med tilfr. farge-kvalitet	Vann - Antall innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. farge.	"
Vann - Antall innbyggere tilknyttet med tilfr. pH-kvalitet	Vann - Antall innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. pH.	"
Vann - Mengde vanntap/lekkasje (m ³)	Vann - Mengde ikke bokført vann (m ³)	Faglig oppdatering. Endring av navnet i tråd med internasjonale begreper.

6.2.4 Endring i eksisterende nøkkeltall

Tittel på nøkkeltallene for vannkvalitet foreslås endret. Enhet og grunnlagstall er uforandret.

Nøkkeltall - tittel i KOSTRA nivå 2	Ny tekst	Begrunnelse
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med tilfredsstillende hygienisk kvalitet på vannet (E.coli)	Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med hygienisk trygt vann mht. <i>E.coli</i> . (prosent)	Nøkkeltallet bør endre tittel for å få en enklere form og dermed bli mer forståelig.
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med tilfredsstillende kvalitet med hensyn til farge på vannet	Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. farge. (prosent)	"
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med tilfredsstillende kvalitet med hensyn til pH på vannet.	Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. pH. (prosent)	"
Andel av total vannleveranse som går tapt på grunn av lekkasje (prosent).	Andel ikke bokført vann (prosent)	Faglig oppdatering. Endring av navnet i tråd med internasjonale begreper.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Publisering av KOSTRA - data på nettsidene

Generelt:

I listen over indikatorer/grunnlagstall på nivå 3 bør det komme fram av "prefikset" til indikatoren om det er en rapportert parameter (aggregert til kommunenivå), eller et resultat av en beregning med utgangspunkt i flere rapporterte parametere. Dette vil bidra til økt oversikt og forståelse av indikatorene.

Slik det står i dag:	Forslag til forbedring*:
Vann - antall vannverk	Vann - rapportert - antall vannverk
Vann - mengde husholdningsforbruk (m ³)	Vann - beregnet - mengde husholdningsforbruk (m ³)

*Forslaget over er av hensyn til tidsbruk til skriving av rapporten ikke innarbeidet i de etterfølgende oversiktene.

Videre er det ønskelig at det på nettsidene blir lagt inn en enkel "kommunikasjon" mellom nøkkeltall på nivå 2 og grunnlagstall på nivå 3, slik at man raskt kan se hvilke grunnlagstall som ligger til grunn for et aktuelt nøkkeltall. Dett vil være et supplement til "info-knappene", og en stor forbedring i forhold til "info-knappene" hvor tekstene fort kan bli uoversiktlige.

Forslag til forbedret presentasjon av økonomidataene:

De fleste økonomidataene er i prinsippet tilgjengelig blant det som blir publisert på SSBs internettsider. Det er imidlertid et lite brukervennlig system og brukeren skal være meget godt kjent med KOSTRA-regnskapet og ha god tid for å finne ut av det. Manglende definisjoner og sporbarhet er hovedproblemet. For å hente ut de økonomidataene NORVAR har trengt, har de gått til "Detaljerte tall, driftsregnskapet" og "Kommunene - Grunnlagsdata".

Detaljerte tall driftsregnskapet:

- Her bør oppstillingen av data ha referanse til hvilke KOSTRA-arter hvert datasett representerer, f. eks. slik:

Funksjonsnr:	Forklaringstekst (artsnummer)
345	Lønnsutgifter (010:099; 710)

Grunnlagsdata økonomi:

På Grunnlagsdata - nivå 3 for økonomi publiseres en rekke data på tjenestenivå (ikke funksjon), men ingen definisjoner som gjør det mulig å finne ut hvordan datasettet er bygget opp. For å gjøre systemet mulig å forstå, bør denne publiseringen bygges opp fra arter og funksjoner og elementene fra skjema 23. I informasjonsfeltet (info-knapp på nettsider) til høyre må det framgå hva som er kildene/oppbyggingen av datasettet. Se forslag til oppsett under. Tilsvarende oppsett kan brukes for avløp, 350 Avløpsrensning og 353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann. (NB! Uthevede typer indikerer at data allerede er i KOSTRA):

Nr.	Økonomi - Grunnlagsdata - KOSTRA nivå 3	Enhet	Info
1	Vann - Selvkost (netto totalt kostnader)	1000 kr	i
2	Vann - Driftskostnader	1000 kr	i
3	Indirekte kostnader (fra internregnsk. funksjon 120/130, skjema 23)	1000 kr	i
4	Vannproduksjon - Driftsutgifter	1000 kr	i
5	Vannndistribusjon - Driftsutgifter	1000 kr	i
6	Vann - Kapitalkostnader	1000 kr	i
7	Vannproduksjon - Kapitalkostnader kommunale anlegg	1000 kr	i
8	Vannproduksjon - Kjøp ekstern produksjon, andel kapitalkostnader	1000 kr	i
9	Vannndistribusjon - Kapitalkostnader kommunale anlegg	1000 kr	i
10	Vannndistribusjon - Kjøp ekstern produksjon, andel kapitalkostnader	1000 kr	i
11	Vann - Lønnskostnader (010:199 ; 710)	1000 kr	i
12	Vannproduksjon - Lønn	1000 kr	i
13	Vannndistribusjon - Lønn	1000 kr	i
14	Vann - Kjøp av varer og tjenester til komm. egenprod. (100:285 ; 290)	1000 kr	i
15	Vannproduksjon - kjøp av varer og tjenester til egen produksjon	1000 kr	i
16	Vannndistribusjon - kjøp av varer og tjenester til egen produksjon	1000 kr	i
17	Vann - Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm. egenprod. (300:380)	1000 kr	i
18	Vannproduksjon - kjøp av varer og tjenester som erstatter egen produksjon	1000 kr	i
19	Vannndistribusjon - kjøp av varer og tjenester som erstatter egen produksjon	1000 kr	i
20	Kjøp av varer/tjenester erst. komm. tj.prod., pris andel kapitalkostn. (Tillegg)	1000 kr	i
21	Vannproduksjon - kjøp v & tj erstatning, pris andel kapitalkostnader	1000 kr	i
22	Vannndistribusjon - kjøp v & tj erstatning, pris andel kapitalkostnader	1000 kr	i
23	Vann - Avskrivninger kommunale anlegg (NB! Skjema 23)	1000 kr	i
24	Vannproduksjon - avskrivninger kommunale anlegg -	1000 kr	i

Kommentarer til listen
(uthevet tekst i anførselstegn viser hva som er i KOSTRA per i dag)
Ok i KOSTRA, - må gå til flere kilder for finne dette
"driftskostnader (driftsutgifter+indirekte kostnader-andre inntekter)"
"kapitalkostnader (avskrivninger + kalkulatorisk rente)"
"lønnsutgifter"
"kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. egenproduksjon"
"kjøp av varer og tjenester som erstattet komm. egenprod."
"avskrivninger"

	selvkostberegning			
25	Vanndistribusjon - avskrivninger kommunale anlegg - selvkostberegning	1000 kr	i	
26	Avskrivningstid ledningsnett i selvkostkalkylen, 20 eller 40 år ?	20 år / 40 år	i	
27	Vann - Kalkulatoriske renter (Skjema 23)	1000 kr	i	
28	Vanntilførsjon - kalkulatoriske renter komm. anlegg - selvkostberegning	1000 kr	i	
29	Vanndistribusjon - kalkulatoriske renter komm. anlegg - selvkostberegning	1000 kr	i	
30	Vann - Overføringsutgifter (400:480)	1000 kr	i	
31	Vanntilførsjon - overføringer	1000 kr	i	
32	Vanndistribusjon - overføringer	1000 kr	i	
33	Vann - Korreksjon fordelte utgifter og internsalg (690 og 790)	1000 kr	i	
34	Vanntilførsjon - fordelte utgifter og internsalg	1000 kr	i	
35	Vanndistribusjon - fordelte utgifter og internsalg	1000 kr	i	
36	Vann - Gebyrinntekter (640)	1000 kr	i	
37	Vann - Andre inntekter (600:630+650:660+700+730:770+800:890)	1000 kr	i	
38	Vanntilførsjon - andre inntekter	1000 kr	i	
39	Vanndistribusjon - andre inntekter	1000 kr	i	
40	Årsgebyr standardbolig (150 m3/år inkl. vannm.leie / 120 m2 bolig) eks mva (Endring)	kr/år	i	
41	Andel av husholdningsabonnementene som har installert vannmåler	% av hus.ab.	i	
42	Fornyelse av ledningsnett - regnskapsført direkte i driftsregnskapet (Tillegg)	1000 kr	i	
43	Vann - Brutto investeringer	1000 kr	i	
44	Vanntilførsjon - brutto investeringer	1000 kr	i	
45	Vanndistribusjon - brutto investeringer	1000 kr	i	
46	Vanndistribusjon – Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett	1000 kr	i	

"kalkulatorisk renter"
"gebyrinntekter"
"andre inntekter (art 600:630+650:660+700+730:770+800:890)"
Kun data for "stipulert årsgebyr (gjelder rapporteringsåret+1)"
"andel av husholdningsabonnementene som har installert vannmåler"
Kun data for "brutto investeringsutgifter i vannsektoren per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb.)
"bruttoinvesteringer i renseanlegg"
"bruttoinvesteringer i distribusjonsnett"
Datasettet benyttes for å korrigere driftsutgiftene ved beregning av indikatorer. Bedre sammenlignbarhet av driftsutgifter.

7.2 Tjenestedata

Da det er ulike ønsker fra ulike brukere når det gjelder utvalg av indikatorer, og at man i KOSTRA-systemet forsøker å begrense antallet indikatorer på nivå 1 og 2, bør grunnlagsdataene for tjeneste (KOSTRA nivå 3) utvides i tråd med det som rapporteres og eventuelt suppleres. Det er på avløp det er størst avvik mellom dagens KOSTRA-data og det kommunene i NORVARs benchmarkingsprosjekt ønsker å benytte.

NORVAR har i arbeidsgruppa lansert to uttømmende liste over grunnlagsdata for vannforsyning og for avløp. Forslaget er å oppfatte som så omfattende at det er lagt til dette kapittelet for videre utvikling av KOSTRA. Arbeidsgruppas konklusjoner angående hvilke grunnlagsdata som skal foreslåes som nye for 2004 kommer fram i kolonnen "Kommentarer til listen". De nye forslagene er listet opp i kapittel 5 og 6.

Forslag til liste med grunnlagsdata for vannforsyning:

Nr.	Grunnlagsdata - vann - KOSTRA nivå 3	Enhet
1	Vann - Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning	Innbyggere
2	Vann - Antall innbyggere tilknyttet vannverk som forsyner flere enn 1000 personer	Innbyggere
3	Vann - Antall innbyggere tilkn. private godkj. pliktige vannverk i kommunen	Innbyggere
4	Vann - Antall innbyggere med øvrig privat vannforsyning	Innbyggere
5	Vann - Antall vannverk som leverer vann på kommunens distribusjonsnett	Antall
6	Vann - Antall innbyggere som forsynes fra grunnvannskilder	Innbyggere
7	Vann - Antall innbyggere som forsynes med desinfisert overflatevann som kilde	Innbyggere
8	Vann - Antall innbyggere som forsynes med vann som er "fullrenset"	Innbyggere
9	Vann - Antall meter ledningsnett - vannforsyning	meter
10	Vann - Ledningsnettets gjennomsnittlige alder	år
11	Vann - Antall trykkøkningsstasjoner	Antall
12	Vann - Kapasitet reservevannsforsyning i basseng og reservelkilder	Innbyggerdø

Kommentarer til listen (uthevet tekst i anførselstegn viser hva som er i KOSTRA per i dag)
"antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning"
Kan beregnes ut fra VREG. Inn på nivå 3 som nytt grunnlagstall.
Tatt ut av KOSTRA for 2 år siden (gjaldt rapporteringspliktige vannverk).
Tas ikke med på liste over forslag til endringer for 2004 - rapporteringen.
Må defineres bedre. Kan med fordel bruke "øvrig vannforsyning". Tas ikke med på liste over forslag til endringer for 2004 - rapporteringen.
"antall vannverk"
"antall personer som forsynes av grunnvannskilder"
"antall personer forsynt av desinfisert overflatevann som hovedkilde"
I følge FHI vanskelig å få gode data på i VREG. FHI foreslår ny tittel: "Antall innbyggere forsynt av behandlet vann (behandlingstype 1+ type 2)".
Hvor type 1 vil inkludere ett av følgende prosessstrinn: Koagulering/ filtrering eller Membranfiltrering eller Ozon/ biofiltrering
Type 2 vil inkludere ett av følgende prosessstrinn: Klorering (inkl. kloramin) eller UV- bestråling eller Ozon.
"antall meter ledningsnett - vannforsyning"
Arbeidsgruppa besluttet at fagseksjonen skal forsøke å bruke NORVAR sin metode for beregning av gjennomsnittsalderen. Inn som nøkkeltall på nivå 2.
Data i VREG fra 2004. Inn på nivå 3 som nytt grunnlagstall.
Data i VREG. Tas med på liste over forslag til endringer for 2004 -

		gn
13	Vann - Total vannproduksjon til kommunalt distribusjonsnett	m3
		% av vannlev.
14	Vann - Andel husholdningsforbruk	
15	Vann - Andel næringsmiddelindustriens forbruk	% av vannlev
		% av vannlev
16	Vann - Andel forbruk i annen industri og næringsvirksomhet	vannlev
		% av vannlev
17	Vann - Andel annet spesifisert forbruk	vannlev
		% av vannlev.
18	Andel ikke bokført vann	
19	Beregnet ikke bokført vann	m3
20	Antall m3 solgt (målt og stipulert forbruk som det er betalt vanngebyr for)	m3
21	Antall meter ledningsnett fornyet, gjennomsnitt siste tre år	m/år
22	Antall innbyggertimer totalt	Innbyggerti mer
		Innbyggertim er
23	Antall innbyggertimer med avbrudd i forsyningen, uansett årsak	Innbyggertim er
24	Antall innbyggertimer med svikt i forsyningen (ikke planlagte avbrudd)	
	Antall driftshendelser m/skade der kommunen er erstatningsansvarlig avklart i rapporteringsåret	Antall
25		Antall/km ledn. nett
26	Antall lekkasjereparasjoner på nettet	
27	Antall innb.tilknyttet vannverk med God hygienisk vannkvalitet	Innbyggere
28	Antall innb.tilknyttet vannverk med Mangelfull hygienisk vannkvalitet	Innbyggere
29	Antall innb.tilknyttet vannverk med Dårlig hyg.vannkvalitet	Innbyggere
30	Antall innb.tilknyttet vannverk med To hygieniske barrierer	Innbyggere

rapporteringen.
"total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett"
"andel husholdningsforbruk"
"andel næringsindustriens forbruk"
"andel forbruk i annen industri og næringsmiddelvirksomhet"
"andel annet forbruk"
Kun data for "andel vanntap/lekkasje" i KOSTRA. Dette er kun endring av navnet i tråd med internasjonale begrep. Bør endres.
Kun data for "mengde vanntap/lekkasje" i KOSTRA. Dette er kun endring av navnet i tråd med internasjonale begrep. Bør endres.
Svært viktig driftsindikator, Det innebærer kun ett datasett til. Data er enkelt tilgjengelig i kommunen. Viktig for kommuner med høy andel av solgt vann til industri, Da er kr/innbygger misvisende. Data i KOSTRA, skjema 22. Tas med på liste over forslag til endringer for 2004 - rapporteringen.
VREG har data. Inn på nivå 3 som nytt grunnlagstall.
"antall innbyggertimer totalt"
VREG har data. Inn på nivå 3 som nytt grunnlagstall.
Kun data for "antall innbyggertimer uten svikt"
Ikke data i VREG. Tas ikke med på liste over forslag til endringer for 2004 - rapporteringen.
VREG har data. Inn på nivå 3 som nytt grunnlagstall.
Kun data for "Andel av innbyggerne forsynt fra vannverk med tilfredsstillende hygienisk kvalitet på vannet (E. coli)" og "antall innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med god vannkvalitet" i KOSTRA per i dag. Arbeidsgruppa kom fram til at de foreslåtte indikatorene ville bli vanskelige å få god rapportering på fra vannverkene. Av hensyn til brukerne av nøkkeltallene ble det besluttet å holde på de tre nøkkeltallene som ble innført i fjor.
- " -
- " -
- " -

31	Antall innb.tilknyttet vannverk med Mangelfull hygienisk barrieresikring	Innbyggere
32	Antall innb.tilknyttet vannverk med Dårlig hyg.barrieresikring	Innbyggere
33	Antall inn.tilkn. vannverk med God bruksmessig vannkvalitet	Innbyggere
34	Antall inn.tilkn. vannv. med Mangelfull bruksmessig vannkvalitet	Innbyggere
35	Antall inn.tilkn. vannv. med Dårlig bruksmessig vannkvalitet	Innbyggere
36	Antall innb.tilkn.vannv. med God alternativ forsyning	Innbyggere
37	Antall innb.tilkn.vannv. med Mangelfull alternativ forsyning	Innbyggere
38	Antall innb.tilkn.vannv. med Dårlig alternativ forsyning	Innbyggere

- " -
- " -
Kun data for "antall innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med god vannkvalitet"
Arbeidsgruppa kom fram til at disse indikatorene ville bli vanskelige å få god rapportering på fra vannverkene. Av hensyn til brukerne av nøkkeltallene ble det besluttet å holde på de tre nøkkeltallene som ble innført i før.
- " -
- " -
- " -
- " -
- " -

Forslag til liste med grunnlagsdata for avløp:

Nr.	Grunnlagsdata - avløp - nivå 3	Enhet
1	Avløp - antall fast bosatte innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste	Innbygger e
2	Avløp - antall fast bosatte innbyggere tilknyttet ledningsnett med direkte utslipp	Innbyggere
Ekstra *	Avløp – innbyggere tilk. renseanlegg med slamavskilling eller silanlegg	Innbyggere a
3	Avløp - innbyggere tilkn. renseanlegg med krav til primærrensing	Innbyggere b
4	Avløp - innbyggere tilkn. renseanlegg med krav til sekundærrensing	Innbyggere c
5	Avløp - innbyggere tilkn. renseanlegg med krav til P-rensing	Innbyggere d
6	Avløp – innbyggere tilkn. renseanlegg med krav til sekundærrensing + P-rensing	Innbyggere e
Ekstra *	Avløp - innbyggere tilkn. renseanlegg med krav til sekundærrensing + P+N-rensing	Innbyggere f
Ekstra *	Avløp – sum innbyggere tilknyttet renseanlegg	Sum a-f
Ekstra *	Avløp – antall innbyggere bosatt i de kommunale rensedistriktene	Innbyggere

Kommentarer til listen (uthevet tekst i anførselstegn viser hva som er i KOSTRA per i dag)
Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp, over 50 PE
Data i KOSTRA: Kan lage nøkkeltall på nivå 2.
Denne bør vente på en avklaring av når de påfølgende nøkkeltallene skal innføres.
Venter på at ny avløpsforskrift skal tre i kraft. Trolig inn som nøkkeltall i 2006.
- " -
- " -
- " -
- " -
"Antall innbyggere tilknyttet avløpsanlegg over 50 PE" eller "Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp"? Begge kan være dekkende, og er i KOSTRA per i dag.
SFT påpekte at rensedistrikter er ut, og at regionale/lokale forhold nå ses i forhold til tettbebyggelser. Ikke rapportering av data om rensedistrikter i KOSTRA i dag.

7	Avløp - forurensningsproduksjonen i de kommunale rensedistriktene	kg tot. P/år
8	Avløp - forurensningsprod. i de komm. rensedistriktene tilknyttet ledningsnett	kg tot. P/år
9	Avløp - antall renseanlegg som behandler kommunens avløpsvann	Antall
10	Avløp - lengde spillvannsnettet totalt	meter
11	Avløp - lengde separat overvannsnett	meter
12	Avløp - gjennomsnittsalder spillvannsnettet	År
13	Avløp - antall pumpestasjoner	Antall
14	Avløp - antall regnvannsoverløp i fellessystemet	Antall
15	Avløp - Antall m3 solgt totalt; målt og stipulert forbruk det er betalt årsgebyr for	m3
16	Avløp - Antall innbyggere tilknyttet anlegg som oppfyller konsesjonskravene	Innbyggere
17	Avløp - Lengde fornyet ledningsnett, snitt antall meter siste tre år	meter/år
18	Avløp - Antall kjelleroversvømmelser der kommunen har erkjent erstatningsansvar i rapporteringsåret	Antall
19	Avløp - Antall kloakkstopper i spillvannsnettet, overløp og kummer	Antall
20	Avløp - Overløpsutslipp fra avløpsnett (målt og beregnet)	kg tot. P/år
21	Avløp - Metoder for måling og/eller beregning av overløpsutslipp på nettet	Angi nr.
22	Avløp - Total slamproduksjon fra kommunens avløpsvann	tonn TS/år
23	Avløp - Mengde slam disponert på jordbruksarealer, parker og private hager	tonn TS/år
24	Avløp - Mengde slam disponert til jordforbedring på grøntareal eller lignende	tonn TS/år
25	Avløp - Mengde slam som er gått til forbrenning med energigjenvinning	tonn TS/år

"Total belastning på avløpsanleggene (kg tot-P)" SFT påpekte at rensedistrikter er ut, og at regionale/lokale forhold nå ses i forhold til tettbebyggelser.
SFT påpekte at rensedistrikter er ut, og at regionale/lokale forhold nå ses i forhold til tettbebyggelser.
"Antall kommunale anlegg" Dette betyr i denne sammenheng antall anlegg i kommunen, uansett eierskap. Begrepet "kommunale" skal i denne sammenheng omfatte de anlegg som mottar avløpsvann fra avløpsnett i kommunen. Det finnes også et grunnlagstall (på nivå 3) i KOSTRA for kommunalt eide avløpsanlegg.
"lengde ledningsnett totalt"
Inn som nytt spørsmål i skema 21A og nytt grunnlagstall på nivå 3.
Arbeidsgruppa besluttet at fagseksjonen skal forsøke å bruke NORVAR sin metode for beregning av gjennomsnittsalderen. Inn som nøkkeltall på nivå 2.
Inn som nytt spørsmål og nytt grunnlagstall på nivå 3.
Inn som nytt spørsmål og nytt grunnlagstall på nivå 3.
Data i KOSTRA, skema 22. Tas med på liste over forslag til endringer for 2004 - rapporteringen.
Data i KOSTRA. Kan lage grunnlagstall på nivå 3.
Kun data for "lengde nylagt og fornyet avløpsnett siste år"
Inn som nøkkeltall på nivå 2.
Kun data for "antall kjelleroversvømmelser pga. stopp på nettet"
Endret ordlyd i spørsmålet. Inn som nøkkeltall på nivå 2.
Inn som nytt spørsmål og nytt nøkkeltall på nivå 2 med antall/km.
Dette er det dårlige data for rundt i kommunene. Bør vente og se i forhold til kommende ny forskrift.
Dette er det dårlige data for i kommunene. Bør vente og se i forhold til kommende ny forskrift.
Inn som nytt grunnlagstall på nivå 3.
("mengde slam disponert som jordforbedringsmiddel"
Inn som nytt grunnlagstall på nivå 3, og settes opp i ny sammenheng hvor "alle" disponeringsmåter er dekket.
"mengde slam brukt som jordforbedringsmiddel (grøntareal)"
Inn som nytt grunnlagstall på nivå 3, og settes opp i ny sammenheng hvor "alle" disponeringsmåter er dekket.
Inn som nytt grunnlagstall på nivå 3, og settes opp i ny sammenheng hvor "alle" disponeringsmåter er dekket.

26	Avløp - Mengde slam disponert som toppdekke på avfallsfylling eller til andre formål	tonn TS/år
27	Avløp - Sum mengde slam disponert	tonn TS/år
28	Avløp - Mengde slam som tilfredsstiller kravene til kvalitetsklasse II brukt på jordbruksarealer	tonn TS/år
29	Avløp - Andel slam deponert pga høyt innhold av tungmetaller eller org.miljøgifter	tonn TS/år
30	Avløp - Mengde slam deponert uavhengig av årsak	tonn TS/år

("mengde slam disponert som toppdekke på fylling". Inn som nytt grunnlagstall på nivå 3, og settes opp i ny sammenheng hvor "alle" disponeringsmåter er dekket.
"mengde slam disponert totalt"
Spørsmål om dette innføres i 2005. Tall for 2004 vil dermed ikke være tilgjengelige.
Ikke tatt høyde for dette i forslag til ny utgave av tabell for rapportering av slamdisponering. Vurderes tatt inn senere.
"mengde slam deponert"

* Ekstra i kolonnen for nr på foreslåtte grunnlagstall indikerer innspill fra NORVAR etter siste møte i arbeidsgruppa.

7.3 VARFIN-rapporten

Forslagene til grunnlagsdata og indikatorer/nøkkeltall i VARFIN-rapporten (Sjøvold *et al.* 2003), utarbeidet av SINTEF på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), er forelagt arbeidsgruppa. I tråd med brev fra KRD av 19.03.2004 har arbeidsgruppa vurdert forslagene til nye nøkkeltall som er lansert i SINTEF sin rapport. Det er dermed ikke tatt stilling til rapportens øvrige innhold; om utvikling av et forbedret informasjonssystem for måling av effektivitet i norske VA-verk, og om utvikling av et nytt finansieringssystem. Rapporten er gjort tilgjengelig for arbeidsgruppa ved at leder av arbeidsgruppa har oversendt pdf-fil til medlemmene i gruppa.

SINTEF har satt opp forslag til indikatorer for vannforsyning og for avløp (tilsvarende nøkkeltall i KOSTRA). Videre er det satt opp forslag til forklaringsvariable for vann og avløp generelt, for vannforsyningssystemet, for avløpssystemet, for kundene og næringen samt kapitalkostnader/fornylsesbehov (tilsvarende grunnlagsdata i KOSTRA).

En del av de forslagene som er gitt i rapporten har også NORVAR lansert (jf. kap 7.1. og 7.2), eller er dekket av rapporteringen på skjemaene 22 og 23 eller av kommuneregnskapene. De gjestående forslagene fra VARFIN-rapporten (Sjøvold *et al.* 2003) presenteres her, med vurderinger fra arbeidsgruppa. I tabellen er indikatorer angitt med "I" og forklaringsvariable er angitt med "F".

Indikator (I)/ Forkl. var (F)	Tittel	Enhet	Datagrunnlag (kommentar i VARFIN)	Vurderinger av arbeidsgruppa
I	Vannproduksjon	m ³ /år	KOSTRA?	Data tilgjengelig i VREG. Indikator på nivå 3: Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett (m ³). Den skulle være dekkende.
I	Sikkerhet/beredskap - kapasitet i ledningsnett/høydebasseng	timer reservevann	lokalt	Kapasitet i ledningsnett - data ikke tilgjengelig og er svært vanskelig å beregne (jf. Folkehelseinstituttet)

					Høydebassenger: Data i VREG. Kan lage indikator av dette i KOSTRA. Er foreslått som grunnlagstall på nivå 3 der høydebasseng og reservevannskilde inngår.
I	Klager vanntrykk		ant/innbygger	lokalt	Preg av subjektivitet, ikke tilrådd denne type indikatorer i brev fra KRD med forventninger til arbeidet i gruppene.
I	Klager vanntrykk		ant/innbygger	lokalt	Preg av subjektivitet, ikke tilrådd denne type indikatorer i brev fra KRD med forventninger til arbeidet i gruppene.
I	Service klager		ant/innbygger	lokalt	Preg av subjektivitet, ikke tilrådd denne type indikatorer i brev fra KRD med forventninger til arbeidet i gruppene.
I	Overløpsdrift		timer/år	lokalt	SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt. Krever svært detaljert rapportering, som mange kommuner vil ha problemer med å etterkomme.
I	Overløpsdrift relatert til regn		prosent/år	lokalt	SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt. Krever svært detaljert rapportering, som mange kommuner vil ha problemer med å etterkomme.
I	Slamproduksjon		kgTT/innb/år	KOSTRA?	Data rapporteres i KOSTRA. Kvaliteten på rapporteringen er ikke avklart. Det er til nå i statistikk-arbeidet fokusert på å få fram gode tall for mengder slam disponert. Grunnlagstall for slamproduksjon kan lages og er foreslått på nivå 3.
I	Reparasjoner på ledningsnett		ant/år	lokalt	Definisjon av hva som er en reparasjon er ikke klart. NORVAR og SFT tilrår at denne ikke blir tatt inn i indikatorsettet.
I	Rehabilitering av ledningsnett		prosent/år	lokalt/KOSTRA def?	I KOSTRA spørres det etter antall meter fornyet avløpsledning ved utskifting eller rehabilitering. Dette skulle være dekkende for de fleste måter å rehabilitere ledningsnett på, så fremt i fall definisjonen av rehabilitering ikke er helt spesielt tilegnet en spesiell arbeidsoperasjon på avløpsledninger. Indikator for dette er etter arbeidsgruppas mening dekkende slik den er i KOSTRA.
I	Klager på drift		ant/innbygger		Preg av subjektivitet, ikke tilrådd denne type indikatorer i brev fra KRD med forventninger til arbeidet i gruppene.
I	Service klager		ant/innbygger		Preg av subjektivitet, ikke tilrådd denne type indikatorer i brev fra KRD med forventninger til arbeidet i gruppene.
	Vann og avløp - generelt				
F	Leveranseområde		km2		Arbeidsgruppa tilrår at å inkludere denne type informasjon bør vente til et senere tidspunkt. Vil øke oppgavebyrden betraktelig for kommunene. Ikke særlig relevant informasjon slik NORVAR ser det.
F	Årsnedbørsmengde		mm/år		Arbeidsgruppa tilrår at å inkludere denne type informasjon bør vente til et senere tidspunkt. Ikke særlig relevant informasjon slik NORVAR ser det.
F	Nedbør i maksdøgn		mm/døgn		Arbeidsgruppa tilrår at å inkludere denne type informasjon bør vente til et senere tidspunkt. Ikke særlig relevant informasjon slik NORVAR ser det.
F	Avløp- andel som forsynes av kommunal vannforsyning		% av innb.		Data ikke tilgjengelig i KOSTRA i dag. Vil øke oppgavebyrden betraktelig for kommunene.
					SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt.
F	Avløp- andel som forsynes av private vannverk		% av innb.		Data ikke tilgjengelig i KOSTRA i dag. Vil øke oppgavebyrden betraktelig for kommunene.

					SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt.
F	Avløp- andel som forsynes av egen/privat forsyning	% av innb.			Data ikke tilgjengelig i KOSTRA i dag. Vil øke oppgavebyrden betraktelig for kommunene. SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt.
F	Andel av tjenesten som er interkommunal	% av totalkost.			SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt. Er avhengig av at rapportering av organisasjonsform og regnskapsrapporteringen får "satt seg" hos de som skal rapportere. Det er foreslått nytt opplegg i skjema 21B for rapportering av org. form. Videre er det besluttet at fristilte enheter skal rapportere sine regnskapstall til KOSTRA. Fordelingsnøkkel for interkommunale tjenestedata må samordnes med fordelingsnøkkel for regnskapsdata.
	Vannforsyningssystemet				
F	Kapasitet vannkilde	m3/år		VREG	Finnes i VREG - kan aggregeres til kommunenivå og legges på KOSTRA - nivå 3. I år er det prioritert å få inn et grunnlagstall for reservevannforsyning.
F	Type råvannskilde			VREG	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Vannbehandlingsmetode			VREG?	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Antall trykkøkningsstasjoner	ant/km ledn		lokalt	I VREG for 2004-rapporteringen. Kan lage nøkkeltall, og er foreslått på nivå 2 i kap 6.
F	Fornylsesbehov ledningsnett	km/år		lokalt	FHI tilrår at denne ikke blir med i indikatorsettet. Har ikke data på dette i VREG og ser ikke behovet for å få det inn heller.
	Avløp				
F	Andel innbyggere tilknyttet med direkte utslipp	% av tilknytt		KOSTRA	Data i KOSTRA. Kan lage grunnlagstall. Er foreslått på nivå 3 i kap 6.
F	Andel innbyggere tilknyttet renseanlegg	% av tilknytt		KOSTRA	Har denne i dag, fordelt på tre indikatorer relatert til renseprinsipp.
F	Antall trykkøkningsstasjoner	ant/km ledn		lokalt	Må inn som spørsmål i skjema 21A for 2004. Kan lage nøkkeltall dersom svarprosenten er god. Ellers bør denne vente til 2006 (rapporteringen for 2005).
F	Grad av fellessystem	%		?	Nytt spørsmål i skjema 21A foreslås, selv om det i arbeidsgruppa er usikkerhet med hensyn til definisjon av ha som skal rapporteres og verdien av tallet.
F	Fornylsesbehov ledningsnett	km/år		lokalt	Data ikke tilgjengelig i KOSTRA i dag. Vil øke oppgavebyrden betraktelig for kommunene. SFT og NORVAR tilrår at denne indikatoren bør vurderes tatt inn på et senere tidspunkt.
	Kunder og næring				
F	Andel boligforbruk	%		VREG	Har nøkkeltall for vann på nivå 2 i dag.
F	Andel næringsforbruk	%		VREG	Har nøkkeltall for vann på nivå 2 i dag.
	Kapitalkostnader og				

	fornysesbehov				
F	Ikke avskrevne anlegg	km		mangler	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Avskrevne anlegg som har tilfredsstillende funksjon	km		mangler	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Avskrevne anlegg som bør fornyes innen 20 år	km		mangler	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Bokført verdi	kr		mangler	Ikke behandlet av arbeidsgruppa
F	Gjenanskaffelsesverdi	kr		mangler	Ikke behandlet av arbeidsgruppa

8. Annet

8.1 Forbedring av veiledning

I listen over endringer i skjema, og enkelte andre steder i rapporten er det angitt at veiledningen til utfylling av skjema relatert til VAR-området må forbedres. I dette kapittel er det av hensyn til lengden på rapporten ikke listet opp hvilke forbedringer som skal gjøres. Innspillene i denne rapporten vil, sammen med innspill fra andre hold, bli tatt med i arbeidet med utvikling av veiledningen. Arbeidet med veiledningen starter opp i august.

8.2 Rapportering av interkommunale avløpsløsninger og avfallsselskaper

For rapporteringsåret 2004 skal økonomi-tall for interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS) rapporteres gjennom KOSTRA. Tjenestedata for disse interkommunale ordningene bør også rapporteres gjennom KOSTRA. Løsningen bør være slik at de fristilte enhetene rapporterer på egenhånd, uten å gå via kommunene.

For avfalls-sektoren krever dette et nytt skjema i KOSTRA-systemet. Her er det viktig at opplysninger om hvilke kommuner som er tilknyttet avfallsselskapet er forhåndsutfyllt i del 3 i skjemaet. Se vedlegg.

For avløpssektoren kan skjema 21B, slik det er skissert i vedlegg til denne rapporten, benyttes av alle som skal rapportere for avløpsanlegg godkjent for 50 PE eller mer, og for rene slambehandlingsanlegg.

Innen vann- og avløpsvirksomheten er det mange kommuner som samarbeider om vannproduksjon, avløpsrensing og slambehandling gjennom interkommunale anlegg eller via nabokommunesamarbeid. Når KOSTRA måler kommunens tjenesteproduksjon, må systemet takle problemstillingene med fordeling knyttet til interkommunalt samarbeid. I dagens system baseres rapporteringen på vannverk og renseanlegg som aggregeres opp til kommunenivå. Interkommunale rensanlegg og vannverk rapportert blir fordelt på "bruker kommunene" slik at belastningen på disse anleggene er med i aggregeringen til kommunenivå.

Det er viktig at fordelingsnøkkelen for fordeling av fysiske data er samsvarende med fordelingsnøkkelen brukt for data knyttet til økonomien. Dette må avklares før arbeidet med programmeringen i Faktaarkadministrasjonen og SAS-programmer for aggregering av eksterne data starter opp.

9. Referanser

Sjøvold, F., K. Sand, J. Røstum, B. Andersen, S.E. Fleten, J.H. Skjetne og S.G. Johnsen: *VARFIN - Utredning om informasjonssystem og finansregime for VA-sektoren*, 2003. Rapport STF50 A03302, SINTEF.

10. Vedlegg

10.1 Skjemaene: 21, "IKS21", 21A, 21B, 22 og 23.

KOSTRA 2003 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr 21	Namnet på skjemaet Hushaldsavfall Funksjonane 355 og 357 OBS-Sjå på klokka før du starter! På slutten av skjemaet skal du føre på tida som er brukt til å hente fram nødvendige opplysningar og til utfylling av skjemaet. Opplysningane blir henta inn med heimel i forurensningsloven av 13. mars 1981, § 49. Statistisk sentralbyrå vil i medhald av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 og nytte oppgåvene til utarbeiding av offisiell statistikk.	Rettleiing...
1. Opplysningar om kommunen		
Kommunenr 1247	Namnet på kommunen 	
Namnet på den skjemaansvarlege 	E-postadressa til den skjemaansvarlege 	Tlf nr
2. Abonnement		
Kor mange typar gebyrsatsar kan hushaldsabonnentane i kommunen velje mellom? 		
Kor mange hytteabonnentar er det i kommunen? 		

Hvilken eieform har ditt avfallsselskapet? 2004

Kryss av	Eierform/organisasjonsform
☐	Kommunal etat/enhet
☐	Interkommunalt samarbeid
☐	Interkommunalt samarbeid m/særregnskap

Har kommunen ordning for heimekompostering?	☒ Ja ☐ Nei	
Gjev heimekompostering lågare gebyr for det einskilde hushald?	☒ Ja ☐ Nei	
Gje opp talet på hushald med heimekompostering:		
3. Kommunal/interkommunal avfallsordning		
Om kommunen er med i interkommunalt avfallsselskap: Felt 4: Berre avkryssing for innsamlingsordningar. Avfallsmengder skal ikkje rapporterast. Felt 5 og 6: Inga rapportering.		
Er kommunen medlem i interkommunalt avfallsselskap?		
☒ Ja ☐ Nei		

	Kommunalt foretak (KF)
	Interkommunalt selskap (IKS)
	Kommunalt Aksjeselskap
	Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, STI)
	Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.

4.Husholdningsavfall og innsamlingsordninger

Kommuner som er medlem i interkommunalt avfallsselskap skal bare krysse av for hva slags ordninger for innsamling av utsortert avfall som brukes i kommunen. Kommuner som ikke er medlem i interkommunalt selskap fyller også ut hvor mange tonn avfall som oppsto i kommunen i 2003, og hvem avfallet ble sendt til Ta med avfall fra privathusholdninger og fritidsboliger. Det kan krysses av for flere innsamlingsordninger.

Tonn		Hvor mye av dette gikk til materi- algjen- vinnin- g			Hvor mye av dette gikk til forbre- nning			Innsamlingsordninger				
								Hente-system		Ubetjent mottak/returpu- nkt	Sentralt avfallsmottak/betjent gjenvinningsstasjon	
								Sortert av abonnent	Blandet fra abonnent og sortert sentralt		Sortert av abonnent	Betales for levert mengde
Utsortert husholdnings-avfall og restavfall fordelt på fraksjoner	I alt											
1200 Papir, papp,kartong og drikkekartong												
1300 Glass												
1700 Plast												
1400 Metaller												
1500 EE-avfall												
1111-1125 Våtorganisk avfall												
1141-1149 Treavfall												
.131 Park- og hageavfall												
1911 Tekstiler												
7000 og 8000 Spesialavfall												
1600 og 1800 Annet												
1600 og 1800 Annet												
Utsortert, i alt												
9999 Restavfall					Spesifiser annet							
Husholdningsavfall i alt												

RA-0459

Tekst inn i tillegg:
Dersom avfallet ble levert ut
av landet, skriv:"Eksport"

5. Fordeling av restavfall etter behandlingsmåte

	Tonn	Vel mottakar av avfallet. Anlegga er sortert etter kommunenummer. Dersom du ikkje finn han i lista, vel Skriv inn nytt namn sist i lista.	
Forbrenning			
Deponering			
Anna behandling			

Spesifiser anna behandling	
----------------------------	----------------------

6. Kontrollspørsmål

Vi er kjende med at forbruksavfallet frå offentleg verksemd og anna næringsliv mange stader blir samla inn saman med hushaldsavfallet. Slikt forbruksavfall er etter definisjonen næringsavfall. Formålet med følgjande kontrollspørsmål er m.a. å få ei skjønsmessig vurdering av mengda næringsavfall som er samla inn saman med hushaldsavfallet i regionen.

Vart forbruksavfall samla inn saman med hushaldsavfallet i 2003?

☒ Ja ☐ Nei

Er dette forbruksavfallet inkludert i tala oppgitt som hushaldsavfall?

☒ Ja ☐ Nei

Vurder mengda forbruksavfall frå næringslivet i hushaldsavfallet for 2003, anten i tonn eller prosentdel

Tonn	Prosent

Mange stader blir grovavfall frå hushalda levert direkte til avfallsanlegg. Skjer slik levering i 2003?

☒ Ja ☐ Nei

Er grovavfall teke med i hushaldsavfallet i tala oppgitt under felt 4, "Utsortert avfall og innsamlingsordningar"?

☐ Ja ☒ Nei

Gi opp mengd grovavfall frå hushalda

Tonn

7. Kommentarer og merknader

minuttar

Gi opp den tida det tok å fylle ut skjemaet (ta med tida det tok å hente fram data) (minuttar)

Kva er inntrykket ditt av skjemaet (ting som er uklare, type opplysningar som blir henta inn, omfang, utforming av skjemaet osv.)?

KOSTRA 2004 KOMMUNE - STAT - RAPPORTERING

Skjema nr		
	Husholdningsavfall i interkommunal renovasjon	
	Funksjonene xxx og xxx	
	Opplysningen blir innhentet med hjemmel i forurensingsloven av 13. mars 1981, § 49. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lova av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 også benytte opplysningene til utarbeiding av offisiell statistikk.	

Opplysninger om avfallselskapet

1. Velg avfallselskap fra lista ved å markere pilen og søke nedover.

Navn

Adresse

Postnummer

Poststed

2. Kontaktperson

Navn, kontaktperson

E-post

Telefon

Er det feil i de forhåndsutfylte opplysningene, kan endringer skrives inn her:

Navn

Adresse

Postnummer

Poststed

Navn, kontaktperson

Stilling

E-post

Telefon

Opplysninger om kommunene skal være pre-utfylt

98

Sjekk om opplysningene stemmer. Har du gjort endringer i opplysninger om medlemskommunene?

Kommunenr	Kommunenavn
-----------	-------------

[illegible]☐ Ja

 Nei

4. Hvor mye husholdningsavfall oppsto i medlemskommunene samlet i 2004?

Avfall fra storhusholdninger, spisesteder, skoler, militærleire mm og fra utplasserte søppelkasser i det offentlige rom regnes som næringsavfall og skal ikke rapporteres.

Utsortert husholdningsavfall er f.eks. fra kildesortering, gjenvinningsstasjoner og direktelevert fra husholdningene til deponier, forbrenning

Skriv inn avfallsmengdene for hvert materiale. .

Hvor mye av dette gikk til....

Norsk Standard 9431	Type avfall	Tonn
1200	Papir, papp, kartong og	
1300	Glass	
1700	Plast	
1400	Metaller	
1500	EE-avfall	
1111-1125 og 1199	Våtorganisk avfall	
1141-1149	Treavfall	
1131	Park- og hageavfall	
1911	Tekstiler	
7000 og 8000	Spesialavfall	
1600 og 1800	Annet	
Spesifiser annet 		
Utsortert i alt		0
9999 Restavfall		
Husholdningsavfall i alt		0

[illegible]

B. Fordeling av restavfall etter behandling**5. Hvordan ble restavfall fra husholdningene behandlet?**

Behandlingsmåte	Tonn	Hvem tok imot avfallet? Oppgi navn på anlegget/anleggene som mottok avfallet (ikke transportør). Hvis avfallet ble levert ut av landet, skriv "Eksport"
Forbrent		
Deponert		
Annen behandling		
Sum behandlet restavfall		0
Spesifiser annen behandling		

C. Kontrollspørsmål

Vi er kjent med at forbruksavfallet fra offentlig virksomhet og annet næringsliv mange steder samles inn sammen med husholdningsavfallet. Slikt forbruksavfall er etter definisjonen næringsavfall. Hensikten med følgende kontrollspørsmål er bl. a. å få en skjønnsmessig vurdering av mengden næringsavfall som er samlet inn sammen med husholdningsavfallet i regionen

Forbruksavfall er en fellesbetegnelse på husholdningsavfall og på vanlig "husholdningslignende" avfall fra næringslivet (ikke produksjonsavfall)

6. Ble forbruksavfall fra næringslivet samlet inn sammen med husholdningsavfallet?

☐ Ja
☐ Nei

7. Er forbruksavfall fra næringslivet inkludert i tallene oppgitt som husholdningsavfall?

☐ Ja
☐ Nei

8. Anslå mengde forbruksavfall fra næringslivet i husholdningsavfallet for 2004. Enten i tonn eller prosentandel

Bruk f.eks. forholdet mellom antall husholdnings- og næringsabonnenter til fordeling.

tonn

.....eller.....

prosent

9. Mange steder blir grovavfall fra husholdningene levert direkte til avfallsanlegg. Forekom slik levering i 2004?

☐ Ja
☐ Nei

10. Er dette grovavfallet fra husholdningene inkludert i tallene oppgitt som husholdningsavfall

☐ Ja
☐ Nei

11. Anslå mengde grovavfall fra husholdningene.

tonn

Kontroll av rapporterte data

Landsgjennomsnitt, 2003:
Selskapets gjennomsnitt, 2003:
Selskapets gjennomsnitt, 2004:

Kg avfall pr. innbygger

365
#I/T

Hvis *Selskapets gjennomsnitt, 2004* avviker mye fra *Landsgjennomsnitt, 2003* eller *Selskapets gjennomsnitt, 2003*, sjekk følgende:

- riktig kommunenummer ført opp på spm 3
- alt husholdningsavfall er med på spm 4
- rett utfylt spm 6,7 og 8, innblanding av forbruksavfall fra næringslivet
- rett utfylt spm 9,10 og 11, grovavfall fra husholdningene

D Kommentarer og merknader

Oppgi den tiden det tok å fylle ut skjemaet (ta med den tiden det tok å hente fram dataene)

Minutter

Kommentarer og tilleggsopplysninger

--

2004 21A. Ledningsnett, tilknytning, små avløpsanlegg og slamdisponering

I dette skjemaet rapporteres samlede opplysninger om avløpsledninger, tilknytning til avløpsanlegg generelt, tilknytning til små avløpsanlegg i kommunen, samt slamdisponering i kommunen. Som "små avløpsanlegg" regnes alle anlegg, både enkelthusanlegg, mindre private fellesanlegg og anlegg knyttet til avløpsnettet, med utslippstillatelse for mindre enn 50PE (oppgått i anleggenes utslippstillatelser).

Opplysninger rapportert inn på dette skjemaet vil bli offentliggjort, enten på anleggsnivå eller på kommunenivå.

Funksjonene: 350, 353, 354

Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, jf forskrift av 12. april 2000 om utslipp fra mindre avløpsanlegg og vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr.	Kommunens navn		
PU	PU		
Navn skjemaansvarlig		E-post skjemaansvarlig	Telefon

2. Ledningsnett og kjelleroversvømmelser

Med avløpsledninger menes her både separate spillvannsledninger og fellesledninger for spillvann og overvann, men ikke separate overvannsledninger. Stikkledninger skal ikke medregnes. Kun kommunalt eide avløpsledninger skal rapporteres.

		Antall			
Antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser, der kommunen har erkjent erstatningsansvar.					
Antall pumpestasjoner					
Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer					
Antall regnvannsoverløp i fellessystemet					
		Prosent			
Grad av fellessystem					
Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen rapportert siste gang:	PU (Sperret for redigering)				
	Antall meter totalt	Fordeling etter alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering eller utskifting)			
		Før 1940	1940-1960	1960-1980	Etter 1980
1. Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen (inklusive årets rapportering for nytt og fornyet ledningsnett)	Autosum	PU	PU	PU	PU
2. Antall meter nytt avløpsnett i rapporteringsåret					
3. Antall meter avløpsledninger fornyet ved utskifting/rehabilitering i rapporteringsåret	Autosum				
4. Antall meter separat overvannsnett	Autosum				

3. Antall innbyggere i kommunen tilknyttet avløpsanlegg

	Antall	Rapportert

	innbyggere tilknyttet	for 2003
a. Antall innbyggere tilknyttet avløpsanlegg med tillatt belastning større eller lik 50 PE	autosum a1+a2	PU, sperret for redigering
- herav antall innbyggere tilknyttet kommunale anlegg	a1	PU, sperret for redigering
- herav antall innbyggere tilknyttet ikke - kommunale anlegg	a2	PU, sperret for redigering
b. Antall innbyggere tilknyttet enkelthusanlegg og mindre private fellesanlegg med tillatt belastning mindre enn 50 PE	autosum b1+b2	PU, sperret for redigering
- herav antall innbyggere tilknyttet kommunale anlegg	b1	PU, sperret for redigering
- herav antall innbyggere tilknyttet ikke - kommunale anlegg	b2	PU, sperret for redigering
SUM	autosum (a1+a2) + (b1+b2)	PU, sperret for redigering
Antall innbyggere i kommunen pr. 1.1. 2004 (kilde: SSB, befolkningsstatistikk)	PU, sperret for redigering	

4. Oppgi antall anlegg med tillatt belastning mindre enn 50 PE og fordeling av anleggene

- Tettsted er definert som en hussamling der det bor minst 200 mennesker, og der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer: Navn på og kart over tettsteder finnes på internettadressen www.ssb.no/emner/01/01/20/tettstedkart).

1 Institusjoner, hoteller, campingplasser mm.

Renneprinsipp	Antall anlegg	Reell belastning PE	Etter resipient				Etter bosettingsmønster		
			Ferskvann	Saltvann	Jord	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Direkte utslipp									
Slamavskiller med utslipp til terreng									
Slamavskiller m/utslipp til vassdrag									
Infiltrasjonsanlegg									
Sandfilteranlegg									
Biologisk/kjemisk renseanlegg									
Biologisk renseanlegg									
Kjemisk renseanlegg									
Tett tank (for alt avløpsvann)									
Tett tank for svartvann									
Biologisk toalett									
Konstruert våtmark									
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler									
Biologisk toalett, gråvannsfiler									
Annen løsning									
Sum									

2 Fast bosetting

Renseprinsipp	Antall anlegg	Reell belastning PE	Etter resipient				Etter bosettingsmønster		
			Ferskvann	Saltvann	Jord	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Direkte utslipp									
Slamavskiller med utslipp til terreng									
Slamavskiller m/utslipp til vassdrag									
Infiltrasjonsanlegg									
Sandfilter anlegg									
Biologisk/kjemisk renseanlegg									
Biologisk renseanlegg									
Kjemisk renseanlegg									
Tett tank (for alt avløpsvann)									
Tett tank for svartvann									
Biologisk toalett									
Konstruert våtmark									
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler									
Biologisk toalett, gråvannsfiler									
Annen løsning									
Sum									

Renseprinsipp	Antall anlegg	Etter resipient				Etter bosettingsmønster		
		Fersk- vann	Saltvan n	Jord	Sum	I tettsted	I spredt bebyggelse	Sum
Direkte utslipp								
Slamavskiller med utslipp til terreng								
Slamavskiller m/utslipp til vassdrag								
Infiltrasjonsanlegg								
Sandfilter anlegg								
Biologisk/kjemisk renseanlegg								
Biologisk renseanlegg								
Kjemisk renseanlegg								
Tett tank (for alt avløpsvann)								
Tett tank for svartvann								
Biologisk toalett								
Konstruert våtmark								
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler								
Biologisk toalett, gråvannsfiler								
Annen løsning								
Sum								

5 Total slamdisponering i kommunen (tonn tørrstoff)

Kvalitetsklasser for slam (jf. forskrift 2003-07-04 nr 951)	0	I	II	III
Slamdisponering	Mengde (tonn tørrstoff)	Mengde (tonn tørrstoff)	Mengde (tonn tørrstoff)	Mengde (tonn tørrstoff)
Formål				
Jordbruksarealer				
Grøntarealer				
Leveret til jordprodusenter				
Toppdekke på avfallsfylling				
Deponi som sluttbehandling				
Forbrenning/energigjenvinning				
Annen disponering				
SUM	autosum	autosum	autosum	autosum

6. Kommentarer og merknader til skjemaet

2004

21B: Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE, og slambehandlingsanlegg

I dette skjemaet rapporteres opplysninger om avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE. Det benyttes et separat skjema for hvert enkelt anlegg i kommunen. Opplysninger om interkommunale anlegg rapporteres av kommunen hvor anlegget er lokalisert (vertskommunen).

Opplysninger rapportert inn på dette skjemaet vil bli offentliggjort, enten på anleggsnivå eller på kommunenivå.

Funksjon: 350

Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 7 tredje ledd, jf forskrift av 12. april 2000 om utslipp fra mindre avløpsanlegg og vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen

Kommunenr.	Kommunens navn	
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Telefon

Erklæring om at kommunen er fritatt fra å rapportere data på dette skjema. (- fordi skjemaet ikke brukes av kommunen, eller interkommunale anlegg lokalisert i kommunen rapporterer selv.)	Kryss av
"Ingen avløpsanlegg godkjent for 50 PE eller mer, og ingen rene slambehandlingsanlegg som kommunen kan rapportere."	

2. Anleggsdata

☐

Anlegget rapporteres også via driftsassistansen.

(Hvis så er tilfelle besvares kun følgende deler videre i dette skjemaet: Del 1 - Opplysninger om kommunen, Del 2 - Anleggsdata, Del 3 - Resipient og Del 6.2 - Total slamdisponering i rapporteringsåret)

1 Anleggslokalisering

I spørsmål 2.1 skal det føres inntil 3 navn på tettsteder som anlegget mottar avløpsvann fra. Tettstedet med størst andel av avløpsvannet skal føres først. "Tettsted" er definert som en hussamling der det bor minst 200 mennesker, og der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer: Navn på og kart over tettsteder finnes på internettadressen www.ssb.no/emner/01/01/20/tettstedkart).

Navn	Anleggsnr.	
Sonebelte	UTM Øst	UTM Nord
Tettsted	1.	2.

2 Driftssituasjon ved anlegget og tillatt størrelse (PE)

I drift i hele rapporteringsåret	J/N	
Midlertidig ute av drift i deler av rapporteringsåret	J/N	Antall måneder
Ute av drift i hele rapporteringsåret	J/N	
Nedlagt	J/N	Nedlagt år

Oppstartsår		Siste utvidelsesår		Tillatt størrelse PE	
--------------------	--	---------------------------	--	-----------------------------	--

3 Eierform

a) Hvilken eierform/organisasjonsform tilfører avløpsanlegget?

Kryss av	Eierform/organisasjonsform
	Kommunal etat/enhet
	Interkommunalt samarbeid
	Interkommunalt samarbeid m/særregnskap
	Kommunalt foretak (KF)
	Interkommunalt selskap (IKS)
	Kommunalt aksjeselskap
	Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, STI)
	Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc.

b)	Kryss av
Avløpsanlegget behandler vann fra mer enn en kommune (Del 6. må i så tilfelle fylles ut)	

4 Anleggstype

- Slambehandling omfatter kun anlegg som foretar hygienisering og/eller stabilisering av slam.
- Avvanning av slam regnes ikke som slambehandling.
- Rene slambehandlingsanlegg skal kun fylle ut spm 3.1- 3.2 om resipient, og spm 7.1 - 7.2 om slam.

Avløpsanlegg uten slambehandling	
Slambehandlingsanlegg	
Avløpsanlegg med slambehandling :	
- med hygienisering eller stabilisering av slam	
- med både hygienisering og stabilisering av slam	

5 Renseprinsipp

- Dersom anlegget består av flere ulike renseprinsipp velges det renseprinsippet med mest høygradig rensing.

Urenset	
Mekanisk rensing	
Kjemisk rensing	
Biologisk rensing	
Kjemisk-biologisk rensing	
Naturbasert rensing	
Annen rensing	

3. Resipient

1 Lokalisering av resipient og utslippspunkt

Resipientnavn	
---------------	--

Sonebelte	Utslippspunkt	
	UTM Øst	UTM Nord

2 Type resipient

Grunnvann	
Innsjø	
Elv/bekk	
Elvemunning	
Kystfarvann	

4. Rensekrav

1 Anleggets renskrav jf gjeldende konsesjonsbetingelser (krav til rensparametre)

- Med grenseverdi menes et konsentrasjonskrav som er basert på at kun 10-15 % av analysene av døgnblandprøver er dårligere enn grenseverdien. Kontrollmetoden er beskrevet i TA-1820/2001.

- Hvis det er krav til ulike typer prøver av avløpsvannet merkes flere alternativer.

Stoffkode	Prøvetype					Konsentrasjon ut (mg/l)			Renseeffekt (%)		Totalt utslipp (kg/år)
	Døgnbland		Ukebland		Stikk	middel	grense verdi	maks	middel	grense verdi	
	mengd eprop.	tidspr op.	mengd eprop.	tidspr op.							
SS											
BOF ₅											
BOF ₇											
KOF											
TOC											
LOC											
Tot-P											
Tot-N											

2 Anlegg med krav om slamavskiller, sil og lignende

Spesielt ved utslipp til sjø på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge er det i mange tilfeller ikke satt rensekraft i form av stoffkode. For mekaniske anlegg som ikke omfattes av pkt 4.1, angi gjeldende krav for rapporteringsåret:

Krav til type	Ja	Nei	Krav til størrelse	m ³	mm	Er renseenheten bygget og i drift?	
						Ja	Nei
Slamavskiller:			Oppgi eventuelt krav til våtvolum (m ³):				
Sil/rist:			Oppgi ev. krav til maks lysåpning (mm):				

5. Utslippskontroll

1 Tilført vannmengde og overløp ved renseanlegget

- Vannmengde overløp: Omfatter kun overløp ved renseanlegget - ikke overløp knyttet til ledningsnett

Tilført vannmengde ekskl. overløp (m ³ /år)	
Vannmengde overløp (m ³ /år)	

2 Tilknytning til anlegget

Antall innbyggere tilknyttet anlegget	
Antall fritidsboliger tilknyttet anlegget	

3 Belastning fra husholdninger, industri, service, institusjoner o.l. på anlegget

	Belastning på anlegget	
	Tot - P (kg/år)	BOF ₅ (kg/år)
Husholdninger		
Industri med industriavløpsvann		
Service, institusjoner o.l.		

4 Konsentrasjoner og mengder inn og ut av renseanlegget.

- Hvis det tas ulike typer prøver av avløpsvannet merkes flere alternativer

Stoffkode	Prøvetype					Konsentrasjon (mg/l)			Kg/år		Verifikasjon av krav	
	Døgnbland		Ukebland		Stikk	Inn middel	Ut middel	Ut maks	Inn	Ut	ja	nei
	mengd eprop.	tidspr op.	mengd eprop.	tidspr op.								
SS												
BOF ₅												
BOF ₇												
KOF												
TOC												
LOC												
Tot-P												

Tot-N												
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 5 Antall analyser og verifikasjon av rensekrav, for anlegg med krav om grenseverdi og døgnblandprøver, jf TA-1820/2001.

Stoffkode	Totalt antall analyser	Antall analyser som ligger til grunn for verifisering	Antall analyser innenfor grenseverdien	Antall analyser innenfor det dobbelte av en grenseverdi	Verifikasjon av krav	
					ja	nei
SS						
BOF ₅						
KOF						

- 6 Analyser av tungmetaller/miljøgifter i avløpsvannet etter rensing. Før også opp ev. andre analyser av miljøgifter.

Stoffkode	Kons. ut middel (µg/l)	Kg ut per år	Antall analyser
Cd			
Cr			
Cu			
Hg			
Ni			
Pb			
Zn			
PAH			
PCB			
DEHP			
Andre spesifiser:			

6. Kommunefordeling av totalt antall tilknyttede innbyggere

Fordeling av antall tilknyttede innbyggere på de ulike kommuner som anlegget dekker. Spørsmålet gjelder kun for anlegg som tar imot avløpsvann fra andre kommuner enn den anlegget er lokalisert i.

Kommunenr	Kommunenavn	Antall innbyggere tilknyttet
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

7. Slam

1 Slamproduksjon og slam mottatt fra og levert til andre anlegg (tonn tørrstoff - TTS). - Med produsert mengde slam menes den mengden slam som er produsert på det oppgavepliktige anlegget. - Med slam mottatt fra andre anlegg menes alt slam som har blitt tilført anlegget fra andre anlegg inklusive slam fra septiktanker. Dette gjelder også slam som er tatt inn til avvanning eller annen behandling og levert videre til andre anlegg. - Alle slammengder skal oppgis i tonn tørrstoff (TTS)	
	Mengde slam (TTS)
Produsert slam ved eget anlegg i rapporteringsåret	
Slam mottatt fra andre anlegg i rapporteringsåret inkl. septiktanker	

Slam levert fra anlegget til andre behandlingsanlegg i rapporteringsåret		
Anleggsnummer	Navn på anlegg	
SUM		automatisk

2 Innhold av tungmetaller i slam (mg/kg slamtørrstoff).

Tungmetall	Konsentrasjon - middel (mg/kg TS)	Konsentrasjon - maks (mg/kg TS)
Cd		
Pb		
Hg		
Cu		
Zn		
Ni		
Cr		

8. Kommentarer og merknader til skjemaet

KOSTRA		2004 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING	
Skjema nr 22		-navn KOMMUNALE GEBYRER KNYTTET TIL BOLIG	
Funksjonene 338, 345, 353 og 355 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Finansdepartementet, Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.			
1. Opplysninger om kommunen			
Kommunenr		Kommunens navn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet			
Navn:		e-post:	tlf.
2. Avfall			
a. Angi hyppigst forekommende renovasjonsgebyr uten mva. innen kommunal avfallssektor (et husholdningsabonnement), januar 2005			
		kr	
b. Har det skjedd endringer i avfallstjenesten fra januar 2004 til januar 2005? ☐ Ja ☐ Nei			
Hvis ja, kryss av for hva som er endret:			
• Antall uker per år det er tømning av blandet avfall (restavfall)		☐	
• Beholderstørrelsen for blandet avfall (restavfall)		☐	
• Endringer i innsamlingsordning (ant. fraksjoner som hentes/kan utsorteres etc)		☐	
• Andre endringer		☐	
3. Feiing			
a. Angi feiegebyret uten mva for ett pipeløp i kommunen (for boliger) 2005, januar			
		kr	
4. Vann og avløp			
Alle tall skal oppgis uten mva for en standard bolig på 120 m ² bruksareal. Med bruksareal menes areal innenfor omsluttende vegger. Dette kan beregnes etter <i>Norsk Standard nr. 3940 Areal og volumberegninger av bygninger</i> , men kommunen er ikke bundet til å følge denne beregningsmetoden. Noen kommuner har fastsatt gebyrsatser etter m ² leieareal. Kommunen må da oppgi satsen for den arealstørrelsen som tilsvarer 120 m ² bruksareal. Det er imidlertid ingen konstant sammenheng mellom bruksareal og leieareal. Kommunen bør derfor bruke en tilnærming som er riktig for kommunen.			
4.1 Årsgebyr, etter stipulert forbruk (dvs. for husholdninger uten vannmåler) uten mva for en standard bolig på 120 m² bruksareal			
Vann		Avløp	
a. 2005, januar	kr	c. 2005, januar	kr
b. Kommunen har ikke slikt gebyr	☐	d. Kommunen har ikke slikt gebyr	☐
4.2 Satser med vannmåler (uten mva) for en standard bolig på 120 m² bruksareal			
Satser med vannmåler (med eller uten fast del) uten mva for en standard bolig på 120 m ² bruksareal. Dersom kommunene ikke skiller mellom fast og variabel del, oppgi kun kubikkmeterpris.			
Vann		Avløp	
a. (Ev.) Fast del, januar 2005	kr	d. (Ev.) Fast del, januar 2005	kr
b. Variabel del/etter måler, januar 2005	kr/m ³	e. Variabel del/etter måler, januar 2005	kr/m ³
c. Kommunen har ikke slikt gebyr	☐	f. Kommunen har ikke slikt gebyr	☐
d. Angi minimumsforbruk av vann det må betales gebyr for, dersom kommunen opererer med en slik ordning	m ³	g. Angi minimumsforbruk av avløpsvann det må betales gebyr for, dersom kommunen opererer med en slik ordning	m ³
4.3 Målerleie uten mva for en standard bolig på 120 m² bruksareal			
a. 2005, januar	kr		
b. Kommunen har ikke slikt gebyr	☐		
4.4 Tilknytningsgebyr uten mva (januar 2005) for en standard bolig på 120 m² bruksareal			
Vann		Avløp	
a. Lav sats	kr	c. Lav sats	kr
b. Høy sats	kr	d. Høy sats	kr
4.5 Tilleggsopplysninger - vann og avløp			
a. Vann: hvor stor andel av husholdningsabonnentene som benytter vannmåler		prosent	
b. Avløp: hvor stor andel av husholdningsabonnentene som benytter vannmåler		prosent	
5. Kommentarer og merknader			
Dette er et åpent kommentar-felt til eventuelle kommentarer om inntrykk av skjemaet, ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet o.l.			

RA-0449

KOSTRA	2004 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING
Skjema nr 23	-navn KOSTNADSDEKNING I VANN-, AVLØP- OG AVFALLSSEKTOREN
Funksjonene 340, 345, 350, 353, 355 og 357 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.	

1. Opplysninger om kommunen		
Kommunenr	Kommunens navn	
Navn skjemaansvarlig:	e-post skjemaansvarlig:	Tlf nr

2. Vannsektoren, funksjonene:	340	345
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til vannsektoren i kommuneregnskapet		

Tillegginformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)		
Avskrivningstid for ledningsnett, brukt i kommunen, kryss av:		
20 år:	40 år:	
a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)		
b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
c) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		
Sum kapitalkostnader(kalkulatoriske renter, avskrivninger)(i 1000 kr)		

Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)		
a) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
b) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		

Tilleggsinformasjon for driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett (oppgis i 1000 kr)		
Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett - vann		

3. Avløpssektoren, funksjonene:	350	353
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avløpssektoren i kommuneregnskapet		

Tillegginformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)		
Avskrivningstid for ledningsnett, brukt i kommunen, kryss av:		
20 år:	40 år:	
a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)		
b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
c) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		
Sum kapitalkostnader(kalkulatoriske renter, avskrivninger)(i 1000 kr)		

Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)		
a) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
b) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		

Tilleggsinformasjon for driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett (oppgis i 1000 kr)		
Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett - avløp		

4. Avfallssektoren (husholdningsavfall), funksjonene:	355	357
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avfallssektoren i kommuneregnskapet		

Tillegginformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)		
a) Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)		
b) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
c) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		
Sum kapitalkostnader(kalkulatoriske renter, avskrivninger)(i 1000 kr)		

Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)		
a) Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)		
b) Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)		

Rentesats for beregning av kapitalkostnader er tilgjengelig på <http://www.norgesbank.no>.

5. Kommentarer og merknader

Dette er et åpent kommentar-felt til eventuelle kommentarer om inntrykk av skjemaet, ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjemaet o.l.

Evalueringsrapport

for

**KOSTRA - fysisk planlegging,
kulturminner, natur og
nærmiljø
(KNNM)**

**Erfaringer fra rapporteringsåret 2003
Anbefalinger for 2004**

Avlevert 01.07.2004

Innhold

1. Innledning	119
1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning	119
1.2 Rammer for gruppens arbeid.....	119
2. Oppsummering og anbefalinger.....	121
2.1 Oppsummering	121
3. Evaluering av 2003-rapporteringen	123
3.1 Utarbeiding av skjema.....	123
3.2 Kontroller i skjema.....	123
3.3 Innsamling av data	123
3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll.....	124
3.5 Publisering	127
3.6 Brukerreaksjoner	128
4. Vurderte endringer i skjema og kontoplan.....	128
5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk.....	129
Forslag til endringer i skjema – kommune.....	129
Forslag til endringer i skjema – fylkeskommune	134
6. Ønskede endringer i faktaark.....	135
6.1 Generell vurdering av faktaarket.....	135
6.2 Ønskede endringer	136
<i>Fjerning av eksisterende nøkkeltall</i>	136
<i>Nye nøkkeltall</i>	136
<i>Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall</i>	137
7. Videreutvikling av KOSTRA	138
Hjemmelsgrunnlag for rapportering.....	138
Tiltak for å heve kvalitet i rapporterte data.....	138
Gruppens kommentarer til de to nye punktene i mandatet og KRDs utdyping av disse.....	139
Behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra kommunerevisor.....	140
Vedlegg.....	140
Vedlegg 1: Skjema 20 for kommune-KOSTRA	140
Vedlegg 2: Skjema 51 for fylkes-KOSTRA	141
Vedlegg 3: Forslag til faktaark - nivå 2 - kommune	145
Vedlegg 4: Forslag til faktaark - nivå 2 - fylke	147

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

KOSTRA Kulturminner, natur- og nærmiljøgruppen (KNNM) ble opprettet våren 1998, og har levert rapport hvert år siden da. Arbeidsgruppen dekker områdene fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljøarbeid i kommunene.

Våren 2004 har gruppen bestått av:

Henning Høie, Statistisk sentralbyrå (SSB) (leder)

Svein Homstvedt, SSB

Frode Brunvoll, SSB

Trond Johansen, SSB (regnskapskontakt)

Øystein Nesje, Miljøverndepartementet (MD)

Dag Høgvard, MD

Bjørn Casper Horgen, MD

Hans A. Støen, Bærum kommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))

Anne Midtrød, Rogaland fylkeskommune (representant for KS)

Arne G. Berg, Hobøl kommune (representant for KS)

Geir Haveraaen, Bergen kommune (representant for KS, storbyene)

Francine Lampe, Riksantikvaren (RA)

Sissel Rübberdt, Direktoratet for naturforvaltning (DN)

Erik Anders Aurbakken, Landbruksdepartementet (LD)

Even Vaboen, Kommunal og regionaldepartementet (KRD)

Einar Jensen, Statens kartverk

1.2 Rammer for gruppens arbeid

Rolleforståelse

I direktivene for arbeidsgruppene er det tidligere presisert at det er fagdepartementene som har ansvaret for arbeidsgruppen, og at det er departementet sammen med KS, KRD og SSB som fatter gruppenes vedtak. SSBs ledelse av faggruppen er mer operativ enn besluttende, samtidig som SSB har et selvstendig ansvar for Norges offisielle statistikk. Representanter for fagdirektorater (RA, DN, SFT, SK) og andre departementer (LD) har en mer rådgivende funksjon i gruppen. Deltakerne har vært inneforstått med denne rolleforståelsen. I praksis har imidlertid gruppen fungert som én arbeidsgruppe med likebehandling av medlemmene. Arbeidsgruppens innstilling er også enstemmig, derfor har det ikke vært noe behov for mer formaliserte beslutningssystemer.

KNNM-rapporteringen og myndighetenes behov for miljødata

Regjeringen har fastsatt i overkant av 80 miljøpolitiske nøkkeltall for miljøvernpolitikken og som blant annet skal rapporteres til Stortinget annet hvert år i forbindelse med stortingsmeldingen "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand" (RM). KOSTRA vil kunne levere statistikk knyttet til noen av disse nøkkeltallene.

Fysisk planlegging og forvaltning etter plan- og bygningsloven inngår ikke i regjeringens resultatområder for miljøpolitikken. Det innebærer at det ikke er egne resultatomål eller nøkkeltall for dette området. Samtidig er plan- og bygningsloven det viktigste instrument når det gjelder forvaltning av miljøverdier på kommunalt nivå. Dette gir arbeidsgruppen et spesielt ansvar for å vurdere databehov og nøkkeltall som gjelder for kommunal forvaltning knyttet til miljøverdier.

Effektiviseringsnettverkene

Effektiviseringsnettverkene er et prosjekt i regi av KS og KRD. Innenfor arbeidsgruppens ansvarsområde er det opprettet nettverk innen byggesak. Formålet med nettverket er at kommunene kan forbedre sine tjenester, samtidig som kostnadene holdes nede. Kunnskapsgrunnlaget for dette hentes gjennom sammenligninger med hverandre og analyser av egen virksomhet. Foreløpig har ett nettverk, bestående av seks kommuner i Akershus,

avgitt rapport. Erfaringsgrunnlaget er derfor spinkelt foreløpig, men dette vil endres etter hvert som nye nettverk dannes og gjør erfaringer. Det er nå startet to nye nettverk på byggesak.

Nettverket i Akershus har brukt indikatorer på produktivitet, dekningsgrader, målt kvalitet og opplevd kvalitet, noe som avdekket betydelig forskjeller i praksis og prioritering. Data ble hentet både fra KOSTRA (produktivitet, dekningsgrader) og egen innsamling (målt kvalitet og opplevd kvalitet).

Erfaringene fra nettverkene kan avdekke behov for informasjon som kan være hensiktsmessig å samle inn via KOSTRA, utarbeiding av nye nøkkeltall mv. Nettverket i Akershus avdekket behov for bedre data på årsverkbruk innen byggesak og økonomiske data for byggesak (som inngår i funksjon 300 i tillegg til planarbeid og kart og oppmåling). Arbeidsgruppen har vurdert disse to forhold i årets arbeid (se avsnitt 0 og 0), samt nøkkeltall (se avsnitt 0)

Arbeidsgruppen mener derfor at god kontakt med nettverkene innen byggesak er viktig slik at en kan fange opp signaler omkring databehov og nøkkeltall.

Spesielt for 2004

Føringer for arbeidet i 2004 er spesielt gitt i mandatet og i eget notat fra KRD om KRDs forventninger til arbeidet 2004, der enkelte punkter i mandatet er utdypet. I årets mandat er følgende oppgaver som angår arbeidsgruppen gitt (nye punkter 2004 i kursiv):

Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.

Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektiviseringsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.

Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.

KS/KRDs effektiviseringsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.

Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på de skjema eller uttrekk som sendes fra kommunen eller fylkeskommunen, og eventuelt hva som bør være innhold og omfang i slike handlinger.

I notatet fra KRD er punkt 1, 2, 4 og 5 spesielt utdypet. Arbeidsgruppen har tatt hensyn til alle disse punktene i sitt arbeid, og er kommentert spesielt i kapittel 8.

Spesielt for KNNM-gruppen

Energibruk og energiplanlegging i kommunene:

Etter ny forskrift med hjemmel i energiloven skal det lages energitredninger for alle kommuner i regi av de lokale nettselskapene. Dette vil stille krav til energirelaterte data på kommunenivå. KOSTRA er tidligere vurdert som kilde for kommunal energibruk og energiplanlegging. NVE er ansvarlig myndighet for oppfølging av forskriftene, og SSB tok igjen kontakt med NVE våren 2004 vedr. bruk av KOSTRA. NVE har fortsatt ikke meldt behov for å bruke KOSTRA.

Kartdata

I årets mandat er det lagt til en presisering under et av punktene for arbeidsgruppens oppgaver (i kursiv):

Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.

SSB og Statens kartverk har bla. på den bakgrunn innledet et samarbeid med sikte på bruke kartbaserte data i KOSTRA. Her vil en vurdere hvordan SSB ta i bruk geografisk innrapportering i forbindelse med KOSTRA og i hvilke tilfeller kartfigurer skal kunne rapporteres bedre enn f.eks. kvadratmetertall (omriss, punktsverm m.m.). Samarbeidet vil starte opp høsten 2004.

2. Oppsummering og anbefalinger

2.1 Oppsummering

KOSTRAs gruppe for Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM-gruppen) legger med dette fram sin 7. rapport. For rapporteringsåret 2003, som er tredje år der *alle* kommuner og fylkeskommuner deltar, har 396 av landets 434 kommuner levert KNNM-skjema. 18 av 19 fylkeskommuner har levert skjema. 412 kommuner og alle fylkeskommunene har levert regnskapstall. Svarprosenten på skjemanivå gikk ned i forhold til 2001 og 2002. Dette er bemerkelsesverdig. Til gjengjeld har svarprosenten på feltnivå *ikke* gått ned. Det betyr at de som sender inn skjema, har blitt vesentlig flinkere til å svare.

Revisjon av rapportering ble gjennomført på nivå med fjoråret, til tross for reduserte personalressurser i SSB. Arbeidsgruppen anbefaler at fagrevisjonen starter så tidlig at kommunene får tilbakemelding før første publisering 15. mars og at det legges opp til kontroller mot regnskapsrapporteringen. I tillegg anbefales det at relevante fagetater sikres ressurser til å bistå i revisjonen.

Gruppene har også i år fått gjentatt *mandat* å vurdere rapportering om køer i tjenesteproduksjonen og brukerbetaling knyttet til tjenestene samt å vurdere kvalitetsindikatorer satt opp av effektiviseringsnettverkene som berører arbeidsgruppens område. Disse er delvis sammenfallende (saksbehandlingstid og gebyrer), og ligger til dels inne i skjemaet allerede. Arbeidsgruppen har derfor ikke ytterligere prioritert arbeidet med disse indikatorene.

Spørsmålene om ressursanvendelse fordelt på plan-, kart- og byggesak innen funksjon 300 er utvidet til også å omfatte fordeling av inntekt. Gruppen mener at behovet for en selvkostberegning innenfor plan- og kartsaker per i dag ikke kan forsvare kommunenes oppgavebyrde ved slik rapportering.

Arbeidsgruppen foreslår rapportering på bruk av innsigelser til kommunale planer. Innsigelsesinstituttet er et sentralt verktøy for sikring av nasjonale og regionale interesser i planleggingen. En har i dag ingen oversikt over samlet bruk av innsigelser. Det er også foreslått nye spørsmål om kommuneplaner i skjema 20. Det er per i dag store "huller" i oversikt over planstatus i kommunene. Denne nye rapporteringen vil øke rapporteringsbelastningen i kommunen, men dette er prioriterte data for både kommuner og sentral myndigheter, og nytten anses som vesentlig høyere enn kostnaden. Det vil også kreve økte ressurser i fagsystemet i SSB til endring av skjema, programmering av nøkkeltall og revisjon.

Arbeidsgruppen foreslår at Statens kartverk framskaffer status og planer for ortofotokart i kommunene, og at dette publiseres i KOSTRA sammen med andre kartdata framskaffet av SK.

Det er foreslått nøkkeltall knyttet til det nye rapporteringsforslaget, som illustrerer omfanget av bruken av innsigelser, alder på kommunens overordnede planer og omfang av ortofotokart. I tillegg er det foreslått en indikator som illustrere tettheten av dispensasjoner i strandsonen.

Arbeidsgruppen mener at det er behov for et generelt hjemmelsgrunnlag for tjenesterapporteringen i KOSTRA.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger for rapporteringsåret 2004

Anbefalinger for rapporteringsåret 2004	Begrunnelse
Ny rapportering	
Skjema 20:	
Nytt spørsmål om relativ fordeling av driftsinntekter innen funksjon 300 tas inn igjen (var inne tom. 2002).	Nødvendig for å beskrive netto ressursanvendelse innen funksjon 300 kunne vurdere tjenesteeffektiviteten på området
Nye spørsmål om kommuneplaner i skjema 20	Det er store "huller" i oversikt over planstatus i kommunene
Spørsmål om innsigelser til kommuneplaner, fordelt på innsigelsesmyndighet og begrunnelse	Innsigelsesinstituttet er et sentralt verktøy for sikring av nasjonale og regionale

	interesser i planleggingen. En har i dag ingen oversikt over samlet bruk av innsigelser
Skjema 51	
Spørsmål knyttet til fylkekommunens bruk av innsigelse tas ut	Er flyttet til kommuneskjema
Fordele spørsmålene knyttet til automatisk fredete kulturminner på ulike sakstyper	viktige data for RA vil klargjøre tidligere misforståelser av spørsmålene, og dermed bedre rapportering Det er redusert rapporteringsbyrde med de spørsmålene som er overført til kommunen
Filuttrekk/ekstern rapportering	
Status og planer for ortofotokart i kommunene (rapporteres av Statens kartverk)	Karttype med raskt økende omfang og bruk i kommunene Supplerer rapportering av kartstatus etter SOSI-standard
Skjematekniske forhold	
Bedre tilgang til veileder gjennom: hyperkopling til veiledningsteksten i hvert spørsmål på skjema henvisning på skjema til hvor veileder kan hentes fra nettet utskrift av veileder gjøres automatisk når skjema skrives ut	Viktige presiseringer til spørsmål må legges i veiledning. Underbruk av veiledning med feiltolkning av spørsmål som konsekvens
Faktaark:	
Det er foreslått nye indikatorer knyttet til den nye rapporteringen på kommuneskjema. En del av disse indikatorene er foreslått lagt til fylkesarket.	Fylkesaggregering er mest relevant fordi MDs oppfølging av lokalt og regionalt planarbeid i stor grad er organisert fylkesvis.
Revisjon:	
Tilbakemelding til kommunene før første publisering.	Vil øke kvalitet (nøyaktighet) i publiseringen 15. mars. Øke motivasjon hos oppgavegiver når tilbakemelding gis like etter skjemautfylling
Utvikle kontroller mellom tjeneste- og regnskapsrapportering.	Heve kvalitet i rapportering bedre samsvar mellom tjeneste- og regnskapsrapportering
Avsette ressurser i fagetatene for å bistå i revisjonsarbeidet	Fange opp større andel av feilrapportering
Administrative forhold:	
Behov for generell rapporteringshjemmel for tjenesterapportering.	Mangler rapporteringshjemmel i plan- og bygningsloven En vesentlig del av rapporteringen er begrunnet i andre behov enn statistikk Rapporterte tall kan i prinsippet ikke gjøres tilgjengelig før publisering Viktig med innsyn før publisering (f.eks. for å være forberedt på media)

3. Evaluering av 2003-rapporteringen

3.1 Utarbeiding av skjema

2003 var første året all rapportering ble gjort på internettbasert teknologi. Skjemaene genereres automatisk, det er derfor sterke begrensninger i hvordan spørsmålene kan settes opp i skjema. Fjorårets forslag til skjemaoppsett som var utarbeidet i Word, måtte endres, noe som var forholdsvis tidkrevende. Det var også begrensede muligheter til å nummerere spørsmålene.

3.2 Kontroller i skjema

Kontrollene som ligger i skjemaet er "logiske" kontroller, som legges inn der to eller flere felt er avhengig av hva som er svart i et annet felt (f.eks. at turstier med kommunalt driftsansvar ikke kan overstige samlet lengde turstier).

Det er to typer kontroller, "myke" kontroller (varsler, men ingen begrensninger i utfyllingsmulighetene) og "harde" kontroller (endrer mulighetene for skjemautfylling):

"Myke": De fleste kontrollene er "myke", slik at man kan en "trosse" kontrollene. Dette er gjort for at man skal kunne fylle ut hvor man vil på skjemaet uten å være tvunget til å følge en bestemt rekkefølge. Skjemaet er også såpass sammensatt at for flere kommuner må flere fagansvarlige fylle ut skjemaet.

"Harde": De "harde" kontrollene i skjemaet er slik at de stenger mulighet for å fylle ut et annet felt, for eksempel dersom det er svart "nei" om de har plan for friluftsliv, så blir feltet for år vedtatt stengt.

Harde kontroller eliminerer potensiell feilutfylling. Det er vanskelig å beregne effekten av de myke kontrollene, da vi ikke har noen referanse, men vi ser at det er svært få feil på feltene som har slike kontroller.

3.3 Innsamling av data

Oversikt over datainngangen for skjema 20 og 51 er gitt i avsnitt 3.4.3. For regnskapsrapporteringen vises til annen rapport. I avsnitt 0 beskrives eksterne data og annen rapportering knyttet til arbeidsområdet.

Registerinformasjon som inngår i nøkkeltallene:

Befolkning

Befolkningstallene hentes fra SSBs befolkningsstatistikk, med tall per 31.12 i rapporteringsåret.

GAB-data

Fra GAB registeret hentes data for antall fritidsboliger i kommunene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i en rekke nøkkeltall som har årsinnbygger i nevner.

Årsinnbygger

Årsinnbygger er et konstruert begrep, og er en variabel som tar hensyn til at også feriebefolkningen beslaglegger planleggingskapasitet i kommunen. Beregnes slik:

$\text{Folkemengde i alt} + \text{antall fritidsboliger} * 3.$

Eiendomsdata

Fra Eiendomsregisteret hentes tall over antall eiendommer i kommunene per januar i rapporteringsåret. Antall eiendommer telles som sum av registervariablene "Grunneiendom", "Festgrunn" og "Punktfeste". Disse inngår i ett nøkkeltall som har antall eiendommer i nevner (antall målebrev per eiendom).

Jordbruksarealer

Fra registeret over søknader om produksjonstillegg hentes tall for samlet jordbruksareal i drift i kommunene per 31.07 året før rapporteringsåret. Tallene omfatter kun de som søker om produksjonstillegg. Disse inngår i ett nøkkeltall som har jordbruksareal i nevner (omdisponert jordbruksareal ifht. jordbruksareal i drift)

Tettstedsgrenser

SSB oppdaterer årlig tettstedsgrensene basert på befolkningstall og GAB-registeret. Tettstedsarealet inngår i ett nøkkeltall (kartstatus i tettsteder) og befolkning i tettsteder inngår i en rekke nøkkeltall som har tettstedsbefolkning i nevner.

Vedtaksfredete kulturminner

Fra Riksantikvaren hentes tall over antall vedtaksfredete kulturminner i fylkene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i ett nøkkeltall på fylkesnivå (antall innvilgede dispensasjoner per fredet kulturminne).

Tall som rapporteres til KOSTRA og publiseres i KOSTRA

Kartstatus i kommunene fra Statens kartverk

Statens kartverk (SK) oversender plan og status på standard og kartlagt areal per 01.01 2004 i kommunene. Det er fylkeskartkontorene som gjør denne registreringen. Tallene baserer seg på Geovekstsamarbeidet der det er utarbeidet geodataplaner som omhandler blant annet status for etablering av digitalt kartverk og planer for videre etablering for hver kommune.

De ca. 10 kommunene som i dag står utenfor Geovekst-samarbeidet er store bykommuner som allerede er heldekket med FKB-data. SK har god kommunikasjon med disse kommunene, slik at Statens kartverk kan rapportere fra alle landets 434 kommuner.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Sentrale purringsrutiner og revisjonstiltak i SSB

Følgende tiltak ble gjennomført av SSB sentralt:

21/2: Uspesifisert påminnelse til ALLE kommuner/fylker om at innsendingsfristene for alle skjema er ute - og at de bør sjekke nettsidene. Sendes uansett om de mangler noe eller ikke.

3/3: Spesifisert purring av manglende tjenestedata.

19/3: Spesifisert purring - Alt manglende materiale. Purring etter 19/3 foretas av fagseksjonene selv

All purring ble gjort per e-post. For skjemaene 20 og 51 ble ikke gjort spesielle skjemakontroller i ved skjemamottak.

Revisjonsopplegget for 2003-rapporteringen

Revisjonen for 2004-rapporteringen ble redusert i forhold til planene som følge av permisjoner og sykdom i SSB. Planer som ikke ble gjennomført var disse (se fjorårets rapport fra gruppen):

Tilbakemelding til kommunene før første publisering.

Utvikle kontroller mellom tjeneste- og regnskapsrapportering.

Dette vil i stedet bli gjennomført neste år. I tillegg startet revisjonen noe senere enn planlagt, noe som reduserte mulighetene for purring. Ellers fungerte revisjonsopplegget etter planen.

SSB har utviklet et felles revisjonssystem, der de ulike avdelingens IT-seksjoner lager en skyggedatabase for data fra skjemaene og har programmert de logiske kontrollene som har blitt definert av de fagansvarlige. Dette ble videreutviklet i 2003.

For KNNM-området ble systemet brukt for andre gang. En del ny funksjonalitet systemet var utviklet i forhold til i fjor, bl.a. automatisk generering av e-post med revisjonsrapport for den enkelte oppgavegiver. Det gjenstår imidlertid betydelig utviklingsarbeid for å lette utsending av revisjonsrapporter.

Også i år bidro Landbruksdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning med tilleggsdata som rapporteringen ble kontrollert mot. Også Riksantikvaren bidro i kontroll av oppgavene.

KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema

Individuelle henvendelser basert på automatiske kontroller av hvert enkelt skjema, utsendt 11.-13. mai.

Alle kommunene ble individuelt kontrollert. Følgende type kontroller ble gjort:

- unormale avvik fra i fjor (gjaldt gebyr, saksbehandlingstid, årstall for vedtatt plan og areal av friluftsområder)
- "logiske" kontroller, f.eks. at antall reguleringer etter PBL § 25.6 ikke er større enn totalt antall reguleringer.
- ekstreme verdier ("uteliggere"). Denne kontrollen ble delvis gjort manuelt.

DN bidro med tall for statlig sikrede friluftsområder. Alle kommuner som hadde oppgitt lavere tall enn arealet av statlig sikrede områder ble identifisert og gitt tilbakemelding. Ca. 95 kommuner fikk tilbakemelding om slik uoverensstemmelse.

LD har gjennom direkte rapportering gjennom fylkesmannen parallelle opplysninger om omdisponering etter PBL av dyrket og dyrkbar jord. Oppgaver fra fylkesmannen i Oslo og Akershus og Telemark. 20 kommuner hadde avvik der dette ble tatt med i henvendelsene til kommunene.

I alt ble det sendt ut henvendelse til 289 kommuner. Det ble i utgangspunktet ikke purret, og dette ble opplyst i henvendelsen.

Purring via telefonhenvendelse til ca. 5 kommuner som hadde oppgitt grove feil (uteliggere) og som ikke svarte på ovennevnte kontroller

En felles henvendelse til alle kommuner som ikke hadde levert skjema per 10. mai, i alt 47 kommuner.

Fylkesskjema, KOSTRA-skjema 51

Individuelle henvendelser basert på automatiske kontroller av hvert enkelt skjema, utsendt 18. mai

Alle fylkeskommunene ble individuelt kontrollert. Følgende kontroller ble gjort:

- unormale avvik fra i fjor (f.eks. årstall for vedtatt plan)
- "logiske" kontroller, f.eks. at antall dispensasjoner etter kulturminneloven ikke er større enn totalt antall søknader om dispensasjon.
- ekstreme verdier (uteliggere)

I alt ble det sendt ut henvendelse til 12 fylkeskommuner. Det ble ikke purret, og dette ble opplyst i henvendelsen.

En henvendelse til den fylkeskommune som ikke hadde levert skjema.

Resultater fra revisjonen

Kommune-KOSTRA

Kvaliteten i rapporteringen avhenger både av svarprosenten og hvor riktig tallene er. Henvendelsene påpekte både manglende svar og svar som virket urimelige. Av de 289 kommunene som fikk henvendelse 11.-13 mai, gav i 91 kommuner tilbakemelding som medførte rettelser i skjema. I tillegg sendte 12 kommuner inn skjema på nytt. Dette medfører rettelser på i alt 103 skjemaer, hvilket utgjør 36 prosent av kommunene som fikk henvendelse. I tillegg svarte en del kommuner at oppgitte svar var korrekte (disse er ikke telt).

I dette bildet hører også med at mange av kommunene der kontrollene hadde slått til og som dermed fikk henvendelse, men ikke svarte, ikke nødvendigvis hadde feil. På den annen side er det også sannsynligvis mange feilsvar som kontrollene ikke fanger opp.

Et generelt inntrykk er at det er overvekt av positive reaksjoner på disse henvendelsene. Enkelte kommuner svarte eksplisitt at de var glade for at feil var blitt oppdaget.

Av de 47 kommunene som fikk henvendelse om manglende skjema 10. mai, sendte 8 kommuner inn skjema (svarprosent 17).

Svarprosenten på skjemanivå ligger på ca. 90 prosent, mens den ligger på ca. 80 prosent på feltnivå (kan ikke bli 100 prosent fordi en del spørsmål er irrelevante for enkelte kommuner). Begge deler er lavt i KOSTRA-sammenheng. I forhold til tidligere år har svarprosenten på skjemanivå gått noe ned, mens den på feltnivå har vært stabil. Det er altså færre som svarer, men de som gjør det, har blitt "flinkere". Det er klar overvekt av små kommuner som ikke har levert skjema.

Å høyne svarprosenten er derfor kanskje den viktigste oppgaven for revisjonen. Men det er også unøyaktighet i rapporteringen. For spørsmål knyttet til offentlige sikrete friluftsområder og omdisponering av jordbruksarealer hadde vi sammenlignbare tall fra annen rapportering. Det var betydelige avvik, og dette medførte retting av KOSTRA-tallene i langt større grad enn for de andre spørsmålene der vi ikke hadde sammenligningstall. Mange av spørsmålene i skjema er ikke lettere å besvare enn disse, så om bildet friluftsområder og omdisponering gjelder generelt, er det grunn til å anta en betydelig grad av unøyaktighet i svarene. I avsnitt 7.2 har vi foreslått tiltak for forbedre kvaliteten i tallene.

Vi har ikke beregnet hvor mange tall som er rettet i revisjonen. Tabell 1 viser imidlertid svarprosenten i de ulike faser.

Tabell 1. Svarprosent på skjema og de ulike spørsmål i forskjellige faser av revisjonen. Andel av kommunene som har besvart

	Ureviderte tall 15. mars	Etter kommunenes egenretting 15. april	Etter revisjon 15. juni
Skjema			
2002		91	93
2003	89	93	95
2004	79	89	91
Gjennomsnitt, alle spørsmål			
2003	74	77	80,4
2004	69	75	79,5
Enkeltspørsmål, 2004			
2.1.1A % av driftsutg. til plansaksbeh. av tot. driftsutg. til funk. 300	74	81	86
2.1.1B % av investeringsutg. til planbehandling av tot. inv.utg. til f. 300	61	66	70
2.1.2A % av driftsutg. til kart- og oppmåling. av tot driftsutg. til f. 300	75	82	87
2.1.2B % av invest.utg. til kart- og oppmåling. av tot. inv.utg. til f. 300	62	68	71
2.1.3A % av driftsutg. til byggesaksbehandling av tot driftsutg. til f. 300	75	82	87
2.1.3B % av invest.utg. til byggesaksbeh. av tot. inv.utg. til f. 300	59	64	68
3.1.1 Antall politisk vedtatte reguleringsplaner i rapporteringsåret	78	85	90
3.1.2 Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen siste år	78	85	89
3.2 Saksgebyr for privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL §30. Kroner	76	83	89
3.3.1 Gj.sn. saksbeh.tid for priv. forslag til reguleringsplan (dager)	63	71	74
3.3.2 Gj.sn. saksbeh.tid for priv. forslag til bebyggelsesplan (dager)	27	30	32
3.4.1A Dyrket areal regulert etter PBL til andre formål enn jordbruk. Dekar	75	82	86
3.4.1B Dyrkbare arealer reg. etter PBL til andre formål enn jordbruk. Dekar	74	80	85
3.4.2A Dyrkbare arealer berørt av bebygg.plan som utelukker jordbruk. Dekar	73	79	85
3.4.2B Dyrket areal berørt av bebyggelsesplan som utelukker jordbruk. Dekar	73	79	84
3.6Aa Ant reg/bebygg.plan som omf. spes.omr. bev. av kltr.min(PBL§25.6),til ..	72	78	85
3.6Ab Ant reg/bb.plan som omf. spes.omr. bev. av kltr.min(PBL§25.6),avgang	66	72	80
3.6Ba Ant. regulerings-/ bebygg.plan som omfatter naturvern (PBL§25.6)	70	76	82
3.6Bb Ant regulerings-/bebygg.plan som omfatter naturvern(PBL§25.6), avgang	66	72	80
3.8Aa Areal reg. til spes.omr.bev. av kulturminner(PBL§25.6). Dekar(tilgang ..	69	76	83
3.8Ab Areal omreg fra spes.omr.bev. av kulturminner(PBL§25.6). Dekar(avgang ..	64	70	79
3.8Ba Areal reg. til spes.omr.bevaring naturvern (PBL § 25.6). Dekar,tilgan ..	65	72	80
3.8Bb Areal omreg. fra spes.omr. naturvern (PBL § 25.6). Dekar (avgang)	62	68	78
3.9.1A Finnes vedtatt plan m/spes fokus på biol. mangfold (1=ja,0=nei)	78	85	90
3.9.1B Plan med spes fokus på biologisk mangfold. År sist vedtatt/revidert	22	24	25
3.9.2A Finnes vedtatt plan m/spes. fokus på friluftsliv (1=ja,0=nei)	78	85	89
3.9.2B Plan med spesiell fokus på friluftsliv. År sist vedtatt/revidert	45	49	52
3.9.3A Finnes vedtatt plan m/spes. fokus på kulturminner (1=ja,0=nei)	78	84	89
3.9.3B Plan med spes fokus på kulturminner/kulturmiljø. År sist vedtatt/rev ..	23	25	26
4.1 Antall søknader om tiltak mottatt siste år i kommunen (jf. PBL § 93.1)	78	85	90

4.2 Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a, Kroner	79	85	90
4.3 Gj.sn. saksbeh.tid for søknad om tiltak etter PBL §93 (kalenderdager)	78	85	90
4.4.1A Ant søkn om tiltak vedr. nybygg innvilget i samsvar med plan (LNF-om ..	75	82	87
4.4.2.C Ant søkn. om nybygg innv. v/disp. i omr. m/byggeforbud langs ferskv ..	75	82	87
4.4.2A Ant søkn. om tiltak vedr. nybygg innvilget ved disp. (LNF-omr.)	77	84	89
4.4.2B Ant søkn. om nybygg innv. v/disp. i omr. m/byggeforbud langs saltvan ..	76	82	88
4.4.3A Ant. søkn. om tiltak vedr. nybygg avslått (LNF-omr.)	76	83	88
4.4.3B Ant. søkn. vedr. nybygg avslått i omr. m/byggeforbud langs saltvann	75	81	87
4.4.3C Ant søkn. vedr. nybygg avslått i omr. m/byggeforbud ferskvann avslått ..	74	81	87
4.5A Ant. søkn. innvilget i samsvar m/plan, spes.omr. bevaring kulturmin.	77	84	88
4.5B Ant. søkn. om tiltak innvilget ved disp, spes.omr. bevaring kulturmi.	77	84	88
4.5C Ant. søknader om tiltak avslått (spes.omr. bevaring for kulturminner)	77	84	88
4.6A Ant søkn./meld. om tiltak for ikke-fredede bygn. fra før 1850 behandle ..	77	83	88
4.6B Ant. saker behandlet ang. bygninger fredet etter KML §15	76	83	87
5.1 Antall utstedte målebrev siste år	79	86	90
5.2 Gebyr for komb. kart- og delingsforetn., tilsv. en boligtomt 750 m2. Kr	79	86	90
5.3 Gj.sn. saksbeh.tid for komb kart- og delingsforr., ny boligtomt (dager)	77	84	89
6.1 Friluftsomr. m/komm. råderett gj. off. eie eller bruksavtale. Dekar	73	79	84
6.2.1 Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder	76	82	87
6.2.2 Samlet areal for alle leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder(dekar)	75	81	85
6.2.3 Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder m/ kom. driftsansvar i dekar	75	82	86
6.2.4 Samlet lengde tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder. km	76	82	87
6.2.5 Turstier og løyper i tettsteder som kommunen har driftsansvar for. km	76	83	87
6.3.1 Samlet lengde tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder. km	75	81	86
6.3.2 Turstier og løyper utenfor tettsteder m/kommunalt driftsansvar. km	75	81	85
6.4.1 Antall søknader om motorferdsel i utmark behandlet	79	85	90
6.4.2 Antall dispensasjoner etter § 6 i lov om motorferdsel i utmark	79	85	90
6.4.3 Ant. disp. etter § 5 i forskrift til lov om motorferdsel i utmark	79	85	90
6.4.4 Ant. disp. etter § 6 i forskrift til lov om motorferdsel i utmark	78	85	90
6.4.5 Antall søknader om motorferdsel i utmark innvilget, barmark	78	85	90
6.4.6 Antall leiekjøringsordninger (løyvekjøring) i kommunen	78	85	89
7.1A Initiert eller støttet lokale miljøtiltak på kulturminner/kulturmiljø ..	78	85	90
7.1B Ant. lok. tiltak komm. har initiert el. støttet, klt.minner/klt.miljø	40	42	44
7.2 Antall saker der kommunen har bevilget penger til kulturminner/-miljøer	69	75	81
7.3 Komm. har knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse(1=ja,0=nei)	77	83	88
8.1 Komm. har kartlagt biologisk mangfold etter DN's håndbøker (1=ja,0=nei)	77	84	89
8.2 Omr. klassifisert 'viktig'/'svært viktig' berørt av inngrep e. kartlegg ..	51	54	57
8.3A Kartl. omr. verdiklassifisert 'svært viktig' berørt av fysiske inngrep	10	10	11
8.3B Ant kartlagte omr. verdiklassifisert 'viktig' berørt av fysiske inngre ..	10	10	10

Fylkes-KOSTRA

Av de 12 fylkeskommunene som fikk henvendelse i mai, ble i alt 2 skjemaer rettet som følge av revisjonen. I tillegg svarte en fylkeskommune at svarene var korrekte. Ingen sendte inn skjema på nytt.

Fylkeskommunen som fikk henvendelse om manglende skjema svarte ikke på henvendelsen.

3.5 Publisering

Nøkkeltall i faktaark

Det var ingen spesielle problemer i forbindelse med publisering av faktaarkene. Fra 2002 til 2003-rapporteringen hadde arbeidsgruppen gjennomgått faktaarket på nivå 2, og gjort en del endringer, først og fremst redusert antallet. Endringene fra 2003 til 2004 er gitt i vedlegg.

Dagens statistikk med statistikk og artikler

SSB publiserer to Dagens statistikkmeldinger, en med fokus på fysisk planlegging og en med fokus på kulturminner, rekreasjon og biologisk mangfold. For 2003-rapporteringen vil disse bli publisert 8. juli 2004.

Disse vil være å finne på

www.ssb.no/fysplan

I forbindelse med denne publiseringen, utarbeider SSB en statistikkportefølje basert på KOSTRA-rapporteringen. Dette arbeidet omfatter også beregning av nasjonale og regionale tall der det korrigeres for manglende rapportering, som ligger i størrelsesorden 20 prosent i gjennomsnitt (se tabell over svarprosent under avsnitt 3.4.3.1). Dette arbeidet er påbegynt og vil etter planen avsluttes i 2005.

SSB har i en del år hatt egen statistikk knyttet utbygging i strandsonen basert på registreringer i GAB-registeret (www.ssb.no/strandsone). Ved hjelp av koordinatopplysninger for bygninger beregnes hvor stor andel av kystlinja som er bygningpåvirket. Fra og med 2004 er KOSTRA-tall for rapporterte dispensasjoner i strandsonen knyttet til denne statistikken. Dermed kan antall dispensasjoner knyttes til faktisk utbygging i strandsonen på kommunenivå. Det er to begrensninger i sammenhengen mellom dispensasjoner og registrert utbygging (den GAB-baserte statistikken):

I den GAB-baserte statistikken kan vi per i dag ikke skille mellom utbygging etter dispensasjon og utbygging i samsvar med plan. Dersom KOSTRA hadde rapportert enkeltdispensasjoner med stedfesting, ville en kunne skille disse.

Dispensasjoner er et nødvendig vilkår for utbygging. Selve utbyggingen og dermed registrering i GAB, vil skje i ettertid.

3.6 Brukerreaksjoner

Gruppen har ikke mottatt noen spesielle brukerreaksjoner.

4. Vurderte endringer i skjema og kontoplan

På bakgrunn av innspill fra Effektiviseringsnettverket på byggesak har gruppen gjort en vurdering av splitting av funksjon 300 og beregning av årsverk innen funksjon 300.

Oppsplitting av funksjon 300 i plan-, kart- og byggesak

Dette ble første gang foreslått i 1998, men frarådet av regnskapsgruppen og ikke tatt til følge. Som et kompromiss ble det i skjema 20 lagt inn spørsmål om relativ fordeling av utgifter og inntekter på de tre områdene innen funksjon 300. Når arbeidsgruppen igjen tar opp dette spørsmål, er det på bakgrunn av erfaringer fra det første effektiviseringsnettverket på byggesak.

Gruppen mener at en slik oppdeling ikke vil være noe stort problem for kommuner som har en linjeorganisering i tråd med en oppdeling av funksjonskontoen, hvilket sannsynligvis gjelder de fleste store kommuner. Og det går et skille mellom store og små kommuner. KS vil være opptatt av å skjerme kommunene for ekstra rapporteringsbyrde. Begrunnelsen for oppdeling må derfor være god i forhold til allmenngyldige forhold.

Konklusjon: Arbeidsgruppen har kunnet akseptere en rapportering av den relative fordelingen av kostnader og inntekter innen funksjon 300 på skjema 20, og vil derfor ikke foreslå en oppsplitting av funksjon 300. Men hvis flere effektiviseringsnettverk kommer entydig fram til at det bør føres på en mer standardisert måte, så bør saken vurderes på nytt.

Beregning av årsverk innen funksjon 300

Det første effektiviseringsnettverket på byggesak har hatt behov for å beregne årsverk knyttet til byggesak. Dette er blitt brukt i nøkkeltall for å beskrive sammenheng mellom arbeidsinnsats og utførte tjenester.

SSB har gått bort fra skjemabasert rapportering på årsverk til registerbasert rapportering. Denne rapportering er imidlertid basert på NACE-koder, slik at årsverk knyttet til de ulike tjenestene innefor kommunen ikke er tilgjengelig direkte. SSB gjennomfører et prosjekt som vil gi beregnede årsverkstall knyttet til KOSTRA-funksjoner, herunder funksjon 300 samlet.

Det pågår en prosess i kommunene med å kutte kostnader. Mange kommuner kjøper inn plankompetanse, og kronetallene vil derfor gi et bedre estimat for ressursbruken enn årsverk. Kunnskap om plankompetansen i kommunen er imidlertid viktig. Dette kan f.eks. hentes inn gjennom egne utvalgsundersøkelser.

Konklusjon: Arbeidsgruppen mener at det ikke er spesielle behov for opptelling av årsverk.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Forslag til endringer i skjema – kommune

Del 2 Kostnader og inntekter innen funksjon 300 og selvkostberegninger innen funksjon 300

Som redegjort for i kapittel. 4.1, foreslo gruppen ved oppstart av KOSTRA i 1998 å dele funksjon 300 i tre funksjoner, plansaksbehandling, byggesaksbehandling og oppmåling. I stedet for en slik regnskapsmessig tredeling ble det besluttet å innhente opplysninger med en mer grovere inndeling ved bare å kreve en anslagsvis fordeling av brutto kostnader, inntekter og investeringer på de tre delområdene. For å kunne vurdere selvkostdekningen ble det samtidig besluttet å kreve at fordelingen av kostnadene på hvert delområde i tillegg skulle fordeles mellom gebyrbelagt virksomhet og virksomhet som ikke kan inngå i gebyrgrunnlaget (klagebehandling ol.). Denne rapporteringen ble gjennomført tom rapporteringsåret 2002, med unntak for 2001.

Høsten 2003 drøftet MD og KRD behovet for selvkostberegninger innenfor funksjon 300 og rådde til at spørsmål om dette ble tatt ut av skjemaet. Dette ble gjort med virkning for rapporteringsåret 2003, men samtidig falt også fordeling av brutto inntekter mellom de tre delområdene bort.

Arbeidsgruppen ber om at spørsmålet om brutto inntektsfordeling blir tatt inn igjen fra og med rapporteringsåret 2004. Inntektstallene er nødvendige for å kunne vurdere ressursinnsatsen på de tre delområdene. Inntektssiden er like viktig som kostnadssiden på disse områdene der gebyrinntekter betyr relativt mye. Tidligere tall viser at inntektene fordeler seg ulikt på de tre delområdene. Erfaringene fra det første effektiviseringsnettverket for byggesak viser at inntektstallene er nødvendig for å kunne vurdere tjenesteeffektiviteten på området. Tallene er nødvendige for å kunne vurdere økonomiske konsekvenser av sentrale tiltak. Arbeidsgruppen viser videre til at bakgrunnen for å akseptere funksjon 300 som en funksjon, var at det ble hentet inn en anslagsvis fordeling av brutto kostnader, inntekter og investeringer på de tre delområdene.

Arbeidsgruppen presiserer at dette ikke betyr at det er behov for å ta inn igjen spørsmålet om fordeling av kostnader mellom gebyrbelagt virksomhet og virksomhet som ikke kan inngå i gebyrgrunnlaget.

Konklusjon 1: Spørsmålet om fordeling av brutto driftsinntekter tas inn igjen. Spørsmålet om fordeling av brutto driftskostnader og investeringskostnader beholdes.

Konklusjon 2: Spørsmål knyttet til selvkost tas ikke inn.

Del 3 Plansaksbehandling og oppfølging

Spørsmål om vedtatte planer:

Det er store "hull" i oversikt over planstatus i kommunene. MD har behov for oversikt over alder på kommunens overordnede planer. Det er også behov for informasjon om aktivitetene knyttet til kommunedelplaner for areal og tematiske kommunedelplaner.

Spørsmålene om gebyr og saksbehandlingstid er knyttet til private forslag. Det er derfor behov for å skille mellom private forslag i spørsmålet om antall planer vedtatt.

Konklusjon: Arbeidsgruppen støtter forslaget og foreslår at følgende legges inn i skjema:

1. Vedtaksår for gjeldende kommuneplaner

	Vedtaksår
--	-----------

1. Kommuneplanens samfunnsdel	
2. Kommuneplanens arealdel	

2. Vedtatte planer siste år

	Stk.	Av disse fremmet som private forslag. Stk.
1. Kommunedelplaner for areal		
2. Tematiske kommunedelplaner		
3. Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret: ¹		
4. Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen: ¹		

¹ Spørsmål om antall planer er ikke nytt, men lagt inn her for å vise endret oppsett

Spørsmål om saksgebyr på privat forslag til reguleringsplan

En del kommuner differensierer gebyr på reguleringsplan etter reguleringsformål. Det bør gjøres en presisering omkring formål, slik at det blir lettere for kommunen å vite hvilket tall som skal rapporteres, og for å gjøre tallene mellom kommunene mer sammenlignbare.

Konklusjon: Arbeidsgruppen går inn for at følgende formulering tilføyes i veiledningen: "Dersom kommunen har differensierte gebyr etter reguleringsformål, skal gebyr ved regulering til boligformål benyttes".

Spørsmål om saksbehandlingstid for reguleringsplan

I forbindelse med rapporteringen har det vært tvil i en del kommuner hvorvidt saker som har blitt heftet pga. innsigelser skal inkluderes. Spørsmålene om saksbehandlingstid har stor fokus i presse og samfunnet ellers, og kommunene er pålagt krav til maksimal saksbehandlingstid. Det er derfor viktig at saksbehandlingstid beregnes på en ens måte i kommunene.

Innsigelser fremmes i høring, og kan gjøre at planen må til mekling før sluttvedtak i kommunestyret fattes. Kommunene har derfor lite innvirkning på saksbehandlingstida ifbm. mekling. KS mener at man må måle de prosessene som kommunen sjøl har råderett over. På den annen side, hvis meklingsinstituttet er forsinkende, så er det viktig å få fram dette for ev. å instruere fylkesmannen. MD ønsker derfor måling på kommunenes saksbehandlingstid fra det foreligger komplett forslag til plan til kommunene har fattet sitt sluttvedtak. Hvis det foreligger innsigelser som krever at departementet må inn å behandle saken, dvs. etter kommunens sluttvedtak, bør denne tiden av saksbehandlingen ikke inn. MD har dessuten allerede informasjon til å kunne måle dette selv.

Arbeidsgruppen er enig om at beregningen av saksbehandlingstiden må gjenspeile det som er nedfelt i forskriften.

Arbeidsgruppen påpeker også at i prinsippet skal KOSTRA-tallene skal være utgangspunkt for en kvalifisert diskusjon omkring tallene, det skal ikke nødvendigvis være én forklaring til forskjell mellom kommuner.

Konklusjon: Veilederen fra i fjor beholdes, men presisering (i kursiv) legges til:

"Beregning av saksbehandlingstid er definert i henhold retningslinjene i Rundskriv T-2/2003 fra Miljøverndepartementet, kap. 3.1, siste avsnitt (se <http://odin.dep.no/md/norsk/regelverk/rundskriv/022041-250007/index-dok000-b-n-a.html>).

Starttidspunkt: Antall kalenderdager regnes fra det private planforslaget er komplett.

Sluttidspunkt: Sluttvedtak i kommunestyret, jf. plan- og bygningsloven §27-2. Eventuell behandling av planene etter sluttvedtaket i kommunen skal tas ikke med i saksbehandlingstida.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid beregnes på grunnlag av forslagene som det er gjort sluttvedtak på i løpet av rapporteringsåret."

Spørsmål om regulering av spesialområder

For 2003-rapporteringen ble det laget et oppsett med preutfylte felt av tidligere rapporterte totaltall og mulighet for retting av disse tallene i feltet ved siden (ikke mulig teknisk sett å rette i preutfylt felt). Poenget med dette var å redusere rapporteringsbyrden for kommunene ved at de bare skulle behøve å fylle ut totaltallene én gang, og at

totaltall i senere år ble beregnet som en sum av tidligere rapportert totaltall + senere vedtak. Dette oppsettet har ikke fungert godt i praksis i 2003-rapporteringen. Oppsettet er komplisert og en del kommuner har i 2003 fylt ut feil. Med dette oppsett blir det vanskelig å finne hvor feilen ligger.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår at oppsettet endres slik at preutfylte felt tas ut og også totaltallet rapporteres. Denne endringen i oppsett innebærer ingen endring i innholdet i spørsmålene.

Nytt tema: Innsigelser til kommuneplan

Innsigelsesinstituttet er et sentralt verktøy for sikring av nasjonale og regionale interesser i planleggingen. Bedre kunnskap om bruken av dette verktøyet vil være viktig både for kommunene, fylkene og staten, og vil gi bedre grunnlag for å evaluere både kommunenes planlegging, og myndighetenes bruk av innsigelsesinstituttet. En har i dag ingen oversikt over samlet bruk av innsigelser. KOSTRA har til nå kun dekket innsigelser til kommunale planer fremmet av fylkeskommunen, fordelt på kommune-, regulerings- og bebyggelsesplan. Innsigelsene for hver av disse plantypene har vært fordelt på fire ulike begrunnelser (se skjema 51).

Forestående endringer i lovverket vil innvirke på bruk av innsigelser til kommunale planer, og det er derfor særlig viktig å få fram disse tallene nå. Det er bl.a. forventet en økning i den relative andelen innsigelser på kommuneplannivå, som da bør kunne forventes å gi utslag på færre innsigelser på reguleringsplan- og bebyggelsesplannivå. Innhenting av opplysninger om dette i KOSTRA vil være et svært viktig grunnlag for å måle denne type endringer. Det vil være av verdi at innsigelsene er fordelt på plannivå, begrunnelse og innsigelsesmyndighet

Ut fra en undersøkelse gjort i forbindelse med planforsøket i Akershus, der MD over en treårsperiode telte opp antall innsigelser fremmet i Rogaland og Akershus, anslår en andelen planer det fremmes innsigelser mot til ca. 20 prosent. Med et samlet planantall på 3-4000 saker i året, betyr dette at antall innsigelser som skal fordeles på tabellen vil ligge på 6-800.

Arbeidsgruppen er enig om at en samlet oversikt over innsigelser er av stor betydning. Det er også enighet om at KOSTRA vil være en egnet kanal for innhenting av denne type opplysninger.

For ikke å få for komplisert utfylling, foreslår arbeidsgruppen derfor at innsigelsene fordeles på kommune(del)plan og reguleringsplan/bebyggelsesplan, og ikke på alle tre plannivåene.

Det vil være ulike alternativer for innhenting av disse opplysningene, med tilhørende relative fordeler og ulemper:

Rapporteringsalternativ	Fordeler	Ulemper
1. Fylkesmannen rapporterer direkte til MD/SSB. Tall publiseres i KOSTRA.	Minst mulig merbelastning på KOSTRA-systemet	Ikke oversikt over innsigelser fra alle innsigelsesmyndigheter Tidsforskyvning mellom innsigelsene og rapportering
2. Fylkesmannen rapporterer via Fylkeskommunen. Fylkeskommunen rapporterer via KOSTRA.	Informasjonsutveksling mellom Fylkesmannen og fylkeskommunen	Ikke fullstendig oversikt over innsigelser Tidsforskyvning mellom innsigelsene og rapportering Merbelastning på fylkeskommunene
3. Kommunene rapporterer direkte via KOSTRA.	Tilnærmet fullstendig oversikt over innsigelsene Ingen tidsforskyvning Informasjon på kommunenivå	Størst rapporteringsbelastning (434 kommuner) Størst belastning på KOSTRA-systemet

Det er av stor betydning å vite i hvilken grad innsigelsesinstituttet blir brukt. Antall innsigelser må derfor ses i forhold til antall planer som det *kan* fremmes innsigelse mot. Innsigelse fremmes ved høring og vil i blant

medføre at planen ikke vedtas. For vite den relative bruken av innsigelser, må en derfor vite hvor mange planer som har vært til høring.

Det kan være flere innsigelser til hver plan, derfor vil ikke summen av antall innsigelser være den samme som summen av planer med innsigelse. Flere myndigheter kan også fremme innsigelse med samme begrunnelse. Det er viktigere å få fram antall innsigelser enn antall planer det er fremmet innsigelse til.

MD har også behov for innsigelsenes begrunnelse. Som regel gis bare én hovedgrunn for innsigelse. I de tilfellene det gis flere grunner, kan det være et metodisk problem om kommunene må velge hvilken innsigelsesgrunn som er den viktigste. Derfor er det ønskelig at alle grunner til innsigelse rapporteres. Dette løses ved at det legges inn en rad (spørsmål) i matrisen med "planer med innsigelse i alt".

Det er også behov for å vite resultatet av innsigelsesbehandlingen, men dette har MD selv oversikt over.

Selv om matrisen ser omfattende ut, vil den være enkel å fylle ut. Men arbeidsgruppen ser at en ved å legge spørsmålet om innsigelser til kommuneskjemaet i stedet for til fylkesskjemaet, samtidig som det er gjort andre tillegg i skjemaet, øker belastningen på kommunene når det gjelder rapportering.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår at kommunene rapporterer bruk av innsigelser, og anser følgende informasjon som nødvendig:

1. Antall planer fordelt på kommune(del)planer og regulerings/bebyggelsesplan som har vært til høring og antall av disse som er møtt med innsigelser:⁷

Planer sendt på høring

	Antall sendt på høring. Stk.	Av disse møtt med innsigelser. Stk.
Kommune(del)planer		
Bebyggelses- og reguleringsplaner		

2. Antall innsigelser fra de ulike innsigelsesmyndighetene. Alle begrunnelser tas med. Det oppgis også antall planer som det er gjort innsigelse til. En kan dermed telle antall innsigelser. Dette fordeles på kommune(del)planer og regulerings/bebyggelsesplan, og dette gir følgende oppsett (to stk, en for hver av plangruppene):

Antall innsigelser fremmet til kommune(del)planer i rapporteringsåret (med innsigelse menes formell innsigelse fremmet ved høring av planen):

INNSIGELSE FREMMET AV:	Fylkes- kommunen	Fylkes- mannen	Same- tinget	Riks- antikvaren	Fylkes- land- bruks- styret	Område- styre for rein- drift	Statens veg- vesen	NVE	Fiskeri- sjefen	Forsvars- bygg	Berg- vesenet	Andre myndig- heter	Nabo- kommune
Planer med innsigelse i alt													
INN- SIGELSE FREMMET AV HENSYN TIL:													
1 Utbyggingsmønster, herunder RPR areal og transport													
2 Barn og unges opp- vekstmiljø, herunder RPR barn og unge													
3 Vann og vassdrag, herunder RPR vernedede vassdrag													
4 Strandsone, herunder RPR													

⁷ To av gruppens fire KS-representanter har ikke vurdert dette forslaget pga. ferie. Arbeidsgruppen vil ettersende endelig vurdering av forslaget innen 4. august 2004.

Oslofjorden													
5 Naturvern, friluftsliv, landskap, grønnstruktur													
6 Forurensning, støy													
7 Kulturminner, kulturmiljø													
8 Transport (veg, bane, luft, sjø)													
9 Jord- og skogbruk													
10 Reindrift													
11 Fiskeri													
12 Masseuttak, andre næringsinteresser													
13 Kraftutbygging, ledninger													
14 Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet													
15 Annet													

Del 4 Tiltaks- og byggesaksbehandling

Overskriften til del 4. Tiltaks- og byggesaksbehandling

"Tiltaks- og byggesaksbehandling" kan oppfattes som en dobbeltformulering.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår derfor å endre overskrift til: "Byggesaksbehandling"

Spørsmål 4.1 Antall mottatte søknader om tiltak i alt:

Det har vært gjentatte henvendelser fra kommunene om delingssaker skal inngå. Dette framgår av lovparagrafen som det er vist til i veiledningen, men alle leser ikke denne.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår derfor at det presiseres i spørsmålsstillingen at delingssaker inngår.

Spørsmål 4.4 Dispensasjonsbehandling, nye bygg i LNF-områder og strandsoner:

I 2003 ble spørsmålene om dispensasjoner i strandsonen (ferskvann og saltvann) og i LNF-områder begrenset til dispensasjoner knyttet til nye bygg. Begrunnelsen var å samordne med MDs egen rapportering på området samt at slike dispensasjoner gav et bedre bilde av utbyggingen i strandsonen sammenlignet med når alle dispensasjonene ble inkludert. Definisjonen av "nye bygg" var denne: ""Nye bygg" omfatter alle nye bygninger, også uthus og naust, inkludert erstatningsbygg. Tilbygg, brygger m.v. skal ikke medregnes." I forbindelse med rapporteringen 2003 har det blitt stilt spørsmål vedrørende definisjonen av nye bygg, bl.a. er det pekt på at "brygge" består også av hus – særlig fra Trøndelag og nordover. Brygger, også flytebrygger, har stor betydning for "privatisering" av strandsonen.

Konklusjon: Begrepet "bygg" tas ut, da dette ikke finnes i lovverket. Endres til "bygning". Veileder justeres i nødvendig grad.

Del 5 Kart og oppmåling

Spørsmål 5.3 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for kombinert kart- og delingsforretning for ny boligtomt:

En del andre kommuner har kombinert søknad for tillatelse til deling og rekvisisjon av deling. Det har derfor vært meldt noe tvil om når saksbehandlingstiden skal regnes fra.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår at det legges inn presisering i veiledning om at dersom kommunen benytter kombinert søknad, skal tiden regnes fra når tillatelsen er gitt.

Status og planer for ortofotokart i kommunene

Dette er en karttype hvis bruk er raskt økende, både pga. mulighetene gitt i den teknologiske utvikling og fordi disse kart er svært brukervennlige til mange formål. Det er lett å kjenne igjen terrenget. Statens kartverk kan rapportere planer for utarbeiding av ortofotokart og status for dette i kommunene. KOSTRA er allerede etablert som rapporteringskanal for kartstatus i kommunene.

Konklusjon: Arbeidsgruppen foreslår at SK leverer disse data til SSB sammen med data for kartstatus, som det ble etablert rutine for i fjor. SSB lager nøkkeltall på forhold mellom planer for kartlegging og gjennomført kartlegging, analogt med nøkkeltallet for kartstatus.

Del 6 Rekreasjon/friluftsliv

Spørsmål om samlet areal av friluftsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale

Formålet med dette spørsmål er å skaffe til veie datagrunnlag for det nasjonale nøkkeltallet "Totalarealet av offentlige friluftsområder i den enkelte kommune og sett i forhold til befolkningsgrunnlaget". Under revisjonen ble tallet som kommunene hadde oppgitt sammenlignet med de tallene som DN sitter på av "statlig sikrede områder". En del kommuner hadde oppgitt lavere tall enn det som var statlig sikret, mens de fleste hadde høyere tall.

Denne gjennomgangen avdekket at sammenhengen mellom det nasjonale nøkkeltallet, spørsmålet i KOSTRA og DN's tall over "statlig sikrede områder" ikke er helt klar definisjonsmessig.

Konklusjon: MD vil i samråd med DN ha en gjennomgang av hva det nasjonale nøkkeltallet skal omfatte og om spørsmålsstillingen i KOSTRA bør justeres i forhold til denne. Denne gjennomgangen vil bli gjort i løpet av august, og kan medføre formuleringsmessige justeringer i spørsmålsstillingen og veileder.

Spørsmål om motorferdsel

Med den sterke veksten i motorkjøretøyer beregnet på utmark, har det blitt av stadig større betydning å ha oversikt over kommunenes behandling av dispensasjoner for kjøring i utmark. Derfor er det i KOSTRA et nøkkeltall for hvor stor andel av dispensasjonssøknader som innvilges ("Andel søknader om motorferdsel i utmark innvilget (prosent)")

Årets rapportering har avdekket at en ikke alltid får riktig forhold i dette nøkkeltallet fordi: antall behandlede søknader gjelder kun rapporteringsåret, mens antall dispensasjoner skal inkludere også de løpende (dette siste er presisert i veiledningen) én søknad behandlet kan gjelde flere formål (dispensasjoner). Det er IKKE presisert om det skal regnes som en eller flere dispensasjoner (eventuelt om en skal regne det som flere søknader). Dette er antakeligvis ulikt tolket i kommunene.

i noen (forsøks)kommuner gis det dispensasjon til kjøring i såkalt rødt løypenett uten krav om søknad

Konklusjon: På bakgrunn av dette vil DN gjennomgå spørsmålsstilling og veileder slik at rapporteringen gir nødvendig og korrekt datagrunnlag til nøkkeltallet. Denne gjennomgangen vil bli gjort i løpet av august, og kan medføre formuleringsmessige justeringer i spørsmålsstillingen og veileder.

Forslag til endringer i skjema – fylkeskommune

Del 2 Plansaksbehandling

Spørsmålene om innsigelser til kommunale planer fremmet av fylkeskommunen

Arbeidsgruppen har foreslått at rapportering av innsigelser til kommunale planer legges til kommuneskjema. Her vil de fylkeskommunale innsigelsene framgå. Dette skulle gjøre den fylkeskommunale rapporteringen overflødig.

Konklusjon: Disse spørsmålene slettes fra skjema.

Del 6 Automatisk fredete kulturminner

RA ønsker å fordele spørsmålene knyttet til automatisk fredete kulturminner på ulike sakstyper

- A. I forb. med kommune(del)-planer
- B. I forb. med reguleringsplaner og bebyggelsesplaner
- C. I forb. med energi- og vassdragssaker
- D. I forb. med landbrukssaker
- E. I forb. med andre saker)

Begrunnelsen er:

dette er viktige data for RA

denne fordelingen vil klargjøre opplagte misforståelser av spørsmålene, og dermed bedre rapportering
det er redusert rapporteringsbyrde med de spørsmålene som er overført til kommunen

Det var ingen innvendinger fra gruppen.

Konklusjon: Gruppen foreslår at RAs forslag tas inn.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

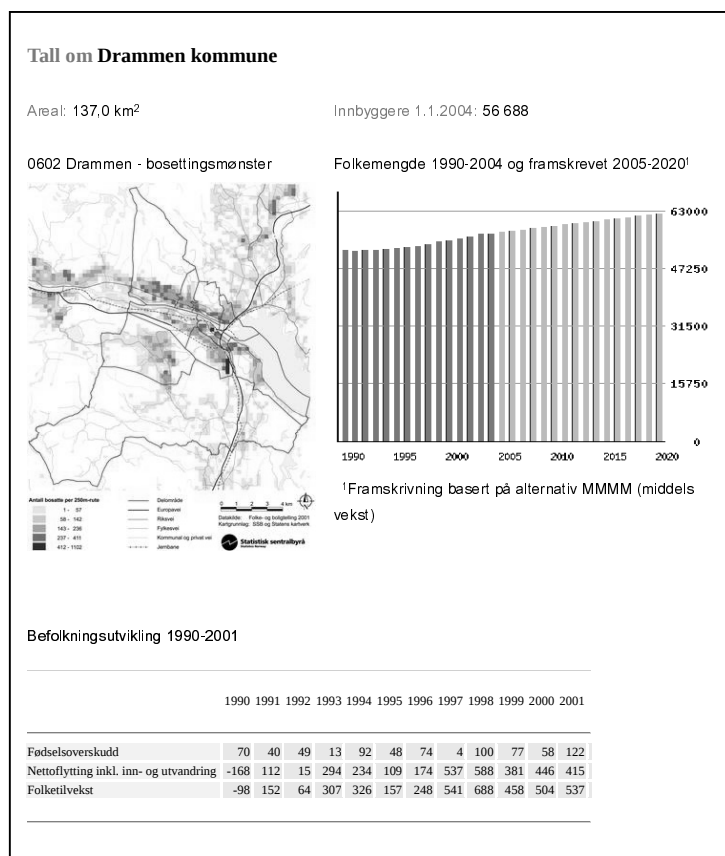
Faktaarkene i KOSTRA er svært verdifulle fordi de inneholder hele KOSTRA-rapporteringen i detalj og i form av interessante nøkkeltall, samtidig som de ligger på nettet åpent tilgjengelig for alle. Men arbeidsgruppen mener at det fortsatt er vesentlige svakheter ved faktaarkene:

de er ukjente, kanskje særlig for oppgavegivere
det er vanskelig å finne fram til dem og å manøvrere i dem
de er lite fleksible mht. oppsett og presentasjonsformer.

I år er for første gang nøkkeltallene på nivå 2 og 3 lagt inn i SSBs Statistikkbank. Dette gir faktaarkene en plattform som er enklere i bruk, den kjent av mange brukere og det gir KOSTRA-dataene samme inngangsport som andre kommunedata.

Arbeidsgruppen mener at faktaarkene må utvikles videre for å bli mer brukervennlige og samtidig gi flere muligheter for presentasjonsformer. Et mål må være at diagrammer, figurer og tabeller kan presenteres sammen, at dette kan velges interaktivt og at grunnkart, registerinformasjon og rapportert temainformasjon kan presenteres samlet. Et eksempel på presentasjonsform er vist i figur 1 (befolkningsdata for Drammen, se også http://www.ssb.no/kommuner/hoyre_side.cgi?region=0602. Forut for det bildet som presenteres, har brukeren foretatt noen valg på skjermen).

Figur 1. Eksempel på presentasjonsform av ulike indikatorer for en kommune

Det bør utarbeides tilsvarende oppsett for presentasjon av faktaark på nivå 1 og 2. Dette er meget aktuelt for KNNM-området, men også for andre temaområder i KOSTRA.

6.2 Ønskede endringer

Samlet faktaarkforslag er også i eget vedlegg, der endringer er markert. Endringene i nivå 3 er ikke referert da disse følger slavisk rapporteringen.

Innledning

Arbeidsgruppen hadde høsten 2003 en grundig gjennomgang av faktaarkene for dette arbeidsområdet. Endringene som foreslås for 2004 er med få unntak betinget av endringene i rapporteringen.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Kommunenivå:

Nøkkeltall for andel avslåtte dispensasjonssøknader i LNF-områder, områder med byggeforbud og spesialområder kulturminner (i alt 4) (andel innvilget etter dispensasjon er beholdt)

Fylkesnivå:

Nøkkeltall knyttet til rapportering av innsigelser i fylkesskjema som er fjernet
To (av fem) nøkkeltall knyttet til automatisk fredete kulturminner

Nye nøkkeltall

Kommunenivå:

Knyttet til nye spørsmål om kommuneplaner:

Antall kommuner med samfunnsdel av kommuneplan 4 år eller mindre siden vedtak

Antall kommuner med samfunnsdel av kommuneplan mer enn 4 år siden vedtak

Antall kommuner med arealdel til kommuneplan 4 år eller mindre siden vedtak

Antall kommuner med arealdel av kommuneplan mer enn 4 år siden vedtak

Antall kommunedelplaner for areal vedtatt
Antall tematiske kommunedelplaner vedtatt
Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret [ikke nytt]
 Av disse fremmet som private planforslag
Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen [ikke nytt]
 Av disse fremmet som private planforslag

Knyttet til nye spørsmål om innsigelser:

Antall kommunale planer sendt på høring
 antall av disse som det er fremmet innsigelse til
Antall innsigelser fremmet til kommunale planer fremmet i perioden:
 antall av disse fremmet av Fylkeskommunen
 antall av disse fremmet av Fylkemannen
 antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter

Andre:

Antall dispensasjoner i strandsonen per 10(0...) km kystlinje [ikke basert på ny rapportering]
Andel ferdig kartlagt av forutsatt kartlagt. Ortofotokart. Prosent [basert på ny rapportering]

Fylkesnivå:

Alle nye indikatorer hentes fra kommunerapportering. Legges til fylkesark fordi fylkesaggregering har størst relevans. Alle indikatorene er knyttet til ny rapportering av innsigelser.

Antall kommune(del)planer sendt på høring
 antall av disse som det er fremmet innsigelse til
Antall innsigelser fremmet til kommune(del)planer fremmet i perioden:
 antall av disse fremmet av Fylkeskommunen
 antall av disse fremmet av Fylkemannen
 antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter
Antall bebyggelses-/reguleringsplaner sendt på høring
 antall av disse som det er fremmet innsigelse til
Antall innsigelser fremmet til bebyggelses-/reguleringsplaner fremmet i perioden:
 antall av disse fremmet av Fylkeskommunen
 antall av disse fremmet av Fylkemannen
 antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter

Antall kommuneplaner der fylkeskommunen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der fylkesmannen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Riksantikvaren har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Områdestyret for reindrift har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Statens vegvesen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der andre myndigheter har fremmet innsigelse (Sametinget, NVE, Fiskerisjefen, Forsvarsbygg, Bergvesenet, nabokommune, andre)
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkeskommunen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkesmannen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Riksantikvaren har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Områdestyret for reindrift har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Statens vegvesen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der andre myndigheter har fremmet innsigelse (Sametinget, NVE, Fiskerisjefen, Forsvarsbygg, Bergvesenet, nabokommune, andre)

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

For nøkkeltallet "Andel innsigelser fra fylkeskomm. til kommunale planer i forhold til antall uttalelser" vil fra 2004 data til teller hentes fra kommuneskjema og ikke lenger fra fylkeskjema.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Hjemmelsgrunnlag for rapportering

Arbeidsgruppen tok i forrige rapport opp behovet for et generelt hjemmelsgrunnlag for innhenting av tjenstedata via KOSTRA. KRD og MD har nedsatt en gruppe for å utrede spørsmålet. Et slikt hjemmelsgrunnlag finnes fortsatt ikke, og behovet er til stede like sterkt.

Spørsmålene i KOSTRA er normalt hjemlet etter en særlov, med tillegg i statistikkloven for utarbeiding av statistikk. Tjenstedataene som etterspørres i skjema 20 og 51 er for en stor del forvaltning etter plan- og bygningsloven. Denne gir ikke hjemmel for innhenting av data fra kommune/fylkeskommune, og dette innebærer at de som bestiller spørsmål i skjema faktisk ikke har hjemmel til å samle inn dataene. Forskrift 2000-12-15 om KOSTRA-rapportering krever spesifikasjoner som vedlegg for rapportering, og en hver justering av skjema krever da en tilsvarende justering av forskriften. Selv om forskriften gir anledning til å hjemle tjenesterapportering, så er den ikke i bruk for dette på noe fagområde.

For å løse hjemmelsspørsmålet for KNNM praktisk, er rapporteringen hjemlet i statistikkloven. Dette er et problem bl.a. fordi det i noen grad legger restriksjoner på tilgang til data før publisering for de myndigheter som har bestilt spørsmål i skjema.

Arbeidsgruppen ønsker derfor fortsatt at det utarbeides en forskrift som sikrer en generell hjemmel for rapportering av tjenstedata, på linje med Forskrift 2000-12-15 som gjelder for rapportering av regnskapsdata. Begrunnelsen er å sikre tilstrekkelig hjemmel for de myndigheter som bestiller spørsmål i KOSTRA, og for å unngå hjemmelshenvisning til hvert enkelt spørsmål i skjema.

Tiltak for å heve kvalitet i rapporterte data

Bruken av tallene som rapporteres i KOSTRA er økende, og dette gjør at behovet for kvalitet i tallene blir stadig viktigere. Eksempelvis er tallene stadig grunnlag for oppslag i media, og kommunene bruker tallene i egne sammenligninger ("bench-marking").

I arbeidsgruppens forslag til rapportering og tiltak rundt denne, har hensynet til kvalitet sterkt innvirkning på både utforming og innhold. Med kvalitet tenker vi her på at det er nøyaktige tall som oppgis (reliabilitet) og at det svares på det som det spørres om (validitet). For at kommunene skal oppgi nøyaktige tall, må de ha tilgang til informasjonen og den må ikke oppleves som ressurskrevende å hente fram. For at kommunene skal svare på spørsmålene slik de er ment, må spørsmålsstilling (og veileder) være presis og entydig. Med kvalitet kan en også inkludere forhold som at dataene er nyttige. Dersom for eksempel kommunene opplever spørsmålene som meningsfylte, vil dette ganske sikkert bidra til bedre nøyaktighet i tallene.

I tillegg til de hensyn til kvalitet som ligger implisitt i gruppens forslag til rapportering, vil gruppen også foreslå en del konkrete tiltak for å bedre kvalitet i de rapporterte data.

Lettere tilgang til veiledningstekst

Ulik tolkning av spørsmål er et problem for kvaliteten i dataene. I mange tilfeller er det umulig med slik presisjon i spørsmålene at de ikke gir rom for ulik tolkning. I slike tilfeller er det utarbeidet veiledning som forklarer og presiserer nærmere hva som menes. Veiledningen må være kort for å være lesbar, samtidig må den være tilstrekkelig detaljert slik at den kan gi konkret veiledning for hvert enkelt spørsmål.

Også under 2003-rapporteringen har svar og tilbakemeldinger fra oppgavegivere avdekket flere eksempler på feiltolkning som skyldes manglende bruk av veiledningen.

Arbeidsgruppen vil derfor fortsatt understreke at det er svært viktig med lett og umiddelbar tilgang til veiledningsteksten, og vil derfor foreslå følgende tre tiltak:

Det legges inn hyperkopling til veiledningsteksten i hvert spørsmål på skjema. Slik kopling finnes i dag for de enkelte nøkkeltallene.

Det legges inn opplysning i skjema om hvor veileder kan hentes fra nettet.

utskrift av veileder gjøres automatisk når skjema skrives ut. Dette siste er viktig fordi saksbehandlere som fyller ut skjema ofte får tildelt en papirkopi.

Forbedret revisjon

God revisjon øker datakvalitet på to måter; på kort sikt ved at feil tall rettes, og på lengre sikt ved at tilbakemeldinger kan skjerpe og øke motivasjon hos oppgavegivere generelt.

I fjor hadde gruppen forslag til forbedringer av revisjonsopplegget. Pga. uforutsette permisjoner og sykdom i SSB, kunne ikke tiltakene gjennomføres. Gruppen vil derfor gjenta forslaget fremmet i forrige rapport: Den første tilbakemeldingen til kommunene bør komme så snart som mulig etter innleveringsfrist, og innen ca. 20.-25. februar. Det er to grunner til dette. For det første er da rapporteringen ferskt i minne hos oppgavegiver, og for det andre er det da mulig å gjøre rettelse før 1. gangspublisering 15. mars. Eventuelle rettelser senere vil ikke komme fram før publisering av endelige tall 15. juni. I tillegg til dette mener arbeidsgruppen at det vil ha en generell positiv påvirkning på motivasjonen hos oppgavegiver dersom de får tilbakemeldinger raskt og presist.

Tallkontroller er foreløpig begrenset til kontroller innen skjema og mellom årganger. Selv om det innen KNNM-området er mangler i samordning mellom tjenestedata og regnskapsdata, mener arbeidsgruppen at det bør legges opp til kontroller mellom skjema og regnskap. Dette vil kunne bedre kvalitet ytterligere i både tjenestedata og regnskapsdata.

I revisjonen er det stor fordel med faglig kjennskap til området samt om andre data kan stilles opp mot KOSTRA-rapporteringen. I år og i fjor har Landbruksdepartementet bidratt med tall for omdisponering av dyrket jord, DN med tall for friluftsområder og RA har bidratt med en generell vurdering av rapporteringen og dermed påvist svakheter i spørsmålene.

Å bruke denne kunnskapen i revisjonen krever også mer ressurser; ved datagjennomgåelse, ved tilrettelegging av sammenligningsdata og ved at det må gjøres flere henvendelser til oppgavegivere. Arbeidsgruppen mener at det er svært viktig for kvaliteten i dataene at relevant kompetanse og data trekkes inn i revisjonen. Dette vil kreve ressurser utover det som SSB disponerer til revisjonen, og arbeidsgruppen vil derfor foreslå at ansvarlige departementer instruerer underliggende etater om å sette av ressurser til bistand.

Skjemaevaluering

Utforming av skjema, spørsmålsstillinger mv. vil ofte oppfattes annerledes hos oppgavegiver enn slik det er ment hos spørsmålsstiller. I andre tilfeller kan det spørres om informasjon som er urimelig vanskelig å besvare. I større, skjemabaserte undersøkelser gjennomføres normalt alltid en uttesting av skjema før det sendes ut. I KOSTRA-sammenheng er dette ikke gjort tidligere. Erfaringene gjennom flere års rapportering innen KNNM-området viser at det fortsatt dukker opp tilbakemeldinger som tyder på at spørsmål misforstås eller oppfattes som irrelevante. Dette skaper uvisshet om skjemaet og spørsmål er optimalt utformet i forhold til den informasjonen som skal hentes inn.

Arbeidsgruppen er derfor positiv til at det legges til rette for en evaluering av skjema gjennom egen undersøkelse. Denne bør eventuelt gjennomføres kort tid etter rapporteringen for 2004, da skjemaet vil være friskt i minne samtidig som tilbakemeldinger kan brukes i utforming av rapporteringen for 2005.

Tallkontroller i skjema

Det bør fortsatt jobbes med å forbedre tallkontrollene i skjema. I neste års skjema bør det legges inn kontroller som sperrer felter som ikke skal svares på som følge av gitte svar, for eksempel dersom det ikke er vedtatt plan, sperrer påfølgende felter som angår vedtatte planer.

Gruppens kommentarer til de to nye punktene i mandatet og KRDs utdyping av disse

Hvordan håndtere kvalitetsindikatorer utviklet av effektiviseringsnettverkene

Effektiviseringsnettverket på byggesak (som er det nettverket som angår denne arbeidsgruppen) har foreslått kvalitetsindikatorer knyttet til "resultat for brukerne", "pålitelighet" og "tilgjengelighet". Ettersom det foreløpig

bare er ett nettverk inne byggesak, vil ikke dette nettverk være datakilde på nasjonalt nivå for de kvalitetsindikatorer som foreslås.

Når det gjelder ”resultat for brukerne”, har KNNM-området allerede indikatorer som effektiviseringsnettverket har foreslått, det gjelder saksbehandlingstid og gebyrer. Av hensyn til tidsserie og gjeldende forskrifter mener arbeidsgruppen at etablerte spørsmål i KOSTRA for saksbehandlingstid og gebyrer videreføres med minst mulig endringer. Når det gjelder kvalitetsindikatorer knyttet til ”pålitelighet”, gjelder disse påklagelser av byggesaksvedtak og resultater av påklagelsene. Innsigelse til planforslag kan betraktes som en parallell til påklagelse av byggesaksvedtak. Arbeidsgruppen har vurdert innsigelse til planer som viktigere informasjon enn påklagelser til byggesaksvedtak. Arbeidsgruppen har for neste års rapportering foreslått rapportering knyttet til innsigelser til kommunale planer samt indikatorer som illustrerer omfanget av innsigelser. Av hensyn til rapporteringsbelastning, er det på nåværende tidspunkt ikke aktuelt med ytterligere spørsmål i skjema.

Behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra kommunerevisor

Formålet med dette vil være å heve kvalitet i data. Arbeidsgruppen anser ikke et slikt pålegg som hensiktsmessig for dette fagområdet. Det vil være mer hensiktsmessig å satse på å heve tallkvaliteten gjennom bedre veiledning, gode skjema, automatiske kontroller o.l., jf. Kapittel 7.2.

Vedlegg

Vedlegg 1: Skjema 20 for kommune-KOSTRA

Vedlegg 2: Skjema 51 for fylkes-KOSTRA

Vedlegg 3: Forslag til faktaark - nivå 2 - kommune

Vedlegg 4: Forslag til faktaark - nivå 2 - fylke

Vedlegg 1 Skjema 20 for kommune-KOSTRA

Skjemaendringer er understreket

KOSTRA 2004 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr 20	Skjema navn FYSISK PLANLEGGING, KULTURMINNER, NATUR- OG NÆRMILJØ Funksjonene 300, 335, 360 og 365 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå i medhold av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2, jf. kgl. res. av 16. juni 1989 nr. 387 og delegasjonsvedtak av 13. februar 1990 nr. 1228.	Veiledning...
------------------------	---	---------------

Spørsmålene er nærmere forklart og presisert i veiledningen, som kan hentes direkte fra veiledningsknappen i skjermbildet, eller på denne siden:
<http://www.ssb.no/kostra/innrapp.html>.

1. Opplysninger om kommunen

Kommunenr	Kommunens navn	
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Tlf nr

2. Funksjon 300 Fysisk tilrettelegging og planlegging. Utgifter og inntekter fordelt etter delfunksjoner

1. Forholdsmessig fordeling av utgifter og inntekter på de tre delfunksjonsområdene plan-, kart- og tiltaks- og byggesaksbehandling (prosent)

	A. Brutto driftsutgifter	B. Brutto investeringsutgifter	C. <u>Inntekter</u>
1. Planbehandling			
2. Kart- og oppmålingsvirksomhet			
3. Tiltaks- og byggesaksbehandling			
4. Sum (Fylles ut automatisk, sjekk at summen av hver kolonne=100%)			

3. Plansaksbehandling og oppfølging

1. Vedtaksår for gjeldende kommuneplaner

	Vedtaksår
1. Kommuneplanens samfunnsdel	
2. Kommuneplanens arealdel	

2. Vedtatte planer siste år

	Stk.	Av disse fremmet som private forslag. Stk.
1. Kommunedelplaner for areal		
2. Tematiske kommunedelplaner		
3. Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret:		
4. Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen:		

3. Planer sendt på høring

	Antall sendt på høring. Stk.	Av disse møtt med innsigelser. Stk.
Kommune(del)planer		
Bebyggelses- og reguleringsplaner		

4. Saksgebyret (ekskl. mva.) for et privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL § 30 (basisgebyr for enkel sak, dvs. reguleringsforslag som er i samsvar med overordnet plan, og som bare krever få og små rammeavklaringer):

NOK

5. Saksbehandlingstid siste år, plansaker

	Kalenderdager
1. Hva er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for <u>vedtatte</u> privat forslag til reguleringsplan, gjeldende fra fullstendig planforslag er mottatt og til sluttvedtak i kommunestyret?	
2. Hva er gjennomsnittlig saksbehandlingstid for <u>vedtatte</u> privat forslag til bebyggelsesplan, gjeldende fra fullstendig planforslag er mottatt og til sluttvedtak i det faste utvalget for plansaker?	

6. Innsigelse til kommunale planer siste år (xxobs: oppsettet må muligens endres noe!)

A. Antall innsigelser fremmet til kommune(del)planer i rapporteringsåret (med innsigelse menes formell innsigelse fremmet ved høring av planen):

INNSIGELSE FREMMET AV:	Fylkes- kommunen	Fylkes- mannen	Same- tinget	Riks- antikvaren	Fylkes- land- bruks- styret	Område- styre for rein- drift	Statens veg- vesen	NVE	Fiskeri- sjefen	Forsvars- bygg	Berg- vesenet	Andre myndig- heter	Nabo- kommune
Planer med innsigelse i alt													
INN- SIGELSE FREMMET AV HENSYN TIL:													
1 Utbyggingsmønster, herunder RPR areal og transport													
2 Barn og unges opp-vekstmiljø, herunder RPR barn og unge													
3 Vann og vassdrag, herunder RPR vernede vassdrag													
4 Strandsone, herunder RPR Oslofjorden													
5 Naturvern, friluftsliv, landskap, grønnstruktur													
6 Forurensning, støy													
7 Kulturminner, kulturmiljø													
8 Transport (veg,bane, luft, sjø)													
9 Jord- og skogbruk													
10 Reindrift													
11 Fiskeri													
12 Masseuttak, andre næringsinteresser													
13 Kraftutbygging, ledninger													
14 Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet													
15 Annet													

A. Antall innsigelser fremmet til reguleringsplaner eller bebyggelsesplaner i rapporteringsåret (med innsigelse menes formell innsigelse fremmet ved høring av planen):

INNSIGELSE FREMMET AV:	Fylkes- kommunen	Fylkes- mannen	Same- tinget	Riks- antikvaren	Fylkes- land- bruks- styret	Område- styre for rein- drift	Statens veg- vesen	NVE	Fiskeri- sjefen	Forsvars- bygg	Berg- vesenet	Andre myndig- heter	Nabo- kommune
Planer med innsigelse i alt													
INN- SIGELSE FREMMET AV HENSYN TIL:													
1 Utbyggingsmønster, herunder RPR areal og transport													

2 Barn og unges opp-vekstmiljø, herunder RPR barn og unge													
3 Vann og vassdrag, herunder RPR vernede vassdrag													
4 Strandsone, herunder RPR Oslofjorden													
5 Naturvern, friluftsliv, landskap, grønnstruktur													
6 Forurensning, støy													
7 Kulturminner, kulturmiljø													
8 Transport (veg, bane, luft, sjø)													
9 Jord- og skogbruk													
10 Reindrift													
11 Fiskeri													
12 Masseuttak, andre næringsinteresser													
13 Kraftutbygging, ledninger													
14 Regional/kommunal planavklaring, plankvalitet													
15 Annet													

7. Omdisponering av dyrkete og dyrkbare arealer etter plan- og bygningsloven siste år

	A. Dyrkete arealer (daa)	B. Dyrkbare arealer (daa)
1. Dyrkete og dyrkbare arealer som er vedtatt regulert til byggeområder, trafikkområder, fellesområder, fareområder eller spesialområde (kun arealer som ikke lenger kan nyttes til landbruk som følge av omreguleringen skal med):		
2. Dyrkete og dyrkbare arealer berørt av vedtatt bebyggelsesplan, og som etter dette ikke lenger kan nyttes til jord- eller skogbruk (kun bebyggelsesplan for areal som tidligere ikke er regulert skal oppgis):		

8. Antall reguleringsplaner og bebyggelsesplaner med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6 vedtatt (regulering til spesialområder), som omfatter spesialområder for bevaring av kulturminner:

A. Totalt per 31.12.2004. Stk.	B. Vedtatt i rapporteringsåret (tilgang). Stk	C. Omregulert til andre formål i rapporteringsåret (avgang). Stk.

9. Antall reguleringsplaner og bebyggelsesplaner med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6 vedtatt (regulering til spesialområder), som omfatter spesialområder naturvern:

A. Totalt per 31.12.2004. Stk.	B. Vedtatt i rapporteringsåret (tilgang). Stk	C. Omregulert til andre formål i rapporteringsåret (avgang). Stk.

10. Samlet areal som kommunen har regulert til spesialområde med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6 som omfatter spesialområder for bevaring av kulturminner:

A. Totalt per 31.12.2004. Dekar	B. Vedtatt i rapporteringsåret (tilgang). Dekar	C. Omregulert til andre formål i rapporteringsåret (avgang). Dekar

11. Samlet areal som kommunen har regulert til spesialområde med hjemmel i PBL §25, 1. ledd nr. 6 som omfatter spesialområder naturvern:

A. Totalt per 31.12.2004. Dekar	B. Vedtatt i rapporteringsåret (tilgang). Dekar	C. Omregulert til andre formål i rapporteringsåret (avgang). Dekar

12. Planer med miljøfokus.

	A. Har kommunen en gjeldende plan med spesielt fokus på	B. Hvis ja, i hvilket år ble det sist vedtatt/revidert en plan for:
1. Biologisk mangfold.	Ja Nei	
2. Friluftsliv.	Ja Nei	
3. Kulturminner og kulturmiljø.	Ja Nei	

4. Tiltak- og byggesaksbehandling

1. Antall mottatte søknader om tiltak i alt siste år (jf. PBL § 93.1, pkt a-j, som også inkluderer delingssaker):
Stk.

2. Saksgebyret (ekskl. mva.) for oppføring av enebolig (ny boligbygning med en boenhet etter tiltaksklasse 1), jf. PBL § 93 pkt a:
NOK

3. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknad om tiltak etter PBL §93, jf Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker, § 23d og § 24:
Kalenderdager

4. Dispensasjonsbehandling, nye bygg i LNF-områder og strandsone siste år

	A. LNFområder	B. I områder med byggeforbud langs sjø (saltvann)	C. I områder med byggeforbud langs ferskvann
1. Hvor mange søknader om nye bygg bygninger i samsvar med plan ble innvilget (stk)?			
2. Hvor mange søknader om nye bygg bygninger ble innvilget ved dispensasjon (stk)?			
3. Hvor mange søknader om dispensasjon knyttet til nye bygg bygninger ble avslått (stk.)?			

5. Tiltak i områder regulert til Spesialområde bevaring for kulturminner siste år

A. Hvor mange søknader i samsvar med plan ble innvilget?	B. Hvor mange søknader ble innvilget ved dispensasjon?	C. Hvor mange søknader ble avslått?

6. Antall søknader og meldinger om tiltak etter plan- og bygningsloven som kommunen har mottatt i rapporteringsåret, som gjelder:

A. Ikke fredete bygninger oppført før 1850	B. Fredete bygg og anlegg

5. Kart og oppmåling

1. Antall utstedte målebrev siste år:

2. Gebyret for en kombinert kart- og delingsforretning etter delingsloven for en boligtomt på 750 m² (ekskl. mva., tinglysingsgebyr og gebyr for delingssøknad etter PBL):
NOK

3. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for kombinert kart- og delingsforretning for ny boligtomt:
Kalenderdager

6. Rekreasjon/friluftsliv

1. Samlet areal av friluftsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale per 31.12.2004 (daa):

2. Rekreasjon i tettsteder

1. Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i alt (stk.):	
2. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder (daa):	
3. Av dette har kommunen driftsansvar for (daa):	
4. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder (km):	
5. Av dette har kommunen driftsansvar for (km):	

3. Rekreasjon utenfor tettsteder

1. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder (km):	
2. Av dette har kommunen driftsansvar for (km):	

4. Motorferdsel i utmark

1. Hvor mange søknader totalt om tillatelse ble i rapporteringsåret ble behandlet etter lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og den nasjonale forskriften?	
2. Hvor mange dispensasjoner ble gitt etter § 6 i loven (motorfartøy, luftfartøy)?	
3. Hvor mange dispensasjoner ble gitt etter § 5 i forskriften?	
4. Hvor mange dispensasjoner ble gitt etter § 6 i forskriften?	
5. Hvor mange dispensasjoner ble gitt etter § 6 i forskriften som gjaldt kjøring på barmark?	
6. Hvor mange dispensasjonsordninger (løypekjøring) har kommunen per 31.12.2004?	

7. Kulturminner og kulturmiljøer

1. Har kommunen i rapporteringsåret initiert eller støttet lokale miljøtiltak som berører kulturminner eller kulturmiljøer

A.	B. Hvis ja, oppgi antall tiltak (stk.)
Ja Nei	

2. Antall saker som vedrører kulturmiljøer som er fredet (kulturminneloven) eller regulert til "spesialområde bevaring" (PBL § 25, 1. ledd nr. 6) har kommunen bevilget økonomisk støtte

Stk.	
------	--

3. Har kommunen knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse

Ja Nei

8. Biologisk mangfold

		A. Kategori A:	B. Kategori B:
1. Har kommunen per 31.12.2004 foretatt kartlegging av biologisk mangfold etter en eller flere av DNS håndbøker?	Ja Nei		
2. Hvis ja i felt 8.1: Er noen av områdene verdiklassifisert som svært viktige(kategori A) eller viktige(kategori B) berørt av fysiske inngrep etter at kartleggingen ble gjennomført?	Ja Nei		
3. Hvis ja i felt 8.2: Hvor mange områder er berørt?			

9. Kommentarer og merknader til skjema

Dette er et åpent felt til eventuelle kommentarer til ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjema o.l.

Vedlegg 2 Skjema 51 for fylkes-KOSTRA

Endringer understreket

KOSTRA 2004 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr	Skjema navn	Veiledning...
51	Fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljøarbeid Funksjon 715, 716 og 750Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå i medhold av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2, jf. kgl. res. av 16. juni 1989 nr. 387 og delegasjonsvedtak av 13. februar 1990 nr. 1228.	

1. Opplysninger om fylket

Fylkenr	Fylkets navn	
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Tlf nr

2. Plansaksbehandling

1. Har fylkeskommunen en gjeldende fylkesplan eller fylkesdelplan med spesielt fokus på

	A	B. Hvis ja, i hvilket år ble det sist vedtatt/revidert en plan for:
1. Kulturminner og kulturmiljø	Ja Nei	

2. Samordnet areal og transportplanlegging og/eller utbyggingsmønster	Ja Nei	
3. Biologisk mangfold	Ja Nei	
4. Friluftsliv	Ja Nei	
5. Grønnstruktur	Ja Nei	
6. Vassdrag	Ja Nei	
7. Fjellområder	Ja Nei	
8. Kystsonen	Ja Nei	

2. Hvor mange planer (kommuneplan/reguleringsplan/bebyggelsesplan) har fylkeskommunen gitt uttalelse til i rapporteringsåret fordelt på

A. Kommune(del)plan (stk.)	B. Reguleringsplan (stk.)	C. Bebyggelsesplan (stk.)

3. Hvor mange planer (kommuneplan/reguleringsplan/bebyggelsesplan) har fylkeskommunen fremmet innsigelser mot i rapporteringsåret fordelt på

A. Kommune(del)plan (stk.)	B. Reguleringsplan (stk.)	C. Bebyggelsesplan (stk.)

4. Av dette, til hvor mange planer er innsigelser begrunnet ut fra:

	A. Kommune(del)plan (stk.)	B. Reguleringsplan (stk.)	C. Bebyggelsesplan (stk.)
1. Kulturminnefaglige hensyn			
2. Friluftsliv			
3. Utbyggingsmønster, herunder samordnet areal- og transportplanlegging			
4. Andre miljøhensyn			

3. Tiltaks- og byggesaksbehandling

1. Hvor mange byggetiltak gjeldende for områder med historisk eller annen kulturell verdi regulert til spesialområde bevaring, pbl § 25 nr. 6, har kulturminneforvaltningen gitt uttalelse til i rapporteringsåret?

Stk.

2. Hvor mange søknader og meldinger om tiltak for ikke-fredete bygninger oppført før 1850 har fylkeskommunen mottatt i rapporteringsåret?

Stk.

4. Dispensasjonsbehandling etter plan- og bygningsloven

1. Hvor mange søknader om dispensasjon etter PBL § 7 har fylkeskommunen behandlet i rapporteringsåret?

Stk.

2. Har fylkeskommunen i rapporteringsåret frarådet dispensasjon etter PBL § 7 av hensyn til:

	A.	B. Hvis ja, antall saker
1. Automatisk fredete kulturminner	Ja Nei	
2. Nyere tids kulturminner	Ja Nei	
3. Maritime kulturminner	Ja Nei	
4. Landskap	Ja Nei	
5. Strandsonen	Ja Nei	
6. Vassdrag	Ja Nei	
7. Større, sammenhengende naturområder	Ja Nei	
8. Andre planfaglige hensyn	Ja Nei	

3. Har fylkeskommunen pålagt kommunale vedtak om dispensasjon etter PBL § 7 av hensyn til:

	A.	B. Hvis ja, antall saker
1. Automatisk fredete kulturminner	Ja Nei	
2. Nyere tids kulturminner	Ja Nei	
3. Maritime kulturminner	Ja Nei	
4. Landskap	Ja Nei	
5. Strandsonen	Ja Nei	
6. Vassdrag	Ja Nei	
7. Større, sammenhengende naturområder	Ja Nei	
8. Andre planfaglige hensyn	Ja Nei	

5. Dispensasjonsbehandling etter kulturminneloven

	Stk.
1. Hvor mange søknader om dispensasjon etter kulturminnelovens §§15a, 19 og 20 (vedtaksfredet kulturminne) har kulturminneforvaltningen i rapporteringsåret mottatt totalt	
2. Hvor mange av disse er innvilget?	

6. Automatisk fredete kulturminner

1. Arkeologiske registreringer

	Stk.
1. Hvor mange tiltak/planer som kan utløse undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 har fylkeskommunen mottatt i rapporteringsåret?	

	<u>A. I forb. med kommune(del)-planer</u>	<u>B. I forb. med reguleringsplaner og bebyggelsesplaner</u>	<u>C. I forb. med energi- og vassdragssaker</u>	<u>D. I forb. med landbruks-saker</u>	<u>E. I forb. med andre saker</u>
2. Hvor mange arkeologiske registreringer i medhold av KML § 9 har fylkeskommunen gjennomført i løpet av rapporteringsåret? Stk.					
3. I hvor mange av disse registreringene ble det påvist ikke tidligere kjente automatisk fredete kulturminner? Stk.					
4. I hvor mange av disse registreringene ble det krevd kostnadsdekning etter KML § 10? Stk.					

2. Krav om kostnadsdekning

	NOK
5. Hvor stort beløp har fylkeskommunen krevd dekning for etter KML § 10 i rapporteringsåret?	

7. Merknader til skjema

--

Vedlegg 3: Forslag til faktaark - nivå 2 - kommune

Nye er understreket

Fjernede er gjennomstreket

Flyttinger er ikke merket

J. Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø - nivå 2. Kommune

Prioritering

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 300, 335, 360 og 365)

Netto driftsutg. funksjon 300, 335, 360 og 365 i prosent av kommunens samlede netto driftsutg.

Netto driftsutgifter til funksjon 300, 335, 360 og 365 per innbygger i kroner

Brutto investeringsutgifter per innbygger (funksjon 300, 335, 360 og 365) i kroner

Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)

Netto driftsutgifter til funksjon 300 i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter til funksjon 300 per innbygger i kroner

Driftsinntekter funksjon 300, kroner per innbygger

Andel driftsutg. til plansaksbehandling av totale driftsutg. til funksjon 300(prosent)

Andel driftsutg. til kart- og oppmålingsvirk. av totale driftsutg. til funksjon 300 (prosent)

Andel driftsutg. til byggesaksbehandling av totale driftsutg. til funksjon 300 (prosent)

Brutto investeringsutgifter funksjon 300 per innbygger i kroner

Antall kommuner med samfunnsdel av kommuneplan med alder 4 år eller mindre siden vedtak)

Antall kommuner med samfunnsdel av kommuneplan med alder mer enn 4 år siden vedtak)

Antall kommuner med arealdel til kommuneplan med alder 4 år eller mindre siden vedtak)

Antall kommuner med arealdel av kommuneplan med alder mer enn 4 år siden vedtak)

Antall kommunedelplaner for areal vedtatt i rapporteringsåret

Antall tematiske kommunedelplaner vedtatt i rapporteringsåret

Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret

Av disse fremmet som private planforslag

Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen siste år

Av disse fremmet som private planforslag

☐ Dyrkbare og dyrkede arealer omregulert etter PBL eller berørt av bebyggelsesplan, som etter dette utelukker landbruk. Dekar

☐ % av jordbruksareal i drift omregulert etter PBL eller berørt av bebyggelsesplan, som etter dette utelukker landbruk

Rekreasjon i tettsteder, naturforvaltning, friluftsliv og kulturminnevern (funksjon 335, 360, 365)

Netto driftsutgifter til funksjon 335 per innbygger i kroner

Brutto investeringsutgifter til funksjon 335 per innbygger i kroner

Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)

Netto driftsutgifter til funksjon 360 per innbygger i kroner

Brutto investeringsutgifter til funksjon 360 per innbygger i kroner

Netto driftsutgifter til funksjon 365 per innbygger i kroner

Brutto investeringsutgifter til funksjon 365 per innbygger i kroner

Kartlagte omr. verdiklassifisert som svært viktig eller viktig berørt av fysiske inngrep

Plan med spesiell fokus på biol. mangfold, friluftsliv og/eller kulturminner/kulturmiljø

Ant regulerings-/bebygg.planer som omfatter spes.omr. naturvern og bev. av kltr.min. (PBL §25.6) vedtatt i rapporteringsåret

Andel regulerings-/bebygg.plan som omf. spes.omr. naturvern eller bev. av kulturmin. i fht. alle regulering- og bebygg.planer vedtatt i rapporteringsåret (prosent)

Kulturminnevern (funksjon 365)

Ant. lok. tiltak komm. har initiert el. støttet, klt.minner eller klt.miljø

Produktivitet/enhetspris

Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø (funksjon 300, 335, 360 og 365)

Brutto driftsutgifter til fys. planl., kulturminnev., natur og nærmiljø, i kr/innb.

Andel av dette lønnsutgifter (prosent)

Kulturminne, natur og nærmiljø (funksjon 335, 360 og 365)

☐ Brutto driftsutg. til kulturminner, natur og nærmiljø (funk. 335, 360 og 365), i kr/innb.

Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)

☐ Brutto driftsutg. til fysisk tilrettelegging og planlegging (funk. 300) i kr/innb.

☐ Kjøp av varer og tj. som erstatter kommunens egenprod, funksjon 300. Kr. per årsinnbygger

☐ Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 300. Kroner per årsinnbygger

☐ Saksgebyret for privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL §30, i kroner

☐ Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a, i kroner

☐ Std.gebyr for komb. kart- og delingsforetn., tilsv. en boligtomt 750 m2. Kr.

☐ Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager, private planforslag)

☐ Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)

Antall søknader om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen

Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen

Rekreasjon i tettsteder (funksjon 335)

Brutto driftsutgifter til funksjon 335 per innbygger i kroner

Kjøp av varer og tj. som erstatter kommunens egenprod., funksjon 335. Kr. per årsinnb.

Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 335. Kroner per årsinnbygger

Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)

Brutto driftsutgifter til funksjon 360 per innbygger i kroner

Kjøp av varer og tj. som erstatter kommunens egenprod., funksjon 360. Kr. per årsinnb.

Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 360. Kroner per årsinnbygger

Kulturminnevern (funksjon 365)

Kjøp av varer og tj. som erstatter kommunens egenprod., funksjon 365. Kr. per årsinnbygger

Brutto driftsutgifter til funksjon 365 per innbygger i kroner

Korrigerte brutto driftsutgifter funksjon 365. Kroner per årsinnbygger

Ant søkn. og mld. om tiltak for fredete bygg og ikke-fredede bygn. oppført før 1850 mottatt

Energibruk. Kommunale kostnader

Kommunale utgifter til fyring og belysning. 1000 kroner

Kommunale utgifter til fyring og belysning. Kroner per innbygger

Andel utgifter til fyring og belysning i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter

Dekningsgrad

Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)

Andel ferdig kartlagt av forutsatt kartlagt. Standardene FKB-A og FKB-B. Prosent

Andel av tettstedsarealet i kommunen dekket av FKB-A- eller FKB-standard. Prosent

Andel ferdig kartlagt av forutsatt kartlagt. Ortofotokart. Prosent

Rekreasjon og friluftsliv (funksjon 335 og 360)

Lengde av tilrettelagte turstier og løyper. km per 10 000 innbygger

Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)

Rekreasjon i tettsteder (funksjon 334 og 335)

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Dekar/1000 innb. i tettsteder

Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)

Tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder. km per 10 000 innb. i tettsteder

Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)

Syssel-, gangveier/turstier mv. i tettsteder m/kom. driftsansvar. km/10 000 innb. i tettsteder

Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)

Friluftsomr. m/kom. råderett gj. off. eie el. bruksavt. Dekar/10000 årsinnb.

Tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder. km per 10 000 årsinnb.

Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)

Lovanvendelse

Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)

Antall kommunale planer sendt på høring

antall av disse som det er fremmet innsigelse til

Antall innsigelser fremmet til kommunale planer:

antall av disse fremmet av Fylkeskommunen

antall av disse fremmet av Fylkemannen

antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter

Antall dispensasjoner i strandsonen per 10(0...) km kystlinje

Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. med byggeforbud langs sjø (saltvann) innvilget.

Prosent

~~Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. med byggeforbud langs sjø (saltvann) avslått.~~

~~Prosent~~

☐ Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. med byggeforbud langs ferskvann innvilget.

Prosent

~~Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. med byggeforbud langs ferskvann avslått. Prosent~~

☐ Andel søknader om tiltak knyttet til nybygg i LNF-omr. innvilget ved dispensasjon. Prosent

~~Andel søknader om tiltak knyttet til nybygg i LNF-områder som ble avslått. Prosent~~

☐ Pst. søkn. om tiltak i spes.omr. bevaring for kulturminner innv. ved dispensasjon

~~Pst. søknader om tiltak i spes.omr. bevaring for kulturminner avslått~~

Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)

Andel søknader om motorferdsel i utmark innvilget ved dispensasjon (prosent)

Vedlegg 4: Forslag til faktaark - nivå 2 - fylke

J. Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø - nivå 2. Fylke

Prioritering

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750)

Netto driftsutg. til fys. planl. kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750) i kr/innb.

Netto driftsutg. til fys.planl., klt.min., natur og nærmiljø som andel av tot. netto driftsutg.

Brutto investeringsutg. i fys. planl., kulturminnevern, natur og nærmiljø, kr/innb.

715 Lokal og regional utvikling

Netto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner

Brutto investeringer lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner

Finnes plan for samordnet areal og transportplanlegging og/eller utbyggingsmønster

Finnes plan for kulturminner og kulturmiljø

Finnes plan for biologisk mangfold

Finnes plan for friluftsliv, grønnstruktur, vassdrag, fjellområder og/eller kystsonen

716 Friluftsliv

Netto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner

Brutto investeringer friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner

750 Kulturminnevern

Netto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner

Brutto investeringer kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner

Produktivitet

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750)

Brutto driftsutgifter fys. planl., kulturminnevern, natur og nærmiljø, kr/innb.

Andel av dette (brutto driftsutg. 715,716,750) som er lønnsutgifter

715 Lokal og regional utvikling

Brutto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner

716 Friluftsliv

Brutto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner

750 Kulturminnevern

Brutto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner

Utdypende tjenesteindikatorer

Plansaksbehandling

Antall kommunale planer (kommune-/regulerings-/bebyggelsesplan) som fylkeskommunen har gitt uttalelse til

Andel innsigelser fra fylkeskomm. til kommunale planer i forhold til antall uttalelser

Antall kommune(del)planer sendt på høring

antall av disse som det er fremmet innsigelse til

Antall innsigelser fremmet til kommune(del)planer fremmet i perioden:

antall av disse fremmet av Fylkeskommunen

antall av disse fremmet av Fylkemannen

antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter

Antall bebyggelses-/reguleringsplaner sendt på høring

antall av disse som det er fremmet innsigelse til

Antall innsigelser fremmet til bebyggelses-/reguleringsplaner fremmet i perioden:

antall av disse fremmet av Fylkeskommunen
antall av disse fremmet av Fylkesmannen
antall av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter

Antall kommuneplaner der fylkeskommunen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der fylkesmannen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Riksantikvaren har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Områdestyret for reindrift har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der Statens vegvesen har fremmet innsigelse
Antall kommuneplaner der andre myndigheter har fremmet innsigelse (Sametinget, NVE, Fiskerisjefen, Forsvarsbygg, Bergvesenet, nabokommune, andre)
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkeskommunen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkesmannen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Riksantikvaren har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der fylkeslandbruksstyret har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Områdestyret for reindrift har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der Statens vegvesen har fremmet innsigelse
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner der andre myndigheter har fremmet innsigelse (Sametinget, NVE, Fiskerisjefen, Forsvarsbygg, Bergvesenet, nabokommune, andre)
Andel av alle innsigelser til kommunale planer som gjaldt kommune(del)planer, i prosent
Andel av alle innsigelser til kommunale planer som gjaldt reguleringsplaner, i prosent
Andel av alle innsigelser til kommunale planer som gjaldt bebyggelsesplaner, i prosent
Andel innsigelser ut fra kulturminnefaglig hensyn. Prosent
Andel innsigelser ut fra hensyn til friluftsliv. Prosent
Andel innsigelser begrunnet ut fra utbyggingsmønster, herunder samordnet areal- og transportplanlegging. Prosent
Andel innsigelser begrunnet ut fra andre miljøhensyn. Prosent

Tiltaksbehandling

Ant. uttalelser fra kult.minn.forv. ang. tiltak i spes.områder for bevaring
Ant. søkn./meld. om tiltak for ikke-fredete bygn. oppført før 1850 mottatt

Dispensasjonsbehandling etter Plan- og bygningsloven

Har fylkeskomm. frarådet dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner
Har fylkeskomm. frarådet dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til strandsonen, vassdrag, landskap og/eller større sammenhengende naturområder
Har fylkeskomm. påklaget dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner
Har fylkeskomm. påklaget kommunale vedtak om dispensasjon etter PBL §7 av hensyn til strandsonen, vassdrag og/eller større sammenhengende naturområder

Dispensasjonsbehandling etter Kulturminneloven

Andel søknader om dispensasjon etter KML §§ 15a, 19 og 20 (vedtaksfredet kulturminne) som ble innvilget. Prosent

Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner

Automatisk fredete kulturminner

~~Antall tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten etter KML § 9~~

~~Andel av tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten i forhold til antall kommunale planer som fylkeskommunen har gitt uttalelse til. Prosent~~

~~□ Andel arkeologiske registreringer gjennomført i forhold til tiltak/planer mottatt. Prosent~~

~~□ Andel av gjennomførte registreringer hvor det ble påvist ikke tidligere kjente automatisk fredete kulturminner. Prosent~~

Andel av gjennomførte registreringer der det ble krevd kostnadsdekning etter KML § 10. Prosent

Rapport til samordningsrådet i KOSTRA fra arbeidsgruppen for kultur, 30.06.04

1. Innledning

Kultur-KOSTRA omfatter rapportering fra kommuner (via skjema 17) og fylkeskommuner. Arbeidsgruppen har ansvar for begge rapporteringene.

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen skal vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken. Arbeidsgruppen for kultur-KOSTRA har ansvaret for følgende funksjoner i KOSTRA:

For kommunene:

- 320 Aktivitetstilbud barn og unge
- 370 Bibliotek
- 373 Kino
- 375 Museer
- 377 Kunstformidling
- 380 Idrett
- 385 Andre kulturaktiviteter

For fylkeskommunene:

- 740 Bibliotek
- 760 Museer
- 771 Kunstformidling
- 772 Kunstproduksjon
- 775 Idrett
- 790 Andre kulturaktiviteter

Arbeidsgruppen består av representanter for:

- Kulturdepartementet - 1 representant
- Kommunal- og regionaldepartementet - 1 representant
- Barne- og familiedepartementet - 1 representant
- Kommunene (oppnevnt gjennom Kommunenes sentralforbund) - 2 representanter (Nes kommune i Akershus og Øyer kommune).
- Fylkeskommunene - 1 representant (Sør-Trøndelag)
- SSB ved Seksjon for offentlige finanser og kredittmarked (deltar i de av gruppens møter der dagsorden omfatter spørsmål ang. regnskap og prinsipielle spørsmål i KOSTRA) - 1 representant
- SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk - 2 representanter

SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk har ledelsen av og sekretariatet for arbeidsgruppen.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppens mandat har opprinnelig vært å identifisere og gjennomgå eksisterende rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor funksjonsområder gruppen har ansvaret for. Dessuten forholder arbeidsgruppen seg til generelt mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA ((jf. notatet av 29. november 2002 og notat av 11. desember 2003).

2. Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppen har dessverre ikke kommet sammen i løpet av det siste året. Dette dels på grunn av todeling av den gamle Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk og personalskifte i den nye Seksjon for utdanningsstatistikk som har hatt/har ledelsen av arbeidsgruppen for kultur-KOSTRA. At det ikke har vært noe møtevirkosomhet i arbeidsgruppen skyldes også dels det faktum at det har vært mye aktiviteter og møtevirkosomhet knyttet til utvidet kulturstatistikk som innebærer utvikling av ny og revidering av gammel statistikk innenfor kultur. I påvente av endelige konklusjoner i referansegruppen som leder arbeidet for utvidet kulturstatistikk, har vi vært nølende med å kalle inn til møte i arbeidsgruppen for kultur-KOSTRA. Hva en kommer frem gjennom arbeidet med utvidet kulturstatistikk, kan og vil være retningsgivende/ha konsekvenser også for kultur-KOSTRA. Dette arbeidet er nå i full gang og vi venter å høste resultatene i løpet av høsten 2004. Det er verdt å nevne at noen av de som er med i arbeidsgruppen for kultur-KOSTRA er også medlemmer i ovennevnte referansegruppe.

3. Evaluering av siste rapportering

For kino (funksjon 373) og folkebibliotek (funksjon 370) innhentes det eksterne data, mens kommuner rapporterer sine opplysninger via skjema 17.

3.1 Utarbeiding av skjema

Som det kommer frem av arbeidsgruppens rapport til samordningsrådet i fjor, var det ingen ønsker om endringer i skjema 17.

3.2 Kontroller i skjema

Det er utviklet et revisjonssystem for skjema 17 som inneholder en god del kontroller. Hovedvekten i kontroller er lagt på sammenligning av årets og fjorårets tall, samt en del logiske kontroller. Uten tvil har revisjonssystemet stor betydning for revisjonsarbeidet.

Vi ser imidlertid behovet for å utvikle revisjonssystemet for skjema 17 videre og legge inn noen nye kontroller.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Innsamling av data, både fra eksterne kilder og skjema 17, og publisering av disse gikk stort sett greit. Vi har ingen spesielle kommentarer til verken innsamling eller publisering av data.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ingen spesielle merknader.

3.5 Publisering

Ingen spesielle merknader.

3.6 Brukerreaksjoner

Vi har fått en del tilbakemeldinger fra folkebibliotekene om at de synes KOSTRA synliggjør denne sektoren på en fin måte. Det er også samtidig kommet signaler om at folkebibliotekene kan ønske seg flere indikatorer i KOSTRA-systemet.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har ikke umiddelbare ønsker for endringer i kontoplanen. Men det er kommet signaler fra KOSTRA sentralt at man kan tenke seg noen nye funksjoner som klarer å skille ut eiendomsdrift på kulturområdet.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Foreløpig ingen

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Faktaarket fungerer bra.

6.2 Ønskede endringer

Ingen.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Ingen.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Kultur-KOSTRA bør videreutvikles i takt med hva referansegruppen for utvidet kulturstatistikk kommer frem til. Men dette er noe som vi bør komme tilbake til senere.

Ifo, 25. juni 2004

Til: Samordningsrådet
Fra: KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor
Kopi til: Anne-Britt Svinnet, Torild Fløysvik, Terje Risberg, Hossein Moafi

Rapport til samordningsrådet fra KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor

Innledning	155
Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning	155
Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)	156
Oppsummering og anbefaling	156
Oppsummering	156
Arbeidsgruppas anbefalinger	156
Evaluerings av siste rapportering.	157
Innsamling av data (rapporteringen);	157
Publisering	157
Brukerreaksjoner	157
Ønskede endringer i faktaark	157
Generell vurdering av faktaarket	157
Ønskede endringer	157
Videreutvikling av KOSTRA	158

Innledning

Hovedinnsatsen på kirkeområdet i rapporteringsåret 2003 har vært å avslutte prosjektet "Utviklingsprosjekt for ny kirkelig tjenestetatistikk" som i hovedsak har handlet om utvikling av nytt skjema for Kirkelig Årstatistikk, og legge det videre løp for elektronisk rapportering via KOSTRA-systemet. Det er også fattet beslutning om å satse på et prosjekt for registerbasert personellstatistikk for å få på plass årsverk innenfor kirkeområdet i KOSTRA. Videre er det satt i gang arbeid for å få regnskapsskjema fra fellesrådene på elektronisk rapportering via KOSTRA. Når disse dataene er på plass, kan arbeidsgruppen starte med en ny gjennomgang av faktaarkene og nøkkeltallene i KOSTRA.

Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

I 2003/2004 har KOSTRA-arbeidsgruppe vært representert ved:

Mari Jacobsen, KRD
Jørn Hagen, KKD
Jan Otto Langmoen, KKD
Ole Bernt Langset, KKD
Arild Mellesdal, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD)
Betty Haga, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon
Per Tanggard, Kirkerådet
Ole Gunnar Winsnes, Stiftelsen Kirkeforskning, KIFO
Trygve Natvig, Fagforbundet
Hans Jørgen Paulsen Drammen Kirkelige Fellesråd, Kirkesjefens kontor
Paal Sand, SSB
Trond Johansen, SSB
Liv Taule (leder), SSB

Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor ble opprettet sommeren 1999 og med første møte den 25.08.99. Mandatet til arbeidsgruppen er fastlagt i notat fra SSB datert den 20.10.99.

Arbeidsgruppenes ordinære mandat for 2004 ble fastsatt av samordningsrådet 4. desember 2003:

Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD)

Arbeidsgruppene skal:

- *Følge utviklingen på sitt område og vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.*
- *Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.*
- *Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.*
- *Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.*
- *Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.*

Spesiell oppgave for enkelte arbeidsgrupper i 2004

7. *I 2004 ønsker Samordningsrådet at gruppene skal fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.*
8. *Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.*
9. *Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.*
10. *KS/KRDs effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.*
11. *Arbeidsgruppa for barnehager skal arbeide videre med rapporteringsrutinene og se på mulighetene for å tilrettelegge for filuttrekk på barnehager for de kommuner som ønsker dette.*
12. *Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på de skjema eller uttrekk som sendes fra kommunen eller fylkeskommunen, og eventuelt hva som bør være innhold og omfang i slike handlinger.*

Arbeidsgruppen for kirkelig sektor har foreløpig satset på pkt. 3 i det spesielle mandatet.

Oppsummering og anbefaling

Oppsummering

Arbeidet i arbeidsgruppen har i hovedtrekk bestått i å slutføre utviklingsprosjektet for tjenestetatistikken, "Utviklingsprosjekt for ny kirkelig tjenestetatistikk", samt å starte prosjektet omkring registerbasert personellstatistikk til KOSTRA i samarbeid med seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk i SSB.

Arbeidsgruppas anbefalinger

Utviklingsprosjektet for tjenestetatistikken ble slutført rundt årsskiftet 2003/2004 og munnet ut i en skriftlig rapport omkring prosjektet. Arbeidsgruppen anbefalte å godkjenne det utarbeidede skjemaforlaget for kirkelig årsstatistikk, både papirskjema og elektronisk versjon. Videre er det anbefalt at det blir utført en pilotundersøkelse våren 2005 på elektroniske rapportering via KOSTRA. Utviklingsprosjektet anbefalte direkte rapportering av tjenesteskjemaet fra fellesrådene til KOSTRA (SSB). Gruppen har også gått inn for anbefaling av

å "slutføre prosjektet registerbasert personellstatistikk for kirkeområdet" til KOSTRA. Det er avholdt to møter i prosjektgruppe for personellstatistikk og arbeidet er godt i gang.

Evaluering av siste rapportering.

Innsamling av data (rapporteringen);

Til publiseringen i mars ble det publisert regnskapstall fra kommunene på funksjon 390 og 393. Det ble også publisert medlemstall for Dnk på kommunenivå. Data hentet fra Kirkerådets medlemsregister. Til publiseringen i juni ble det i tillegg hentet inn tall fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Alle sokn hadde levert rapport. Selv om NSD regner kvaliteten for god, ble tallene publisert som foreløpige da det på leveringstidspunktet gjensto noen kvalitetskontroller. Heller ikke i år hadde vi fått på plass personelldata for området.

Publisering

Ingen spesielle merknader til publiseringen. I nøkkeltallet "antall konfirmerte i prosent av antall 14-åringer" er nevneren endret.

Brukerreaksjoner

Før siste publisering var det kommet reaksjoner fra noen sokn, samt fra NSD, på at indikatoren "antall konfirmerte i prosent av antall 14-åringer" slo veldig rart ut for noen kommuner, spesielt i små kommuner. Grunnen til dette var at befolkningstallene i KOSTRA blir hentet fra SSB sin befolkningsstatistikk per 31.12. i kalenderåret. Tidligere benyttet man uttak per 1.1. Det ble således feil å bruke 14-åringer per 31.12 i forhold til konfirmerte samme år. Nevneren er endret til antall 15-åringer per 31.12.

Ønskede endringer i faktaark

Generell vurdering av faktaarket.

Kirkelig sektor er fremdeles ikke fullt integrert i KOSTRA-rapporteringen.

Faktaarket mangler fremdeles gode nøkkeltall og indikatorer. Vi savner økonomiske indikatorer og indikatorer som sier noe om årsverkerk innen Dnk (årsverk som bispedømmerådene, fellesråd og menighetsråd har arbeidsgiveransvar for), samt årsverk for funksjon 393 (årsverk som kommunene har arbeidsgiveransvar for). Som nevnt over ble det heller ikke i 2004 ble det publisert årsverkstall, men arbeidsgruppen har som mål å få dette på plass i 2005 for statistikkåret 2004.

Ønskede endringer

Det er utarbeidet nytt skjema for tjenstedata som vil inngå i KOSTRA-rapporteringen for statistikkåret 2005. Nytt skjema er utarbeidet for bl.a. å lette oppgavebyrden for sokn, samt få et bedre og relevant grunnlag for å kunne si noe om aktiviteten i Dnk. Regnskapsskjemaet for fellesrådene er tilrettelagt for KOSTRA-funksjoner, og begge skjema vil bli rapportert elektronisk for statistikkåret 2005.

Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall fjernet.

Nye nøkkeltall

Ingen nye nøkkeltall.

Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Et nøkkeltall er endret: Indikatoren "Konfirmerte i prosent av 14-åringer". I denne indikatoren er nevneren endret til: "antall 15-åringer" i rapporteringsåret. Endringen ble foretatt (som nevnt over) fordi tidspunktet for uttak av befolkningstall ble endret til 31.12 (tidligere per 1.1.). Konfirmanterne fyller stort sett 15 år i det året de blir konfirmert.

Videreutvikling av KOSTRA

Kirkelig sektor er en sammensatt sektor med flere nivåer og ulike organisasjonsledd. Arbeidsgruppen har hatt som mål å gi en helhetlig framstilling av den samlede virksomheten, men nettopp fordi sektoren er forskjelligartet og mangfoldig, har dette ikke vært så lett å få til. KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor har lenge uttrykt behov og ønske om kunne koble tjenstedata, sysselsettingsdata og økonomidata på samme nivå.

Med den elektroniske rapporteringen av regnskapsskjemaene håper vi at kvaliteten på regnskapene vil bli bedre enn den hittil har vært. Likeledes har gruppen store forventninger til prosjektet fra registerbasert personellstatistikk innenfor kirkeområdet. Arbeidsgruppen vil til neste år da se større mulighet til å utarbeide gode og relevante nøkkeltall for fellesrådenes prioriteringer, dekningsgrader og for utdypende tjenesteindikatorer. Det vil også bli mulig å finne fram til nøkkeltall for produktivitets/enhetskostnader. Å finne fram til kvalitetsindikatorer for kirkelig sektor blir også en utfordring for arbeidsgruppen i fremtiden.

Rapport fra arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel

Innstilling avgitt 30. juni 2004 til Samordningsrådet
for KOSTRA

Innhold

1. Innledning.....	161
1.1. Arbeidsgruppas sammensetning	161
1.2. Mandat	161
2. Oppsummering og anbefalinger	161
3. Evalueringen av siste rapportering (for 2003)	162
3.1. Utarbeiding av skjema	162
3.2. Kontroller i skjema	162
3.3. Innsamling av data (rapporteringen).....	163
3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll	163
3.5. Publisering	164
3.6. Brukerreaksjoner.....	164
4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	166
5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk.....	167
5.1. Bakgrunn for endringer.....	167
5.2. Forslag til endringer i skjemaet	168
6. Ønskede endringer i faktaark.....	169
6.1. Generell vurdering av faktaark	169
6.2. Fjerning av eksisterende nøkkeltall	169
6.3. Nye nøkkeltall.....	169
6.4. Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall	169
7. Videreutvikling av KOSTRA.....	169
8. Annet.....	170
Vedlegg.....	170
Vedlegg 1. Utkast til kommuneskjema for 2004	171
Vedlegg 2. Utkast til rettledning for kommuneskjema for 2004	172
Vedlegg 3. Utkast til fylkesskjema for 2004	173
Vedlegg 4. Utkast til rettledning for fylkesskjema for 2004	174
Vedlegg 5. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2003	175
Vedlegg 6. Funksjonsinndelingen for 2003.....	176
Vedlegg 7. Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2004.....	177
Vedlegg 8. Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2004	178
Vedlegg 9. Brev fra Vegdirektoratet med 2 vedlegg	181

1. Innledning

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel ble opprettet våren 1999. To til tre møter har vært gjennomført i arbeidsgruppa hver vår i perioden 1999 - 2001. De siste tre årene er det gjennomført ett møte hvert år, senest i april 2004. Det tas sikte på et nytt møte til høsten.

1.1. Arbeidsgruppas sammensetning

Representant	Etat
Arnold Langaas	SD (Samferdselsdepartementet)
Tor Øi	TL (Transportbedriftenes Landsforening)
Janne Corneliussen	KRD (Kommunal- og regionaldepartementet)
Kyrre Riis	Statens Vegvesen (SVV), Vegdirektoratet
Rolf Rosenlund	Hordaland fylkeskommune
Finn Gulbrandsen	Bærum kommune
Tore Eriksen	KS (Kommunenes Sentralforbund)
Svein Homstvedt	SSB, Seksjon for miljøstatistikk
Jan Monsrud	SSB, Sek. for samferdsels- og reiselivsstatistikk/leder
Asbjørn Wethal	SSB, Sek. for samferdsels- og reiselivsstatistikk

1.2. Mandat

Arbeidsgruppa har arbeidet etter retningslinjer trukket opp i "Mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2004 (tfl, 11. desember 2003)" og i henhold til KRDs brev om forventningene til arbeidet i arbeidsgruppene i 2004.

2. Oppsummering og anbefalinger

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel legger med dette fram sin sjette rapport. Det har vært gjennomført ett møte denne våren. Nye medlemmer av året er Corneliussen fra KRD og Gulbrandsen fra Bærum kommune.

Kostnadene til skoleskyss er et vanskelig område å kartlegge. Arbeidsgruppa har tidligere kommet med konkrete forslag overfor Samordningsrådet som kunne bidratt til å styrke datagrunlaget om skoleskyssen, men ikke fått medhold. Arbeidsgruppa gikk i fjor inn for å avvente resultatene av et utredningsarbeid igangsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet om mulig omorganisering av skoleskyssen, før andre tiltak for å bedre statistikken på dette området ble vurdert. Det ble ingen omorganisering av skoleskyssen, slik at muligheten for å følge opp dette bedre i KOSTRA-regi er like problematisk som tidligere. Arbeidsgruppa kommer derfor ikke med noen nye forslag for 2004.

Revisjonsarbeidet for 2003 holdt en tilfredsstillende progresjon. De logiske kontrollene i SSBs revisjonsapplikasjoner fungerte brukbart, men må vurderes løpende. Verre er det at de elektroniske kontrollene i XML-skjemaene ikke synes å ha særlig effekt. Vi vil vurdere kontrollene på nytt i 2004 skjemaene.

Som et ledd i en ytterligere forenkling for oppgavegiverne, vil vi foreslå at det lages et opplegg for interaktive veiledningsknapper i XML-skjemaene.

Vi har i tidligere rapporter kommentert problemene knyttet til lengden av kommune- og fylkesveiene, hvor enkelte kommuner har en helt annen virkelighetsoppfatning med hensyn til veilengden i sin kommune enn hva de offisielle registertallene viser. Dette skaper usikkerhet knyttet til indikatorer der lengde vei er en av parameterne. Statens Vegvesen (SVV) har sett nærmere på dette problemet, og vil kontinuerlig arbeide for at kommuner som ikke har fulgt gjeldende retningslinjer for oppdatering av Statens kartverks oversikt i VBASE, vil gjøre det. Det er innledet en god dialog mellom etatene og kommuner hvor avvikene fra registertallene er store, jf. vedlegg 9 og pkt. 3.6.

En annen fundamental problemstilling for KOSTRA Samferdsel er føring av miljø- og trafikksikkerhetstiltak til korrekt funksjon for henholdsvis kommuner og fylkeskommuner. Også dette er spesielt omtalt i tidligere rapporter. SVV har foretatt en gjennomgang også av denne problemstillingen og anbefaler at både funksjon 334

(kommune) og 721 (fylke) fjernes. Arbeidsgruppa foreslår imidlertid at rapporteringen opprettholdes på nåværende nivå ytterligere ett år, før det tas en endelig beslutning når regnskapstallene for 2004 foreligger i 2005 (pkt. 4).

Arbeidsgruppa har ingen forslag til endringer av fylkesskjemaet. Kommuneskjemaet foreslås noe justert. Spørsmålet knyttet til om også andre enn kommunen helt eller delvis finansierer kostnadene til gatebelysning var ikke presist nok og vil bli omformulert.

Samferdsel er berørt av forsøkene med oppgavedifferensiering (pkt.7). KRDs brev av 7. januar 2004 er i tråd med SSBs notat av november 2003, men begrenser forsøksfunksjonene til kun én for både kommuner og fylkeskommuner. I tillegg må enkelte kommuner ha tilgang til fylkesskjemaet for 2004.

KRD ønsker at indikatorene utvides med "kvalitetsindikatorer" (pkt. 6.3), men at indikatorer av typen brukermedvirkning foreløpig ikke knyttes opp mot KOSTRA-publiseringsen. Arbeidsgruppa har vurdert mulige indikatorer knyttet til forebygging og har gitt noen forslag til slike. Disse må det imidlertid arbeides videre med, bl.a. på møtet i arbeidsgruppa høsten 2004. Grunnlagsdata til denne typen indikatorer bør på noe sikt kunne hentes fra den nasjonale veidatabasen (NVDB) i Statens vegvesen.

Gjennom arbeidet i 2004 har arbeidsgruppa også kartlagt at det er enkelte problemer knyttet til regnskapsføringen i forbindelse med gatebelysning, ved forskuttering av veibygging og ved hvilke kostnader som skal føres i henholdsvis investerings- eller driftsregnskapet, et eksempel kan være reasfaltering. At kostnader til gatebelysning skal føres inklusive eventuelle refusjoner (bruttoføres), vil bli omtalt i skjemaet og rettleidingen til kommunene for 2004. De øvrige nevnte problemstillingene knyttet til regnskapsføringen, samt fokus på behovet for miljø- og trafikksikkerhetsfunksjonene, vil bli omtalt i særskilt notat/brev som arbeidsgruppa tar sikte på å sende KOSTRA-ansvarlig i kommuner og fylkeskommuner høsten 2004. I SSBs brev av 1. november kan det dessuten tas inn noen linjer om samferdsel og/eller at det tas inn en henvisning til dette notatet/brevet.

3. Evalueringen av siste rapportering (for 2003)

3.1. Utarbeiding av skjema

Fylkesskjemaet (skjema 50) ble sist endret for 2002. I 2003 ble det derimot gjennomført enkelte presiseringer i rettleidingen til skjemaet. Det ble bl.a. presisert at spørsmålene knyttet til skoleelever også skulle omfatte transport av elever som ikke ble betalt av det offentlige.

I kommuneskjemaet for 2002 ble det spurt om kostnader til gatebelysning for henholdsvis kommunal vei og for fylkes- og riksveier med kommunalt ansvar for belysning. Tilsvarende skulle kilometer vei også oppgis. Det viste seg under revisjonen at noen kommuner ikke hadde oppgitt kostnader eller urimelig lave kostnader i forhold til antall kilometer med belysning. Disse ble kontaktet. På denne bakgrunn ble kommuneskjemaet for 2003 supplert med et spørsmål om kostnadene til gatelys helt eller delvis finansieres av andre enn kommunen. Dette gav bedre holdepunkter for revisjonen for 2003, men spørsmålet vil bli foreslått ytterligere utvidet i skjemaet for 2004 (jf. pkt. 5).

3.2. Kontroller i skjema

Det var først i fylkesskjemaet for 2002 det ble innført logiske kontroller i XML-varianten av skjemaet. Dette skulle og burde være til hjelp for oppgavegiveren ved utfylling. Selv om det likevel ikke var lett å se at de logiske kontrollene hadde vært til hjelp eller brukt under utfyllingen, ble denne type kontroller beholdt for 2003-skjemaet. Det ble imidlertid vurdert å gjøre noen av kontrollene obligatoriske for 2003, da 2002 rapporteringen fortsatt viste for stor grad av inkonsistent føring. Det er akkurat slike feil de logiske kontrollene skal avdekke, men som det viser seg operatøren likevel overstyrer. Av diverse årsaker ble likevel ingen av kontrollene gjort obligatoriske for 2003. Et kompromiss/alternativ i 2004 skjemaene kan være at utvalgte felter **skal** ha oppgitt verdi.

Den første elektroniske kontrollen av denne typen ble implementert i XML-skjema for kommunene for 2003.

Gode kontroller er en viktig del også av den interne revisjonen. Det gjelder å finne en god balanse i tallet på kontroller og en mest mulig optimal spennvidde i kontrollene. Dette er en prosess som må bygge på erfaringer opparbeidet over flere år. Vi har forsøkt å ikke sette for vide rammer for kontrollene, samtidig som antall (kommune)skjema som faktisk må revideres ikke blir uoverkommelig ila. en hektisk revisjonsperiode. For både kommune- og fylkesskjemaene er det et betydelig antall logiske kontroller i revisjonsapplikasjonene. Kontrollene baseres på forholdet mellom to felt og hvor verdien skal være innenfor et bestemt intervall, eller hvor det ene feltet skal være større enn det andre. Det er også kontroller knyttet til et felt hvor det er satt en grenseverdi.

3.3. Innsamling av data (rapporteringen)

Tabellen nedenfor viser antall innkomne skjema og regnskap per 15. mars og 15. juni:

	15.03.04				15.06.04			
	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap
Fylke	11	58 %	14	74 %	19	100 %	19	100 %
Kommune	389	90 %	278	64 %	418	96 %	425	98 %

Indikatorene for samferdsel, for både kommuner og fylkeskommuner, bygger også på registerdata (befolkning og infrastruktur). Disse dataene var fullt ut implementert 15. mars og er derfor ikke vist i tabellen.

Tabellen viser en tydelig bedring i datagrunnlaget per 15. juni sammenlignet med per 15. mars 2004. Det var spesielt få fylkesskjema (11) som lå til grunn for publiseringen av foreløpige tall, mens det var levert regnskap for ytterligere tre fylkeskommuner. Dekningsgraden for kommuneskjema var god på dette tidspunktet med hele 90 prosent, mens regnskapet lå noe etter.

Publiseringen av endelige tall 15. juni viser fulldekning for fylkene, mens dekningsgraden for kommuneskjemaene er økt til 96 prosent. Forbedringen på seks prosentpoeng gir dog et fortegnet bilde av effekten av revisjonsarbeidet, da en stor andel av skjemaene ved publiseringen per 15. mars inneholdt mange felter som ikke var utfylt. Det er også skjemaer som er levert blanke som inngår ved beregning av dekningsgraden per 15. mars. Kvaliteten i de endelige grunnlagsdataene er således forbedret langt utover hva den økte svarprosenten skulle tilsi.

Det er sendt totalt ca. 250 e-post og mottatt ca. 50 i revisjonsprosessen. I tillegg er telefonen benyttet flittig.

Arbeidsgruppa er fornøyd med det endelige resultatet etter revisjonen. Alle fylkeskommunene har levert både skjema og regnskap, mens bare 16 kommuner mangler skjema og 9 mangler regnskap. Som det fremgår av tabellen tilsvarer dette et frafall på henholdsvis seks og to prosent. Ikke overraskende er frafallet størst blant de minste kommunene. Regnet etter folkemengden reduseres frafallet til to og 0,5 prosent.

Vi merker oss imidlertid at det er en del gjengangere blant kommuner som ikke leverer skjema og at av de ni kommunene som ikke har levert regnskap, er det fem som heller ikke har levert skjema. Samtlige er kommuner i Nordland eller Troms. Muligens bør KOSTRA sentralt ta spesielt tak i kommuner som fullstendig neglisjerer rapporteringsplikten.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Arbeidsgruppa har tidligere påpekt at den interne revisjonen med fordel kan starte tidligere enn 15. april, siden det blir foretatt få korreksjoner i verifiseringsperioden. Vi har antydnet om lag 14 dager tidligere. I år viste dette seg å være vanskelig grunnet påsken. Revisjonsarbeidet kom derfor først i gang i henhold til KOSTRAS fremdriftsplan.

Det er kontinuerlig behov for å se på fjorårets tall under revisjonsarbeidet. Funksjonaliteten i revisjonsapplikasjonen har ikke vært den beste for slike sammenligninger, da det ofte vil være nødvendig å bla

nedover i skjemaet til det aktuelle feltet er funnet ved åpning av en ny årgang/versjon. I skjermbildeapplikasjonen for kommuneskjemaet for 2002 fikk vi "lagt ut" begge årgangene (2001 og 2002). For årets revisjon har vi etablert et tilsvarende opplegg også for fylkesskjemaet (tre årganger i samme skjermbilde). Vi er meget fornøyd med denne løsningen som ikke vil passe på områder hvor skjemaene er mer omfattende enn på området samferdsel.

Etter et nytt år med tilbakelagt revisjon kan vi bare på nytt fastslå at enkelte skjemaansvarlige klager på manglende dokumentasjon/definisjon/rettledning for utfylling av skjema. Andre klager ikke, men må av åpenbare grunner mangle all dokumentasjon overhodet. For å gjøre veiledningsteksten lettere tilgjengelig, ønsker arbeidsgruppa at det åpnes for å ta i bruk interaktive veiledningsknapper i spørreskjemaene. Hvis rettledningen til hvert enkelt felt i skjemaet bare er et tastetrykk unna, antar vi at dette vil føre til at flere leser rettledningen og at skjemaet dermed blir mer korrekt utfyllt.

Opprettinger knyttet til 1 000-feil er fortsatt vanlig (skjema).

Kommuneskjemaet

Revisjonsarbeidet har gått relativt greit. Kontrollene har virket tilfredsstillende og det har vært god progresjon i arbeidet. Den vanskeligste delen av skjemaet er knyttet til spørsmålene om belysning for henholdsvis kommunale veier/gater og fylkes- og riksveier med kommunalt ansvar for belysning. Det spørres om kostnader og kilometer vei. Spørsmålene i skjemaet om belysning vil bli foreslått noe justert for 2004. Nærmere om bakgrunnen for dette og de konkrete forslagene er omtalt under pkt 5.1 og 5.2.

Revisjonen avdekker at forståelsen/omfanget av spørsmålet om antall oppmerkede innfartsparkeringsplasser kan virke noe tilfeldig fra kommune til kommune. Rettledningen vil på nytt bli evaluert.

Fylkesskjemaet

Det var stor spennvidde i kvaliteten på de rapporterte skjemaene for 2003, fra glimrende utfyllt til begredelig. Det er spesielt kostnadene til miljøtiltak, antall skolereiser, plasskilometer og ikke minst, antall passasjerkilometer, som volder bry. Sistnevnte variabel er et vanskelig mål og en viss grad av skjønn/gjennomsnittsbetraktning må utøves. Passasjerkilometer er imidlertid et så sentralt mål i alt planleggings- og analysearbeid knyttet til samferdsel, at vi ikke kan forsvare å fjerne spørsmålet om transportarbeidet fra skjemaet. Variabelen inngår dessuten i datagrunnlaget ved de årlige beregningene av statistikkssystemet Innenlandske transportytelser.

Det er lagt opp til relativt mange kontroller i både revisjonsapplikasjonen i SSB og i XML-skjemaene som kommunene og fylkene fyller ut. Kontrollene i revisjonsbildet virker tilfredsstillende, mens det som tidligere påpekt ikke alltid er like lett å se effekten av kontrollene i XML-skjemaene. Det er dette som er mest skuffende når revisjonsprosessen skal analyseres.

3.5. Publisering

Det største problemet knyttet til marspubliseringen var at bare 11 fylker hadde levert skjema og 14 hadde levert regnskap. For fylkene var det dessuten mange uoppgitte felter og derfor 0 i nøkkeltallene. Publiseringen av endelige tall har gått etter intensjonen.

3.6. Brukerreaksjoner

Nøkkeltallene knyttet til kommunale og private veier og gater er basert på register i Statens Vegvesen (SVV). Ett av hovedproblemene for KOSTRA Samferdsel, og som vi får reaksjoner på, er at mange kommuner opererer med til dels betydelige avvik i tallet på lengde vei sammenlignet med de offisielle registertallene. Indikatoren brutto driftsutgifter per kilometer vei gir for mange kommuner et annet resultat/nøkkeltall enn hva kommunen selv oppfatter som korrekt. Det er spesielt kommuner som mener de har flere kilometer vei enn hva registeret viser, og dermed får en høyere brutto driftsutgift per kilometer vei, som tar kontakt. Denne problemstillingen er behørig omtalt i både 2002 og 2003 rapporten.

For å anskueliggjøre forskjellene har SSB utarbeidet en oversikt over antall kilometer kommunal vei og privat vei etter kommune, basert på kommunens egne opplysninger (spesifisert i KOSTRA-skjemaet for 2001) og SVVs register. Oversikten ble oversendt til SVV i 2002. SVV hadde ikke kapasitet til å vurdere denne problemstillingen forut for fjorårets rapportering. SSB og SVV har imidlertid gjennomført to møter (høsten 2003 og våren 2004), hvor dette har vært én av sakene på dagsorden. SVV har nå foretatt en nærmere utredning av de observerte forskjellene i veilengdene (jf. vedlegg 9). For kommuner med størst avvik viser det seg at kommunene ikke har fulgt gjeldende retningslinjer når det gjelder å oppdatere Statens kartverks oversikt (det årlige skjemaet fra Statens kartverk om kontroll og oppdatering av VBASE er ikke besvart). Det er nå innledet en god dialog mellom Kartverket og disse kommunene. Dessuten er et notat om beregning av veilengder til høring i SVV. Det vil sannsynligvis også bli noen mindre justeringer i forhold til tidligere praksis i definisjonen av vei. Endelig metodikk skal være fastlagt innen 10. juni 2004.

Dette bør bety at vi nå får satt et endelig punktum for denne problemstillingen, og at det vil være færre kontroverser om registerdata for kilometer vei som SSB mottar fra SVV i februar 2005.

Enkelte representanter fra kommunene gir uttrykk for at nøkkeltallene ikke er sammenlignbare (nok). De blir for lite nyanserte da de inkluderer for mange kostnadskomponenter hvor forskjellene fra kommune til kommune er betydelig. Dette kommer særlig til uttrykk i indikatorer hvor nevner i nøkkeltallet er antall kilometer vei. Det vises også til store avvik mellom kommunene når det gjelder antall parkeringsplasser (og ditto kostnad) og kostnader til belysning. Dette er kostnader som inngår i nøkkeltallets teller når brutto driftsutgifter per kilometer vei beregnes. Det er også betydelige variasjoner mellom kommunene i lengden av, og kostnaden for, gang- og sykkelveier. For å bøte på dette kan det være aktuelt med en ny indikator som inkluderer antall kilometer gang- og sykkelvei i nevner samtidig som den gamle indikatoren beholdes. Antall kilometer gang og sykkelvei må hentes fra skjema da SVVs register ennå ikke er av god nok kvalitet for denne type vei. Som et generelt svar på problemer med sammenliknbarhet mellom ulike typer kommuner, har vi for øvrig vist til at det i KOSTRA er laget standardiserte grupper av kommuner som er sammenlignbare i henhold til en rekke parametere. Vi presiserer også at indikatorene bygger på et sett av forskjellige kostnadsarter, og at det naturlig nok sjelden er slik at alle artene inngår i samtlige kommuners regnskap for alle funksjoner.

Bærum kommune for eksempel, forskutterer veibygging med egne midler som i ettertid blir refundert fra fylkeskommunen. Hvor utbredt dette er, er ikke kartlagt. Også nettoføring av kostnader til gatebelysning som siden blir refundert, kan være et problem. Det vil bli utarbeidet et særskilt notat for området samferdsel som sendes KOSTRA-ansvarlige i kommuner og fylkeskommuner høsten 2004. Notatet vil bl.a. vil si noe om regnskapsføring på områder hvor forskuttering og refusjoner i etterkant er vanlig. I slike tilfeller skal kommunen føre kostnaden brutto. En summering av brutto driftskostnader for 2003 til kommunevei og fylkesvei kan derfor føre til noe overestimert av de totale kostnadene til disse veikategoriene.

Vi har registrert forskjellig praksis i kommunene for når anleggsmidler blir aktivert og avskrevet og når kostnaden blir ført fullt ut i driftsregnskapet. Et eksempel på dette kan være føring av kostnader til reasfaltering. Forskjellig praksis kan påvirke nøkkeltallet for brutto driftsutgifter per kilometer kommunal vei betydelig i den ene eller andre retning. Dette er uheldig. Håndbok for bruk av kontoplanen i KOSTRA gir føringer for hvordan slike kostnader skal føres. Det skilles mellom vedlikehold og påkostning. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) omtaler reasfaltering. Reasfaltering betraktes som en driftsutgift og hele kostnaden for det aktuelle året skal føres i driftsregnskapet.

Vurderingen av hva som skal/kan føres i henholdsvis drift- og investeringsregnskapet er et vanskelig tema. Arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel har ingen mulighet for å instruere om alle tenkelige og utenkelige tilfeller på området samferdsel hvor det kan oppstå tvil om korrekt regnskapsføring. Vi vil imidlertid benytte reasfaltering som et konkret eksempel i det tidligere omtalte notatet som vil bli sendt KOSTRA-ansvarlige i kommuner og fylkeskommuner.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

En spesifisering av kollektivtransporten i én funksjon per driftsart og en spesifisering av både fylkesveier og kommuneveier/gater etter henholdsvis nyanlegg, drift, vedlikehold (720 og 333) og tiltak som har til formål å opprettholde eller forbedre miljø og sikkerhet (721 og 334), var noe arbeidsgruppa fikk godkjent i 2001.

Det viste seg i rapporteringen for 2001 at verken kommunene eller fylkeskommune hadde fordelt kostnadene til veiformål slik det var vedtatt, da funksjonene 721 og 334 i liten grad var benyttet. Dette rokket ikke ved arbeidsgruppas oppfatning om at det var viktig å kunne gi tall for miljø- og trafikksikkerhetsrettede tiltak. For å forenkle kommunenes og fylkeskommunenes arbeid, fikk arbeidsgruppa utarbeidet en **detaljert tabellarisk inndeling** etter tiltak/prosesskoder og funksjon. Denne oversikten ble tatt inn i KRDs veileder, men først primo 2002. Rapporteringen av disse funksjonene for 2002 ble nøye dokumentert i fjorårets rapport (pkt. 3.1.). Konklusjonen var at det var liten bedring å spore med hensyn på både kommunenes og fylkeskommunenes spesifisering av kostnader på funksjonene for miljø- og trafikksikkerhetstiltak. Arbeidsgruppa diskuterte dette, men fant likevel, til tross for VBT-gruppas (Vegforum for byer og tettsteder) innspill som gikk i mot et slikt skille, å forsøke ytterligere ett år.

I rettledningen til fylkesskjemaet for 2003 ble det tatt inn en henvisning til KOSTRA-veilederen. I fordelingen av arbeidsoppgavene for rapporteringsåret 2003, ble SVV bedt om å foreta en grundig gjennomgang av problemstillingen knyttet til tiltak og prosesskoder. SSB og SVV har dessuten hatt to møter om bl.a. denne problemstillingen høsten 2003 og våren 2004.

SVVs konklusjon forelå i mai 2004 (vedlegg 9 i rapporten). Anbefalingen er kun én funksjon for fylkesveier og én for kommunale veier og gater. Notatet ble sendt medlemmene i arbeidsgruppa sammen med tabelloversikten på neste side over rapporteringen for 2003.

Regnskapsrapporteringen for 2003 viser følgende brutto driftsutgifter for fylke og funksjon for 2001, 2002 og 2003 i 1 000 kroner. Det er også kolonner i den høyre bolken som viser brutto kostnader til miljø- og trafikksikkerhetstiltak i prosent av brutto driftsutgifter til veier i alt:

	Brutto driftsutgifter 720+721			Brutto driftsutgifter 720			Brutto driftsutgifter 721					
	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	%	2002	%	2001	%
Østfold	43116	46204	40018	32659	39906	35351	10457	24,3	6298	13,6	4667	11,7
Akershus	101825	82434	88519	74513	78417	84658	27312	26,8	4017	4,9	3861	4,4
Oslo	2013 ¹	0	46 ¹	15 ¹	0	0	1998 ¹	99,3	0		46 ¹	100,0
Hedmark	98215	101972	95344	91501	96748	94841	6714	6,8	5224	5,1	503	0,5
Oppland	152770	139097	147830	135842	136946	147631	16928	11,1	2151	1,5	199	0,1
Buskerud	67457	63503	0	67457	63503	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Vestfold	49603	49840	39965	46843	49840	39965	2760	5,6	0	0,0	0	0,0
Telemark	71034	70698	1476	69257	69040	0	1777	2,5	1658	2,3	1476	100,0
Aust-A	48289	49857	50970	43660	47608	47312	4629	9,6	2249	4,5	3658	7,2
Vest-A	58533	59067	58944	55069	58358	58658	3464	5,9	709	1,2	286	0,5
Rogaland	123677	121077	106062	116426	116274	105005	7251	5,9	4803	4,0	1057	1,0
Hordaland	140287	144349	146292	140049	144114	146292	238	0,2	235	0,2	0	0,0
Sogn og F	114134	81333	76008	114134	81333	76008	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Møre og R	123485	126853	121752	115374	126853	121752	8111	6,6	0	0,0	0	0,0
Sør-T	71666	99059	0	71559	99059	0	107	0,1	0	0,0	0	0,0
Nord-T	98561	90621	13579	98561	90621	13579	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Nordland	188747	177147	54079	188747	177147	54079	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Troms	114760	117040	117617	111634	112679	117607	3126	2,7	4361	3,7	10	0,0
Finnmark	31659	29822	7140	27214	25203	7140	4445	14,0	4619	15,5	0	0,0
	1699831	1649973	1165641	1600514	1613649	1149878	99317	5,8	36324	2,2	15763	1,4
PROSENT				94,2	97,8	98,6						

Note1: Oslo skal ikke ha kostnader under fylkesveier. Beløpene er feilført og vil bli overført til kommuneveier, dvs. til funksjon 333 og 334.

Tabellen viser, som omtalt i fjorårets rapport, minimal bedring i føringen på funksjon 721 fra 2001 til 2002. Regnskapstallene for 2003 er imidlertid vesentlig bedre enn for 2002.

Arbeidsgruppa vil derfor først til neste år, når regnskapsdataene for 2004 foreligger, ta en endelig konklusjon om kostnadene til trafikksikkerhet og miljø fortsatt skal føres på egen funksjon eller ikke. Tilsvarende vil gjelde for kommunene da det også her har vært en positiv utvikling med hensyn på føring av kostnader på funksjon 334. I 2002 var det 167 kommuner som ikke hadde ført regnskapstall for denne funksjonen. Tilsvarende tall for 2003 er 149. Det er dessuten 15 kommuner færre i 2003 hvor beløpet for brutto driftsutgifter er lavere enn 10 000 kroner for funksjon 334.

Som et tiltak for å bedre føringen ytterligere, foreslår arbeidsgruppa økt fokusering på behovet for miljø- og trafikksikkerhetsfunksjonene overfor kommunene og fylkeskommunene. Igjen, også denne problemstillingen kan med fordel omtales i notatet/brevet som arbeidsgruppa tar sikte på å sende KOSTRA-ansvarlig i kommuner og fylkeskommuner

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1. Bakgrunn for endringer

Arbeidsgruppa vil foreslå noen endringer i kommuneskjemaet, mens fylkesskjemaet beholdes uendret.

Det har vist seg at spørsmålene på kommuneskjemaet knyttet til belysning, er noe problematisk. Kostnadene til belysning er en stor utgiftspost for kommunene. Arbeidsgruppa har tidligere foreslått å opprette en egen funksjon for kostnader knyttet til belysning, men fikk ikke medhold. I skjemaet for 2002 ble det tatt inn spørsmål om kostnadene til gatebelysning. Det ble også spurt om antall kilometer vei med belysning. Det bes om spesifisering på henholdsvis kommunale veier og fylkes-/riksveier med kommunalt ansvar for belysning, dvs. fire spørsmål i alt.

Det viste seg at en god del kommuner hadde spesifisert kilometer vei med belysning i 2002, men likevel oppgitt null eller en urimelig lav kostnad. Det var en naturlig forklaring på de fleste av disse, f.eks. stod Velforeninger for kostnader til gatebelysning langs kommunal vei. Det var tidkrevende å kontakte disse kommunene. For å forenkle revisjonen og få en bedre forståelse av denne problemstillingen, ble det i skjemaet for 2003 tatt inn et spørsmål om kostnadene til gatebelysning helt eller delvis var finansiert av andre enn kommunen. Spørsmålet skulle besvares gjennom å merke av i fotoboks for enten ja eller nei i det elektroniske XML-skjemaet. Løsningen forenklet revisjonsarbeidet, men ga ikke den tilsiktede uttellingen/innsikten.

Som tidligere påpekt avdekket revisjonen at enkelte kommuner nettofører kostnadene til gatebelysning (trukket fra refusjonen fra fylke/stat - pkt. 3.6). I tillegg viste det seg at noen kommuner fører alle kostnadene til belysning under ett. Disse kommunene hevder at de ikke har godt nok grunnlag til å fordele disse kostnadene. Vi ser ingen enkel løsning på dette problemet.

En del av tjenestedataene hentes fra ulike fagregistre i SVV. SSB har god og jevnlig kontakt med SVV, og vurderer hver høst før KOSTRA-skjemaene lages om det er mulig å erstatte spørsmål på skjemaene med nye registeropplysninger eller å implementere nye data fra registrene som vil være av interesse for samferdselsområdet. Nytt for 2003 var at vi fikk oversikt over tallet på statlig vedlikeholdte tunneler på kommenivå.

SSV vil i 2005 lansere første versjon av en ny, nasjonal veidatabase. Den vil etter hvert omfatte alle eller de fleste fagregistrene som i dag finnes i SVV, med felles datadefinisjoner og datakataloger. SSB har innhentet en filbeskrivelse over hvilke opplysninger/variabler databasen skal omfatte da den er endelig utbygd. I takt med dette vil vi fase inn nye registerdata. De dataene som SSB mottar i dag på Excel-format, vil fra 2005 (for rapporteringsåret 2004) bli levert på XML-format fra den nye veidatabanken til SSB for direkte innlasting i mottaksdatabasen. Dette vil forenkle arbeidet med håndteringen av de eksterne dataene betydelig.

Det har kommet forslag fra KOSTRA sentralt (22.06.04) til SSBs representanter i arbeidsgruppene om behandling og bedre kartlegging av organisasjonsformer som i utgangspunktet ikke er inkludert i KOSTRA-regnskapet for 2003. Det kan være aktuelt med endringer i skjemaet for noen KOSTRA-områder. En oversikt over organiseringsformer som skal rapportere for 2004, skal imidlertid tas med i samtlige veiledninger. Hovedformålet er å unngå dobbeltrapportering samt optimalisere nøkkeltallene og sikre at både tjenestetallene og regnskapstallene blir ytterligere overensstemmende.

På området samferdsel er ikke problemstillingen som oppstår ved etablering av kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper (IKS) og ditto uoversiktlig føring av regnskap og tjenestetall, like relevant som for andre områder hvor fristilling og konkurranseutsetting er mer vanlig. Vi vil derfor kun omtale dette i veiledningen til kommuneskjemaet, og ikke ta inn kartleggingsspørsmål av organisasjonsformer i skjemaet. I denne rapporten er veiledningen supplert med forslaget slik vi mottok det uten videre tekstlig omtale. Dette er imidlertid nødvendig og vil bli gjort til høsten.

5.2. Forslag til endringer i skjemaet

Arbeidsgruppa vurderte å knytte spørsmålet: "Finansieres kostnader til gatelys helt eller delvis av andre enn kommunen" til hvert av de to spørsmålene om kostnader til gatebelysning. Vi endte opp med å spesifisere dette spørsmålet relatert bare til kostnader til kommuneveier da det gir seg selv at kommunenes kostnader til belysning langs fylkes- og riksveier refunderes fra andre (fylkeskommunen). Det er spesielt viktig å presisere at beløpene skal bruttoføres, dvs. inklusive refusjoner. Det er derfor foreslått å ta inn en presisering i rettledningen, *men også i skjemaet om dette*. Det er god plass på skjema 24 til en slik presisering.

Refusjoner er som tidligere omtalt også aktuelt i de tilfeller kommunene forskutterer kostnader til kommunal vei. Dette vil bli omtalt i rettledningen.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1. Generell vurdering av faktaark

Arbeidsgruppa har finsiktet indikatorene for både kommunene og fylkeskommunen de siste par årene i overensstemmelse med mandatet. Tekstene er forsøkt gjort fullt ut harmonisert og misvisende indikatorer som f.eks. nøkkeltall av typen samferdselstilskudd per reise for kollektivtransporten i **alt**, er fjernet. For 2001 ble antall indikatorer på fylkesnivå noe redusert.

6.2 Ønskede endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Det er fortsatt et stort antall fylkesindikatorer, men arbeidsgruppa vil ikke anbefale ytterligere reduksjon. Færre indikatorer må veies opp mot brukernes behov for nøkkeltall og faren for "egenproduksjon" av nøkkeltall etter feilaktige forutsetninger/premisser

6.2.2 Nye nøkkeltall

Arbeidsgruppa vil foreslå to nye indikatorer som inkluderer kilometer gang- og sykkelvei. Vi vil fortsatt beholde de gamle indikatorene som inkluderer kommunenes eventuelle utgifter til denne type vei, men hvor brutto driftsutgifter relateres kun til antall kilometer kommunal vei og gate. (bakgrunnen for dette er beskrevet i pkt. 3.6. i 4. avsn.).

Konkret:

A. Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate **inklusive gang- og sykkelveier**.

B. Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate **inklusive gang- og sykkelveier**, miljø- og trafikksikkerhetstiltak.

Førstnevnte indikator omfatter kommuneveier og gater i alt (sum funksjon 333 og 334), sistnevnte kun 334.

I KRDs brev til arbeidsgruppene om forventinger til arbeidet i 2004, omtales kvalitetsindikatorer. Arbeidsgruppa for samferdsel har i tråd med notatet vurdert mulige kvalitetsindikatorer på samferdselsfeltet, men finner ikke dette helt enkelt.

Vi har vurdert enkelte indikatorer knyttet til forebygging:

Forebygging knyttet til trafikksikkerhet og bedring av bomiljø - omfang av gangbru, gang- og sykkelveier, trafikkontroller, osv.

NVDB i SVV vil etter hvert omfatte slike data, men per i dag er ikke denne informasjonen tilgjengelig i harmonisert form fra ett sentralt register.

Arbeidsgruppa vil vie dette arbeidet mer oppmerksomhet på møtet til høsten.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Som sagt, arbeidsgruppa har tidligere foretatt en grundig gjennomgang og opprydding av nøkkeltallene, men vil likevel ha en siste finpuss av nøkkeltallene på møtet høsten 2004.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Området samferdsel blir berørt som følge av forsøk med oppgavedifferensiering. Det er utarbeidet et notat, JaM 16.11.03 som oppsummerer endringer i rapporteringen og nødvendige tiltak. I KRDs brev av 7. januar 2004 oppsummeres tiltak KRD finner nødvendig:

- Kommuner som overtar fylkeskommunale oppgaver i en forsøksperiode skal rapportere denne aktiviteten under aktuell fylkeskommunal funksjon
- Kommuner og fylkeskommuner som overtar statlige oppgaver benytter en funksjon for alle inntekter og utgifter knyttet til forsøk:
 - Fylkeskommunene benytter funksjon "465" Forsøk.
 - Kommuner benytter funksjon "289" Forsøk.

Dette er i tråd med SSBs notat som foreslår opprettet nye funksjoner for å holde kostnadene i samband med nye oppgaver for respektive forvaltningsnivå utenfor den ordinære KOSTRA-rapporteringen slik at sammenligningsgrunnlaget ikke forvitrer.

Vi hadde for øvrig foreslått en særskilt funksjon også i de tilfeller hvor kommunen/fylkeskommunen overtar oppgaver fra staten. F.eks. vil BTV samarbeidet (Buskerud, Telemark og Vestfold) få ansvaret for prioriteringer av midler til investeringer på øvrig riksveinett (riksveinettet er delt i to, stamveinettet og øvrig riksveinett). Forslaget gikk ut på å opprette en ny funksjon, f.eks. 722, men vi ser fordelene med at også andre fagområder som eventuelt blir berørt av at kommuner og fylker får overført ansvar fra staten, benytter en felles funksjon (465). Vi vil imidlertid miste noe informasjon på denne måten, men det forenkler oppgaven for fylket.

Det kunne i KRDs brev også vært presisert at kommuner som overtar fylkeskommunale oppgaver ikke bare skal føre kostnadene på aktuell fylkeskommunal funksjon, men må også ha tilgang til fylkesskjemaet (eventuelt at tjenestedata rapporteres til det fylket kommunen har overtatt oppgaven fra)

På området samferdsel må både Bergen og Trondheim ha tilgang til fylkesskjemaet.

8. Annet

Vi skrev i fjorårets rapport at det kunne bli aktuelt å nedsette en egen ekspertgruppe i regi av arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel med mandat å vurdere mulighetene for implementering av data om skoleskyss. Endelig beslutning skulle tas etter at statsbudsjettet for 2004 ble lagt fram 8. oktober 2003. Det ble ikke vedtatt endringer i organiseringen av skoleskyssen. Dermed vil ikke arbeidsgruppa kunne dra nytte av mulige forenklinger i rapporteringen som en omorganisering kunne ha medført. Arbeidsgruppa er derfor enig om at alle ambisjoner om å få kartlagt denne viktige, og eneste lovpålagte oppgaven på samferdselssektoren ytterligere, legges på is.

Vedlegg

Vedlegg 1: Utkast til kommuneskjema 2004

Vedlegg 2: Utkast til rettledning for kommuneskjema 2004

Vedlegg 3: Utkast til fylkesskjema 2004

Vedlegg 4: Utkast til rettledning for fylkesskjema 2004

Vedlegg 5: Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999 - 2003

Vedlegg 6: Funksjonsinndelingen for 2003

Vedlegg 7: Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2004

Vedlegg 8: Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2004

Vedlegg 9: Brev fra Vegdirektoratet med to vedlegg

Vedlegg 1. Utkast til kommuneskjema for 2004

KOSTRA 2004 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING			
Skjema nr.	-navn		Veiledning
24	Samferdsel		
Funksjonene 333 Kommunale veier - drift og vedlikehold, nyanlegg og 334 Kommunale veier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990.			
1. Opplysninger om kommunen			
Kommunenr.	Kommunens navn		
Ansvarlig for innholdet i skjemaet	E-post adresse skjemaansvarlig		Tlf. skjemaansvarlig
2. Kommunale veier og gater - drift og vedlikehold, nyanlegg (Funksjon 333)			
2.1. Antall km private vegstreknings som er kjørbær for personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til: _____			
3. Kommunale veier og gater – miljø- og trafikksikkerhetstiltak (Funksjon 334)			
3.1. Antall kilometer kommunale veier og gater med belysning: _____			
3.2. Kostnader til gatebelysning langs kommunale veier og gater i hele 1 000 kroner: _____			
3.3. Finansieres kostnadene til gatelys helt eller delvis av andre enn kommunen? ☐ Ja ☐ Nei _____			
<i>Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive eventuelle refusjoner</i>			
3.4. Antall km fylkes- og riksveier med kommunalt ansvar for belysning: _____			
3.5. Kostnader til gatebelysning som er et kommunalt ansvar langs fylkes- og riksveier i hele 1 000 kroner: _____			
<i>Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive eventuelle refusjoner fra fylkeskommunen</i>			
3.6. Antall km gang- og sykkelvei som er et kommunalt ansvar (langs kommune-, fylkes- og riksveier): _____			
3.7. Antall kilometer kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere: _____			
3.8. Antall oppmerkede parkeringsplasser på anlegg for innfartsparkering ("park and ride"): _____			

RA-nr. 0462

Vedlegg 2. Utkast til rettleddning for kommuneskjema for 2004

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn oppgaver om kommunal tjenesteproduksjon innenfor området kommunale veier og gater og trafikkisikkerhet, miljø, drift og vedlikehold. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra andre kilder og skjer utenom KOSTRAs innsamlingsrutiner. Vegdatabanken i Vegdirektoratet er f.eks. en viktig kilde for opplysninger om veinettet.

Oversikt over organisasjonsformer som skal rapportere i KOSTRA:

Organisasjonsform	Regnskap	Rapportering i KOSTRA
Kommunal etat/enhet	Kommuneregnskap	Ja
Kommunal institusjon	Kommuneregnskap	Ja
Kommunalt foretak (KF)	Særregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§ 27)	Kommuneregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§27) m/særregnskap	Særregnskap	Ja
Interkommunalt selskap (IKS)	Særregnskap	Ja
Kommunalt Aksjeselskap	-	Nei
Annet	-	Nei

Spørsmål 1

Det fylles ut ett skjema pr. kommune. Kommunenummer og -navn registreres. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse.

Spørsmål 2

- 2.1. Før opp sum kilometer private vegstreknings som er kjørbare med personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til. Ta med veier som både får faste/årlege tilskudd, og engangstilskudd som er utbetalt i rapporteringsåret (2004). Hvis kommunen selv står for vedlikehold av private veier skal ikke disse kilometerne tas med.

Spørsmål 3

- 3.2,3.5 Kostnader til gatebelysning vil blant annet omfatte nyanlegg (legging av kabler, oppsetting av master og armaturer, inkl. materiell), rehabilitering og utskifting (utskifting av eksisterende luftstrekk til jordkabler, utskifting av master og armaturer, inkl. materiell og utbedring av skader forårsaket av trafikanter), vedlikehold (løpende vedlikehold i henhold til avtale med energiverk, f.eks. utskifting av enkeltlamper, sikringer, tidsur og fotocelle), nettleie (avtale med netteier om å føre kraft fra produsent til gatelys) og kraft (kjøp av strøm fra leverandør). Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive eventuelle refusjoner av andel av kostnadene eller hele kostnaden.
- 3.6. Før opp antall kilometer gang- og sykkelvei som kommunen har ansvaret for. Dette vil i tillegg til gang- og sykkelveiene langs det kommunale vegnettet også omfatte gang- og sykkelveiene langs de delene av europa-, riks- og fylkesveiene som kommunen har ansvaret for. Ta med summen av gang- og sykkelveianleggene på begge sider av hovedveien, armer til busstoppesteder, tunneller, bruer og trapper som inngår som del av det sammenhengende gang- og sykkelvegnettet.
- 3.8. Det er tallet på oppmerkede biloppstillingsplasser/parkeringsplasser på anlegg for innfartsparkering som skal oppgis og ikke selve plassene.

Vedlegg 3. Utkast til fylkesskjema for 2004

FYLKES-KOSTRA 2004 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr. 50	-navn Samferdsel	Veiledning
Funksjonene 721 Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak, 730 Bilruter, 731 Fylkesveiferger, 732 Båtruter, 733 Transport for funksjonshemmede, 734 Sporveier og forstadsbaner Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990.		
1. Opplysninger om fylket		
Fylkesnr.	Fylkesnavn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse skjemaansvarlig
		Tlf. skjemaansvarlig
2. Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak (funksjon 721)		
2.1. Oppgi kostnadene i 1 000 kroner til: - drift av støyskjermer og andre støytiltak (prosess 72.8) - drift av grøntarealer og skråninger (prosess 74.8) - drift av rasteplasser, toaletter, leskur mm, renhold av vegbane og vegområde, drift av kontrollplasser og veieplasser (prosess 79.2 - 4) - alle nye tiltak med formål å fremme miljø (fremgår av bevilgningskoden)		
3. Funksjonene 730-734 samlet		
3.1. Antall skyssberettigede elever i alt i grunnskole og videregående skole:		
4. Bilruter (funksjon 730)		
4.1.a Antall reiser i alt:		
4.1.b Herav skolereiser		
4.2 Kostnader ved lukkede skolebarntransporter i hele 1 000 kroner :		
4.3. Antall vognkilometer:		
4.4. Antall passasjerkilometer:		
4.5. Antall plasskilometer:		
5. Fylkesveiferger (funksjon 731)		
5.1.a Antall reiser i alt:		
5.1.b Herav skolereiser		
5.2. Utseilt distanse:		
5.3. Antall passasjerkilometer:		
5.4. Antall pbe-km:		
5.5. Tilbudt pbe-km (kapasitet):		
6. Båtruter (funksjon 732)		
6.1.a Antall reiser i alt:		
6.1.b Herav skolereiser		
6.2. Utseilt distanse:		
6.3. Antall passasjerkilometer:		
6.4. Antall plasskilometer:		
7. Transport for funksjonshemmede (funksjon 733)		
7.1. Antall reiser:		
7.2. Antall brukere:		
8. Sporveier og forstadsbaner (funksjon 734)		
8.1.a Antall reiser i alt:		
8.1.b Herav skolereiser		
8.2. Antall vognkilometer:		
8.3. Antall passasjerkilometer:		
8.4. Antall plasskilometer:		

Vedlegg 4. Utkast til rettleddning for fylkesskjema for 2004

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn tjenestedata om den tilskuddsberettigede delen av fylkeskommunenes virksomhet innen kollektivtransport. Det vil si de transporttjenestene fylkeskommunen kjøper og som erstatter fylkeskommunal tjenesteproduksjon. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra administrative registre og skjer altså utenom KOSTRAs innsamlingsrutiner.

Spørsmål 1

Det fylles ut ett skjema pr. fylkeskommune. Fylkesnummer og -navn registreres automatisk i den elektroniske blanketten. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse hvis den er tilgjengelig.

Spørsmål 2 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak

- 2.1. Oppgi kostnadene i **hele 1 000 kroner** for de fire strekpunktene på skjemaet samlet. Dette tilsvarer henholdsvis prosesskodene 72.8, 74.8, 79.2 – 4. For nye tiltak med formål å fremme miljø vises det til bevilgningskoden. For flere opplysninger om prosesskodene, se KOSTRA-veilederen, <http://odin.dep.no/krd/norsk/kommune/kostra/veiledere/016051-990855/index-dok000-b-n-a.html>.

Spørsmål 3 Bilruter, fylkesveiferger, båtruter, transport for funksjonshemmede og sporveier og forstadsbaner

- 3.1. Oppgi antall skyssberettigede elever samlet for transportformene bilruter, fylkesveiferger, båtruter, sporveis- og forstadsbaner og transport for funksjonshemmede. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke. Ta også med antall skyssberettigede til ordningen med lukkede skoletransporter/tilleggsskyss.

Spørsmål 4 Bilruter

- 4.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med bilruter med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
4.2. Oppgi kostnadene ved lukkede skoletransporter/tilleggsskyss (drosjetransport, direkte skyssgodtgjørelse mv.). Oppgi beløpet i **hele 1 000 kroner**.
4.3. Vognkilometer defineres som utkjørt distanse i rute og posisjonskjøring.
4.4. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
4.5. Tallet på passasjerplasser (sitte- og ståplasser) multiplisert med vognkilometer.

Spørsmål 5 Fylkesveiferger

- 5.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med fylkesveiferger med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
5.2. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.
5.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
5.4. Antall transporterte kjøretøy (pbe) multiplisert med transportlengde.
5.5. Oppgi antall pbe-plasser multiplisert med utseilt distanse.

Spørsmål 6 Båtruter

- 6.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med båtruter med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
6.2. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.
6.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
6.4. Tallet på passasjerplasser multiplisert med utseilt distanse.

Spørsmål 7 Transport for funksjonshemmede

- 7.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegighetshemmede (i hovedsak eldre).
7.2. Oppgi antall brukere av transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegighetshemmede.

Spørsmål 8 Sporveier og forstadsbaner

- 8.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med sporveier og forstadsbaner med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
8.2. Vognkilometer defineres som utkjørt distanse i rute og posisjonskjøring.
8.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
8.4. Tallet på passasjerplasser (sitte- og ståplasser) multiplisert med vognkilometer.

Vedlegg 5. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2003

1999	Vedtatt for 2000	Forslag for 2002	Vedtatt for 2002
Kommune-Kostra			
330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak <i>Flyplasser/flyruter inkludert</i>	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak <i>Uendret</i>	330 Uendret
333 Veier og gater	333 Kommunale veier - drift, vedlikehold, nyanlegg	333 Kommunale veier, drift, vedlikehold, fornyelse og nyanlegg for framkommelighet Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	333 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
	334 Kommunale veier - miljø- og trafiksikkerhetstiltak (inkl. gatelys)	334 Kommunale veier, drift, vedlikehold og nye tiltak som fremmer miljø samt sikkerhet og trygghet for myke trafikanter Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	334 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
		33X Gatelys <i>Forslag til ny funksjon</i>	Forslaget om ny funksjon ble <i>ikke akseptert/vedtatt</i>
Fylkes-KOSTRA			
720Fylkesveier	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold <i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	720 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002..
	721 Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak	721 Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak <i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	721 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002
730 Kollektivtransport	730 Bilruter	730 Bilruter <i>Uendret fra 2000</i>	730 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	731 Fylkesveifeirjer	731 Fylkesveifeirjer <i>Uendret fra 2000</i>	731 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	732 Båtruter	732 Båtruter <i>Uendret fra 2000</i>	732 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	733 Transport for funksjonshemmede skoleelever	733 Transport for funksjonshemmede. <i>Endret innhold i forhold til 2000. Foreslås å omfatte transportordningen for funksjonshemmede (ekskl. transport av funksjonshemmede skoleelever)</i>	Forslaget til endret innhold ble <i>vedtatt</i> . Full effekt fom. regnskapsåret 2002
	734 Sporveier og forstadsbaner	734 Sporveier og forstadsbaner <i>Uendret fra 2000</i>	734 Uendret
		73x Lukket skoletransport/tillegsskyss (drosje, direkte skyssgodtgjørelse mv.) <i>Nytt funksjonsnummer</i>	73x Forslaget til ny funksjon for tilleggsskyssen ble <i>ikke akseptert/vedtatt</i>

Vedlegg 6. Funksjonsinndelingen for 2003

Under følger en oversikt over funksjonene og tekstene som gjelder **for inneværende år (2003)** hentet fra KOSTRA-veilederen som er utgitt av KR.D.

Kommune-KOSTRA

330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak

Havnevesen, tilskudd eller drift av lokale transporttiltak (lokale ruter), ferger m.m. Tilskudd til flyplasser/flyruter. Kaier og brygger til transportformål (jf. imidlertid småbåthavner under funksjon 360). (Finansiering og organisering av transporttiltak for spesielle grupper føres ikke her. Jf. skoleskyss som skal føres under 222, mens transporttjenester for eldre og funksjonshemmede er plassert under 234)

333 Kommunale veier - drift og vedlikehold, nyanlegg

Bygging av nye veilenker for kjørende med tilhørende konstruksjoner samt drift som bidrar til framkommelighet for kjørende. Videre dekker funksjonen tiltak med formål å opprettholde veikapital og funksjonsevne for eksisterende veier og konstruksjoner, som f.eks. reparasjoner, rehabilitering og fornyelse samt vedlikehold. Funksjonen skal også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.

334 Kommunale veier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter drift og vedlikehold av eksisterende anlegg som har til formål å opprettholde eller forbedre miljø og sikkerhet og trygghet for myke trafikanter. Videre omfatter funksjonen bygging eller ombygging av nye eller kompletterende konstruksjoner på eksisterende veinett med samme formål. Funksjonen omfatter også kostnader til forvaltning og administrasjon som er rettet mot formålet sikkerhet og miljø.

For å lette arbeidet med posteringen av bilag på henholdsvis funksjon 333 og 334, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert ved hjelp av prosesskoder (disse er beskrevet i veilederen og i rapporten for 2000).

Fylkes-KOSTRA

720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold

Funksjonen omfatter bygging av nye komplette veianlegg og all drift og vedlikehold av alle veityper og veitiltak. Kostnader til nyanlegg skal foruten byggekostnadene også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering og administrasjon

721 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter nye og kompletterende tiltak på det eksisterende veinettet relatert til miljø- og trafikksikkerhet, inkl. drift og vedlikeholdskostnader.

730 Bilruter

Fylkeskommunenes utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede bilruter inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

731 Fylkesveiferjer

Fylkeskommunenes utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede fylkesveiferjer inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

732 Båtruter

Fylkeskommunenes utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede båtruter inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

733 Transport (ordningen) for funksjonshemmede

Utgifter som følge av økonomisk støtte til transport for funksjonshemmede og andre bevegelseshemmede (i hovedsak eldre)

734 Sporveier og forstadsbaner

Tilskudd til sporveier og forstadsbaner

For å lette arbeidet med posteringen av bilag på henholdsvis funksjon 720 og 721, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert ved hjelp av prosesskoder (disse er beskrevet i veilederen og i rapporten for 2000).

Vedlegg 7. Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2004

Nivå 1

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1

Dekningsgrad

Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger

Sykkel-, gangveier/turstier mv. i tettsteder m/komm. driftsansvar. km/10 000 innb. i tettsteder

Produktivitet/enhetskostnader

Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate

Nivå 2

Indikator markert med * er nytt forslag for 2004

M. Samferdsel - nivå 2

For mer samferdselsstatistikk: (<http://www.ssb.no/emner/10/12/>)

Prioritering

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdselsbedr./transporttiltak

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier og gater i alt

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier - drift/vedlikehold, nyanl.

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø- og trafikksikk.

Netto driftsutgifter for samf. i alt i pst. av samlede netto driftsutg.

Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt

Brutto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier og gater i alt

Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdselsbedr./transporttiltak

Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, komm.veier - drift/vedlikehold/nyanl.

Brutto investeringsutg. i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø-/trafikksikk.

Kostn. i kr til gatebelysn. pr. km komm. vei

Kostn. i kr til gatebelysn. pr. km fylkes-/riksvei, komm. ansvar for belysn

Dekningsgrad

Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger

Private veier det ytes kommunalt tilskudd til. Pst.

Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.

Kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere. Pst.
Innfartsparkeringsplasser. Antall pr. 10 000 innbyggere
Personbiler. Antall pr. 10 000 innbyggere
Produktivitet
Brutto driftsutg. i kr pr. innbygger for komm. veier i alt
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate
Brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate, inkl. gang- og sykkelveier
Korrigerte brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate i alt
Korr. brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate, drift og vedl., nyanl.
Korr. brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafikksikkerh.
Brutto driftsutg. i kr pr. km vei og gate, komm. veier-drift/vedl.nyanl.
Brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafikksikkerh.
Brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafikksikkerh., inkl. gang- og sykkelveier

Vedlegg 8. Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2004

Nivå 1

Utvalgte nøkkeltall, fylkeskommuner

2. Prioritering

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt

4. Produktivitet/enhetskostnader

Nivå 2

L. Samferdsel - nivå 2

For mer informasjon om samferdselsstatistikk: (<http://www.ssb.no/emner/10/12/>)

Prioritering

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier i alt

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier - nyanl./drift./vedl.

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier - miljø/trafikksikkerh.

Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, bilruter

Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveiferger

Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, båtruter

Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, transport for funksjonshemmede

Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, sporveier og forstadsbaner

Netto driftsutg. for fylkesveier i alt i pst. av netto driftsutg. samf. ialt

Netto driftsutg. for samferdsel i alt i pst. av samlede netto driftsutg.

Netto driftsutg. for fylkesv.-nyanl./drift/vedl. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt

Netto driftsutg. for fylkesv.-miljø-/tr.sikkerhet i pst. av netto dr.utg. samf. i alt

Netto driftsutg. for bilruter i pst. av samlede netto dr.utg. samf. i alt
 Netto driftsutg. for fylkesveiferges i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
 Netto driftsutg. for båtruter i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
 Netto driftsutg. for transp. for funksjonsh. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
 Netto driftsutg. for sporv. og forstadsb. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt
 Brutto investeringsutg. i kr pr. innb., fylkesveier - nyanl./drift./vedl.
 Brutto inv.utg.i kr pr. innb., fylkesveier i alt
 Brutto investeringsutg. i kr pr. innb., fylkesveier- miljø-/trafiksikkerhet
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, bilruter
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveiferges
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, båtruter
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, transp. for funksjonsh.
 Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, sporv. og forstadsbaner
 Tilskudd i kr pr. innbygger, bilruter
 Tilskudd i kr pr. innbygger, fylkesveiferges
 Tilskudd i kr pr. innbygger, båtruter
 Tilskudd i kr pr. innbygger, transport for funksjonshemmede
 Tilskudd i kr pr. innbygger, sporveier og forstadsbaner
 Tilskudd i kr pr. reise, bilruter
 Tilskudd i kr pr. reise, fylkesveiferges
 Tilskudd i kr pr. reise, båtruter
 Tilskudd i kr pr. bruker, transportordningen for funksjonshemmede
 Tilskudd i kr pr. reise, sporveier og forstadsbaner
 Tilskudd i kr pr. passasjerkm, bilruter
 Tilskudd i kr pr. pbe-kilometer, fylkesveiferges
 Tilskudd i kr pr. passasjerkilometer, båtruter
 Tilskudd i kr pr. passasjerkilometer, sporveier og forstadsbaner
 Transportkapasitet, bilruter
 Transportkapasitet, båtruter
 Transportkapasitet, sporveier og forstadsbaner
Dekningsgrad
 Fylkesvei med fast dekke. Prosent
 Fylkesvei med tillatt aksellast 10 tonn. Prosent
 Fylkesvei med tillatt aksellast 8 tonn. Prosent
 Fylkesvei med hastighet = 50 km/t. Prosent
 Personbiler. Antall pr. 1 000 innbyggere
 Reiser pr. 1 000 innbygger, bilruter
 Reiser pr. 1 000 innbygger, fylkesveiferges
 Reiser pr. 1000 innbygger, båtruter

Reiser pr. 1000 innbygger, transport for funksjonshemmede
Reiser pr. 1000 innbygger, sporveier og forstadsbaner
Transportordningen for funksjonshemmede. Antall brukere pr. 1000 innb.
Vognkilometer pr. 1000 innbygger, bilruter
Utseilt distanse i km pr. 1 000 innbygger, fylkesveiferger
Utseilt distanse i km pr. 1 000 innbygger, båtruter
Vognkilometer pr. 1 000 innbygger, sporveier og forstadsbaner
Produktivitet
Brutto driftsutgifter i kr pr. km. fylkesvei i alt
Brutto driftsutgifter i kr pr. km fylkesvei-nyanl./drift./vedl.
Brutto driftsutg. i kr pr. km fylkesvei-miljø-/trafikksikkerhetst.
Kapasitetsutnytting i pst, bilruter
Kapasitetsutnytting i prosent, båtruter
Kapasitetsutnytting i prosent, sporveier og forstadsbaner
Utdypende tjenesteindikatorer
Skolereiser i pst. av alle reiser, bilruter
Skolereiser i pst. av alle reiser, fylkesveiferger
Skolereiser i pst. av alle reiser, båtruter
Skolereiser i pst. av alle reiser, sporveier og forstadsbaner
Reiselengde i km, bilruter. Gjennomsnitt
Reiselengde i km, fylkesveiferger. Gjennomsnitt
Reiselengde i km, båtruter. Gjennomsnitt
Reiselengde i km, sporveier og forstadsbaner. Gjennomsnitt
Pbe-kilometer pr. innbygger, fylkesveiferger
Tilbudt pbe-kilometer pr. innbygger, fylkesveiferger

Vedlegg 9. Brev fra Vegdirektoratet med 2 vedlegg

Statens vegvesen

Statistisk Sentralbyrå
v/seksjonsleder Wethal
Oterveien 23
2211 KONGSVINGER

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Pål Tvedt - 22073612

Vår referanse:
2003/26932-025

Deres referanse:

Vår dato:
01.06.2004

Samarbeid om bedret underlag for statistikk

Beregning av veglengder

Notat for beregning av veglengder er til høring i vegvesenet. Det ser så langt ikke ut til at det er aktuelt med vesentlige endringer i forhold til tidligere praksis. I det harmoniserte vegnettet – vegnettet forberedt for NVDB – vil veger med mange og lange av- og påkjøringsfelt fremstå som noe lenger enn før harmoniseringen. Metodikk vil være fastlagt innen 10.06.04.

Webkartsystem for kvalitetskontroll av Vbase

NVDB vil gi kommunene ett godt grunnlag for å forvalte det kommunale vegnettet.

Vi har i dag mulighet til å gi kommunene tilgang til prototyper på NVDB's webkartsystem for å kontrollere kommunal veg i Vbase. Slik tilgang vil promotere NVDB i kommunene men vil konkurrere med kartverkets system på internett for kommunal kontroll av innholdet i Vbase, VisVbase. I VisVbase kan kommunen tegne inn ny veg og melde denne til kartverket for senere målebilkjøring.

VisVbase har adressen: <http://www.geonorge.no/visvbase/viewer.htm>

I henhold til dette virker det fornuftig å benytte VisVbase i kommunenes kontroll av Vbase inntil NVDB er lansert.

Kommuner med store avvik – Vbase/KOSTRA

Vegvesenet har vært i kontakt med de aktuelle kommunene og som ventet er det en rekke årsaker bak til dels store avvik. Årsaker er oppsummert i eget vedlegg.

Når det gjelder Karmøy er det ikke levert oppdatert materiale på det kommunale vegnettet siden 11.07.01. Det er nå innledet en god dialog og Statens kartverk er tilstilet en rekke endringer med nye veger, omklassifisering fra privat veg til kommunal veg m.m. Statens kartverk benytter dette materiale basert på VSIT-data (kartdata) der dette er tilgjengelig og tilrettelegger det øvrige for senere målebilkjøring.

Miljødata

I Statens vegvesen er det ikke mulig å skille investeringskostnader til trafikksikkerhetstiltak og miljøtiltak uten arbeidskrevende vurderinger av de enkelte utbyggingstiltak. De aller fleste større anlegg inneholder elementer av trafikksikkerhet og miljøtiltak. Regnskapet skiller budsjettposter for

spesielle trafikksikkerhetstiltak og miljøtiltak men disse "sekkepostene" gir et sterkt fortegnet bilde av aktiviteten rundt disse tiltakene.

På vedlikeholdsbudsjettet er det enda vanskeligere å skille kostnader til trafikksikkerhet og miljø da dette er innbakt i funksjonskontraktene og ikke kan trekkes ut uten mye arbeid som vil være preget av vurderinger mer enn beregninger.

På kommunal side har vi utført en vurdering i samarbeid med Jørn Gjennestad, se vedlagte notat.

Så langt virker det som de aktuelle vurderingene vil være like vanskelig å trekke ut av de kommunale regnskapene, som fra de statlige. Vi anbefaler SSB og å trekke de aktuelle sikkerhets- og miljøvurderingene ut av KOSTRA rapporteringen.

Gang- og sykkelveg

Statens vegvesenet arbeider nå med å etablere et digital gang- sykkelvegnett med samme nøyaktighet som Vbase. Foreløpig etableres dette for Gang- sykkelveg der Statens vegvesen er vegholder. Arbeidet er tidkrevende og kan ikke forventes å være ferdigstillet før siste halvår av 2005.

Når det gjelder tilsvarende kartlegging av det totale gang- sykkelvegnettet, hvor kommunale gang- og sykkelveger, inkluderes kan det ikke forventes at Statens kartverk vil ha ressurser til å etablere dette på samme måte som kommunal veg i Vbase. Kommuner som tar i bruk NVDB kan antas å ville etablere dette av egen interesse men dette vil i tilfelle bli en oppgave som vil pågå over svært mange år.

Systemseksjonen

Med hilsen

Liv Nordbye
seksjonsleder

2 vedlegg

Statens vegvesen

Notat

Til: Systemseksjonen
Fra: Kyrre Riis
Kopi: Tore Abelvik

Saksbehandler/innvalgsnr:
Kyrre Riis +47 22073708
Vår dato: 2004-05-28
Vår referanse:

Grunnlagsdata til KOSTRA, - lengde kommunale veier utledet fra Vbase m. m. Kontakt med 4 utplukkede kommuner.

Vi har kontaktet pr telefon ansvarlige for teknisk drift av veier i kommunene 0112 Trøgstad, 0425 Åsnes, 0545 Vang og 1149 Karmøy. Disse kommunene hadde store avvik i 2001 tall mellom utledet veilengde fra Vbase kontra kommunens innrapporterte veilengder.

Følgende ble oppklart under telefonsamtalene:

Trøgstad kommune:

Lengde fra Vbase 62 km, innrapportert i KOSTRA 645 km.

Desimalfeil!

Fra kommunens internettsider kan vi lese: "Kommunale veier - De kommunale veiene består av 43 km grusveier fordelt på 29 forskjellige veistrekninger. I tillegg har vi asfalterte veier i boligfeltene i overkant av 21 km, slik at den totale kommunale veilengden utgjør ca. 65 km. I tillegg til dette har kommunen ansvar for 1 400 meter fortau samt 12 000 m² asfalterte torv og parkeringsplasser og 8000 m² grusplasser."

I KOSTRA benyttes de samme tallene er benyttet fra år til år.

Åsnes:

Lengde fra Vbase 79 km, innrapportert 114 km.

Tolkningsfeil av hva som er kommunal vei i Vbase. Kommunen har laget egen Vegbase til eget bruk for kommunal vegforvaltning. Teknisk ansvarlig drifter og vedlikeholder i dag (2004) ca 120 km veier, i 2001 ca 114 km.

Utklipp fra deres internettside: Teknisk drift omfatter drift og vedlikehold av kommunale bygg, veger, grøntanlegg, samt vann- og avløpssystem..... Avdelingen har også ansvaret for ca. 120 km kommunale veger og et meget omfattende vann- og avløpssystem som ..."

Teknisk ansvarlig hadde aldri sett Vbase og ante ikke hvordan definisjon av kommunale veger var fastsatt i Vbase. Vi gjorde oppmerksom på at sammenligningstallene brøken drift veg over veilengde ble høye i KOSTRA for

Tolkningsfeil av hva som er kommunal vei i Vbase. Kommunen har laget egen Vegbase til eget bruk for kommunal vegforvaltning. Teknisk ansvarlig drifter og vedlikeholder i dag (2004) ca 120 km veier, i 2001 ca 114 km.

Utklipp fra deres internettside: Teknisk drift omfatter drift og vedlikehold av kommunale bygg, veger, grøntanlegg, samt vann- og avløpssystem..... Avdelingen har også ansvaret for ca. 120 km kommunale veger og et meget omfattende vann- og avløpssystem som ...”

Teknisk ansvarlig hadde aldri sett Vbase og ante ikke hvordan definisjon av kommunale veger var fastsatt i Vbase. Vi gjorde oppmerksom på at sammenligningstallene brøken drift veg over veilengde ble høye i KOSTRA for kommunen. Han sa seg umiddelbart villig til å medvirke til å få rettet opp Vbase i samsvar med at ”Veger som driftes og vedlikeholdes av kommunen er kommunale.” Litt senere har han funnet rette person og vi blir i kontaktet av Åsnes kommunes ansvarlige for kommunens egen Vegbase. Det viser seg at på grunn av at Vbase var så lite samsvarende med kommunens behov / egnet til kommunal veiforvaltning, så har Åsnes utviklet en egen vegbase basert på Vbase / vegsituasjon som klart definerer og inneholder de vegstreknings kommunen drifter og vedlikeholder og som brukes forhold til egenregi og entreprenører. I forhold til statlig Vbase er det veger på kommunal grunn som driftes og vedlikeholdes av private, omvendt veger på privat grunn som driftes og vedlikeholdes av kommune, skogsbilveier - Vbase ”S”-veier som driftes av kommune osv. Eiendomskartet inneholder eiendomskorridorer rundt veier med Gnr./Bnr. 0/0. Vedkommende håpet Statens kartverk kunne skifte ut Vbase senterlinje veg med Vsit - ”Vegsituasjons midt veg veggeometri”. På spørsmål om angivelse av areal på plasser og lignende som kommunen drifter så vedkommende at dette kunne stort sett beregnes ut i fra Vsit. Vi og Kartverket fikk e-post sendt Åsnes kommunes Vegbase, så nå venter vi på hva Statens Kartverk sier.

Om muligheter for å skille ut midler brukt til miljø- og trafikksikkerhet kontra øvrige drifts- og vedlikeholdsmidler vei: Åsnes har en kommunal miljøgate som de har eget prosjekt på. Trafikksikkerhet ligger stort sett på investeringsbudsjett. Plasser til institusjoner – skoler og lignende har de på eget prosjekt. Drift og vedlikehold av kommunale gang- / sykkelveger er ikke spesifisert på egne prosjekt, men inngår sammen med øvrige veger som skal driftes.

Vang (i Oppland):

Lengde fra Vbase 17 km, innrapportert 142 km.

Desimalfeil. Driftsansvarlig skjønner ikke hvor feilen kommer fra og synes lengde fra Vbase og Vbase er ok.

Karmøy:

Lengde fra Vbase 249 km, innrapportert 307 km. (På kommunes internettside 350 km i 2002)

Sammensatt feilsituasjon: Manglende oppdatering av Vbase ut i fra manglende dialog og oppfølging av oppdateringsrutine innen kommune og mellom kommune og Statens Kartverk. Kommunen drifter og vedlikeholder (for samme midler) flere veier enn det som ligger av kommunale veier i Vbase, herunder parkeringsplasser, gang- og sykkelveier, veier og plasser til skoler, omsorgsinstitusjoner, offentlig bygg / tilbud, osv. I den grad veiene er med i Vbase, ligger disse som privat bilvei. Kun de få statlige gang- og sykkelveger som er tillatt for kjøring til eiendommer er med i Vbase.

Mulig tiltak: Kommune innser at mye kan gjøres bedre og har allerede startet med å rette opp manuskart til Vbase. Tettere samarbeide mellom kommune og Statens Kartverk om oppdatering av Vbase ønskes. Uklart om Statens Kartverk / kommune har kvalitetssikret gjennom sammenligning med tekniske kart - FKB-data. Det antas å være et brukbart grunnlag i en slik kommune som Karmøy. Statens Vegvesen kan eventuelt bidra til å foreslå / dokumentere oppdateringsrutiner / kvalitetssikringsprosesser.

Foreløpig oppsummering:

Vbase er basert på et frivillig tilbud til kommunene fra Statens Kartverk og Statens Vegvesen. Deler av Vbase er basert på en tidlig avtale om skogbilveger / mellom Landbruksdepartementet som oppdragsgiver og Statens Kartverk.

Selv noen av de kommunene som har avtaler om Vbase / Elveg samarbeide, prioriterer ikke oppdatering. Statens Kartverk synes dog nå i den senere tid, - at flere kommuner viser større vilje til å oppdatere Vbase, enten kommunen har avtale eller ikke.

Kommunene benytter høyst ulike ressurser til å oppdatere og kvalitetssikre Vbase. Det mangler oppfølging av kommunale oppdateringsrutiner / dataflyt, særlig for private veianlegg som bygges. Vbase har i enkelte kommuner blitt definert og fulgt opp av kart / oppmåling som har definert kommunal kontra privat vei ut i fra grunneier og ikke ut i fra faktisk drifts- og vedlikeholdsansvar. Når vedlikehold av en privat vei overtas av kommune kommer dette ofte ikke med i Vbase.

Gang- og sykkelveier, parkerings- og skoleplasser og lignende som driftes og holdes ved like av kommunen (innenfor samme kostnadsgruppering / -pott som øvrige veier/plasser) er sjeldent med i Vbase, fordi dette ikke var spesifisert.

Historisk startet Vbase som et samarbeide om et geometrisk sammenhengende transportvegnett mellom Statens Vegvesen og Statens Kartverk på den ene siden, med vekt på framkommelighet det offentlige vegnettet, mens Statens Kartverk også startet et spesielt oppdrag for Landbruksdepartementet for å etablere et skogsbilvei- / landbrukstransportvegnett på den andre siden. Skogbruksnæring / -interesser var meget tidlig ute transportplanleggings- / oppfølgings systemer for tømmertransport i Østlandsområdet og basert på et oppdatert sammenhengende vegnett som kunne følge tømmertransporten helt fra pålessing langt ute i villmarka, ned til avlessingsplasser sentralt i Østlandsområdet. For å få dette til, bygget man i Vbase et skogsbilvegnett som identifiserte alle skogsbilvegene i Vbase med veikategori "S" for skogsbilveger, enten skogsbilvegene tilhørte kommunale, statlige eller private grunneiere.

Foreløpig konklusjon: Det er høyst ulik oppfatning fra disse 4 kommunale teknisk ansvarlige vegforvaltere i om dagens Vbase direkte kan benyttes til lengdeangivelse i kostnadsbrøker "drift- og vedlikehold / veglengde".

Notat

Til Pål Tvedt, Vedirektoratet
Fra Jørn Gjennestad, Brager Rådgivning AS
31.05.2004

Ved NVDB og KOSTRA.

Tilbakemelding på ditt spørsmål 16. mai (beklager tiden).

Bak i dette notatet har limt inn et sammenstillingsnotat jeg skrev i høst etter at VBT (14-kommunerssamarbeidet) hadde gjennomført en debatt med samferdselskara i SSB. Dette notatet forklarer en del forhold du etterlyser svar på, men jeg vil utdype noen av disse under.

Veglengder

Kommuner generelt har relativt dårlig oversikt over veglengder, og dersom veglengder finnes er det en del feilkilder som er knyttet til følgende forhold (Woldseth vet mer):

Definisjon av veg i kommunens oversikt kontra veg i VBASE. Ulik måte å registrere lengde på. Registrering av GS-veger som egne ruter/lenker eller som del av veg, herunder også om den aktuelle GS-vegen er fylkeskommunal med kommunalt driftsansvar eller ikke. Private veger; neppe definert entydig i VBASE og heller ikke i kommunens oversikt. Private veger er en betydelig gråsoner sett fra kommunens ståsted; veger med dels kommunalt driftsansvar (bistand), tilskudd til drift, uklart ansvarsforhold (fellesavkjørsler som pr definisjon er privat) osv.

For kommuner som har hatt en nøyaktig registrering og avklarting av disse forholdene vil jeg anta at veglengder stemmer rimelig godt overens med VBASE. En del kommuner (neppe alle) oppdaterer vegnettet sitt i VBASE.

Økonomi

Selv om kommunene fører regnskap etter en forskrift finnes det mange variasjoner mellom kommunene hva gjelder registrering og kontering av kostnader eller kostnadselementer til regnskapet. Det betyr at selv om regnskapssystemene er like, blir økonomitallene i regnskapet svært ulike hva gjelder innhold og forståelse.

Dette gjør det selvsagt vanskelig (for ikke å si umulig) med sentral behandling av nøkkeltall basert på ideelle rapporter. Årsakene kan være mange men kan deles i tre hovedgrupper:

- Evne til å gjøre forenklinger i rapporteringsarbeidet.
- Måten rapporteringen organiseres på i forhold til nytte og bruk av ressurser.
- Systemfeil – KOSTRA er ikke godt nok i overensstemmelse med behov og operative rapporteringsmetoder.

Dessuten er vegforvaltning en ganske komplisert sak med flere aktører/nivåer, ulike ansvarsforhold i kommunene og ”skjevt” fokus på hva som er viktig og uviktig (for eksempel trafiksikkerhet kontra drift).

Kommunene skal benytte funksjonskodene 330, 333 og 334 for sin rapportering.

- 330: uklart hvilket innhold denne har.
- 333: tiltak veger
- 334: tiltak trafiksikkerhet og miljø

Kommunene legger forskjellig innhold i disse og kommer ut med svært forskjellige oppfatninger av hva som skal føres til den ene eller andre funksjonen i kontostrengen.

De regnskapstallene som danner grunnlaget for KOSTRA-rapporteringen vil jeg kommentere slik:

Brutto driftsutgifter:

Er jo bare en sum av en rekke andre tall og kommenteres ikke.

Jeg er imidlertid i tvil om i hvilken grad administrasjons/fellesutgifter inngår i dette beløpet, f eks ingeniører/planleggere i trafikksikkerhetsavdeling eller planavdeling.

Lønnsutgifter:

Organisering er viktig; for kommuner med stor andel entrepriser eller egen organisasjon delt i bestiller-utførermodeller vil lønnsregnskapstall for utførere ikke direkte kunne henføres til funksjonene som lønn, dermed faller også deler av de andre lønnspostene bort.

Avskrivninger, finans- og kapitalkostnader

Skal fordeles det aktuelle området som oppebærer kostnaden, men her tror jeg mye faller bort 8 kommunens føring av slike kostnader. Avskrivningen kan være enkel dersom investert beløp registreres, men siden det er både forskutteringer, refusjoner og lignende inne i bildet blir det ikke enkelt. Det andre er andres investeringer i veger som da blir ført andre steder (VA). Det føres et investeringsregnskap på prosjektnivå, men sluttbeløpet – verdien av objektet – kan bestå av så mangt. Finanskostnader bæres normalt ved lånet og håndteres i annen regnskapsdel (?).

Når netto driftsutgift korrigeres blir det ofte feil, dels pga feil brutto, dels pga feil fradrag til netto.

Brutto driftsinntekt

Uklart hva man legger i dette, alt fra parkering, gebyr for graving i gater, inntekter fra utleie av arealer (torg), (leverte tjenester for ytelser som er levert til private (salg) osv.

Netto driftsutgift som uttrykk for diff mellom utgift og uinntekt er lite pålitelig.

Andre forhold:

Driftsregnskap og kapitalregnskap kan inneholde like tiltak, f eks vil noen føre reasfaltering på kapital (fordi det finansieres med investeringsmidler) mens andre fører på drift, som vedlikehold.

Tiltak for kollektivtrafikk

Er spesielle, kan ligge som egne prosjekter utenfor kommunen men finansieres som spleiselag med andre.

Veglys

En komplisert sak i seg selv. Hvis vi ser bort fra veglys som et finansielt problem (fylkesvegbelysning betales av kommunen) fører noen kommuner veglys på 334 mens alt annet går på 333 (eksempel på forneklingens kunst). Andre dekker ulike deler av vegbelysningskostnadene innenfor eget driftsregnskap, mens veglys nok enda er en "tilskuddsak" mellom kommunen og elforsyningen. I noen kommuner skiller man også tydelig på energi og ulikt ansvar for forskjellige vedlikeholdskomponenter.

Notat datert september 2003: Kostra samferdsel

Utdrag fra debatt i VBT-møte.

Avgitt av Jørn Gjennestad, sekretær for VBT.

Utgangspunkt for debatten var SSB's presentasjon av nøkkeltall for VBT-kommunene og en vurdering av tallenes eventuelle fravær og forståelse av oppgitte tall.

De spørsmålene som ble reist ble drøftet slik:

Kommunens organisering av KOSTRA-rapportering:

Det er ikke alltid at fagavdelingene blir trukket inn i rapporteringen, hverken på økonomiverifikasjon eller fagdata. En del data knyttet til regnskap håndteres av økonomifunksjoner hos rådmann. Det kan være variabel oppfatning av KOSTRA-tallenes betydning hvilket går ut over hvor stor arbeidsinnsats kommuner vil legge inn i rapportering og verifikasjon.

Kommunens regnskapsføring og kapitalkostnader:

Kapitalkostnader i nøkkeltallene blir galt; ressurser som benyttes under investeringskapitlene kan dels være kommunale bevilgninger, dels disponering av andres bevilgninger (tilskudd), dels forskotteringer mot senere tilbakebetaling. Kapitalkostnadene blir derfor gale.

Dessuten skjer det investeringer i vegnettet fra andre, f.eks. SVV som gjør kompensasjonstiltak, fra VA som setter i stand i forbindelse med ledningsanlegg. Å beregne samlet ressursbruk inkl. kapitalkostnader etter en modell som antagelig baseres på 40 års avskrivning gir et feil og dermed uinteressant tall.

Data fra registre.

Vegdata fra Vegdatabanken er ikke nødvendigvis korrekte i henhold til kommunens egne oversikter.

Det er ikke mulig å endre vegnettsdata direkte uten at det skjer i Vegdatabanken.

Her ligger det grunnlag for feil i alle data som gir pr. km.

Kommunene er like interessert i fortauslengder knyttet til vegen, samt gang- og sykkelveger.

Kommuneregnskapet i forhold til vegdrift og tilgrensende tiltak.

Kommuneregnskapet for område samferdsel føres ikke etter like retningslinjer og i forhold til funksjonene. Konteringsbegrepene i regnskapet skiller sjelden tiltakstypene slik funksjonskodene i KOSTRA krever. Den største kilden til feil ligger i at det er ikke vanlig i registrering av ressursbruk å skille like tiltak på to funksjoner. Spesielt gjelder dette driften der en rekke arbeidsoppgaver gjennomføres – og rapporteres – ut fra hvordan tiltaksgjennomføringen er organisert. F.eks. brøytes kjørebane (333) den ene vegen mens fortauet (334) brøytes på returen med samme enhet.

Det enkleste for kommunene er da å føre hele vegdriften på 333 og kun særskilte tiltak på 334 – hvis denne i det hele tatt brukes.

Funksjonene 333 og 334

Skillet er uforståelig for de fleste kommunene; det opprinnelige ønsket om å få nøkkeltall på trafiksikkerhet og miljø har ført til gale fordelinger av oppgaver. Kfr det prosjektet jeg en gang deltok i hvor VBT la fram en annen måte å angripe dette på. Se også punktet foran.

Bruk av prosesskode – aktivitetssinnndeling

Det er bare et fåtall kommuner (antagelig) som benytter prosesskoden i timeføring av ressursbruk. Mange benytter artsbegrepet for å angi spesielle aktiviteter og i mange kommuner (antagelig de fleste) knyttes lønn – en vesentlig ressurs – til det sted de ansatte "hører hjemme". Ressursbruk ihht funksjonene krever derfor en vesentlig sortering av arter og tjenestesteder til de to funksjonene. De kommuner som ikke har etablert et konteringsystem som tar utgangspunkt i funksjonskodene vil neppe være i stand til å levere korrekte økonomidata til KOSTRA.

At tall framkommer i kolonnene betyr ikke at de er gode, men at innrapporteringen gir anledning til å beregne tall.

Spørsmål om funksjonsbegrepet.

Bør en gjøre om innholde i funksjonsbegrepene slik at de stemmer bedre overens med gjeldende praksis for regnskapsrapportering? Eller gjøre fordeling av aktiviteter til de to funksjonene mer logisk og praktikabel, kfr første forslag i arbeidsgruppen.

335 må gis mening for vegforvaltningen; spesielt gjelder dette vegforvaltningens ansvar for gågater, torg og lignende. I mange kommuner organiseres veg og park i en organisatorisk enhet.

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET FRA ARBEIDSGRUPPEN FOR KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER OG BOLIGVIRKEMIDLER

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for å utarbeide skjema og veiledning for kommune-KOSTRA-skjema nr. 13 "Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler". Skjemaet dekker funksjonene 265 "Kommunalt disponerte boliger" og 283 "Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig" i Kostra sin funksjonskontoplan.

Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Agnes Aall Ritland, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Bolig og bygningsavdelingen, Stine Rønning, KRD, Bolig og bygningsavdelingen, Aud Kristiansen, Kommunenes sentralforbund (KS), Ski kommune, Trygve Mollan, Kommunal boligadministrasjons landsråd (KBL), Oslo kommune, Helse- og velferdsetaten, Jan Erik Tvedt, Husbanken, Liv Kristensen, Husbanken, Utviklingsstab, Regionkontor Oslo, Ingrid E. Hjelbak, KBL, Bodø kommune, bolig- og eiendomsetaten, Dagfinn Solaas, KS, Kristiansand kommune, Stine Lien, Sosial- og helsedirektoratet (Shdir), avd. for kommunale tjenester, Dag R. Abrahamsen, Statistisk sentralbyrå (SSB), seksjon for helsestatistikk, Else Tveiten, SSB, seksjon for helsestatistikk.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat

Arbeidsgruppen har som mandat å fremskaffe styringsinformasjon om kommunale boenheter og boligvirkemidler. Spesielt mandat er utarbeidet for arbeidsgruppen for 2004, der det legges vekt på å utarbeide kvalitetsindikatorer for statistikkområdet. Dette er gjentatt og utdypet fra KRD's side i notat/brev angående "Kommunal- og regionaldepartementets forventninger til arbeidet i arbeidsgruppene 2004". De særskilte oppdragene som kommenteres er som følger:

- Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenesten og informasjon om brukerbetaling for tjenestene.
- Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene, som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
- KS/KRD's effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
- Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- og kontrollhandlinger, samt eventuelt innhold og omfang av slike handlinger.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Arbeidsgrupperapporten tar for seg utarbeidelse av årets skjema, innrapportering av data og publisering av tall. Videre fremmes det en rekke større og mindre forslag til endringer i neste års rapportering.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen arbeider med revidering av skjemaet. Som et resultat av dette arbeidet foreslår arbeidsgruppen endringer i boligdefinisjonen. Videre ønskes fjerning av spørsmål 3 og 8. Samtidig ønsker arbeidsgruppen endringer i forhold til spørsmål 2, 4, 5, 9.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Det ble gjort få endringer i årets rapporteringsskjema. Bakgrunnen for dette var at man ønsket en grundig evaluering av skjemaet etter 3 års produksjon av statistikken, og at man ønsket minimalt med endringer før dette. Statistikken ble første gang publisert i 2002 med 2001-data, slik at årets skjema er det tredje i rekken. Det ble her kun lagt til to spørsmål under spørsmål 5 om midlertidige botilbud, med spørsmål om antall husstander som benyttet et midlertidig botilbud i løpet av året, og herav antall husstander med barn under 18 år. Fra tidligere omfatter spørsmål 5 antall midlertidige opphold fordelt etter varighet.

3.2 Kontroller i skjemaet

I skjemaet er det både logiske kontroller og varsler om at visse felt må fylles ut. Skjemakontrollene forenkler revisjonsarbeidet ved å sikre konsistens mellom svar som har en logisk sammenheng og ved at sentrale deler av skjemaet blir fylt ut.

3.3 Innsamling av data

Publiseringen 15. Mars i år av ureviderte tall, var basert på om lag 82 prosent innkommet materiale. Ved publiseringen 15. Juni, hadde 95 prosent av kommunene levert inn skjema 13. Eksterne data fra Husbanken ble publisert som foreløpige tall 15. Mars og endelige tall ved publiseringen 15. Juni dette år. Ved publiseringen 15/6 var deknningen for Husbankens data tilnærmet 100 prosent. Ved publisering av foreløpige tall, manglet noen få kommuner, og det viste seg også være en del feil i materialet, hovedsakelig på grunn av innføring av ordningen med Start-lån.

Kommunene ble påminnet og purret sentralt av KOSTRA 2 ganger før publisering 15/3 og en gang etter denne publiseringen. Før publiseringen 15/6 er kommunene purret en gang av saksbehandler for den kommunale boligstatistikken.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonsarbeidet er i hovedsak basert på oppfølging av de feilmeldinger som revisjonssystemet kom frem med. Oppfølgingen bestod for det meste i e-mail-korrespondanse med skjema-utfyller. Noen sum- kontroller ble utført i tillegg, da det har vært et problem i skjemaet at auto-sum-kollonnene ikke ble automatisk fylt ut når underpostene var fylt ut med data. Dette vil bli fulgt opp ved neste års utforming av skjema-kontroller.

3.5 Publisering

Data for 2003 er publisert via KOSTRA per 15/6-04. Her manglet data fra 22 kommuner. Det er videre publisert endelige tall for 2003 i Dagens statistikk (DS) den 18/6-04. Her er det lagt inn 2002-tall for de 22 kommunene som ikke har levert 2003-data. Tabellene i DS-artikkelen er også gjort tilgjengelige i Statistikkbanken.

Det er laget en ny nøkkelindikator for statistikken for 2004: "Andelen midlertidig bosatte husstander med barn, i prosent av alle midlertidig bosatte husstander".

3.6 Brukerreaksjoner

Det har ikke kommet spesielle kommentarer til nøkkeltallene. Kommentarene går mer på innholdet i skjemaet og spesielt inndelingen i brukergrupper. Delvis på grunn av disse kommentarene, er inndelingen i brukergrupper foreslått endret for neste års skjema. Se nærmere om dette under pkt. 5.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er ingen ønsker om endringer i kontoplanen.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Arbeidsgruppen har i løpet av 2004 arbeidet med de ulike punktene i skjemaet, for å vurdere behovet for endringer i de enkelte spørsmålene i skjemaet slik det har vært utformet. Som et resultat av dette arbeidet har arbeidsgruppen kommet med enkelte endringer av definisjoner og spørsmålspunkter:

Boligdefinisjonen.

Arbeidsgruppen vedtok at boligdefinisjonen endres slik at den blir mer i samsvar med den som brukes i Folke- og boligtellingsen. Boligdefinisjonen i skjema 13 gis dermed følgende ordlyd:

"En bolig er ett eller flere rom som er bygd eller ombygd til helårs privatbolig for en eller flere personer. Det må være adgang til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En bolig er da for eksempel en enebolig, rekkehusleilighet, leilighet i tomannsbolig, leilighet i leiegård, blokkleilighet og hybelleilighet. En *hybel* i privathus er en bolig såfremt den har egen inngang. I hybelhus eller lignende med flere hybler/soverom/bofellesskap, regnes hver(t) hybel/soverom/bofellesskap som egen bolig, selv om kjøkken og bad er felles."

"Husholdning" eller "Husstand"

Arbeidsgruppen drøftet videre begrepet "husstand". Det ble vurdert om det er hensiktsmessig å bruke begrepet "husholdning" i stedet for "husstand", og definere husholdning i samsvar med definisjonen i Folke- og boligtellingsen. Arbeidsgruppen kom frem til at husstand og husholdning ikke oppfattes som det samme, og at det derfor ikke er hensiktsmessig å bruke begrepet husholdning isteden for husstand.

Spørsmål 2 og 3, antall bebodde kommunalt disponerte boliger per 31.12.

Arbeidsgruppen foreslår at spørsmål 3 om antall bebodde kommunalt disponerte boliger per 31.12., fordelt på brukergrupper tas ut. Hovedbegrunnelsen for dette er at innkommets tallmateriale vurderes som lite pålitelig, spesielt for de større byene. Informasjonen i spørsmålet kan for det meste ivaretas av spørsmål 4 om antall vedtak/tildelte boliger i løpet av året, fordelt etter brukergrupper.

På bakgrunn av at spørsmål 3 fjernes ønsker arbeidsgruppen at det tas med et punkt om antall utleide boliger i spørsmål 2, om antall boenheter kommunen disponerer per 31.12. Spørsmål 2 utvides dermed med et spørsmål: "-herav antall utleide boliger". Det spørres kun om totaltall for dette siste spørsmålet, ikke fordelt etter disposisjonsform.

Spørsmål 4 og 9:

Informasjonen i spørsmål 3 dekkes for det meste av spørsmål 4. Imidlertid er det behov for å utvide spørsmål 4 med aldersgruppering etter målgruppe for dem med vedtak i løpet av året. Eventuelt kan dette tas med i et eget spørsmål. Følgende aldersgruppeinndeling som brukes i Levekårsstatistikken ble valgt: 16-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65-74, 75 år og over.

I forhold til spørsmål 4 og 9 har arbeidsgruppen brukt tid på å vurdere inndelingen av brukergruppene. Blant annet ble det vurdert å bruke samme inndeling av brukergruppene som i Bokart, med tillegg av gruppen "Andre, uten behovsprøving" og at gruppen "Annen funksjonshemmet blir innlemmet i gruppen "Bevegelseshemmet/fysisk funksjonshemmet".

Argumentene for å endre dagens brukegrupper er flere. For det første ønsker man å få skilt ut personer med psykiske lidelser i funksjonshemmet-gruppen. Videre oppfattes inndelingen i gruppene "Ung" og "Eldre" som irrelevant da alder ikke tildelingskriterium i seg selv. Man ønsker likevel å vite noe om aldersstrukturen i de ulike brukergruppene, jf. forslaget om aldersinndeling etter målgruppe nevnt ovenfor. I Bokart vil det bli skilt mellom 1. og 2. gangs etablerte flyktninger. Arbeidsgruppen ønsker også å ha en slik oppdeling. Det kan gi viktig informasjon om f.eks. hvorvidt kommunene hjelper 2. gangs etablerte flyktninger med bolig. Endelig er det viktig å få samstemt brukergruppe-inndelingen i spørsmål 9 med den inndelingen som benyttes i kommunenes kartleggings-opplegg.

På bakgrunn av drøftingen rundt dette ble følgende brukergruppe-inndeling valgt:

- Bevegelseshemmet/fysisk funksjonshemmet
- Utviklingshemmet
- Psykiske lidelser
- Flyktning, 1. gangs etablert
- Flyktning, 2. gangs etablert
- Rusmiddelmissbruker
- Sosialt vanskeligstilt
- Økonomisk vanskeligstilt
- Andre, uten behovsprøving

Disse målgruppene benyttes i spm. 4 og 9.

Spørsmål 5, om midlertidig botilbud

Stortinget har nettopp gitt sin tilslutning til St.meld.nr.23 *Om boligpolitikken*. I denne skisseres visjonene for boligpolitikken de kommende år. Et konkret tiltak er å jobbe for å bekjempe bostedsløshet. For å nå hovedmålet er det listet opp flere konkrete resultatmål som skal oppnås innen 2007:

- ingen skal måtte tilbringe tid i midlertidige løsninger ved løslatelse fra fengselsopphold
- ingen skal måtte tilbringe tid i midlertidige løsninger etter utskrivelse fra institusjon
- ingen skal tilbys døgnovernatting uten kvalitetsavtale
- ingen skal oppholde seg mer enn tre måneder i midlertidige botilbud.

Boligskjemaet i KOSTRA kan være et sentralt verktøy i rapportering i forhold til disse resultatmålene. På bakgrunn av dette foreslår arbeidsgruppen følgende utvidelse av *Spørsmål 5 Midlertidige botilbud*:

Den første delen av spørsmålet foreslås beholdes slik det er i dag:

- *Antall husstander som har benyttet et midlertidig botilbud (døgnovernattingssted) i løpet av året (totaltall).*

Andre del av spørsmålet foreslås utvidet slik at det i tillegg rapporteres på bruk av midlertidig botilbud for husholdninger med barn, for bruk av midlertidig botilbud blant personer løslatt fra fengsel eller utskrevet fra institusjon og på antall midlertidige opphold i bolig uten inngått kvalitetsavtale. Dette foreslås formulert slik:

- *Antall midlertidige opphold fordelt etter varighet*
 - *herav antall midlertidige opphold for husholdninger med barn under 18 år*
 - *herav antall midlertidige opphold for personer løslatt fra fengselsopphold*
 - *herav antall midlertidige opphold for personer etter utskrivelse fra institusjon*
 - *herav antall midlertidige opphold på (døgnovernattings)steder uten kvalitetsavtale*

For de to første ballpunktene oppgis antall totalt og fordelt etter varighetsalternativene 0-3 mnd, 4-6 mnd og mer enn 6 mnd. For de tre siste ballpunktene skal bare totalt antall oppgis. Spørsmålene angående løslatelse og utskrivelse fra hhv. fengsel og institusjon skal begrenses til tre måneder etter løslatelse eller utskrivelse. Dette skal presiseres i veiledningen. I tillegg vil det måtte presiseres hva som menes med fengselsopphold og institusjonsopphold.

Spørsmål 8, kartleggingstidspunkt:

Arbeidsgruppen kom frem til at spørsmål 8 om kartleggingstidspunkt bør tas ut. Samtidig skal det presiseres i veiledningen for spørsmål 9 at det kun fylles ut dersom kartleggingen er foretatt i løpet av de 3 siste årene.

Spørsmål 9, om bolig-kriterie-inndelingen

Spørsmål 9 er basert på den manuelle kartleggingsmetoden utviklet av Husbanken i forbindelse med at kommunene har utarbeidet boligsosiale handlingsplaner. Bokart er en videreutvikling av den manuelle metoden. Bokart er et elektronisk system for kontinuerlig kartlegging av vanskeligstilte på boligmarkedet, og gjennomførte tiltak for disse. I forhold til den manuelle metoden er det gjort noen endringer for å forbedre kartleggingsmetoden.

Etter å ha diskutert bolig kriteriene i skjemaet ble arbeidsgruppen enig om å bruke den samme bolig-kriterie-inndelingen som benyttes i Bokart. Dette betyr at spørsmål 9 skal ha følgende bolig-kriterier:

- Uten egen eid/leid bolig
- Står i fare for å miste boligen
- Uegnet bolig

Videre beholdes Totalt-linjen i spørsmål 9.

6. Ønskede endringer i faktaark

Dersom de ønskede endringene i skjemaet blir godkjent, vil dette medføre tilsvarende endringer i faktaarkene.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Ingen merknader.

8. Annet

KRD's forventninger til arbeidsgruppene – effektivitetsnettverk, revisjons- og kontrollhandlinger.

Det ble dessverre ikke tid til å behandle disse sakene så grundig som ønsket, verken på møtene eller på annen måte på grunn av de andre store endringene arbeidsgruppen har arbeidet med. Arbeidsgruppen vil ta opp KRD's forventninger nevnt tidligere i notatet i møter utover høsten 2004. Spesielt gjelder dette kvalitetsindikatorene.

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET FRA ARBEIDSGRUPPE FOR BRANN- OG ULYKKESVERN 2004

1 Innledning

1.1 Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen består av:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Kommunenes Sentralforbund (2 representanter)
Statistisk sentralbyrå (SSB) (2 representanter).

1.2 Gruppens ansvar i KOSTRA

Gruppens arbeidsfelt dekker følgende funksjoner i KOSTRA:

- 338 Forebygging av branner og andre ulykker
- 339 Beredskap mot branner og andre ulykker

Gruppen arbeider etter det generelle mandat for KOSTRAs arbeidsgrupper, med det tillegg som er gitt ved KRDs notat om departementets forventninger til arbeidsgruppene i 2004.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Arbeidsgruppen har, med utgangspunkt bl.a. i SSB-utredningen "Fristilling og konkurranseutsetting i KOSTRA", vurdert datas kvaliteten i samarbeidende kommuner og tiltak for å bedre denne, jf. punkt 7.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger

Gruppen anbefaler bare mindre endringer i rapporteringsgrunnlag og faktaark for 2004. Gruppen vil imidlertid for 2004 anbefale at tall for årsverk og utrykninger i samarbeidende kommuner ikke blankes, men gis som individuelle eller ev. felles dekningsgrader, jf. punkt 7.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

All personell- og tjenesterapportering skjer til DSB, som overfører et ekstrakt til SSB for anvendelse i faktaark. Gruppen gir hvert år merknader/ innspill til DSBs skjema Melding om brannvernet, som danner grunnlag for hoveddelen av KOSTRA-dataene.

3.2 Kontroller i skjema

Skjema finnes bare i papirversjon, og de virkemidler man har for å sikre rett rapportering, utgjøres således av den skriftlige rettledning.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen)

Til rapporteringen 15/3 mottok SSB en datafil fra DSB 1. mars. Antall kommuner som hadde rapportert til dette tidspunkt har bedret seg år for år, og var i år høyere enn noen gang. Til rapporteringen 15/6 mottok vi data 27. mai. Samtlige kommuner hadde da rapportert, og i all hovedsak komplette tall.

3.4 Bearbeiding/ revisjon og kontroll

Mht datakvaliteten har DSB de siste to år intensivert kontrollen av data, og mener data i hovedsak er korrekt rapportert. Skjema er oversiktlig og holdes i hovedsak uendret fra år til år. Overgangen til å benytte utgiftstall fra KOSTRA har gått greit, samsvaret med de tidligere egenrapporterte tall er godt. For brann- og ulykkesvern er det etter hvert ca. 70 kommuner som har interkommunalt brannvern, de fleste organisert som IKS, og tallet er økende. Kommuner med interkommunalt brannvern bruker ulike prinsipper for fordeling av årsverk og utrykninger. Bl.a. som følge av dette valgte SSB for 2003-tallene å prikke tall for årsverk og utrykninger for kommuner med interkommunalt brannvern.

3.5 Publisering

Om blanking av tall for samarbeidende kommuner, se rapportens punkt 3.4 og 7. Ellers ingen merknader til publiseringen.

3.6 Brukerreaksjoner

Ut over enkelte merknader om tallenes sammenlignbarhet for samarbeidende kommuner, har man ikke mottatt spesielle merknader.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Gruppen har ingen slike forslag.

5. Ønskede endringer i skjema/ filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Data om nødalarmsentraler (110-sentraler) kan bli foreslått tatt inn allerede på 2004-skjema. Våren 2005 planlegges en større gjennomgang av DSBs skjema, men ev. endringer vil først gjøres gjeldende for 2006-skjema. Når det gjelder fremtiden for papirskjemaene, har kommunene nå tilbud om å rapportere skjema for utryking elektronisk, mens Melding om brannvernet fortsatt er en ren papirrapportering.

5.2 Forslag til endring

Vil bli ev. utarbeidet av DSB, jf. punkt 5.1

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Faktaarket synes å fungere rimelig godt sett i forhold til de data DSB og SSB samlet sett har tilgjengelig. Etter prikkingen av årsverks- og utrykningstall for samarbeidende kommuner har man funnet en midlertidig løsning for kvalitetsproblemene, men gruppen imøteser mer tilfredsstillende løsninger (jf. punkt 7 under).

6.2/ 6.2.3 Ønskede endringer

Mht erstatning til bygningsbranner opplyste DSB at det f.o.m 2004 vil bli innhentet data om alle utbetalinger, ikke bare slike med en utbetaling over kr. 500 000, og det aktuelle KOSTRA-nøkkeltallet

bør derfor legges om tilsvarende. I tilknytning til pålegget om å foreslå kvalitetsindikatorer (jf. punkt 8) vil gruppen foreslå en indikator om personell i forebyggende arbeid gjennomført relevant kurs (den nærmere formulering av spørsmålet er ennå ikke klar).

7. Videreutvikling av KOSTRA

Frem t.o.m 2001 konsentrerte gruppens arbeid seg om å avgrense de to KOSTRA-funksjonene 338 (forebygging) og 339 (beredskap) og sikre sammenlignbarhet med tjenesterapporteringen på "Melding om brannvernet". Som følge ble det gjort en del endringer i meldingsskjemaet, bl.a. ved registrering av årsverk og sløyfing av dobbeltrapportering av utgifter.

Innledningsvis fungerte arbeidsgruppen også som et forum for å vurdere en samlet KOSTRA-statistikk om forebygging av helseskader, og da med deltakelse fra daværende Folkehelse og fra Sosial- og helsedirektoratet. Etter hvert ble det mer naturlig å videreføre dette arbeidet innen etablerte kanaler som Skadeforebyggende forum, og disse deltagerne gikk da ut av gruppen.

Med KRDs høringsrunde høsten 2001 om rapportering av regnskap og tjenester fra interkommunale selskaper (IKS) ble det tatt et første initiativ for å etablere generelle rapporteringsløsninger for en organisasjonsform som svekker sammenlignbarheten mellom mange kommuner. For brann- og ulykkesvern er det etter hvert ca. 70 kommuner som har interkommunalt brannvern, de fleste organisert som IKS, og tallet er økende. Oppryddingen viste seg å bli vanskeligere enn de fleste hadde regnet med (ennå er det bare ca. ½ av alle IKS som sender obligatoriske regnskapsdata til SSB). Det meste av oppmerksomheten har gått med til å kartlegge problemets omfang, mens konkrete løsninger for de sektorvise regnskaps- og tjenestetatistikken i KOSTRA har latt vente på seg. Med en SSB-utredning om fristilling og konkurranseutsetting vinteren/ våren 2004 har dette arbeidet kommet et viktig skritt videre. Bl.a. som følge av dette valgte SSB for 2003-tallene å prikke tall for årsverk og utrykninger for kommuner med interkommunalt brannvern.

Gruppen har diskutert hvordan man for fremtiden best kunne gi dekningsgrader for samarbeidende kommuner: Enten som en felles dekningsgrad for hele det interkommunale området (basert på områdets samlede årsverks- og innbyggertall) eller basert på hver deltagerkommunes finansieringsandel. Antakelig vil avviket disse to metodene gir være begrenset i praksis. For utrykninger er bare en felles dekningsgrad aktuelt (noe annet ville kreve et helt nytt og usikkert rapporteringsprinsipp), for årsverk vil "individuelle" kommunale dekningsgrader ideelt sett være mest korrekt, men da avhengig av at kommunene (eller DSB/ SSB) klarer å omregne sitt økonomiske bidrag til årsverk.

Gruppen har vært usikker på om kommunen kan forventes å rapportere pålitelige data basert på "sitt" bidrag til IKS. En støtte for en slik fordeling ligger i de nye (f.o.m 2004) utgiftsartene 375 Kjøp fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker, 475 Overføring til IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker, 775 Refusjon fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker, og 895 Overføring fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker; men SSB må ev. først gjøre en vurdering av kvaliteten på disse data.

Dersom kvaliteten på de nye artene forblir uavklart og det ikke kommer et signal fra KOSTRA om å velge en annen generell løsning, vil gruppen for 2004-data gå inn for at både årsverk og utrykninger gis som en felles dekningsgrad for hvert interkommunalt område (altså f.eks. ett felles tall for Asker og Bærum) -- og da antakelig utført på enkleste måte, ved at den samlede produksjon (årsverk, utrykninger) i det aktuelle interkommunale området relateres til det samlede innbyggertrall i dette området .

Gruppen vil peke på at de fire nye artene også (over tid) burde gi grunnlag for produksjon av mer sammenlignbar regnskapsstatistikk pr. funksjon i SSB, men da innenfor en generell KOSTRA-løsning og ikke særskilt for brann- og ulykkesvern.

Når det gjelder fristillingsutredningens anbefaling av et utvidet spørsmål om brannvesenets organisering på "Melding om brannvernet", bør dette vurderes i forhold til hvordan KOSTRA generelt vil anbefale at slik informasjon skaffes til veie for 2004-dataene. Så langt ser det ut til at det vil bli opp til hver arbeidsgruppe å vurdere behovet for slik tilleggsinformasjon. I den grad DSB ikke allerede har den aktuelle informasjonen (altså hvorvidt interkommunalt brannvesen består av kjøp av tjeneste, interkommunalt samarbeid eller IKS) og de aktuelle data ikke fremgår tydelig nok av de fire nye artene, kan et slikt tilleggsspørsmål være aktuelt.

Når det gjelder kommunens kjøp av private feiertjenester, har DSB ment det ikke er naturlig å inkludere slike årsverk på brannmeldingsskjema. En antydning om omfanget her vil ligge på arten kjøp av tjenester fra private under funksjon 338, selv om det her også kan skjule seg andre kjøp enn feiertjenester. Mht utgifts- og tjenestetall til alarmsentral og IUA-region var gruppen enig i utredningens konklusjon om at dette bare er en mindre forstyrrelse av sammenlignbarheten ved tallene.

8. Annet

KRDs forventninger til arbeidsgruppene 2004

Med utgangspunkt i KRDs notat om saken har gruppen vurdert mulige kvalitetsindikatorer. (Brann- og ulykkesvern er foreløpig ikke en del av effektivitetsnettverkene til KRD/KS, slik at gruppen her står fritt til å foreslå). Gruppen vil foreslå følgende indikatorer:

- Andel A-objekter som har fått tilsyn
- Andel piper feiet
- Har personell i forebyggende tjenester gjennomført relevant kurs?

Kø/ ventelister ble derimot oppfattet som lite relevant å foreslå innhentet informasjon om. Vedr. behov for revisjons- og kontrollhandling hadde man ingen merknader her.

Rapport til Samordningsrådet 2004: Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester, KOSTRA skjema 43

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester har ansvar for å holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordningene for fylkene innenfor tannhelseområdet. Videre har arbeidsgruppen ansvar for å videreutvikle skjemastatistikken og vurdere bruk av registre for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

660 Tannhelsetjeneste - Fellesfunksjoner

665 Tannhelsetjeneste - Behandling

Skjema 43 *Tannhelsetjenesten* dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene. I tillegg benyttes SSB sine registre for innhenting av årsverkstall og befolkningstall. Totalt antall eldre, uføre og langtidssyke i institusjonspleie og totalt antall eldre, uføre og langtidssyke i hjemmesykepleie hentes fra henholdsvis skjema 5 og 6.

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester består av:

Jørgen Svalund; Statistisk sentralbyrå (leder)

Linda Grytten, Statens helsetilsyn

Ulf Svensen, Den norske tannlegeforening

Tove Broback, Nordland fylkeskommune

Undi Flock, fylkeslegen i Oslo

Jens Otto Ulseth, fylkestannlegen i Sør-Trøndelag/ Klæbu tannklinikk

Mari Jacobsen, Kommunal og regionaldepartementet

Hanne Christine Lundemo, Helsedepartementet

Hilde Toven, Sosial og helsedirektoratet

Helga Sleire, Fagforbundet

Anne Lise Chandrapaul, Brummundal tannklinikk

Mette Kristensen Wiig, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsgruppen har hatt et møte våren 2004.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Rammen for arbeidsgruppens arbeid gis av Samordningsrådet hvert år. I tillegg er Statens helsetilsyn, helsedirektoratet og andre avhengig av statistikken for å få innsikt i, holde oversikt over, og tilsyn med, den offentlige tannhelsetjenesten.

SSB overtok ansvaret for innsamlingen av statistikk for tannhelsetjenesten fra Statens helsetilsyn før rapporteringen til statistikkåret 2001. I hovedsak har innholdet i Statens helsetilsyn sin tidligere innsamling blitt videreført. Samtidig har arbeidsgruppen arbeidet for å forbedre statistikken og eller redusere oppgavebyrden ved bruk av SSB sine registre og annen statistikk samlet inn i SSB, gjennom KOSTRA eller på annen måte.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

I rapporten gjennomgås utarbeidelse av skjema, rapporteringen fra statistikkåret 2003 og publiseringen av nye tall. Rapporteringen og publiseringen fungerte tilfredsstillende. Videre har det for første gang blitt presentert årsverkstall fra SSB sine personellregistre, og også dette omtales i rapporten. Videre omtales forslag til endringer i skjema, rapportering og publisering for statistikkåret 2004.

2.2 Arbeidsgruppes anbefalinger

Arbeidsgruppen ønsker å hente inn skjemaets punkt 2, gruppe C1 og C2, om totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og i hjemmesykepleie via KOSTRA-skjema 5 og 6. Videre anbefaler arbeidsgruppen at totalt antall personer i alle gruppene i punkt 2 hentes inn per 31.12 fra og med neste års rapportering. Arbeidsgruppen fremmer enkelte forslag til kvalitetsindikatorer, men det er uenighet i gruppen i forhold til om disse sier noe om kvalitet. Videre anbefaler ikke arbeidsgruppen revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor.

Arbeidsgruppen ønsker å året som kommer å fokusere på regnskapsrapporteringen i tannhelsetjenesten, og kvalitetssikre disse dataene. Videre vil den bruke tid på å arbeide med spørsmål om kvalitetsindikatorer. Endelig vil det arbeides med å avklare om nye punkter i skjemaet skal tas inn. Dette er omtalt i rapporten.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Arbeidet med utformingen av årets rapporteringsskjema fungerte tilfredsstillende. Skjema 43 ble videreført i sin gamle form, med to unntak.

Ettersom informasjon om årsverk nå hentes fra registre, ble rapportering om årsverk i hovedsak fjernet fra skjemaet. Oppgavegiverne rapporterte imidlertid inn statistikk på antall ledige stillinger i årsverk, og antall tannlege A årsverk. Videre rapportere de årsverk som brukes på eksternt tannhelseforebyggende virksomhet via skjema. Dette fanger ikke registrene opp.

For første gang skulle oppgavegiverne rapportere om ventetid på behandling med narkose. Arbeidsgruppen fulgte med dette Samordningsrådets oppfordring om å fokusere på kø/ventetid. Arbeidsgruppen bestemte på sitt møte 5. juni 2003 at utforming av spørsmålet skulle bruke erfaringer fra, og følge de andre arbeidsgruppene arbeid med kø/ventetid. Dette viste seg å være vanskelig, da ingen andre arbeidsgrupper arbeidet med rapportering av slike problemstillinger. Isteden ble utformingen av ventetidsindikatorer i spesialisthelsetjenesten brukt i arbeidet med spørsmålet. Et hovedfokus med arbeidet var å fange opp de som faktisk *venter* på behandling, som står i kø. Ettersom det samles inn summariske data gjennom skjema 43, er det en utfordring å utforme spørsmålene som rapporteres på en slik måte at målene som ble brukt gir god informasjon. På grunn av datatypen (summariske data) er det vanskelig å få innsikt i spredningen i ventetiden mellom brukere av tannhelsetjenesten i det enkelte fylke. Jens Otto Ulseth hos fylkestannlegen i Sør-Trøndelag rapporterte inn en del data som ga nyttig informasjon før det endelige skjemaet ble ferdigstilt.

3.2 Kontroller i skjema

Skjema 43 har enkelte logiske kontroller. Disse gir oppgavegiver beskjed om at utfyllingen ikke er riktig, logisk sett. Aller kontrollene er varsler, slik at det er mulig å fylle ut feltene på tross av dette. Kontrollene fungerte tilfredsstillende, og det er ikke rapportert om problemer med kontrollene fra oppgavegivers side.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Skjema 43 rapporteres av fylkestannlegene i de enkelte fylkene. Fylkestannlegene på sin side innhenter informasjon fra de enkelte tannhelseklinikkene i fylkene. Til publiseringen 15 mars hadde alle 19 sendt inn skjema, noe som må karakteriseres som tilfredsstillende. Dette er en forbedring fra fjoråret, hvor det manglet innrapportering fra et fylke per 15. mars.

Selv om alle leverte skjema i tide, har det imidlertid det vist seg vanskelig å få inn data på punkt 6, om forebyggende tannhelsearbeid utenfor tannhelseklinikk. Dette var nytt ved fjorårets rapportering (statistikkåret 2002). Det tar tid å innarbeide rapporteringsrutiner og timeregistreringssystemer i enkelte fylker, noe som kan være med på å forklare disse problemene. Arbeidsgruppen og fagansvarlig ved SSB vil ta kontakt med oppgavegiverne og gjøre det klart at den forventer at det rapporteres tall på dette fra alle fylkene neste år.

I Skjema 43 ble Samordningsrådets oppfordring om fokus på ventetid fulgt opp ved hjelp av to nye punkter. Det ble spurt om antallet tannbehandlinger med narkose og gjennomsnittlig ventetid på slik behandling. Spørsmålet om gjennomsnittlig ventetid ser ut til å fungere tilfredsstillende, og alle rapporterte på punktet.

Tilbakemeldinger tyder imidlertid på at variasjonen i ventetiden er relativt stor, noe som begrenser verdien av informasjonen i et slikt gjennomsnittsmål noe. Akutttilfeller får behandling relativt raskt, mens enkelte personer som åpenbart ikke "venter" i særlig grad selv utsetter behandlingen fordi tidspunktet ikke passer. Videre har arbeidsgruppen og SSB fått tilbakemeldinger på at ventetiden varierer mellom ulike behandlingsstedene i det enkelte fylke. Slik sett gjenspeiler nok variasjoner i ventetid på narkosebehandling i like stor grad narkosekapasiteten i spesialisthelsetjenesten, som ventetid på grunn av kapasitetsproblemer eller andre forhold i den offentlige tannhelsetjenesten.

På bakgrunn av spredningen i ventetid mellom pasientene som får behandling med narkose vurderer arbeidsgruppen om det skal spørres om andeler som venter på slik behandling i ulike tidsperioder, som et supplement til det som ble hentet inn i år. Det ble bestemt at spørsmålet skal tas opp på neste fylkestannlegemøte, og at eventuelle endringer vil utarbeides på bakgrunn av innspillene fra oppgavegiverne.

Rapporten "Tannhelsetjenesten i Norge: Omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten for de prioriterte gruppene og bemanningssituasjonen i tannhelsetjenesten" (2004) fra Statens helsetilsyn pekte på endel svakheter ved rapporteringen av punkt 2, "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie" og "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie". Den offentlige tannhelsetjenesten har ikke rett til å kreve utlevering av navnelister over klienter i institusjonspleie eller hjemmesykepleie. Videre har det for oppgavegiverne vært vanskelig å få oversikt over hvor mange som har rettigheter etter tannhelsetjenesteloven.

Det ble derfor søkt etter alternative datakilder. Skjema 5 "Institusjoner for eldre og funksjonshemmede" og skjema 6 "Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt" henter inn tall fra kommunene om disse gruppene. Tallene hentes inn for andre formål, og det var avgjørende for arbeidsgruppen at tallene kunne tilpasses behovene knyttet til tannhelsestatistikken. Den offentlige tannhelsetjenestens ansvar er begrenset til personer som har hatt opphold eller pleie på institusjon sammenhengende i 3 måneder eller mer, eller som har hatt hjemmesykepleie sammenhengende i 3 måneder eller mer. Hjemmesykepleie må videre være gitt minst en gang i uken. Tallene for institusjonsbeboere (skjema 5) kan avgrenses til langtidsbeboere, dvs. de som har bodd på institusjon i minst 3 måneder, eller hvor det forventes at vedkommende vil bo på institusjon i minst 3 måneder. Når det gjelder tall for eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie ble det vist til at det i skjema 6 ikke er mulig å skille mellom de som mottar denne tjenesten på kort og lang sikt. SSB anser imidlertid det som en svært liten feilkilde, da det er få personer som får vedtak på hjemmesykepleie på under 3 måneder. Videre inkluderes psykisk utviklingshemmede som får hjemmesykepleie. Disse kan heller ikke skilles ut.

På tross av disse svakhetene ved dataene fra skjemaet om "Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt", var det enighet i arbeidsgruppen om at dataene om totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie er bedre enn dataene som rapporteres via skjema 43 i dag. Disse dataene gir bedre og mer sammenlignbare tall for totale antall personer i disse gruppene. I tillegg går den totale oppgavebyrden ned, noe som også vurderes som positivt. Det ble derfor bestemt at disse dataene brukes ved publiseringen i juni 2004.

Tannhelsestatistikken gikk fra og med statistikkåret 2003 over til å bruke register for personellstatistikk. Kort tid før publisering 15 juni kom det frem at det har vært mangler i Autorisasjonsregisteret for helsepersonell, og at SSB ikke har mottatt oppdaterte tall for tannleger med spesialitet siden 1.10.2001. Oppdaterte tall for denne gruppen ble presentert 18. juni 2004, på www.ssb.no/06/01/hesospers.

Som nevnt leverer oppgavegiverne skjema 43 i tide. Bruk av personellregistre og data fra skjema 5 og 6 fører imidlertid til at statistikken for tannhelsetjenesten ikke lenger blir endelig 15 juni, men må oppdateres senere på høsten. Dette er en ulempe, men arbeidsgruppen vurderer det slik at forbedringen i datakvaliteten og reduksjon i oppgavebyrden mer enn oppveier for denne ulempen.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Etter 15 mars ble det fra SSB sin side gjennomført en rekke automatiske kontroller av de innrapporterte tallene. Noen av kontrollene er av logisk art og noen i form av kontroller som slår ut ved store endringer fra året før. Etter at disse kontrollene var gjennomført, ble oppgavegiverne kontaktet. Nytt av året var bruk av et elektronisk opplegg, hvor hver oppgavegiver fikk hver sin særskilte lenke til SSB gjennom epost. Oppgavegiverne kunne ved dette systemet besvare kontrollspørsmålene på internett. Dette systemet fungerte bra, og alle besvarte henvendelsene etter noen purrerunder.

3.5 Publisering

De to nye punktene i skjemaet, "Antall tannbehandlinger med narkose" og "Gjennomsnittlig ventetid på behandling med narkose" ble publisert for første gang 15 mars, på nivå 3 i KOSTRA.

Det ble publisert to nye indikatorer knyttet til andelen ledige tannlegestillinger og andelen ledige tannpleierstillinger i mars.

Ledige stillinger, andel, tannleger, offentlig tannhelsetjeneste

Denne indikatoren viser andel ledige tannlegestillinger av totalt antall avtalte tannlegeårsverk i den offentlige tannhelsetjenesten og regnes ut ved at antall ledige tannlegestillinger i offentlig tannhelsetjeneste, årsverk (m/1620 t.) per 31.12., deles på avtalte tannlegeårsverk, offentlig tannhelsetjeneste*100. Data for ledige tannlegestillinger i offentlig tannhelsetjeneste er hentet fra skjema 43, Tannhelsetjenesten, mens avtalte tannlegeårsverk er hentet fra SSB's registerstatistikk.

Ledige stillinger, andel, tannpleiere, offentlig tannhelsetjeneste

Indikatoren viser andel ledige tannpleierstillinger av totalt antall avtalte tannpleierårsverk i den offentlige tannhelsetjenesten, og regnes ut ved at antall ledige tannpleierstillinger i offentlig tannhelsetjeneste, i årsverk per 31.12., deles på avtalte tannpleierårsverk, offentlig tannhelsetjeneste*100. Data for ledige tannpleierstillinger i den offentlige tannhelsetjenesten er hentet fra skjema 43, Tannhelsetjenesten. Avtalte tannpleierårsverk er hentet fra SSB's registerstatistikk.

Statistikken om tannhelsetjenesten bruker fra og med statistikkåret 2003 register for personellstatistikk. I tillegg til at datakvalitet og sammenlignbarheten bedres, gir registrene mulighet for mer fininnndelt informasjon om personellgruppene administrativt personell og annet personell.

Med register splittes disse kategoriene opp i administrativt personell, personell i servicefunksjoner, annet personell med helseutdanning/yrke og annet, uspesifisert personell. Ved marspubliseringen ble ikke personell skilt på yrke, på grunn av lang produksjonstid på registrene som inneholder informasjon om dette. Isteden ble utdanningskategoriene "Annet personale med helseutd., offentlig tannhelsetjeneste" og "Annet personale uten helseutd., offentlig tannhelsetjeneste" publisert. Disse utdanningskategoriene ble slettet og erstattet med utdanningene/yrkene "Administrativt personale, avtalte årsverk, offentlig tannhelsetjeneste", "Annet personell med helseutd./yrke, off.tannhelsetj., avtalte årsverk" og "Annet personell i service-funksjoner, avtalte årsverk, offentlig tannhelsetjeneste" ved publiseringen 15 juni.

SSB sine personellregister har vært brukt som datakilde for personell i privat tannhelsetjeneste også for statistikkårene 2001 og 2002. Nytt av året er muligheten for å skille ut personell etter yrke, noe som bidro til at yrkeskategoriene "Administrativt personale, avtalte årsverk, privat tannhelsetjeneste", "Annet personell med helseutdanning./yrke, avtalte årsverk, privat tannhelsetjeneste" og "Annet personell, avtalte årsverk, privat tannhelsetjeneste" ble publisert på nivå 3 for første gang ved publiseringen 15. juni.

I tillegg ble det for første gang publisert data om kjønn, alder, arbeidstid, utenlandsk personale og legemeldt sykefravær for sentrale personellgrupper. Produksjonstiden på enkelte av registrene som brukes for å hente denne informasjonen er lang. Slik informasjon publiseres derfor først 15. juni, og da som statistikkbanktabeller.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen ønsker ingen endringer på det nåværende tidspunkt.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Bruk av skjema 5 og 6 for innhentning av tall for "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie" og "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie" medfører at dette ikke lenger skal rapporteres i skjema 43. Disse tallene brukes for å beregne andelen i gruppene som er under tilsyn og andelen som er undersøkt/behandlet. Arbeidsgruppen vil arbeide med å forbedre veiledningen og rapporteringen av "antall registrert/undersøkt" og "planlagt ikke innkalt" i institusjonspleie og hjemmesykepleie, slik at det blir større grad av samsvar mellom totaltallene for gruppene som hentes fra skjema 5 og 6, og det som rapporteres inn av fylkestannlegene.

Totalt antall personer i alle de prioriterte gruppene i punkt 2 skal hentes inn per 31. 12. I dag hentes to av disse gruppene inn per 1.1 i rapportåret fra fylkestannlegene, mens resten hentes inn fra andre datakilder ved SSB per 31.12. Totalt antall personer i de ulike gruppene baserer seg derfor på tall fra to ulike tidspunkt. Det er uheldig, og arbeidsgruppen ønsker å endre skjemaet slik at det rapporteres tall per 31.12 for alle grupper.

Arbeidsgruppen vurderer videre å hente inn informasjon som kan forklare hvorfor personer i de ulike prioriterte gruppene under punkt 2 ikke er under tilsyn. Under betingelse av at dette er informasjon som er tilgjengelig vil arbeidsgruppen hente inn informasjon om dette i forhold til tre kategorier:

- Innkalt, ikke møtt
- Ikke innkalt
- Nei takk til tilbudet

Dette punktet er imidlertid ikke ferdig behandlet, og en endelig avgjørelse om slik informasjon skal hentes inn for statistikkåret 2004 tas etter neste fylkestannlegemøte i august.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Arbeidsgruppen opplever at faktaarket fungerer tilfredsstillende. Imidlertid ønsker arbeidsgruppen at "netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner" for tannhelsetjenesten blir flyttet fra nivå to til en neste år. Nivå 1 har allerede lignende indikatorer fra samferdsel og videregående opplæring, og arbeidsgruppen opplever det som naturlig at indikatoren for tannhelsetjenesten er tilgjengelig på samme sted. Netto driftsutg per innb 16-18 år i kr, videregående opplæring

6.2 Ønskede endringer

Arbeidsgruppen ønsker på det nåværende tidspunkt ingen endringer hva gjelder skjema/ og eller filuttrekk ut over det som er omtalt under punkt 3 og 5.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen merknader

6.2.2 Nye nøkkeltall

Ingen merknader

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ved publiseringen 15 juni ble teksten i indikatorer hvor registerbaserte personellopplysninger benyttes endret ved at ordet *utførte* årsverk er byttet ut med *avtalte* årsverk. Dette fordi de registerbaserte personellopplysningene baserer seg på avtalte årsverk, og ikke utførte årsverk. Opplysningene er justert for fødselspermisjoner, men de er ikke justert for korttidsfravær, legemeldt fravær eller overtid. Definisjonen på denne typen årsverk er *avtalte* årsverk.

Som nevnt besluttet arbeidsgruppen å hente tall fra skjema 5 og 6 for henholdsvis "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie" og "totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie". Dette påvirket grunnlagstallene for enkelte nøkkeltall:

Indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon" erstattes av "Eldre langtidssyke og uføre i institusjon pr 31.12". Tallene i den nye indikatoren baserer seg på data fra skjema 5. Endringen har innvirkning på nøkkeltallene "Voksant betalende klientell, andel undersøkt/behandlet", "Voksant betalende klientell, andel under offentlig tilsyn", "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon, andel undersøkt/behandlet" og indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon, andel under offentlig tilsyn".

Tall for gruppen fra tidligere år finnes på nivå 3, i indikatoren som nå kalles " Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie pr. 01.01 ".

Indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie" erstattes av "Eldre langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie pr 31.12". Tallene i den nye indikatoren baserer seg på data fra skjema 6. Endringen har innvirkning på nøkkeltallene "Voksant betalende klientell, andel undersøkt/behandlet", "Voksant betalende klientell, andel under offentlig tilsyn", "Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie, andel undersøkt/behandlet" og indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie, andel under offentlig tilsyn".

Tall for gruppen fra tidligere år finnes på nivå 3, i indikatorene "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon pr 01.01".

7. Videreutvikling av KOSTRA

Arbeidsgruppen har ingen merknader

8. Annet

Regnskapsdata

Arbeidsgruppen diskuterte på sitt siste møte forhold rundt regnskapsdataene. Enkelte forhold tyder på samme tjeneste i noen tilfeller rapporteres på ulike funksjoner i de ulike fylkene og over tid. Dette begrenser sammenlignbarheten mellom fylkene, og er derfor et problem som det må jobbes med. Bruk av ulike former for foretak kan samtidig føre til at det blir et misforhold mellom tjenestedata og regnskapsdata. Det ble bestemt at fagansvarlig hos SSB tar dette opp internt i SSB, med sikte på å sikre kvaliteten og sammenlignbarheten på regnskapstallene.

I tillegg til å holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordningene for fylkene innenfor tannhelseområdet, ønsker Samordningsrådet for KOSTRA at arbeidsgruppen skal arbeid videre med indikatorer for brukerrettet informasjon. Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester utarbeidet et punkt om kø/ventelister for tannhelsebehandling med narkose i fjor, og har slik sett fulgt Samordningsrådets oppfordring. Arbeidsgruppen vil imidlertid arbeide videre med spørsmålet om tannbehandling i narkose, med henblikk på å innhente eventuell supplerende informasjon.

Kvalitetsindikatorer

KRD beskriver i et eget notat forventningene til arbeidsgruppene i forbindelse med årets mandat fra Samordningsrådet. Der står det:

"Oppdraget for 2004 markerer at arbeidsgruppene nå skal foreslå mulige kvalitetsindikatorer innenfor sitt tjenesteområde. KRD forventer at samtlige arbeidsgrupper foreslår minst tre (maksimalt 6-7) indikatorer for kvalitet. Arbeidsgruppene inviteres til å drøfte fordeler og ulemper med ulike indikatorer. Videre å få fram de faglige utfordringer knyttet til å framskaffe og publisere indikatorer for tjenestekvalitet. Det er likevel Samordningsrådet som må ta stilling til om indikatorene skal publiseres, eller om faglige innvendinger er så vesentlige at publisering bør unngås."

I denne beskrivelsen forstår KRD kvalitetsindikatorer som "indikasjoner på om tjenesten har et innhold, omfang og ytelse i samsvar med det som er forutsatt fra den som er ansvarlig for tjenesten." Denne oppgaven har ikke vært enkel for arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen opplever at arbeidet med eventuelle kvalitetsindikatorer, og innhenting av data som kan si noe substansielt ikke er avsluttet, at kvalitetsbegrepet kan tolkes på en rekke måter når det relateres til om tjenesten har et innhold, omfang og ytelse "i samsvar med det som er forutsatt fra den som er ansvarlig for tjenesten." Arbeidsgruppen ønsker en mer gjennomarbeidet veiledning på hva som skal ligge i begrepet kvalitet. Diskusjonen om kvalitetsindikatorer bør etter arbeidsgruppens mening tas opp på nytt når det foreligger grundigere vurdering til grunn. Det bør også kunne luftes som sak for fylkestannlegene.

Siden Samordningsrådet ber om forslag til kvalitetsindikatorer legger arbeidsgruppen frem forslag til 4 kvalitetsindikatorer. Det var uenighet i arbeidsgruppen i forhold til om disse indikatorene skulle fremmes som forslag. Ikke alle i arbeidsgruppen opplever at de sier noe substansielt om *kvalitet* i forhold til innhold, omfang eller ytelse i den offentlige tannhelsetjeneste.

Arbeidsgruppens forslag til kvalitetsindikatorer:

1. Antall personer under tilsyn per tannlegeårsverk
(antall personer under tilsyn (personer i de prioriterte gruppene og den øvrige voksne befolkningen) / utført tannlegeårsverk)
2. Antall personer under tilsyn per tannlege- og tannpleierårsverk

(antall personer under tilsyn (personer i de prioriterte gruppene og den øvrige voksne befolkningen) / (utført tannlege- + tannpleierårsverk))

3. Antall personer undersøkt/behandlet per tannlegeårsverk

(antall personer undersøkt/behandlet (personer i de prioriterte gruppene og den øvrige voksne befolkningen) / utført tannlegeårsverk)

4. Antall personer undersøkt/behandlet per tannlege- og tannpleierårsverk

(antall personer undersøkt/behandlet (personer i de prioriterte gruppene og den øvrige voksne befolkningen) / (utført tannlege- + tannpleierårsverk)).

Indikatoren i forslag nr 4 er for øvrig allerede presentert som indikator på produktivitet/enhetskostander på nivå 2 i KOSTRA. Forslagene til kvalitetsindikatorer forteller om tjenestens ressurskvalitet og effektivitetskvalitet, og er således et mål som forteller om tannhelsetjenestens ytelse er "i samsvar med det som er forutsatt fra den som er ansvarlig for tjenesten". Fornuftig, hensiktsmessig og effektivt bruk av ressurser er et tegn på god kvalitet på tjenestene. Ettersom det er forskjeller i hvor mye tid tannpleiere bruke på utadrettet helsefremmende tiltak i forskjellige fylker foreslår arbeidsgruppen de aktuelle kvalitetsindikatorene både med tannlegeårsverk og med tannlegepluss tannpleierårsverk.

Disse kvalitetsindikatorene gir ingen absolutt sannhet, og forhold som ressurser, bemanning, organisering, generelle sosioøkonomiske, geografiske og helsemessige ulikheter kan forklare noe av forskjellene. Indikatorene gir en indikasjon på hvordan tjenesten er organisert og hvordan den prioriterer, noe som er et aspekt ved kvaliteten på den offentlige tannhelsetjenestens ytelse slik deler av arbeidsgruppen opplever det.

Samtidig kan det anmerkes at tolkningen av de *kvalitative* elementene i forslaget er uklare. Som argumentert over kan det kvalitative elementet vise til hensiktsmessig og effektiv bruk av ressurser. En høy andel under tilsyn (1 og 2) og en høy andel undersøkt behandlet (3 og 4) indikerer dermed høy kvalitet. Ressursene blir effektivt utnyttet, noe som fører til at tjenesten får et større omfang. En slik fortolkning sier på den andre siden ingen ting om *innholdet* i tilsynet og undersøkelsen/behandlingen som blir utført. Høy dekningsgrad *kan* for eksempel oppnås ved lange innkallingsintervaller og som resultat (muligens) gi dårligere tannhelse enn man hadde fått ved hyppige kontroller. En høy dekningsgrad kan derfor også fortolkes som dårlig kvalitet.

På grunn av mulige fortolkningsproblemer knyttet til de foreslåtte kvalitetsindikatorene ser deler av arbeidsgruppen helst at de foreslåtte indikatorene ikke publiseres under overskriften "kvalitet" før arbeidsgruppen har fått arbeidet videre med denne problemstillingen.

Revisjons- og kontrollhandlinger

Mandatet fra Samordningsrådet gir arbeidsgruppene beskjed om å vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på skjema som sendes fra fylkeskommunen. Arbeidsgruppen diskuterte dette, og kom frem til at dette vil være svært komplisert og kostbart, med begrenset nytte. Behovet for, og nytten av, revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor vurderes som begrenset. Arbeidsgruppen anbefaler derfor ikke dette.

9. Referanser

10. Vedlegg

Vedlegg 1. Skjema 43

43 TANNHELSETJENESTEN

Funksjon 660 og 665

Opplysningene innhentes av Helsedepartementet med hjemmel i Lov om tannhelsetjenesten av 1. januar 1984 § 6-2. Statistisk sentralbyrå vil stå for selve innsamlingen av oppgavene og vil med medhold i statistikkloven av 16. juni 1989 § 2.2 benytte dem også til framstilling av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om fylket

Fylkesnr	Fylkesnavn		
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse	Telefon

2. Omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten

		Personer under tilsyn av offentlig tannhelsetjeneste		
Klientell fordelt på grupper i henhold til prioritering i lov om tannhelsetjenester	Totalt antall personer i gruppene per 01.01. i rapportåret	Antall personer i ulike grupper som var registrert/undersøkt i rapportåret	Antall personer som var planlagt ikke innkalt i rapportåret	Sum personer under tilsyn
GRUPPE A Barn og ungdom i alderen 3 til 18 år				
GRUPPE B Psykisk utviklingshemmede over 18 år				
GRUPPE C 1 Eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie				
GRUPPE C 2 Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie				
GRUPPE D Ungdom i alderen 19 til 20 år				
GRUPPE E Andre prioriterte grupper				
GRUPPE F Øvrige voksne befolkning				
SUM ALLE GRUPPER FOR HELE FYLKET				

3. Tannhelseresultater hos indikatorårskull

								Frekvensfordeling av antall personer etter dmft / DMFT-score			
Alder	Antall personer undersøkt og registrert i rapportåret	Antall friske tenner st / ST	Antall kariøse tenner dt / DT	Antall tapte tenner mt / MT	Antall fylte tenner ft / FT	Antall tenner med karieserfaring dmft / DMFT	Antall personer uten ny karieserfaring (dt / DT=0)	0	1-4	5-9	>10

5 år											
12 år											
18 år											

4. Årsverk i den offentlige tannhelsetjenesten, tannlege A

Antall årsverk per 31.12.

Tannlege A (m/årsverk 1282,5 t) (tidl. tannlege I)	
--	--

5. Ledige stillinger i den offentlige tannhelsetjenesten

Antall ledige stillinger i årsverk per 31.12.

Tannlege (m/årsverk 1634,4 t) (tidl. tannlege II)	
Tannlegespesialist	
Tannpleiere	

Merknader:

6. Forebyggende tannhelsearbeid utenfor tannhelseklinikk

Antall timer brukt på ekstern tannhelseforebyggende virksomhet i løpet av året

Tannleger totalt	
Tannpleiere	
Tannhelsesekretærer	
SUM	

Merknader:

7. Ventetid, tannbehandling med narkose

Gjennomsnittlig ventetiden, i dager, for pasienter som fikk tannbehandling med narkose i regi av den offentlige tannhelsetjenesten i løpet av rapportåret

Antall dager	
--------------	--

Merknader:

8. Antall tannbehandlinger med narkose

Antall tannbehandlinger med narkose i regi av i den offentlige tannhelsetjenesten i løpet av rapportåret

Antall tannbehandlinger	
-------------------------	--

Merknader:

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppe FylkesKOSTRA-Utdanning
Kopi til:

Rapport til Samordningsrådet fra arbeidsgruppe for FylkesKOSTRA-Utdanning 2004

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa FylkesKOSTRA Utdanning har følgende KOSTRA-funksjoner som ansvarsområde:

- 510 Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater
- 520 Undervisning til alle elever
- 541 Allmenne, økonomiske og administrative fag
- 542 Byggfag
- 543 Elektrofag
- 544 Formgivingsfag
- 545 Hotell- og næringsmiddelfag
- 546 Helse- og sosialfag
- 547 Idrettsfag
- 548 Kjemi- og prosessfag
- 549 Musikk, dans og drama
- 550 Mekaniske fag
- 551 Naturbruk
- 552 Tekniske byggfag
- 553 Trearbeidsfag
- 554 Tekniske fagskoler
- 555 Salgs- og servicefag
- 556 Media- og kommunikasjonsfag
- 559 Landslinjer
- 560 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring
- 570 Fagopplæring i arbeidslivet
- 581 Voksenopplæring fullfinansiert av fylkeskommunen
- 582 Ressurssentervirksomhet/voksenopplæring og annen oppdragsvirksomhet som ikke er fullfinansiert av fylkeskommunen
- 590 Andre undervisningsformål

Arbeidsgruppa består av representanter for Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) - Opplæringsavdelingen og Avdeling for kompetanse og arbeidsliv, Læringscenteret (LS)/nå: Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), fylkeskommunene, Kommunenes sentralforbund (KS), Fylkesmannens utdanningskontor (FM), VOX, Statistisk sentralbyrå (SSB).

Etter initiativ fra UFD skjedde noen endringer i sammensetningen av gruppen i 2004: Større deltagelse fra fylkeskommunene, der de er representert med 1-2 personer fra hver utdanningsregion (Østlandssamarbeidet, Vestlandssamarbeidet, Opplæringsregion Nord). Dette har ført til en utvidelse av antall medlemmer i arbeidsgruppen slik at den nå består av rundt 20 personer. I første omgang vurderes det ikke å kutte ned på antall arbeidsgruppemedlemmer, mer detaljerte oppgaver diskuteres i mindre fora. Gruppestørrelsen må imidlertid vurderes nærmere etter hvert.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Som for andre arbeidsgrupper i KOSTRA skal også arbeidsgruppa FylkesKOSTRA-Utdanning:

- følge utviklingen på sitt område og vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsmateriale som er nødvendig for den offisielle statistikken
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspubliserings) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) har ikke utdypet og spesifisert mandatet nærmere på videregåendeområdet .

For 2004 berøres også arbeidsgruppa av følgende punkter når det gjelder spesielle oppgaver for enkelte arbeidsgrupper i 2004:

- I 2004 ønsker Samordningsrådet at gruppene skal fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetalning for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling (se punkt 6)
- Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse (se punkt 6)
- Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området. (se punkt 3.4)
- KS/KRDs effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
- Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på de skjema eller uttrekk som sendes fra kommunen eller fylkeskommunen, og eventuelt hva som bør være innhold og omfang i slike handlinger.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Rapporten fra arbeidsgruppa for FylkesKOSTRA Utdanning tar først for seg en evaluering av rapporteringen 2003 (kapittel 3). Her ble for første gang data om elever og læringer i videregående opplæring samlet inn via KOSTRA Mottak høsten 2003. Det gis også en redegjørelse for hvordan elev- og lærlingetallene er bearbeidet og revidert, og kort hvordan de er brukt i KOSTRA-publiseringsen.

I kapittel 4 foreslås noen endringer og spesifiseringer i funksjonskontoplanen for funksjonene innenfor videregående opplæring. Her foreslås blant annet at funksjon 520 og 581 endrer navn til hhv. "Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevoppgjør" og "Voksenopplæring etter opplæringsloven". Funksjon 560 foreslås innskrenket, slik at tilpasset opplæring innenfor ordinære klasser føres på studieretningsfunksjonene. Funksjon 582 foreslås fjernet, slik at opplæring utenfor opplæringsloven (og teknisk fagskole) føres i funksjon 590.

I kapittel 5 beskrives endringer som er planlagt i forbindelse med filbeskrivelse, mottak, kontroller og bearbeiding/revisjon. Elev- og lærlingetall for videregående opplæring vil fremdeles samles inn via KOSTRA Mottak, med forbedringer i kontroller og i bearbeidings- og revisjonsprosessen.

Når det gjelder faktaarket for videregående opplæring, er dette svært omfattende og uoversiktlig. Det trengs en grundig gjennomgang av hvilke nøkkeltall som gir relevant styringsinformasjon på nivå 1, nivå 2, nivå 3 og institusjonspubliseringsen. I kapittel 6 gis en mer generell vurdering av nøkkeltallene for videregående opplæring, da den detaljerte gjennomgangen av nøkkeltall ikke er avsluttet ennå. Her trengs det mer arbeid i forhold til fylkeskommunenes behov.

Nøkkeltall for *brukerrettet informasjon* og for *kvalitetsindikatorer* er imidlertid behandlet mer grundig i kapittel 6. Her presenteres et forslag til bedre nøkkeltall om kø/ventelister for elever, lærlinger og voksne i særskilte løp innenfor videregående opplæring. For brukerbetaling finnes det imidlertid ikke opplysninger som kan gi gode nøkkeltall eller presenteres som statistikk i KOSTRA. Når det gjelder kvalitetsindikatorer foreslås det at disse hentes fra områdene "Læringsmiljø" og "Læringsutbytte" fra Skoleporten, som skal lanseres i august. Arbeidsgruppa framlegger her et forslag, men siden tall ikke er publisert ennå, og presentasjonsform ikke er kjent, må kvalitetsindikatorer behandles nærmere tidlig høsten 2004.

I kapittel 7 om videreutvikling i KOSTRA, nevnes behovet for en gjennomgang av regnskapsbegrepene i KOSTRA, samt at bedre og oppdatert KOSTRA-veiledning.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppa anbefaler at følgende endringer foretas i funksjonskontoplanen fra og med 2005:

- Funksjon 520 endrer navn til "Pedagogisk ledelse, pedagogiske utgifter og gjesteelevsoppgjør"
- Funksjon 554: Alle utgifter til teknisk fagskole føres her. Funksjonen endrer navn til "Fagskoler".
- Funksjon 560: Her føres bare utgifter til spesialklasser, oppfølgingstjenesten, PPT-tjenesten og opplæring for minoritetsspråklige i egne klasser
- Funksjon 581 endrer navn til "Voksenopplæring etter opplæringsloven" og omfatter opplæring av voksne i særskilte løp i videregående opplæring, uavhengig av om eleven har rett eller ikke rett. Det bestemmende her er oppfylling av voksenretten i forbindelse med opplæring etter opplæringsloven.
- Funksjon 582 fjernes, og utgifter i forbindelse med opplæring til voksne utenfor opplæringsloven føres sammen med funksjon 590

Arbeidsgruppa foreslår også en nærmere presisering av hva den enkelte funksjon bør inneholde, dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.3. Det er viktig at denne spesifiseringen kommer inn i hovedveilederen, da det er denne som er den offisielle veilederen og som benyttes mest. Hensikten er å få fylkeskommunene til å føre utgifter likt, og da bør denne beskrivelsen være detaljert.

I forhold til de særskilte oppgavene som er gitt fra Samordningsrådet, anbefaler arbeidsgruppa følgende:

- Det tas inn eller endres på nøkkeltall angående kø/ventelister i faktaarket. Forslaget er nærmere beskrevet i kapittel 6.2. Siden opplysninger om brukerbetaling ikke kan fås via fylkeskommuneregnskapet, ønsker ikke arbeidsgruppa å ta inn nøkkeltall om dette i faktaarket.
- Arbeidsgruppa ønsker å benytte tall for læringsmiljø og læringsutbytte fra Skoleporten som kvalitetsindikatorer, men ønsker å vente med å gi endelige anbefalinger til Skoleporten lanseres i august. Dette gjelder også KS/KRDs anledning til å gi innspill om nøkkeltallene.
- Statens tjenestemannsregister (STS) faller bort som kilde til personelldata høsten 2004. Arbeidsgruppa må derfor vurdere nærmere hvordan tall fra *registerbasert personellrapportering i KOSTRA* bør benyttes i publiseringen av 2004-tallene.
- Det er foreløpig ikke noe behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på filuttrekk fra VIGO. Dette filuttrekket er omfattende, og vi anser det mest hensiktsmessig å ha kontakt med inntaksansvarlige i fylkene, da de kjenner data best. Kvalitetsprosjektet i VIGO skal

avsluttes høsten 2004, og vi ønsker å vurdere resultatet av tiltak iverksatt i denne forbindelsen først.

Arbeidsgruppa anbefaler i tillegg at det foretas en generell gjennomgang i forhold til de regnskapsbegrepene som benyttes.

Arbeidsgruppa ønsker også at KOSTRA-veilederen foreligger på et tidligere tidspunkt, og at det foretas en opprydning av veiledningen på KRDs nettsider.

2.3 Arbeidsgruppas arbeidsoppgaver framover

- Detaljert gjennomgang av nøkkeltallene tidlig høsten 2004, spesielt i lys av fylkenes behov for styringsinformasjon
- Et forslag til kvalitetsindikatorer om læringsmiljø og læringsutbytte fra Skoleporten, etter at denne er lansert i august.
- Vurdering av registerbasert personellrapportering for videregående opplæring.
- Arbeid med informasjon til fylkene om hvordan elev- og regnskapstall m.m. brukes i KOSTRA, samt tilbakemeldingsprosedyrer.
- Vurdere nærmere bearbeidingen og revisjonen av data på videregåendeområdet.

3. Evaluering av 2003-rapporteringen

3.1 Datainnhenting ved filuttrekk

Kilder til KOSTRA-data for videregående opplæring:

Elever og lærlinger:	VIGO - elever innenfor opplæringsloven Skjemabasert innrapportering om elever utenfor opplæringsloven, AMO
Søkerdata:	Læringscenteret
Regnskapsdata:	Kommuneregnskapet
Personelldata:	Statens tjenestemannsregister for skoleverket (STS) [Etter hvert: registerbasert personellrapportering via KOSTRA.]

VIGO er hovedkilde til data om elever og lærlinger i videregående opplæring. VIGO er et administrativt register som eies av fylkene, og som brukes i forbindelse med inntak til videregående opplæring. SSB mottar et uttrekk av individdata per 01.10, totalt 9 filer fra hvert fylke: Elever per 01.10.03, elever fullført i perioden 01.10.02-30.09.03, årsakskoder og -navn (ikke individnivå), morsmålskoder og -navn (ikke individnivå), klasseordning, skoleinformasjon, kursinformasjon, fag per elev, lærertimer. I KOSTRA har hittil bare elevfil og fil for fullført opplæring blitt benyttet, dette skyldes i hovedsak variabel kvalitet på de filene som kunne vært aktuelle å benytte.

Filbeskrivelsen for elev- og fullførtil har vært omfattende. Tall fra VIGO brukes i flere sammenhenger enn i KOSTRA, både av SSB og av UFD. Våren 2003 startet SSB, med UFD som oppdragsgiver, et omfattende kvalitetsprosjekt i forbindelse med dataleveringen av elevtallene fra VIGO.

Endringer i rapporteringssystemet for videregående opplæring skulle i hovedsak implementeres fra og med høsten 2004 etter et omfattende kartleggingsarbeid, men pga. krav fra oppdragsgiver (UFD) om resultater av prosjektet allerede før prosjektet var gjennomført, ble det forsøkt iverksatt noen tiltak høsten 2003. Det ble da forsøkt vektlagt at flest mulig elever i videregående opplæring under opplæringsloven skal rapporteres, en bedre rapportering av omfanget av opplæring for den enkelte elev, samt økt omfang av faktisk rapportering av resultater/avslutningsvariable for elever som avslutter kurs.

Overgang til elektronisk overføring av data fra fylkeskommunene til SSB, dvs. rapportering via KOSTRA Mottak, skjedde for første gang høsten 2003, og i den forbindelse ble det også utarbeidet informasjonsfiler som viste fylkeskommunene hva som var lastet ut fra VIGO. Dette omtales nærmere i punktene 3.2 og 3.3.

Det har vist seg at elever utenfor det ordinære inntaket i fylkene i varierende grad er med i rapporteringen til SSB. Dvs. at voksne i særskilte løp innenfor videregående opplæring i stor grad ikke er med i filuttrekket fra VIGO. For å få med flest mulig elever i videregående opplæring under opplæringsloven, ble det forsøkt med en løsning der flere voksne i særskilt tilrettelagte løp ble lagt inn i VIGO. Disse elevene fikk merket 'elevtype' = R i rapporteringen, for å skille dem fra elever i ordinære tilbud.

Det ble også vektlagt at kurs- og fagkoderegistrene måtte holdes oppdatert, slik at de stemmer overens med de tilbudene elevene i fylkene får. (Dette gjelder alle år, ikke spesielt høsten 2004.)

I tillegg ble det satt mer fokus på bedre rutiner i forbindelse med registrering og rapportering. Det ble blant annet holdt rapporteringsmøte for alle fylkeskommunene, og det ble gitt mer informasjon til fylkene om SSBs arbeid med tallene.

3.2 Kontroller i filuttrekk

Høsten 2003 ble dataleveringen til SSB for første gang gjennomført via KOSTRA Mottak. Den elektroniske rapporteringen erstattet leveringen av data på disketter. Denne gjennomføringen er også en del av kvalitetsprosjektet for videregående opplæring. Blant annet var det kontroller av tre av de ni filene som ble levert fra VIGO til SSB. Kontroll- og konverteringsprogrammet supplerer de VIGO-baserte BRIO-kontrollene.

Kontrollene blir utført på filene som er trukket ut fra VIGO. Med det samme programmet kan SSB teste innleverte data for alle fylker. På grunnlag av kontrollene produseres rapporter og feilmeldinger som er tilgjengelige både for fylkene og for SSB. Kontrollmeldingene kan rapportere om manglende utfylling av felt, årganger, fordelinger av verdier på variable, dubletter mv. For denne testen er det i første omgang valgt ut noen få variable til kontroller.

Det ble ikke utviklet et omfattende kontrollsystem første rapporteringsår, men dette gir fylkene god anledning til å teste data. Dette har vært en positiv utvikling i forbindelse med å få en oversikt over hva som leveres av data, noe fylkene tidligere har savnet. Dette gir også grunnlag for diskusjon mellom fylkene og SSB om de data som er levert.

Kontrollprogrammet gir umiddelbar respons om hva som er levert, men fylkene benytter muligheten til å rette opp i data i ulik grad.

3.3 Innsamling av data

I motsetning til andre KOSTRA-data samles elevdata for videregående opplæring inn på høsten, med 01.10. som telledato. Høsten 2004 var det store forsinkelser i leveringen av data fra VIGO. Innleveringsfristen var satt til 5. desember, men det var kun ett fylke som leverte innen fristen. Først halvannen måned etter fristens utløp hadde SSB mottatt data fra alle fylkene.

Hovedproblemet med dataleveringen i 2003 hadde sammenheng med omleggingen av innsamlingsmetoden. Nedlasting, installasjon og bruk av konverteringsprogrammet var hovedårsaken til forsinkelsene. Interne problemer hos fylkene - tid, ressurser og tekniske problemer - ble også nevnt av saksbehandlere ved inntakskontorene. Problemer med innlasting av data om voksne elever fra RealDok til VIGO skapte store problemer for mange fylkeskommuner. I tillegg krevde lange feilmeldingsrapporter og retting av slike feil mye tid og ressurser hos inntaksansvarlige på fylkesnivå.

I SSB forårsaket også feil og problemer med konverteringsprogrammet forsinkelser. En ny versjon ble laget underveis i rapporteringsperioden og lagt ut på nettet. Oppdateringen av programmet og informasjonen til fylkene tok litt tid. Veiledning og teknisk støtte til fylkene om bruk av det nye programmet kunne ha vært bedre.

Det er fortsatt mangler i dataene, men det er registrert en positivt forbedring i forhold til tidligere år. Det er rapportert flere voksne elever, som har vært underrapportert i tidligere år - selv om ikke alle fylker har vært like flinke med registrering av disse elevene. Det eksisterer derfor fortsatt en viss underrapportering av voksne elever i særskilte tilbud.

Alle fylker har levert data om elever per fag og ingen feilmeldinger er registrert, dvs. alle felt er fylt ut. Dette er en bedring fra fjoråret. Men det er foreløpig ikke planlagt å publisere tall om dette i KOSTRA. Det er imidlertid stor etterspørsel etter slike tall.

Kvaliteten på både elevfila og elevfullført fila kunne ha vært bedre hvis de feilene som framkom etter kontrollprogrammet hadde blitt rettet opp før dataene ble sendt til SSB. SSB godtar per i dag alle data uansett kvalitet. Det finnes derfor lange lister av data med feilmeldinger som ikke er rettet opp, men bare sendt videre til SSB.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Data for **elever og lærlinger i videregående opplæring** fra VIGO gjennomgår en omfattende bearbeidingsprosess. Kontroller blir kjørt for hvert fylke, der skole, kurs og antall elever blir sjekket mot fjorårets data. Det kjøres også en dublettkontroll som fjerner identiske records, og en gyldighetskontroll som kontrollerer at hver elevobservasjon har gyldige verdier. Ungdom i oppfølgingstjenesten og lærlinger fjernes fra fila. Når elevdata fra alle de 19 fylkene blir slått sammen, og fjernes dubletter mellom fylkene. Et overordnet prinsipp i forbindelse med dublettkontrollene, er at det kun skal være én forekomst per person.

Elevfila og lærlingfila samles så til en felles fil. Lærlinger er hentet fra VIGO-fagopplæring og inneholder lærlinger registrert per 01.10.03. Samlet fil for elever/lærlinger kjøres også gjennom en dublettkontroll, og dubletter fjernes. Det er i hovedsak elevene som fjernes i denne prosessen, unntatt i de tilfellene hvor eleven er registrert på et høyere nivå, for eksempel teknisk fagskole. Da beholdes eleven, og lærlingen fjernes. Samlet elev-/lærlingfil, etter dublettkontrollen, danner grunnlag for data til publisering av foreløpige tall 15.03. og reviderte tall 15.06.

I bearbeidingsprosessen legger SSB på det standardiserte kodeverket NUS2000 (utdanningskoder), og data fra andre kilder (først og fremst befolkningsdata og data fra Enhetsregisteret) legges til.

I KOSTRA hentes data om **søkere til videregående opplæring** fra Læringssenteret. Dette er i utgangspunktet individdata, men SSB får data på fylkesnivå.

For **tall om lærere** har Statens tjenestemannsregister for skoleverket (STS) blitt benyttet som kilde. Det ble vurdert å benytte tall fra *registerbasert personellrapportering* i KOSTRA (der STS er en av kildene til data), men siden data ikke stemte helt med STS, ble STS valgt som kilde til publiseringen av 2003-tallene. 2003 var imidlertid det siste året det ble samlet inn lærerdata via STS, vi er derfor nødt til å gå over til å bruke tall fra registerbasert personellrapportering fra og med rapporteringsåret 2004.

3.5 Publisering

Det benyttes ulike elevtall i de forskjellige nøkkeltallene, med bakgrunn i hva nøkkeltallet skal vise.

Elevtall fra VIGO har vært benyttet i de fleste elevtallene, men når det gjelder gjennomstrømningstall er Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) - en samling av all individbaserte utdanningsopplysninger i SSB - kilde til tallene. Siden NUDB-tall ikke var ferdige til 15.06., er det ennå ikke publisert tall her.

I forbindelse med publisering har det vært vurdert hvorvidt elever i *egne opplæringstilbud tilpasset voksne* skal være inkludert i elevtallene eller presenteres for seg. SSB har funnet det riktig å ta med disse elevene, siden de også er en del av videregående opplæring. De er imidlertid ikke tatt med i alle nøkkeltallene, det gjelder tall om: antall elever i forhold til antall søkere, antall elever i alternativ VKII i skole i forhold til antall nye lærlinger, antall elever som har bestått grunnkurs/VKI/VKII, andel elever som har sluttet i løpet av året, andel elever i fylkeskommunale/statlige/frittstående videregående skoler.

Den 15.03. ble også elever i opplæringstilbud tilpasset voksne tatt med i institusjonspubliseringen, hvis de var registrert på gyldig skolenummer. Men pga. ulik praksis mellom fylkene mht. hvilken enhet disse elevene er registrert på, ble disse elevene ikke tatt med i institusjonspubliseringen 15.06.

I KOSTRA, som i annen elev- og studentstatistikk fra SSB, har vanligvis ikke elever med mindre enn 300 undervisningstimer per år vært tatt med i publiseringen. Pga. en vurdering av at det er riktig å ta med all videregående opplæring, uansett omfang, ble elever registrert med under 300 undervisningstimer per år tatt med i alle elevtall i 15.06.-publiseringen.

De foreløpige KOSTRA-tallene 15.03 omfattet alle elever som er rapportert inn via VIGO, også elever på kurs som ikke tilhører en studieretning innen videregående opplæring. SSB vurderte til 15.06. imidlertid å ha som hovedregel at elever som ikke hører til en studieretning ikke skal telles med i tall om videregående opplæring. Dette gjelder for eksempel tilbud utenfor opplæringsloven for elever i frittstående skoler, forberedende kurs til videregående opplæring på grunnskolenivå og forkurs til ingeniørhøgskole. Studenter i teknisk fagskole er med i tallene.

Før publiseringen av 2003-tallene ble det forsøkt ryddet opp i hvilke elevtall som benyttes i forhold til de ulike regnskapsfunksjonene. Her kan det være vanskelig å få plassert det riktige antall elever. Det er ikke alltid opplagt, ut ifra elevtallene, hvilken funksjon man skal plassere ulike elevgrupper på. I KOSTRA-publiseringen 15.03.04 ble følgende antatt (selv om vi ikke er sikre på at dette er likt ført i alle fylker): Funksjon 510 "Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater" og funksjon 520 "Undervisning til alle elever" antas å gjelde alle elever i alle studieretninger (i videregående opplæring), samt elever i teknisk fagskole (hvis de går i samme skole vil det være vanskelig å skille disse utgiftene). Elever i opplæringstilbud tilpasset voksne er, selv om de er registrert på studieretning, regnet for seg selv på funksjon 581 "Voksenopplæring fullfinansiert av fylkeskommunen". Funksjon 582 "Ressurssentervirksomhet/voksenopplæring og annen oppdragsvirksomhet som ikke er fullfinansiert av fylkeskommunen" er antatt å gjelde opplæring utenfor opplæringsloven (dvs. ikke for å oppfylle loven, slik 581 er). Her har vi ikke noe elevtall, enhetskostnader er derfor ikke presentert for denne funksjonen.

For enhetskostnader for funksjonene 541-556 (hver studieretning + teknisk fagskole) plasseres elever etter den studieretningen de er registrert på.

For enhetskostnader for funksjon 560 "Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring", vet vi at det i regnskapet er ført flere utgifter enn bare spesialundervisning etter enkeltvedtak. Elever med spesialundervisning etter enkeltvedtak ble likevel brukt som nevner i nøkkeltall for funksjon 560 til 15.03.-publiseringen. Dette viste seg å gi så store forskjeller i tallene mellom fylkene, at man gikk tilbake til å bruke antall elever totalt som nevner.

For enhetskostnader for funksjon 570 "Fagopplæring i arbeidslivet" benyttes antall lærlinger.

Funksjon 590 "Andre undervisningsformål" kan karakteriseres som en restfunksjon, og vi vet ikke nøyaktig hvilke elever det er ført regnskap for her, det er heller ikke sikkert vi har tilgang til dette elevtallet. Det er derfor ikke presentert enhetskostnader for denne funksjonen.

4. Ønskede endringer i kontoplanen

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Pga. at fylkene fører regnskapstall forskjellig, er det behov for en nærmere presisering av regnskapsfunksjonene. Det har dessuten vært delvis liten oppmerksomhet rundt KOSTRA-tallene, inntil de begynte å bli brukt som grunnlag for statstilskudd. Fylkene berøres ved at tilskudd til frittstående videregående skoler beregnes ut ifra enhetskostnader til elever fra KOSTRA, og at fylkene blir trukket i rammetilskuddet pga. dette.

På initiativ fra Østlandssamarbeidet (ØKO-prosjektet fra 01.01.03) forelå det våren 2004 et forslag til endringer og presiseringer i kontoplanen mht. funksjonene innenfor videregående opplæring. Forslag ble sendt til KRD, som videre ba arbeidsgruppa behandle dette. Dette er nå grunnlag for arbeidsgruppas forslag nedenfor.

Elevtallene blir også ført delvis ulikt, det er også ønskelig at rapporteringen av disse ses i sammenheng med regnskapstallene. Elevtall i forhold til regnskapstall er derfor behandlet i et eget punkt nedenfor.

4.2 Forslag til endring

4.2.1 Funksjon 510: Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater

Funksjon for inntekter og utgifter knyttet til den "infrastrukturen" som må forefinnes for at den pedagogiske virksomheten skal kunne utføres. Merkantile oppgaver.

1. Lønnsutgift til merkantilt personale, vaktmester, rengjøring, IT-teknisk personale, internatpersonale og annet driftspersonale
2. Drift og vedlikehold av skolelokaler (energi, renhold, vedlikehold, forsikring)
3. Inventar og utstyr som ikke spesifikt er knyttet til undervisning ved bestemte studieretninger (formålet ved anskaffelsen avgjør regnskapsføring)
4. Transport som er en del av opplæringen (eks mellom ulike undervisningssteder som skole til gymsal)
5. Inntekter og utgifter til utleie av skolelokaler, kantine, kafeteriadrift
6. Drift av internater
7. Datakostnader til skoleadministrative system
8. Avgift Kopinor, Nnorwaco
9. Bibliotek (drift, lønn bibliotekar/assistent i biblioteket)
10. Idrettshaller
11. Elevombud
12. Drift av utearealer/parkanlegg, idrettsarealer o.l. som ikke er relatert til bestemte studieretninger
13. Avskrivinger på inventar, utstyr og bygg som er ført mot 510
14. Eksamensvakter
15. Lønn lærlinger som jobber innenfor 510-området
16. Personalseminar for alle ansatte som tiltak for miljø og kultur
17. Elevrådsarbeid
18. Lønn til verneombud og tillitsvalgte lokalt ved skolene
19. Kompetanseutvikling for merkantilt personale, vaktmester, renhold og bibliotekar
20. Velferdsmidler
21. Skoleskyss for elever i videregående opplæring. Øvrige utgifter og inntekter tilknyttet drift av bilruter (inklusive skoleskyss for grunnskolebarn) skal knyttes til funksjon 730 Bilruter

4.2.2 Funksjon 520: Undervisning til alle elever

Foreslår nytt navn på funksjonen:

”Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør”

1. Skoleledelse (rektor, inspektør), andre lederstillinger
2. Lønn pedagogisk ledelse, (hovedlærere, rådgivere) som ikke er direkte knyttet til den enkelte studieretning
3. Reiseregninger for ansatte i skoleledelse og pedagogisk ledelse
4. Ordinær sats for gjesteelever (utgifter og inntekter). Ekstra kompensasjon for gjesteelever med behov for tilrettelagt opplæring føres på den funksjonen eleven er ført.
5. Kostnader til utviklings- og prosjektarbeid, internasjonale prosjekter (eks. Sokrates, Leonardo)
6. Kostnader ved omstillingstiltak
7. Utgifter knyttet til overtallighet
8. Etter- og videreutdanning for skolens ledelse
9. Utgifter tilknyttet redusert leseplikt for 58-60 åringer og 60+ åringer
10. Kurs osv som ledelsen initierer til
11. Særskilte tiltak for pedagogisk personale
12. Rådgivere, pedagogiske team

4.2.3 Funksjon 541 - 556, unntatt funksjon 554: Undervisning til alle elever, fordelt på studieretninger

1. Undervisningsmateriell direkte knyttet til studieretningen
2. Inventar og utstyr knyttet direkte til studieretningen
3. Avskrivinger på inventar og utstyr som er ført mot studieretningen
4. Driftsinntekter i form av salg av produkter/tjenester (først og fremst yrkesfag)
5. Lønnsutgifter føres på den studieretning der læreren faktisk jobber
6. Reiseregninger føres der lærerens lønn er plassert
7. Transport og ekskursjoner relatert til bestemte studieretninger
8. Sensorutgifter til eksamen (sensorutgifter til privatiser føres på 590)
9. Drift av gårdsbruk
10. VK II i skole
11. Lønn lærlinger med arbeid i tilknytning til en bestemt studieretning
12. Fra 2004 får landslinjer egen funksjon (559) og inntekter og utgifter tilknyttet dette føres der
13. Utgifter til international baccalaureate (IB)

4.2.4 Funksjon 554: Teknisk fagskole

Pga. ny Lov om fagskoler fra 2003, bør navnet endres til "Fagskoler" (selv om hittil bare de tekniske fagskolene er godkjent etter fagskoleloven). Alle utgifter til fagskoler, også merkantile og administrative oppgaver (de som for videregående opplæring føres på funksjonene 510 og 520), føres på funksjon 554, slik at det holdes utenfor videregående opplæring.

4.2.5 Funksjon 559: Landslinjer

Egen funksjon for landslinjer er opprettet fra og med 2004, for å skille utgifter til landslinjer fra andre studieretninger. Hvis elever på landslinjer går i klasse med elever i ordinære tilbud (dvs. ikke landslinje), føres utgiftene på den aktuelle studieretningen (funksjonene 541-556).

4.2.6 Funksjon 560: Spesialundervisning og særskilt tilpasset undervisning

1. Spesialskoler
2. Oppfølgingstjenesten
3. Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT): syns- og audiopedagog, logoped, døvetolk
4. Opplæring for minoritetsspråklige i egne klasser

Øvrige utgifter til tilpasset opplæring føres på den studieretningen eleven er registrert.

4.2.7 Funksjon 570: Fagopplæring i arbeidslivet

1. Tilskudd lærebedrifter
2. Utgifter i forbindelse med opplæringsringer
3. Utgifter til instruksjon / etterutdanning av instruktører og faglig ansvarlige i bedriftene
4. Utgifter/inntekter i forbindelse med gjestelæringer
5. Utgifter fagprøver, også lønn til prøvenemnder
6. Driftsutgifter og lønn ansatte som jobber med administrasjon av fagopplæring i sentraladministrasjonen og fagopplæringskontor (fagkonsulenter, leder, sekretærer osv. – ikke generell administrasjon)
7. Teoriundervisning læringer/lærekandidater (restteori)
8. Utgifter oppfølging av bedrifter

Utgifter til Y-nemnd føres på 480

4.2.8 Funksjon 581: Voksenopplæring som er fullfinansiert av fylkeskommunen

Foreslår nytt navn:

”Voksenopplæring etter opplæringsloven”

1. Særskilte tilbud for voksne innenfor opplæringsloven (både elever med og elever uten rett), uavhengig av finansiering.
2. Eksamensrettet videregående opplæring for voksne med og uten rett
3. Vurdering av realkompetanse for voksne med og uten rett
4. Administrasjon av opplæring for voksne i særskilte tilbud innenfor opplæringsloven (med og uten rett), inkl personell i sentraladministrasjonen
5. Utviklingsprosjekt innen voksenopplæring innenfor opplæringsloven

4.2.9 Funksjon 582: Ressurssentervirksomhet/voksenopplæring og annen oppdragsvirksomhet som ikke er fullfinansiert av fylkeskommunen

Siden funksjon 582 (etter nytt forslag til funksjon 581) nå bærer preg av å være en restfunksjon på samme måte som funksjon 590, foreslås funksjon 582 strøket. Inntekter og utgifter til voksenopplæring *utenfor* opplæringsloven føres i funksjon 590.

4.2.10 Funksjon 590: Andre undervisningsformål

1. Fylkeskommunens folkehøgskoler
2. Sosiale og medisinske institusjoner (både førskole, grunnskole og videregående opplæring).
3. Fengselsundervisning
4. Utgifter og inntekter til privatister
5. Tilskudd til ”Elevorganisasjonen”
6. Utgifter/inntekter AMO-kurs
7. Utgifter/inntekter ved opplæring på høgsolenivå
8. Utgifter/inntekter ved særskilte kurs for voksne utenfor opplæringsloven

4.2.11 Elevtall i tilknytning til regnskapsfunksjonene

For å få riktige enhetskostnader må utgiftene knyttes sammen med de elevene utgiftene går til. Ut ifra foreliggende forslag til spesifisering av funksjonsinndelingen, inngår følgende elevgrupper i hver funksjon:

Funksjon 510:

Elever i ordinære tilbud i videregående opplæring.

Elever i landslinjer.

Ikke elever i særskilte tilbud for voksne (rendyrkes i funksjon 581), ikke elever i teknisk fagskole (rendyrkes i funksjon 554), ikke læringer (rendyrkes i funksjon 570).

Funksjon 520:

Elever i ordinære tilbud i videregående opplæring.

Elever i landslinjer.

Ikke elever i særskilte tilbud for voksne (rendyrkes i funksjon 581), ikke elever i teknisk fagskole (rendyrkes i funksjon 554).

Funksjon 541-556 (ikke 554):

Elever i de ordinære, respektive studieretningene - inklusive voksne elever i ordinære tilbud.

Elever i landslinjer, dersom de går i klasse med elever i ordinære tilbud.

Ikke elever i særskilte tilbud for voksne (rendyrkes i funksjon 581).

Funksjon 554:

Elever i teknisk fagskole.

Funksjon 559:

Elever i landslinjer som *ikke* går i klasser med elever utenfor landslinjer (ordinære tilbud).

Funksjon 560:

Vi vil ikke ha nøyaktig elevtall for de brukerne som utgiftene i funksjon 560 gjelder, og kan dermed ikke lage gode tall for enhetskostnader. Det bør imidlertid kunne presenteres tall under

"Dekningsgrader" og for øvrig på nivå 3 om følgende elevgrupper:

Elever med spesialundervisning etter enkeltvedtak

Elever i oppfølgingstjenesten

Funksjon 570:

Lærlinger.

Funksjon 581:

Elever i særskilte tilbud for voksne (voksne i ordinære tilbud i videregående skole inngår i studieretningsfunksjonene 541-556).

Funksjon 590:

Vi vil ikke ha nøyaktig elevtall her, selv om det finnes tall for enkelte grupper innenfor 590. Det vil derfor ikke kunne lages gode tall for enhetskostnader på funksjon 590.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Kvalitetsprosjektet for videregående opplæring er nå fullført, og endringer skal implementeres til rapporteringen høsten 2004. I tillegg vil det jobbes videre med (kontinuerlige) kvalitetsforbedringer utenfor dette prosjektet.

5.2 Forslag til endringer

5.2.1 Endringer i filbeskrivelse (skjema/filuttrekk)

Filbeskrivelsen i VIGO er ikke vurdert/evaluert siden KOSTRA ble innført, men dette er nå gjort innenfor kvalitetsprosjektet. Det er utarbeidet nytt forslag til grensesnitt for tall fra VIGO, der det er snakk om langt færre variable på elev- og fullførtfila. Fokus settes på de variablene som blir benyttet i statistikkssammenheng, variabler som ikke blir benyttet skal ikke hentes inn.

Rapporteringen av elever i egne opplæringstilbud for voksne ble forsøkt gjort bedre under innsamlingen 2003, men var lite vellykket. Rapportering av voksne elever er utredet i et eget prosjekt, og høsten 2004 kommer tall for disse elevene til å bli hente inn via en egen innsamling. Disse elevene vil bli merket som en egen elevgruppe.

Privatister skal også hentes inn i forbindelse med data om resultater (før: "fullførtfila").

I KOSTRA-tallene, der ikke regnskapstall er med i indikatoren, er også elever i frittstående skoler tatt med i elevtallene. Dette pga. at faktaarket omhandler videregående opplæring, og at fylkeskommunene har ansvar for sine 16-18-åringer, uansett om/hvor de går på skole. Det kan imidlertid vurderes hvorvidt faktaarket for videregående opplæring kun skal omhandle fylkeskommunens virksomhet. Uansett om elevtall for frittstående skoler er med i KOSTRA eller ikke, er det ønskelig at opplysninger om elever i frittstående videregående skoler er like omfattende som og sammenlignbare med tilsvarende tall for fylkeskommunale skoler. (Aktuelt pga. friskoleloven, der formålsparagraf om religiøst eller pedagogisk alternativ er tatt bort.) SSB arbeider med å få til en bedre innsamling fra frittstående skoler, blant annet skal kravspesifikasjonen være lik den for fylkeskommunale skoler.

Selv om kvalitetsprosjektet avsluttes i 2004, fortsetter arbeidet med definisjonskatalog i en egen gruppe. Denne har som mål gjennom å presisere innhold og definisjoner av variable, å få lik rapportering av tjenestetall mellom fylkene.

Data om lærertimer - ressurser til undervisning - har ikke vært benyttet i KOSTRA pga. varierende kvalitet på innrapporterte data. Lærertimer skal fra og med høsten 2004 i de skoleadministrative systemene rapporteres i forhold til KOSTRA-funksjonene.

5.2.2 Endringer i mottak (kontroller, innsamling)

Det vil ikke være noen store endringer i hvordan elevtallene samles inn (via KOSTRA Mottak) og hvordan kontrollprogrammet kjøres (kan kjøres ut før levering til SSB). Kontrollene er imidlertid gjennomgått med tanke på utforming og hvilke felter som bør sjekkes.

Kontrollene oppsummerer først antall records, antall fødselsnummer og, antall dubletter, samt antall forhåndsdefinerte feil. Det sjekkes om obligatoriske felter er fylt ut, og om gyldige koder er satt. I år presenteres i større grad tall per skole, siden skolene sitter med "fasiten" (og er den enheten hvor det nå presenteres tall via Skoleporten - her er også VIGO kilde).

I løpet av innsamlingsperioden vurderer SSB kontinuerlig tilbakemeldingsprosedyrer i forhold til leveringen av data, i form og innhold.

5.2.3 Endringer i bearbeiding/revisjon av data

KOSTRA revisjon: Et eget prosjekt for å finne ut om vi vinner noe på revidering av data. Mål: å få så korrekte data som mulig i utgangspunktet, slik at behov for revisjon minsker. SSB kommer til å se nærmere på publiserte tall 15.06. i forhold til de tallene som ble levert fra fylkene første gang - gjennomgang tidlig høsten 2004. Resultat av denne gjennomgangen kan brukes til å sette inn revisjon der det trengs mest.

SSB vil også ha en gjennomgang av den bearbeidingen som skjer internt i SSB, dette gjelder blant annet å se nærmere på de dublettkontrollene som foretas (nødvendigheten av dublettkontroller, om det er riktig dublett som fjernes osv.), samt koding i forhold til SSBs standard for utdanningsgruppering (NUS2000) på VIGO-data. Her også: kodesystemet til Læringssenteret og til fylkeskommunene. I forhold til KOSTRA revisjon skal også data for videregående opplæring gjennomgås spesielt.

SSB vil fortsette å jobbe med informasjon og tilbakemelding til fylkene, slik at fylkene får tilgang til informasjon om hvilke tall (både elev- og regnskapstall) som benyttes i KOSTRA-publiseringen. Denne kommunikasjonen er viktig for datakvaliteten og sammenlignbarheten av nøkkeltall. Det skal blant annet arrangeres rapporteringsmøte for de tre opplæringsregionene.

Det jobbes i SSB med en standard for hvordan tverrgående revisjon (f.eks. elevtall i forhold til regnskapstall) skal foregå. Arbeidsgruppa har som mål at man i større grad får innarbeidet tverrgående revisjon som en prosedyre i revisjonen av videregående data.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Faktaarket for videregående opplæring er svært omfattende, det er av et mye større omfang enn andre KOSTRA-områder. Arbeidsgruppa er av den oppfatning av det er for mange nøkkeltall på nivå 2, og at det derfor blir uoversiktlig. Nivå 2 bør tilpasses det behovet de som skal bruke nøkkeltallene har, og bør inneholde de viktigste opplysningene. Mer utfyllende opplysninger kan fås via nivå 3. Dette betyr at **nivå 2 bør reduseres**, mens nivå 3 godt kan utvides.

Faktaarket har hittil, utenom regnskapsindikatorene, inneholdt opplysninger om elever i privat sektor i tillegg. Det skyldes at man har prioritert å publisere tall for *alle* elever i videregående opplæring, med den begrunnelse at fylkeskommunen har ansvaret for alle innbyggere 16-18 år, og at tallene også skal være lik annen statistikk om videregående opplæring som SSB publiserer. Fylkeskommunene mener imidlertid at man i faktaarket må legge vekt på *fylkeskommunal virksomhet*, og at elever i private skoler som hovedregel skal være utelatt fra KOSTRA-tallene. Unntak kan gjøres der det er et poeng, for styringsdata, å ha nøkkeltall om omfanget av elever i private skoler i forhold til fylkeskommunale skoler (på lik linje med informasjon om elever som går i fylkeskommunale skoler i andre fylker). Arbeidsgruppen foreslår derfor at man i KOSTRA (publisering på alle nivåer) konsentrerer seg om **elever i fylkeskommunale skoler**.

Det er imidlertid også behov for data om privat sektor (her: frittstående videregående skoler), det er derfor ønskelig det utvikles en teknisk løsning i KOSTRA der man også kan få oversikt over data i privat sektor, men ikke slik at tallene blandes sammen med tall om fylkeskommunen.

Selv om fylkeskommunen også har ansvaret for **teknisk fagskole**, bør disse elevtallene generelt ikke blandes sammen med de øvrige elevtallene (videregående opplæring). Teknisk fagskole skilles ut i en egen lov (*fagskoleloven*), og regnes på nivå over videregående opplæring.

6.2 Ønskede endringer

Arbeidsgruppen har med jevne mellomrom diskutert nøkkeltallene på detaljert nivå. Men det er fortsatt nødvendig med en mer detaljert gjennomgang av nøkkeltallene, denne gang med størst fokus på hva fylkene trenger av styringsinformasjon. Hvilke nøkkeltall som publiseres har hittil i stor grad blitt styrt av UFDs behov. Denne gjennomgangen vil skje tidlig høsten 2004.

Arbeidsgruppen foreslår imidlertid i denne rapporten indikatorer i forbindelse med særskilte oppgaver for 2004: Indikatorer om brukerrettet informasjon, og kvalitetsindikatorer.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Faktaarket for videregående opplæring er svært omfattende, for å få bedre oversikt er det derfor nødvendig å fjerne nøkkeltall som ikke brukes, eller som er misvisende. Særlig når det nå blir lagt til nye nøkkeltall om kvalitet og om brukerrettet informasjon.

6.2.2 Nye nøkkeltall

6.2.2.1 Indikatorer for brukerrettet informasjon

Indikatorer for brukerrettet informasjon har også vært gitt som særskilt oppdrag tidligere. *Brukerrettet informasjon* betyr i denne sammenheng informasjon om hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenesten, og informasjon om brukerbetaling for tjenestene.

Hvorvidt det eksisterer *kø/ventelister* for å komme inn på skole/kurs har hittil i nøkkeltallene framkommet ved en kobling av søkerdata mot inntaksdata (ev. søkere til læreplass i forhold til tilbud om læreplass). Dette er data som Læringssenteret (nå: Utdanningsdirektoratet) samler inn.

For publiseringen av 2003-tallene finnes nå følgende nøkkeltall om søkning/inntak:

- Antall elever i forhold til antall søkere, prosent
- Antall lærlinger i forhold til antall læreplass-søkere, prosent
- Andel søkere som kom inn på sitt førstevalg, elever (1. inntak)
- Andel søkere uten tilbud, elever (1. inntak)
- Andel formidlede lærlinger (per 01.10.) av antall søkere
- Antall elever i alternativ VKII i skole i forhold til antall nye lærlinger, prosent

For *elever* er 1. inntak et misvisende tidspunkt, da dette ikke er den reelle situasjonen for skoleåret. Det skjer mange endringer i inntaket etter dette tidspunktet. Det om søkeren faktisk er elev er et bedre tall å bruke enn tall fra inntaket, dette kommer fram ved å koble søkerdata mot elevdata. Vi får da følgende nøkkeltall for elever:

- Andel søkere som fikk elevplass
- Andel søkere som kom inn på sitt førstevalg
- Andel søkere uten tilbud

Tall om førstevalg bør måles både i forhold til ønsket kurs og ønsket skole.

For lærlinger eksisterer det faktisk ventelister for å få læreplass, men tilsvarende data er ikke med i filuttrekket til SSB. For formidling av *lærlinger* er det også ønskelig å måle det mot hvor mange som faktisk ble lærlinger. Her er også 01.10. et misvisende tidspunkt, da det skjer en del formidling av lærlinger etter dette tidspunktet. Telletidspunktet for lærlinger er imidlertid 01.10., så det vil være vanskelig å komme bort fra at ikke alle lærlinger kommer med i tallene. Det forekommer også at lærebedrifter (både der fylket har formidlet læreplass, og der man har skaffet seg læreplass selv) er seint ute med å gi informasjon til fylket om inngåtte lærekontrakter. Følgelig vil heller ikke tall per 01.10. om elever i alternativ VKII i skole/lærefag i skole (for søkere som ikke har fått læreplass) være det endelige utfallet for skoleåret. I mange fylker starter også lærefag i skole på et seinere tidspunkt, f.eks. 01.11.

Til tross for svakheter med tallene, bør følgende tall om lærlinger publiseres:

- Andel (primær-)søkere til læreplass som var lærlinger per 01.10.
- Antall elever i alternativ VKII i skole ift. antall nye lærlinger (per 01.10.), prosent

På sikt må det utarbeides en bedre definisjon av søkerbegrepet for lærlinger.

For *voksne søkere* (dvs. de som har individuell rett til videregående opplæring ...) er det to veier inn til videregående opplæring: Man kan søke via det ordinære inntaket, eller man kan få plass i egne kurs tilpasset voksne. Søkere/inntak til ordinære tilbud vil komme fram av tallene ovenfor. Søkere og inntak i forhold til "voksenopplæring" skjer på andre tidspunkter enn for ordinære tilbud. Her er det rullerende opptak, men varierende praksis mellom fylkene. Fra og med høsten 2004 skal voksne via denne veien rapporteres på egen fil. Opplæringsaktivitet for voksne måles i forhold til foregående skoleår og ønsket sluttkompetanse. Voksne måles i forhold til (på samme måte som for lærlinger) tidspunkter for oppstart og fullføring av opplæringsløpet. Vi foreslår derfor at nøkkeltall for tilbudet av videregående opplæring for voksne via "voksenopplæringsveien" konsentrerer seg om andelen av de som har søkt på et løp i forhold til følgende tidspunkter i "voksenopplæringsveien": dokumentert realkompetanse, bestått opplæringsdel i fagløy og bestått sluttkompetanse.

Indikatorer om *brukerbetaling* er ikke laget i faktaarket for videregående opplæring. UFD definerer brukerbetaling som det brukeren må ut med for å få gjennomført utdanningen. Hvis det er snakk om frivillighet, defineres det ikke som brukerbetaling. Det meste av brukerbetaling skjer imidlertid direkte fra bruker til de som selger læremidler/utstyr. Dette går ikke gjennom fylkeskommuneregnskapet. Arbeidsgruppa er av den oppfatning at man ikke kan pålegge fylkene en slik regnskapsføring for å få tall om dette via KOSTRA. Slike opplysninger fås via egne undersøkelser, UFD har for eksempel gjennomført en tilsvarende undersøkelse.

6.2.2.2 Kvalitetsindikatorer

Videregående opplæring er et fylkeskommunalt ansvar, og effektivitetsnettverkene har derfor ikke utviklet kvalitetsindikatorer for dette området. Utdanningsdirektoratet vil imidlertid august 2004 lansere Skoleporten, der ulike indikatorer for kvalitet skal publiseres fra skolenivå og oppover. Her foreslås det at de meste sentrale indikatorene for områdene *læringsmiljø* og *læringsutbytte* også benyttes i KOSTRA.

Indikatorer om *læringsmiljø* hentes fra Elevinspektørene, som nå er obligatorisk for elever i grunnopplæringen. I videregående opplæring er det elever i grunnkurs som skal gjennomføre denne undersøkelsen. Elevinspektørene kan karakteriseres som "opplevd tjenestekvalitet", noe KRD ikke anbefaler brukt i KOSTRA. I mangel av andre data om læringsutbytte, foreslår likevel arbeidsgruppen at Samordningsrådet vurderer indikatorer fra Elevinspektørene.

I Skoleporten skal det presenteres samleskår for disse områdene innenfor læringsmiljø:

- 1) Motivasjon
- 2) Mobbing
- 3) Elevmedvirkning
- 4) Trivsel
- 5) Elevdemokrati
- 6) Fysisk arbeidsmiljø

Disse tallene kan imidlertid være beheftet med noen svakheter i forhold til presentasjon i KOSTRA. Tallene skal presenteres som en samleskår fra 1-4. Med bruk av en skala som ikke skiller veldig, vil man risikere at gjennomsnittstall på fylkesnivå vil være ganske like mellom fylkene, og dermed ikke sier så mye om forskjeller i læringsmiljø mellom fylkene. Tallene er mer interessante som styringsinformasjon på skolenivå. Siden Skoleporten ikke er lansert ennå, har vi ennå ikke noen grunnlag for å vurdere kvaliteten på disse tallene, og om de er egnet for å presentere på fylkesnivå. Arbeidsgruppa foreslår derfor at dette utredes i forbindelse med lansering av Skoleporten.

For *læringsutbytte* er de viktigste indikatorene resultater fra nasjonale prøver. Innenfor videregående opplæring gjennomføres nasjonale prøver av elever på grunnkurs. Presentasjonsform er enda ikke avklart, men kan oppsummeres som resultater i følgende basiskompetanser:

- 1). Skrivning
- 2). Lesing
- 3). Engelsk
- 4). Matematikk

Det kan også være aktuelt å ta med eksamensresultater fra sentralt gitte eksamener på VKII. Siden presentasjonsform ennå ikke er avklart, foreslår vi at indikatorer for læringsutbytte i KOSTRA også utredes nærmere i forbindelse med lanseringen av Skoleporten. Det pågår blant annet et arbeid med å vurdere hvordan tall for elevenes resultater kan presenteres for å si noe om skolens bidrag til resultatene. Her har SSB/Frisch-senteret gjennomført en undersøkelse for å kunne gi anbefalinger om hvordan karakterer bør offentliggjøres, på bakgrunn av en studie om hvordan en kan lage informative prestasjonsindikatorer for norske ungdomsskoler, basert på elevenes karakterer.

Det presenteres også allerede noen nøkkeltall i KOSTRA som kan gi indikasjoner på læringsutbytte, under "Produktivitet":

- Andel elever som har bestått - alle årstrinn
- Andel elever som har sluttet i løpet av året - alle årstrinn
- Andel elever som har bestått grunnkurs
- Andel elever som har bestått videregående kurs I
- Andel elever som har bestått videregående kurs II
- Andel elever som har bestått videregående kurs II, kvinner
- Andel elever som har bestått videregående kurs II, menn
- Andel elever som har bestått videregående kurs II, som har minoritetsspråklig bakgrunn
- Andel elever som har bestått videregående kurs II, som har foreldre med grunnskoleutdanning

- Andel elever som har bestått videregående kurs II, som har foreldre med videregående utdanning
- Andel elever som har bestått videregående kurs II, som har foreldre med høyere utdanning
- Andel kandidater til fag- eller svenneprøven som fikk bestått prøve
- Andel kandidater til fag- eller svenneprøven som fikk bestått prøve, kvinner
- Andel kandidater til fag- eller svenneprøven som fikk bestått prøve, menn
- Andel kandidater til fag- eller svenneprøven som fikk bestått prøve, som har minoritetsspråklig bakgrunn
- Andel kandidater til fag- eller svenneprøven som fikk "meget godt bestått" prøve

Disse nøkkeltallene er imidlertid avhengige av "fullførkode" i elevdata, denne er av varierende kvalitet mellom fylkene. Men SSB håper at kvaliteten på denne vil forbedres for innsamlingen av 2004-tallene.

7. Videreutvikling av KOSTRA

Det trengs en gjennomgang av regnskapsbegrepene i KOSTRA. Disse begrepene skal brukes på alle fagområder, men beskriver ikke alltid godt nok det de er ment å beskrive. F.eks. fagopplæring i arbeidslivet: "Korrigerte brutto driftsutgifter" tar med for lite, "Brutto driftsutgifter" tar med for mye. På enkelte områder innenfor videregående opplæring skjer det kjøp og salg av elevplasser m.m. mellom fylkeskommunene, det skjer også kjøp av privat sektor. Det har nå blitt laget et eget faktaark for kjøp av tjenester, men ikke alt dette avspeiles i de foreliggende regnskapsbegrepene.

KRDs KOSTRA-veileder kommer litt for seint i forhold til budsjettbehandlingen i fylkeskommunene. Arbeidsgruppa ønsker at denne foreligger tidligere, slik at den har nytte før budsjettet er lagt. I informasjon som sendes ut, er det også ønskelig at endringer som kommer omtales i egne punkter, og ikke bare innbakt i veilederen til den enkelte funksjon.

I KRDs veiledning på internett ligger spørsmål helt tilbake til 1999, og mange av disse er ikke relevante lenger. Det er ønskelig at det foretas en opprydding her, slik at bare svar som ennå er relevante vises.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

2004/27	A. Holmøy: Undersøkelse om Livsløp, aldring og generasjoner (LAG) blant personer fra 80 år og oppover. Dokumentasjonsrapport. 182s.	2004/40	A. Finstad, K. Flugsrud, L. Høgset og G. Haakonsen: Energiforbruk utenom elektrisitet i norske kommuner - en gjennomgang av datakvalitet. 31s.
2004/28	A. Holmøy: Omnibusundersøkelsen januar/februar 2004. Dokumentasjonsrapport. 37s.	2004/41	K. Løyland og T.O. Thoresen: En undersøkelse av den registrerte dagmammavirksomheten. 130s.
2004/29	D.Q. Pham: Sesongjustering for boligprisindeksen. 28s.	2004/42	T. Nygård: Kvalitetsarbeid knyttet til kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) Rapport fra prosjektgruppen . 130s.
2004/30	D.Q. Pham: Sesongjustering prisindeks for kontor- og forretningseiendommer. 14s.	2004/43	E. Engelién, G. Haakonsen og M. Steinnes: Støyplage i Norge. Resultater fra førstegenerasjonsmodell for beregning av antall støyutsatte og SPI. 109s.
2004/31	M.T. Dzamarija og T. Kalve: Barn og unge med innvandrerbakgrunn. 98s.	2004/44	E. Wedde: Mediebruksundersøkelsen 2003. Dokumentasjonsrapport. 32s.
2004/32	T. Gulbrandsen og B.O. Lagerstrøm: Undersøkelse om dommeravhør og observasjoner av barn i seksuallovbruddsaker. 85s.	2004/45	A.S. Abrahamsen og D. Rafat: Analyser av populasjonen i UT- prosjektet - ikke-finansielle foretak. 80s.
2004/33	I. Johansen: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar. 45s.	2004/46	O. Villund: Yrke i sysselsettningsstatistikken. 41s.
2004/34	P. Drevland: Offentlig forvaltning i historisk nasjonalregnskap, beregninger for 1949-1969. 17s.	2004/47	G. Daugstad og L. Østby: Datagrunnlag for storbyutvikling. Forstudie av datagrunnlag om storbyutvikling, med særlig vekt på sosioøkonomisk og demografisk informasjon. 70s.
2004/35	E.S. Bjørkli, K. L. Hansen, G. M. Pilskog, T.K. Schjerven og T. Smith: Fristilling og konkurranseutsetting i KOSTRA- bedring av sammenlignbarheten i nøkkeltallene. 104s.	2004/48	E. Wedde, A. Holmøy, S. Skaare og O. Villund: Undersøkelse om "Utbrenthet i enkelte yrker". Dokumentasjonsrapport. 62s.
2004/36	A. H. Foss og L. Taule: Museumsstatistikken. En gjennomgang av definisjoner, kvalitet og populasjon. 26s.	2004/49	H.C. Hougen: Samordnet levkårsundersøkelse 2003-tverrsnittundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 83s.
2004/37	T. E. Haug og T. A. Johnsen: Datagrunnlag for en regional nordisk kraftmarkedsmodell. Produksjonsanlegg, overføringsnett, kraftteterspørsel og -priser. 15s.	2004/50	D.Einar Sommervoll: Slutt på billigere boliger i Oslo? OBOS-leiligheters prisutvikling 1991-2002. 25s. ISSN 0806-3745
2004/38	A. Bruvoll og Ø. Skullerud: Framskrivninger av organisk avfall for 2001-2002. 14s.		
2004/39	S.K.Boateng og S. Ferstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA videregående opplæring. Publisering av 2002-tallene. 197s.		